

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄

Συνεδρίαση 6^{ης} Δεκεμβρίου 2016

Ωρα έναρξης: 9.08 π.μ.

Αρ. 13

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλημέρα σας.

Κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής ή καλύτερα κηρύσσω τη συνέχιση της συζήτησης για τον κρατικό προϋπολογισμό. Παρακαλώ το γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Κ. ΚΩΣΤΑ)

Υπάρχει απαρτία, κύριε Πρόεδρε.

Έχει και εορτάζοντες σήμερα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, οι εορτάζοντες, αντιλαμβάνομαι, κάμνουν πάρτι σπίτι τους. Εν είναι εδώ!

Να ευχηθούμε χρόνια πολλά στους Νικόλαους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Υπάρχουν και παρόντες!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Α, ο Νίκος έν' παρών, ναι. Και στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο και σε όλους τους βουλευτές και σε όλο τον κόσμο και στες Νίκες. Ξεχάσαμε ψες τους Σάββες.

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Εννά ανάψει φουκού ο Κέττηρος δαμαί να μας τζιεράσει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, έχουμε μπόλικά δαμαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Νηστείες τωρά!

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Στο αίθριο δικαιούστε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο διάλειμμα, Νίκο.

Λοιπόν, ξεκινούμε εορταστικά και εύθυμα και ελπίζω να συνεχιστεί έτσι.

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Έν' ορισμένες γιορτές, Πρόεδρε, που έν' προνομιακές όμως!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τι έν' το παράπονό σου, Γιώργο;

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Υπάρχουν και υπόλοιπες γιορτές και για τους...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς έσιετε τζιαι πεντέξι το χρόνο! Είντα μ' που έν' το παράπονο σου;

(Γέλια)

Το λοιπόν, να παρακαλέσω τον κ. Ονούφριο Κουλλά μέχρι δεκαπέντε λεπτά να πάρει το λόγο.

Εάν έχει βουλευτές που έχουν συνεννόηση με τα κόμμάτα τους να είναι λιγότερο από δεκαπέντε λεπτά, παρακαλώ να το δηλώνετε εδώ στη γραμματεία, για να ξέρουν να σας ειδοποιούν ένα-δύο λεπτά πριν και να ξέρω και εγώ, για να μην έχει το πρόβλημα στο τέλος το κόμμα ή ο ομιλητής του κόμματος.

Παρακαλώ, κύριε Κουλλά.

Ο. ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σε σας τους λίγους αλλά προνομιούχους που θα με ακούσετε καλή σας μέρα. Σε όσους η αφήγησή τους ξεκινά από την 1^η Μαρτίου 2013 θα ήθελα να υπενθυμίσω μερικά πράγματα. Μια πρώτη ύφεση είχαμε το 2009, η οποία αναχαιτίσθηκε το 2010 αλλά με ένα μη βιώσιμο τρόπο και απόδειξη τούτου ήταν ότι η ανεργία, αν δείτε τα στοιχεία, συνέχιζε να αυξάνεται και είχαμε επίσης και πολύ σημαντικά δημοσιονομικά ελλείμματα. Αρα, αναχαιτίσθηκε με έναν τεχνητό τρόπο.

Ξεκινήσαμε με μία επιβράδυνση το 2011 και από το τρίτο τρίμηνο του 2011 μπήκαμε σε μία συνεχόμενη πτωτική πορεία επιταχυνόμενη και το τελευταίο τρίμηνο του 2012 είχαμε ύφεση σχεδόν 4%. Το δε πρώτο τρίμηνο του 2013, που δεν ξέρω πόσο επηρέασαν εκείνες οι δεκαπέντε μέρες του Eurogroup, είχαμε ύφεση 5,7%. Η ανεργία ανέβαινε ασταμάτητα. Από το 3,6% το 2008 το Φεβρουάριο του 2013 βρισκόταν ή και ξεπέρασε το 14%. Παραλάβαμε δηλαδή μία οικονομία η οποία έτρεχε προς την ολική καταστροφή. Και, για να ξεκινούμε με τα του οίκου μας, το κούρεμα δεν ήταν απλώς το μένος των Ευρωπαίων που μας το επέβαλαν, αλλά ήταν και αποτέλεσμα των λαθών, παραλείψεων και αδράνειας της τότε κυβέρνησης. Δυστυχώς, η ούτω καλούμενη "φιλολαϊκή πολιτική" έφερε τη φτώχεια και τη δυστυχία και τους φτωχούς, εν ονόματι των οποίων, υποτίθεται, λειτουργούσε, τους έκανε πάμφτωχους.

Το 2013-2014 βιώσαμε μία αναπόφευκτη ύφεση. Ήταν δύσκολα χρόνια μετά και τις σκληρές αποφάσεις του Eurogroup. Η ύφεση ήταν όμως μικρότερη από το αναμενόμενο και η ανάπτυξη που ακολούθησε το 2015-2016 ταχύτερη. Διαψεύσαμε όλες τις τότε εφιαλτικές προβλέψεις. Βήμα με βήμα βάλουμε ξανά την οικονομία σε θετική τροχιά. Επιτύχαμε τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Κερδίσαμε ξανά τη χαμένη αξιοπιστία μας. Το 2015 είχαμε ανάπτυξη 1,6% έναντι πρόβλεψης για μόνο 0,5%. Το 2016 θα έχουμε ανάπτυξη 2,8% έναντι αρχικής πρόβλεψης για 1,6%. Η ανεργία μειώθηκε στο 12% έναντι αρχικών προβλέψεων του μηνονίου για 19%. Αλήθεια, το 2013 ποιος προέβλεπε αυτά τα αποτελέσματα; Αντίθετα, θυμάμαι προβλέψεις που έλεγαν ότι θα είχαμε ύφεση 20%, θα είχαμε φαύλο κύκλο ύφεσης και δημοσιονομικών ελλειμμάτων, η ανεργία θα έφτανε το 25% κ.ο.κ. Αυτές ήταν οι προβλέψεις πολλών την τότε εποχή.

Τη δε τριετία 2017-2019 προβλέπεται να συνεχίσουμε με αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης, βελτίωσης της απασχόλησης και μείωσης της ανεργίας. Όλα αυτά συντελέστηκαν ασφαλώς με τις θυσίες, αλλά και το πείσμα των συμπολιτών μας, αλλά και με την ορθότατη πολιτική της κυβέρνησης, καθώς δόθηκαν φορολογικά και πολεοδομικά κίνητρα, προσελκύσαμε επενδυτές, δείξαμε αποφασιστικότητα χωρίς αμφιπαλαντεύσεις για το ρόλο μας εντός της Ευρωζώνης, προχωρήσαμε σε μεταρρυθμίσεις και πολλά άλλα. Παρ' όλα αυτά, αναγνωρίζουμε πως υπάρχουν σοβαρά προβλήματα, όπως η υψηλή ανεργία, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, το υψηλό δημόσιο χρέος, αλλά και άλλα διαχρονικά προβλήματα, στον τομέα της υγείας, η υποαπασχόληση, η ετεροαπασχόληση, η γραφειοκρατία, η φοροδιαφυγή κ.ά.

Κυρίες και κύριοι,

Όπως αντιλαμβάνεστε, δεν ισχυριζόμαστε ότι λύσαμε όλα τα προβλήματα· ισχυριζόμαστε όμως ότι βάλαμε την οικονομία σε ένα δυναμικό μονοπάτι σταδιακής επούλωσης των πληγών της μεγάλης κρίσης. Αλήθεια, όλοι αυτοί που διαψεύστηκαν παταγωδώς ισχυρίζονται ότι θα πατήσουν ένα κουμπί και θα λύσουν όλα μας τα προβλήματα σε έξι μήνες; Αλήθεια πιστεύουν ότι θα μπορούσαμε να επιτύχουμε ρυθμούς ανάπτυξης 4%, 5%, 6%, για να λύναμε γρηγορότερα τα προβλήματα; Γιατί φαντάζομαι ότι όλοι συμφωνούμε πως τα προβλήματά μας θα επιλυθούν μόνο εάν έχουμε ικανοποιητικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αυτό το δυναμικό μονοπάτι βελτίωσης και επούλωσης των πληγών δεν πρέπει να το διακινδυνεύσουμε με πειράματα και θεωρίες. Μπορούμε όμως να το ενισχύσουμε, εάν υλοποιήσουμε όλες τις μεταρρυθμίσεις που εκκρεμούν, που ως αντιπολίτευση θέλετε να καταψηφίσετε. Αν είχαμε αυτές τις μεταρρυθμίσεις, τότε αυτός ο ρυθμός επούλωσης των πληγών θα μπορούσε να ενισχυθεί. Ιδού η Ρόδος, ιδού και το πηδύμα!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι,

Είμαι πεπεισμένος πως βάλαμε τις βάσεις και τα θεμέλια για μια ισχυρή ανάπτυξη εντός των επόμενων ετών. Οι επενδύσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη, αυτές που προγραμματίζονται, η μεταρρύθμιση στην άμυνα και η πρόσληψη 3 000 οπλιτών, η κατάργηση του φόρου ακίνητης περιουσίας, η κατάργηση της έκτακτης εισφοράς και η σταδιακή βελτίωση του χρηματοπιστωτικού τομέα με οδηγούν στην εκτίμηση πως το 2017 ο ρυθμός ανάπτυξης θα υπερβεί και πάλι τις προβλέψεις και θα είναι άνω του 3% και το δε δημοσιονομικό έλλειμμα μπορεί να είναι και λιγότερο από το 0,6% που προβλέπεται. Εκτιμώ επίσης πως εντός του 2017 θα δούμε ποσοστά ανεργίας σε μονοψήφιο ποσοστό.

Μπορούμε πραγματικά να ξαναφέρουμε την ευτυχία σε πολλούς συμπολίτες μας, μπορούμε να ξαναφέρουμε το χαμόγελο και την ελπίδα σε πολλούς συνανθρώπους μας, που σήμερα ακόμη υποφέρουν, μπορούμε πραγματικά σε λίγα μόνο χρόνια να επουλώσουμε τις πιο μεγάλες μας πληγές, μπορούμε να ξαναφέρουμε τη γενικευμένη ευημερία. Είναι αυτή την προοπτική που βλέπω, είναι αυτό το ελπιδοφόρο μέλλον στους νέους, αλλά και σε όλους τους συμπολίτες μας που με κάνουν να πω πως δεν έχουμε το δικαίωμα να τους διαψεύσουμε. Οι θυσίες τους δεν πρέπει να πάνε χαμένες. Η δυστυχία μπορεί, είναι εφικτό να αποτελέσει παρελθόν. Η κρίση μπορεί να είναι σε λίγα χρόνια απλώς μία κακή ανάμνηση.

Πολλά εξαρτώνται και από εμάς τους βουλευτές και τις πολιτικές δυνάμεις. Δεν είναι η ώρα της μικροπολιτικής και των σκοπιμοτήτων. Όπως και τα πρώτα δύσκολα χρόνια του μνημονίου, ας συνεχίσουμε λίγο ακόμη σε μία συναινετική βάση, για να μη διακινδυνεύσουμε την προοπτική που προδιέγραψα, για να μην απογοητεύσουμε τους πολίτες μας. Αξίζουν ένα καλύτερο μέλλον και οφείλουμε να τους το διασφαλίσουμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ήθελα να σχολιάσω και μερικά πράγματα. Το ένα είναι ο αποπληθωρισμός που ισχύει, που υπάρχει μία μεγάλη σύγχυση. Ο αποπληθωρισμός τύπου Ιαπωνίας ήταν πάντοτε πρόβλημα, γιατί οι προσδοκίες ότι μειώνονται οι τιμές αναβάλλουν καταναλωτικές και επενδυτικές δαπάνες. Εμείς δεν έχουμε αυτό το πράγμα. Έχουμε τη συνολική ζήτηση, κατανάλωση και επενδύσεις να αυξάνονται. Είναι λάθος να το συγχύζουμε. Εμείς έχουμε αποπληθωρισμό κόστους. Από την πλευρά της προσφοράς μειώθηκε το κόστος παραγωγής με τη μείωση των μισθών, με τη μείωση του κόστους ενέργειας και έτσι ανακτήσαμε τη χαμένη ανταγωνιστικότητά μας, που τα χρόνια της φούσκας είχε χαθεί. Αυτός ο αποπληθωρισμός δεν είναι κακός. Ήταν απαραίτητος και βοήθησε την οικονομία μας.

Ανισότητα. Είναι ένας σχετικός δείκτης και ο δείκτης "Gini" και ο δείκτης για τη φτώχεια. Τι εννοούμε μ' αυτό; Εννοούμε ότι και το 2008, που η οικονομία ήταν φούσκα, που υπήρχε μία πλασματική ευημερία, το 24% σχεδόν θεωρείται ότι κινδύνευε με φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό και τώρα είναι στο 29%, απότοκο περισσότερο... Αυξανόταν από το 2008 μέχρι το 2013. Το 2016 είναι στο 29%, απότοκο της υψηλής ανεργίας. Όταν κάποιος δεν έχουμε εισοδήματα, ασφαλώς αυξάνεται η ανισότητα. Μειώνοντας την ανεργία, και αυτός ο δείκτης θα πάει ξανά πίσω.

Το δίλημμα "λιτότητα ή ανάπτυξη" νομίζω ότι έχει αποδειχθεί και η Κύπρος είναι ένα καλό παράδειγμα, γιατί αυτό είναι και θέμα συζήτησης σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, ότι μπορείς να επιτύχεις ανάπτυξη χωρίς να έχει αλόγιστες δαπάνες. Γιατί ποιο είναι το αντίθετο της λιτότητας; Πρέπει κάποιος να μας το πουν. Σημαίνει να δαπανούμε περισσότερα απ' όσα έχουμε. Και να ήταν αυτό το πράγμα επιλογή, και να ήταν μία σοφή πολιτική προσωρινά να την κάνουμε, διερωτώμαι ποιος θα μας δάνειζε, γιατί είναι πολλά αιτήματα που ακούω. Κατ' ακρίβεια, ο προϋπολογισμός μας δε θα έπρεπε να ήταν €7 δις· θα έπρεπε να ήταν €9 δις. Ποιος θα μας δανείσει €2 δις και με ποιο επιτόκιο; Πολύ απλά, με τέτοιο χρέος που έχουμε θα μας θέσουν εκτός αγορών. Άρα, ας κοιτάξουμε, αντί να ζητάμε μόνο αυξήσεις δαπανών για δικαιολογημένα, εγώ λέω, αιτήματα, που κάποτε με τις δυνατότητες της οικονομίας θα πρέπει να ικανοποιήσουμε, ας κοιτάξουμε πώς να κάνουμε καλύτερη κατανομή των υφιστάμενων δυνατοτήτων της οικονομίας.

Λέγεται επίσης για το success story. Εμείς δεν είπαμε αυτό το πράγμα. Είναι οι αυστηροί κριτές στο εξωτερικό που μιλάνε για success story της κυπριακής οικονομίας, αυτοί που προχθές μας είπαν ότι 0,6% δημοσιονομικό έλλειμμα είναι μεγάλο. Αυτοί λένε ότι είχαμε επιτύχει. Δεν το λέμε εμείς, το επαναλαμβάνω αυτό.

Ιδιωτικοποιήσεις. Το πρόβλημα, νομίζω, με τις ιδιωτικοποιήσεις είναι ότι, όταν είναι κερδοφόροι, λέμε: «Μα, θα πουλήσουμε έναν κερδοφόρο οργανισμό;» Όταν γίνουν ζημιόγιοι, ψάχνουμε να τον πουλήσουμε και δε βρίσκουμε. Ε, δεν μπορούμε να λειτουργήσουμε λίγο σαν Προμηθείς, να δούμε σε ποιους τομείς είναι σήμερα αχρείαστο το κράτος να εμπλέκεται σε επιχειρηματικές δραστηριότητες και να τους πωλήσουμε πιο νωρίς; Και δεν είναι ξεπούλημα! Ξεπούλημα σημαίνει να πωλείς σε χαμηλές τιμές. Αν πωλήσεις στην κανονική τιμή, γιατί είναι ξεπούλημα; Επειδή το ακούω συνέχεια και δεν το καταλαβαίνω. Ποιος είπε ότι εσαεί το κράτος πρέπει να έχει μία συγκεκριμένη επιχειρηματική δραστηριότητα; Υπάρχει σε κάποιο ευαγγέλιο; Είναι γραμμένο και δεν αλλάζει με τίποτε;

Νεοφιλελευθερισμός. Εμείς δεν πρεσβεύουμε το νεοφιλελευθερισμό. Κάποιες ακραίες τάσεις σε ακραία κόμματα, όπως οι Tories στην Αγγλία και οι ρεπουμπλικάνοι στην Αμερική, πρεσβεύουν αυτό το πράγμα. Εμείς πρεσβεύουμε τον κοινωνικό φιλελευθερισμό. Θέλουμε το κράτος πρόνοιας -το έχουμε αποδείξει- και πιστεύουμε ότι μία τέτοια ισορροπημένη λογική, εάν πράγματι το κράτος βρει την κατάλληλη ισορροπία, το δικό του σωστό ρόλο στην οικονομία, θα έχει και τα βέλτιστα αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε μισό λεπτό.

Ο. ΚΟΥΛΛΑ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Έχω ολοκληρώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Το μισό λεπτό πάει στο Δημοκρατικό Συναγερμό για τους επόμενους ομιλητές.

Η κ. Ευανθία Σάββα, παρακαλώ, από το ΑΚΕΛ να πάρει το λόγο και να σας πω και κάτι. Χθες μου έστειλαν μηνύματα στο τηλέφωνό μου θεατές πολίτες πολύ θετικά, αλλά μου έστειλαν και μηνύματα ότι οι βουλευτές ασχολούνται πολλά με τα τηλέφωνα τους. Να ασχολείστε λίγο, όχι καθόλου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Τούτο πικιάννει σε τζιαι εσένα, Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν μετράτε τις ψήφους στην αριθμητική, ναι, αλλά, αν κάμνετε πολλά άλλα πράγματα... Εκεί που είναι αναγκαίο καταλαβαίνω, κατανώ. Ευχαριστώ.

Ναι, κυρία Σάββα, έχετε το λόγο.

ΕΥ. ΣΑΒΒΑ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η δική μας αντίληψη για τους προϋπολογισμούς του κράτους δεν είναι άπλα λογιστική. Για εμάς δεν είναι αξιολόγηση εσόδων-εξόδων. Οι προϋπολογισμοί είναι πολιτικός σχεδιασμός ή, αλλιώς, είναι το μέσο για την υλοποίηση της κρατικής πολιτικής. Δυστυχώς, στους προϋπολογισμούς που συζητούμε σήμερα, όπως και σε προηγούμενους, απουσιάζει σχεδόν παντελώς ο σχεδιασμός και η πρόβλεψη ουσιαστικών δαπανών για το σύστημα απονομής δικαιοσύνης.

Ο αναγκαίος και επιβαλλόμενος εκσυγχρονισμός του δικαστικού συστήματος της χώρας μας απουσιάζει από τον προϋπολογισμό που συζητούμε σήμερα και είναι άξιο απορίας πώς αυτή η κυβέρνηση, που τόσο επίμονα ασχολείται και προσπαθεί να μεταρρυθμίσει την κρατική μηχανή και τις υπηρεσίες, στερείται οράματος και σχεδιασμού για ένα τόσο σημαντικό τομέα. Όχι απλά υπεκφεύγουν να ασχοληθούν με το θέμα, αλλά και μεταφέρουν το βάρος στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Απόλυτα γλαφυρός ο Υπουργός Οικονομικών στην ομιλία του στην περασμένη ολομέλεια. Διαβάζω από το δικό του κείμενο: «Δεν μπορεί να έχουμε την ψευδαίσθηση ότι τα προβλήματα και οι καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με νέες προσλήψεις, χωρίς σημαντικές αλλαγές στις δομές και διαδικασίες της δικαιοσύνης. Η πρωτοβουλία ανήκει στο Ανώτατο Δικαστήριο, αλλά η κυβέρνηση είναι πανέτοιμη να συνεργαστεί και να υποστηρίξει την προσπάθεια». Δεν κατάλαβε; Δεν άκουσε η

κυβέρνηση και ο υπουργός της για την πρόσφατη έκθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου για τις λειτουργικές ανάγκες των δικαστηρίων και για άλλα συναφή θέματα;

Τώρα είναι η ώρα που πρέπει η πολιτεία στο σύνολο της να ασχοληθεί επισταμένα με τον αναγκαίο και απαραίτητο εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος. Η πρόσφατη έκθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου για τις λειτουργικές ανάγκες των δικαστηρίων και για άλλα συναφή θέματα είναι μία πολύ καλή αφετηρία για όλους μας, κυβέρνηση, Βουλή, Νομική Υπηρεσία, δικαστική κοινότητα και Δικηγορικό Σύλλογο. Είναι μια επιστημονικά τεκμηριωμένη εργασία που με την κατάλληλη συνεργασία όλων των εμπλεκομένων μπορεί να αποτελέσει τη βάση, για να αρχίσει να υλοποιείται η τόσο αναγκαία μεταρρύθμιση στον τομέα της δικαιοσύνης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είμαι απόλυτα πεπεισμένη ότι η στασιμότητα που παρατηρείται στον εκσυγχρονισμό του κυπριακού δικαστικού συστήματος οφείλεται στη διαχρονική δυστυχώς αντίληψη της πολιτείας να θεωρεί τα δικαστήρια μη παραγωγικό τομέα, με αποτέλεσμα να προϋπολογίζει απλά τα απαραίτητα κονδύλια για τη λειτουργία τους χωρίς όραμα αναβάθμισης και βελτίωσης, με συνεπακόλουθο να φτάσουμε στα σημερινά επικίνδυνα δεδομένα. Σήμερα δαπανούμε επτά φορές λιγότερο για το σύστημα απονομής δικαιοσύνης από το μέσο όρο στην Ευρώπη. Η δικαιοσύνη δεν είναι ένα προϊόν το οποίο πωλούμε ή μετρείται με το κατά πόσο συνδράμει στο ΑΕΠ.

Οι ελλειμματικοί και ανεπαρκείς προϋπολογισμοί στο χώρο της δικαιοσύνης συσσωρεύσαν αρκετά και πολυσήμαντα προβλήματα, καθώς και αδυναμίες, που οδηγούν σε απόδοση δικαιοσύνης με μεγάλη καθυστέρηση. Η ποιότητα της δικαιοσύνης, στοιχείο της οποίας είναι η απονομή της με εύλογο ρυθμό, είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με το βαθμό πολιτισμού της κοινωνίας στο πλαίσιο της οποίας απονέμεται.

Η Κύπρος εμφανίζεται στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “The 2016 EU Justice Scoreboard” στις τελευταίες θέσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά τη δικαιοσύνη. Σε αυτές τις εκθέσεις η χώρα μας καταλαμβάνει τις τελευταίες θέσεις όσον αφορά τους οικονομικούς πόρους που παρέχονται από την πολιτεία, αφού ξεοδεύει το χαμηλότερο ποσοστό ανά κάτοικο για τη λειτουργία των δικαστηρίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν ληφθεί υπόψη ότι χώρες όπως το Λουξεμβούργο και το Ηνωμένο Βασίλειο ξεοδεύουν γύρω στα €160 με €180 ανά κάτοικο για τη λειτουργία των δικαστηρίων ενώ η Κύπρος περίπου €25, τα αποτελέσματα που έχουμε δεν πρέπει να μας εκπλήττουν.

Σήμερα, ολόκληρο το οικοδόμημα απονομής δικαιοσύνης στον τόπο μας μαστίζεται από σοβαρότατα προβλήματα, προβλήματα τέτοια που μπορούν να το οδηγήσουν και στην κατάρρευση, αν δεν παρθούν άμεσα σοβαρά, ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα μέτρα. Θα απαριθμήσω τα κυριότερα από αυτά, όπως καταγράφονται στη μελέτη του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αλλά και όπως αξιολογήθηκαν στη συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, που συζήτησε το θέμα. Ως κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ είχαμε συγκεκριμένα εγγράψει αυτεπάγγελο θέμα που αφορούσε τις καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης, που έγινε και η αφορμή να συζητηθεί η σχετική έκθεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Οι καθυστερήσεις είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα των κυπριακών δικαστηρίων, γεγονός που οφείλεται στη ραγδαία αύξηση των υποθέσεων που καταχωρίζονται, χωρίς να υπάρχει και η ανάλογη αύξηση του αριθμού των δικαστών. Για παράδειγμα, ο αριθμός των κακούργιοδικείων παρέμεινε ο ίδιος -τέσσερα τον αριθμό- ενώ οι υποθέσεις ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και διαφθοράς έχουν τριπλασιαστεί. Καθυστερήση παρατηρείται και στον εκσυγχρονισμό του δικαστικού συστήματος τόσο σε πρωτόδικο όσο και σε ανώτατο επίπεδο. Ο χρόνος για την εξέταση πρωτόδικων αστικών υποθέσεων και την έκδοση απόφασης κατά μέσο όρο είναι επτά χρόνια, ενώ των ποινικών ένα με τρία χρόνια. Όσον αφορά δε τις εφέσεις, ο χρόνος εκδίκασης σήμερα είναι πέντε χρόνια για αστικές εφέσεις και ένα με δύο χρόνια για τις ποινικές. Τα τελευταία δέκα χρόνια ο αριθμός των εφέσεων αυξήθηκε κατά 75% και ο αριθμός των δικαστών παρέμεινε ο ίδιος. Η ίδρυση του Διοικητικού Δικαστηρίου γέννησε την προσδοκία ότι θα συνέβαλλε στην αποσυμφόρηση του Ανωτάτου. Η επιφόρτισή του όμως με τις υποθέσεις της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων, η οποία καταργήθηκε, δεν αφήνει και πολλές ελπίδες.

Η Κύπρος καταλαμβάνει τις τελευταίες θέσεις και ως προς τον αριθμό δικαστών ανά 100 000 κατοίκους. Ενώ για παράδειγμα στη Σλοβενία, Κροατία, Λουξεμβούργο και Βέλγιο ο αριθμός των δικαστών κυμαίνεται μεταξύ 40-50 δικαστές, στην Κύπρο ο αριθμός είναι 12 δικαστές ανά 100 000 κατοίκους, δηλαδή περίπου τέσσερις φορές χαμηλότερος από τον ψηλότερο και κατά πολύ χαμηλότερος του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι περίπου 20 δικαστές ανά 100 000 κατοίκους.

Ανάγκη υπάρχει και για εκσυγχρονισμό των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας, αφού οι σημερινοί είναι απαρχαιωμένοι. Οι κανόνες αυτοί πρέπει να τροποποιηθούν άμεσα από το Ανώτατο Δικαστήριο, που είναι το συνταγματικά αρμόδιο σώμα, να απλοποιηθούν, να εκσυγχρονιστούν με στόχο την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης. Η προσπάθεια που έγινε με την τροποποίηση της Διαταγής 30 δεν έφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα, αφού έχει δημιουργήσει αρκετά προβλήματα.

Τα κυπριακά δικαστήρια και πρωτοκολλητεία λειτουργούν, όπως πολύ εύστοχα δήλωσε στην επιτροπή Νομικών ο πρόεδρος της επιτροπής, «ως να μην έχει ακόμα έλθει στην Κύπρο ο ηλεκτρονικός υπολογιστής και τα ηλεκτρονικά προγράμματα». Είμαστε στην εποχή με τα ππούλια διαφόρων ειδών και στην προώθηση εγγράφων δικογραφίας από τα πρώτα χρόνια της αποικιακής Κύπρου! Δικαστές δεν έχουν στενογράφους και καταγράφουν τη μαρτυρία διά χειρός με όλα τα αρνητικά συνεπακόλουθα.

Όλα τα πιο πάνω και αρκετά άλλα, στα οποία δεν μου επιτρέπει ο χρόνος μου να αναφερθώ, οδηγούν το σύστημα απονομής δικαιοσύνης σε αδιέξοδο. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι βρισκόμαστε πλέον ως πολιτεία μπροστά σε μεγάλες ευθύνες και προκλήσεις. Η διασφάλιση του κράτους δικαίου είναι μέγιστη υποχρέωση. Χωρίς χρονοτριβές πρέπει να προχωρήσουμε άμεσα όχι απλά στον σχεδιασμό, αλλά και στην έναρξη ουσιαστικής προσπάθειας για επίλυση των προβλημάτων και ταυτόχρονα στη γενική μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό ολόκληρου του συστήματος. Όλα τα πιο πάνω τεκμηριώνουν μια εικόνα καταθλιπτική, η οποία υπονομεύει ευθέως το κράτος δικαίου στη χώρα μας, του οποίου βασικός πυλώνας είναι ακριβώς το σύστημα έγκαιρης απονομής δικαιοσύνης.

Το δρόμο προς αντιμετώπιση αυτών των δυσλειτουργιών το δείχνει η συνταγματική πρόνοια που προβλέπει για επαρκή αριθμό δικαστηρίων που διασφαλίζουν την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης χωρίς καθυστέρηση, άρθρο 158. Την ευθύνη όμως και τον τρόπο εν πρώτοις έχει η κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας πρώτα τη σοβαρότητα των προβλημάτων και ταυτόχρονα προχωρώντας σε πολιτικές αποφάσεις που θα βρουν έκφραση και υλοποίηση μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Είναι πασιφανές ότι χωρίς μεταρρύθμιση και χωρίς απλές υποβοηθητικές παρεμβάσεις δεν μπορούν να καλυφθούν οι ανάγκες της Δικαστικής Υπηρεσίας με τα ποσά που προϋπολογίζονται για το 2017. Ο προϋπολογισμός της Δικαστικής Υπηρεσίας είναι αυξημένος κατά €3.049.133 σε σχέση με το 2016. Σημειώστε ότι από τα €3 εκατομ. της αύξησης το €1 εκατομ. αφορά την ανέγερση Επαρχιακού Δικαστηρίου Αμμοχώστου και τα €2.6 εκατομ. ανέγερση πρόσθετου ορόφου στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου. Και η ερώτηση είναι απλή. Φτάνουν τα κτίρια από μόνα τους να βοηθήσουν στη γρήγορη και αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης;

Όλα όσα έχουν διατυπωθεί στη σύντομη αυτή παρέμβασή μου είναι, πιστεύω, αναντίλεκτες πραγματικότητες και γίνονται με κριτική, επικριτική, αλλά ταυτόχρονα και με τεκμηριωμένη διάθεση, χωρίς να έχω την πρόθεση στείρας αντιπολίτευσης. Υπάρχει όμως μια πραγματικότητα, ότι ήμαστε ουραγοί στο χρόνο απονομής της δικαιοσύνης με διαφορά. Αυτή είναι η ουσία, ανεξαρτήτως αν είναι διαχρονικό το πρόβλημα, οπότεν έχουμε ευθύνη να λάβουμε μέτρα, για να αντιμετωπιστεί αυτό το σοβαρό ζήτημα, ώστε η δικαιοσύνη να απονέμεται κατά τρόπο που να διασφαλίζει το κράτος δικαίου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Να μου επιτρέψετε ως βουλευτής Λάρνακας να κάνω και μία σύντομη αναφορά για την επαρχία μου. Δυστυχώς για τους αγρότες μας αλλά ευτυχώς για τους πολίτες της Λάρνακας μέχρι σήμερα είχαμε πεινχρή βροχόπτωση, αλλά και πάλι, για ακόμα μία φορά, γίναμε μάρτυρες ανεπίτρεπτων εικόνων. Πλημμυρισμένοι δρόμοι, υποστατικά, οικίες και περιουσίες πολιτών στο έρμαιο μισάωρης καταιγίδας. Το κράτος και η κυβέρνηση απόντες, αλλά οι δεσμεύσεις και οι εξαγγελίες ακόμα ηχούν στα αυτιά μας. Δεν έγινε τίποτε, κανένα έργο υποδομής και κανένας σχεδιασμός δεν υλοποιήθηκε παρά μόνο κούφιος υποσχέσεις. Τι θα πρέπει να γίνει άλλο, για να ληφθούν μέτρα; Τι θα πρέπει να γίνει άλλο, για να υλοποιηθούν οι υποσχέσεις; Τι θα πρέπει να γίνει άλλο, για να γίνουν έργα; Οι Λαρνακείς δεν είναι πολίτες κατώτερου τριτοκοσμικού κόσμου!

Θυμόμαστε ακόμα μετά από πολλαπλές αναβολές την επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας στην Λάρνακα και την εξαγγελία έργων. Εξήγγειλε ήδη ολοκληρωμένα έργα, που άλλοι σχεδίασαν και άλλοι υλοποίησαν, απλώς κάποιοι άλλοι έκοψαν τις κορδέλες, ή σχεδόν ολοκληρωμένα έργα, που ακόμα εκκρεμούν.

Λιμάνι-μαρίνα. Το έργο αυτό, όραμα για τους Λαρνακείς, η κυβέρνηση Αναστασιάδη το κατάντησε εφιάλτη. Ως κόμμα είχαμε εξαρχής τοποθετηθεί για την ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας με κάποιες συμβατές εμπορικές δραστηριότητες, μία εξέλιξη που θα προσέδιδε στη Λάρνακα κύρος και ανάπτυξη. Δυστυχώς, οι σημερινοί κυβερνώντες, με ενέργειες και αποφάσεις τους, το έχουν μετατρέψει σε βιομηχανικό λιμάνι, με εργοστάσια επεξεργασίας λάσπης και άλλες οχληρές αναπτύξεις στο χώρο του λιμανιού, για εξυπηρέτηση των εταιρειών εξόρυξης υδρογονανθράκων. Επίσης, η παραχώρηση αδειών για λειτουργία αποθηκευτικών χώρων-εργοστασίων στην πρώην ελεύθερη ζώνη εμπορίου στην Αραδίππου για χρήση και φύλαξη χημικών, ραδιενεργών και επικίνδυνων υλικών συνθέτουν ένα εκρηκτικό σκηνικό που “αγκαλιάζει” επικίνδυνα την πόλη και επαρχία.

Δηλώνουμε την αντίθεσή μας σε αυτού του είδους τις αναπτύξεις, που επηρεάζουν το περιβάλλον και την ασφάλειά μας και επιβαρύνουν ανασταλτικά την ανάπτυξη της πόλης μας σε όλους τους τομείς. Από υποσχέσεις, λόγια και δεσμεύσεις χορτάσαμε. Επιτέλους οι κυβερνώντες ας αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Σάββα.

Ο κ. Μαρίνος Μουσιούπτας.

M. ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Καταρχάς, χρόνια πολλά στους εορτάζοντες!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός για το 2017 αποτελεί το μεταίχμιο μεταξύ της προηγούμενης περιόδου, όπου ο λαός μας βίωσε μια βαθιά και παρατεταμένη κρίση, και της νέας περιόδου, που σηματοδοτεί μεγάλες προκλήσεις, που θα πρέπει ως πολιτεία να τις εκμεταλλευτούμε προς όφελος των πολιτών μας. Και αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα τόσο για την εκτελεστική εξουσία όσο και για το νομοθετικό σώμα. Θα πρέπει να υπάρξει η μέγιστη δυνατή σύμπνοια μεταξύ των κοινοβουλευτικών κομμάτων, με μοναδικό στόχο την αποτίναξη των κακών πρακτικών του παρελθόντος, που μας οδήγησαν στην οικονομική καταστροφή, με τη θεμελίωση υγιειών και διαφανών διαδικασιών σε όλο το φάσμα της λειτουργίας του κράτους και του οικονομικού συστήματος της Κύπρου.

Ο προϋπολογισμός για το 2017 είναι ο πρώτος που έχει καταρτιστεί από την κυβέρνηση Αναστασιάδη, έπειτα από δύο χρόνια αυστηρής επιτήρησης από την τρόικα. Η πορεία της οικονομίας βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης, όπου σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία οι περισσότεροι δείκτες παρουσιάζουν σημεία βελτίωσης. Οι προσπάθειες της κυβέρνησης για εξορθολογισμό των οικονομικών του κράτους έφεραν θετικά πρόσημα στους δείκτες της οικονομίας, χωρίς όμως να υπάρχει αντίστοιχη ευημερία στην πραγματική οικονομία, με αποτέλεσμα πολλές μικρομεσαίες επιχειρήσεις να μην είναι βιώσιμες και ως εκ τούτου η δυνατότητά τους να αποπληρώσουν τα δάνειά τους να είναι ισχνή. Θεωρούμε σημαντική, αλλά και ουσιαστική τη συμβολή του κυπριακού λαού, ο οποίος με πολλές θυσίες συνέβαλε στην αναστροφή της κάκιστης εικόνας της οικονομίας της Κύπρου.

Το Υπουργείο Οικονομικών ως το καθ' ύλην αρμόδιο για τη χάραξη και εφαρμογή του προγράμματος της κυβέρνησης, παρά τα ευνοϊκά δεδομένα που προκύπτουν από τις εκτιμήσεις του, με την ακολουθούμενη πολιτική θέτει ζωτικούς τομείς της οικονομίας σε στασιμότητα και δε φαίνεται να υπάρχει η πολιτική βούληση, ώστε να δοθούν κίνητρα, για να ξεπεραστούν οι προκλήσεις των επόμενων ετών. Οι συνολικές δαπάνες για το 2017 αναμένεται να είναι αυξημένες κατά 2,3% σε σχέση με το 2016 και θα ανέλθουν στα €7,1 δις περίπου. Ταυτόχρονα, ο ρυθμός ανάπτυξης για το 2017 προβλέπεται ότι θα φτάσει στο 2,7% του ΑΕΠ της κυπριακής οικονομίας. Η πρόβλεψη για το δημόσιο χρέος για το 2016 είναι ότι θα ανέλθει στο 108,3% και θεωρούμε ότι είναι αρκετά υψηλό, παρά τις ευοίωνες οικονομικές προβλέψεις των επιμέρους δεικτών της οικονομίας. Το δεδομένο αυτό επηρεάζει άμεσα την πιστοληπτική ικανότητα της κυπριακής οικονομίας, με αρνητικό αντίκτυπο στην πρόσβαση σε φτηνό δανεισμό. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια με βάση τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ανέρχονται στο 49% του συνόλου των δανειακών χαρτοφυλακίων των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Το Δημοκρατικό Κόμμα έχει ξεκάθαρη θέση από το 2014 και θεωρούμε ότι η δική μας εισήγηση για δημιουργία φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων θα ήταν πολύ πιο αποτελεσματική σε σχέση με την απομόχλευση των κόκκινων δανείων από τους ισολογισμούς των τραπεζών και θα τις καθιστούσε πιο ευέλικτες με θετικές προοπτικές για τη ρευστότητά τους. Ταυτόχρονα όμως, η επιλογή του φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων θα διασφάλιζε την κοινωνική συνοχή, αφού οι εκποιήσεις ακινήτων θα ιεραρχούνταν με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη βρεθούν οικογένειες και μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις στη δίνη των τραπεζών. Η ύπαρξη του μεγάλου αριθμού κόκκινων δανείων και η αντίστοιχη μερίδα των πολιτών που είναι οφειλέτες και συνοφειλέτες έχουν οδηγήσει την πλειοψηφία των νοικοκυριών στο να μην μπορεί να έχει πρόσβαση σε δανεισμό, με αποτέλεσμα να βρίσκονται εκτός της παραγωγικής διαδικασίας, που έχει σαν αποτέλεσμα τη μείωση της αγοραστικής τους δύναμης.

Από την άλλη, ο τραπεζικός τομέας φαίνεται να έχει προβεί στις απαραίτητες κατά το δυνατόν διορθώσεις και κατάφερε μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα να εξασφαλίσει τον ELA. Αναμένεται κατ' ακρίβεια να εξασφαλιστεί πλήρως αρχές του 2017. Θα πρέπει όμως η κυβέρνηση να προβεί σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις και αναφέρομαι κυρίως στην ψήφιση της νομοθεσίας για Ταμείο Υδρογονανθράκων, την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, την ουσιαστική και πραγματική μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, που με αυτό τον τρόπο οι διεθνείς οίκοι αξιολόγησης θα μας κατατάξουν σε επενδυτική βαθμίδα. Η προοπτική αυτή θα έχει σημαντικά οφέλη και στην πραγματική οικονομία, λόγω του ότι οι κυπριακές τράπεζες θα έχουν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν τα κυβερνητικά αξιόγραφα με βραχυπρόθεσμο δανεισμό, που θα διοχετευτεί στην πραγματική οικονομία.

Η κυβέρνηση θα πρέπει να λάβει υπόψη το ενδεχόμενο εκτροχιασμού των οικονομικών της προβλέψεων, αφού ο επιτοκιακός κίνδυνος δανεισμού από τις διεθνείς αγορές είναι ασύμφορος μέχρι στιγμής, δεδομένου ότι μεσοπρόθεσμα θα πρέπει να αποπληρώσουμε δάνεια που προκύπτουν από τις μνημονιακές μας υποχρεώσεις, που ο δανεισμός ήταν αρκετά πιο χαμηλός.

Ανεργία. Η ανεργία για το 2016 στο σύνολο των δώδεκα μηνών εκτιμάται ότι θα βρίσκεται στο 12,5%, ενώ η ανεργία στους νέους αγγίζει το 28%. Σοβαρό πρόβλημα προκύπτει από τους μακροχρόνια ανέργους, αλλά και στις ομάδες πληθυσμού άνω των πενήντα ετών, όπου τα υφιστάμενα κίνητρα/προγράμματα φαίνεται να μην επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Κρίνουμε όμως θετικό το γεγονός ότι η ανεργία βρίσκεται σε σταδιακή υποχώρηση, οριακά πάνω από το 12%. Υπάρχουν όμως δομικά προβλήματα, που δημιουργήθηκαν μέσα στην κρίση και θα πρέπει να τύχουν επαναξιολόγησης σε σχέση με την ανεργία. Η συνύπαρξη του ΕΕΕ σε πολλές περιπτώσεις είναι αποτρεπτική ως προς το να επανενταχθεί στην αγορά εργασίας μερίδα των ληπτών. Παρατηρείται το φαινόμενο δικαιούχοι του ΕΕΕ να απασχολούνται σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας την αδήλωτη εργασία. Το Δημοκρατικό Κόμμα εισηγείται όπως η κυβέρνηση προχωρήσει σε εκείνες τις ρυθμίσεις και τις εφαρμοσεί, ούτως ώστε να υπάρχει η δυνατότητα διακοπής του ΕΕΕ, στις περιπτώσεις που αποδεδειγμένα ο λήπτης δεν αποδέχεται θέση εργασίας που του προτείνεται χωρίς ουσιαστική αιτία.

Υγεία. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες του ίδιου του υπουργού να κατανέμει σωστά με βάση την επιτακτικότητα των αναγκών τις δαπάνες για την υγεία, εντούτοις ένα τέτοιο εγχείρημα φαντάζει πλέον αδύνατο, ένεκα του γεγονότος ότι το υφιστάμενο σύστημα υγείας νοσεί και βρίσκεται στον αναπνευστήρα. Ως Δημοκρατικό Κόμμα θεωρούσαμε ότι η έξοδος από το μνημόνιο θα έδινε τη δυνατότητα στην κυβέρνηση να αιμοδοτήσει τον τομέα της υγείας, που είναι το υπέρτατο αγαθό για όλους τους πολίτες. Με λύπη μας παρατηρούμε την πενιχρή αύξηση των κονδυλίων, που αφορούν κατά το πλείστον δαπάνες του κρατικού μισθολογίου. Καλούμε παράλληλα την εκτελεστική εξουσία να διαθέσει απαραίτητα πρόσθετα κονδύλια, ώστε το σύστημα υγείας να αντέξει μέχρι τη διαδικασία μετάβασης στο ΓΕΣΥ. Πρέπει να δοθούν κίνητρα στο ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, για να αποφευχθούν οι περαιτέρω εκροές προς τον ιδιωτικό τομέα. Με βάση τα δεδομένα που υπάρχουν στα δημόσια νοσηλευτήρια, θεωρούμε εφικτή τη μερική αναδιάρθρωση στον τρόπο λειτουργίας τους, όπου οι κτιριακές υποδομές μπορεί να αξιοποιηθούν πιο παραγωγικά, εξυπηρετώντας τους πολίτες σε διευρυμένα ωράρια και χωρίς να διαταράσσεται η εργατική ειρήνη.

Τουρισμός. Ως Δημοκρατικό Κόμμα πιστεύουμε ότι η αύξηση του τουρισμού και κατ' επέκταση των εσόδων του κράτους κατά 10% είναι θετική εξέλιξη μεν, αλλά θεωρούμε ότι θα πρέπει να υπάρξει ολοκληρωμένη στρατηγική για τον τουρισμό. Η συγκυριακή αύξηση του τουριστικού προϊόντος οφείλεται κυρίως σε γεωπολιτικούς παράγοντες της περιοχής. Χρειάζεται ποιοτική αναβάθμιση και σε υποδομές, αλλά και στη διευκόλυνση του κλάδου του τουρισμού, ώστε να αντλήσουν εύκολη χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους.

Η Λευκωσία για ακόμη μια χρονιά παραμένει ουραγός σε σχέση πάντα με την προσέλευση τουριστών. Θα πρέπει να καταρτιστεί στρατηγικό πλάνο με οριζόντα δεκαετίας, με στόχο την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της πρωτεύουσας. Στόχος μας είναι να εμπλουτιστεί με ουσιαστικά κίνητρα, ώστε να σταθμιστούν οι ανισότητες μεταξύ των παραλιακών πόλεων και της πρωτεύουσας σε σχέση με το επίπεδο ζωής των κατοίκων, που είναι πλέον ορατές. Είναι άποψή μου ως βουλευτή Λευκωσίας ότι θα πρέπει και η πρωτεύουσα να συμμετέχει σε αυτό το πάρτι φιλοξενίας τουρισμού και επενδύσεων, που διοργανώνεται κάθε χρόνο και στο οποίο η Λευκωσία δεν προσκαλείται ποτέ. Ιδιαίτερα στο επίπεδο του τουρισμού είμαστε οι φτωχοί συγγενείς.

Μεταρρύθμιση. Η πολυδιαφημισμένη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας πέρασε από οβιδιακές μετατροπές και υποβαθμίσεις, που οφείλονταν κυρίως στην απρονοησία της κυβερνητικής πλευράς να ελέγξει τη συνταγματικότητα των νομοθετημάτων που κατατέθηκαν στη Βουλή, για να καταλήξει εσχάτως ως σχεδόν μια από τα ίδια. Παρά τις φιλότιμες προσπάθειες από βουλευτές από όλες τις παρατάξεις για ενσωμάτωση στα εν λόγω νομοσχέδια παρατηρήσεων, θέσεων και διαφοροποιήσεών τους, που πίστευαν ότι θα βελτίωναν τα μέγιστα το επίπεδο της προσδοκώμενης μεταρρύθμισης, αυτό κατέστη αδύνατο λόγω της άτεγκτης στάσης της κυβερνητικής πλευράς.

Αν μιλήσουμε δε για τον άλλο μεγάλο πυλώνα της μεταρρύθμισης -και εννοώ την τοπική αυτοδιοίκηση- θα γίνουμε μάρτυρες πιο ξεκάθαρα της παλινδρόμησης στην πολιτική από πλευράς κυβέρνησης, όπως, για παράδειγμα, κατάθεση νομοσχεδίων, απόσυρση νομοσχεδίων, όχι στη μείωση των δήμων, ναι στη μείωση των δήμων, αναβολή εκλογών, όχι αναβολή εκλογών, δύομιση χρόνια θητεία, πέντε χρόνια θητεία. Όλα τα πιο πάνω δε μας αφήνουν περιθώρια να είμαστε αισιόδοξοι για την τελική έκβασή της. Εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πρώτοι καταθέσαμε ολοκληρωμένες προτάσεις-εισηγήσεις, που θα βοηθούσαν τα μέγιστα στον εκσυγχρονισμό και ορθολογισμό της τοπικής αυτοδιοίκησης, ώστε να καταστεί βιώσιμη και λειτουργική.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήταν πολιτικά αδόκιμο να αναφερόμαστε σε διάφορα επιμέρους θέματα που αφορούν τις δομές και τις προοπτικές της Κυπριακής Δημοκρατίας και να μην αναφερθούμε στο μεγαλύτερο πρόβλημα, που είναι το Κυπριακό. Οι ραγδαίες εξελίξεις σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις δε μας αφήνουν κανένα περιθώριο εφησυχασμού. Δυστυχώς, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει αθετήσει όλες τις δεσμεύσεις του απέναντι στον κυπριακό λαό. Έχει αποδεχθεί τη σύγκλιση πολυμερούς ή πενταμερούς διάσκεψης, χωρίς να έχει ικανοποιηθεί σε κανένα από τα προαπαιτούμενα που είχε ο ίδιος ζητήσει, για να αποδεχτεί. Επειδή είναι κρίσιμες οι στιγμές, θα πρέπει ο λαός να κατανοήσει τι πραγματεύεται αυτή τη στιγμή ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και γιατί η επιλογή του να αποδεχθεί τη σύγκλιση διασκέψεως είναι πολιτικά επικίνδυνη με απρόβλεπτες προεκτάσεις σε σχέση με την τελική συμφωνία.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας διαβεβαίωσε επανειλημμένα τον κυπριακό λαό ότι δεν πρόκειται να περάσουμε στο τελικό στάδιο, αν δε συμφωνηθούν οι περιοχές που θα επιστραφούν σε χάρτη και συγκεκριμένα κριτήρια που θα διασφαλίζουν την επιστροφή των προσφύγων. Διαβεβαίωσε επίσης τον κυπριακό λαό ότι χωρίς την επιστροφή της Μόρφου δεν υπάρχει περίπτωση να προχωρήσει η διαπραγματευτική διαδικασία. Διαβεβαίωσε επίσης τον κυπριακό λαό ότι στη σύγκλιση πολυμερούς διάσκεψης θα συζητηθούν και θα επιλυθούν θέματα που αφορούν τη διεθνή πτυχή της λύσης, όπως εγγυήσεις και ασφάλεια. Δεσμεύτηκε δε ότι τα σοβαρά θέματα στα οποία υπάρχει διαφωνία θα πρέπει να συμφωνηθούν πριν από τη διάσκεψη. Δυστυχώς, φίλοι συνάδελφοι, τίποτα από όλα αυτά δεν υλοποιήθηκε. Βλέπουμε έναν Πρόεδρο της Δημοκρατίας να βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση υποχωρήσεων, με ορατό τον κίνδυνο να οδηγήσει τη διαδικασία σε μια διεθνή διάσκεψη με αυστηρή επιδιαιτησία και αυστηρά χρονοδιαγράμματα. Δυστυχώς όμως, αυτό που φοβόμασταν είναι πλέον ορατό. Οι Τούρκοι πήραν στα βασικά κεφάλαια ό,τι ακριβώς ήθελαν, δηλαδή νομιμοποίηση των κλεμμένων, τους δόθηκε κρατική οντότητα, συμφωνήθηκε η νομιμοποίηση του εμπορίου, η συνδιαχείριση των ενεργειακών μας πόρων και άλλα επιμέρους αλλά ουσιαστικής σημασίας προνόμια, που σχεδόν όλα είναι συστατικά συνομοσπονδίας και όχι ομοσπονδιακού κράτους.

Τι κατάφερε να κερδίσει; Απολύτως τίποτα, ούτε καν το αυτονόητο, τη συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι Τούρκοι συνεχίζουν να μιλούν για εκλιπούσα Κυπριακή Δημοκρατία, αμφισβητούν τη σημαία μας, απειλούν την κυριαρχία μας και ευρύτερα τη Δημοκρατία, που αντιλαμβάνονται ότι είναι η δύναμη των όπλων και τίποτε άλλο.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι πιέσεις από τον εξωγενή παράγοντα είναι πλέον εμφανείς και, κατά την άποψή μου, είναι αφόρητες. Πρέπει όμως ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να αντέξει στις όποιες πιέσεις, οι οποίες αναμένεται να κορυφωθούν το επόμενο διάστημα και να προβάλει τα δικά του διπλωματικά όπλα, τα οποία είναι σημαντικά και διαφοροποιούν τη θέση μας σε σχέση με τις διαπραγματεύσεις του 2003-2004. Κατά την εκπόνηση του Σχεδίου Ανάν η Κύπρος βρισκόταν υπό τη διαδικασία ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου τότε, κατά την προενταξιακή διαδικασία τα υπόλοιπα κράτη έδειχναν ανεκτικά σε πιθανές μόνιμες παρεκκλίσεις από το κεκτημένο. Εθιμικά τα υπό ένταξη κράτη έχουν σχετική ευελιξία όσον αφορά κάποιες παρεκκλίσεις από το κεκτημένο.

Επιπρόσθετα, η ένταξή μας στην Ευρωζώνη μάς έδωσε την ευχέρεια να προσχωρήσουμε στο σκληρό πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το γεγονός αυτό μπορεί να θωρακίσει σε μεγάλο βαθμό τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ώστε να οχυρωθεί κάτω από τις κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τα οικονομικά των κρατών μελών. Σε κάθε περίπτωση όμως η αποδοχή οποιωνδήποτε κακών παραμέτρων της λύσης είναι δυνατό να έχει μεγάλο αντίκτυπο σε όλα τα κράτη μέλη. Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας μόλις προχθές δήλωσε ότι λύση σε μια Κυπριακή Δημοκρατία με ελλειμματική κυριαρχία θα μπορούσε να επαναληφθεί για οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος. Δεν μπορεί να αποστειρείτε κανέναν από το δικαίωμα ιδιοκτησίας ή και εγκατάστασης εντός της ευρωπαϊκής οικογένειας. Είναι από τις θεμελιώδεις αρχές, ειδικότερα αν η πράξη είναι προϊόν κλοπής ή υπαρπαγής της περιουσίας.

Η ανακάλυψη σημαντικών ποσοτήτων υδρογονανθράκων τόσο στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κύπρου όσο και στις χώρες με τις οποίες γειτνιάζουμε, όπως το Ισραήλ και η Αίγυπτος, καθιστά την Κύπρο τον πιο σημαντικό παράγοντα στην περιοχή. Από τη μια, η ευρωπαϊκή ιδιότητα της Κύπρου, από την άλλη οι διαχρονικές διενέξεις των γειτονικών χωρών μεταξύ τους έδωσαν την ευκαιρία στην Κυπριακή Δημοκρατία να μετατραπεί σε ενεργειακό κόμβο, για να μπορέσει να υπάρξει διαμετακομιστική συνεργασία των χωρών που εμπλέκονται στην αλυσίδα εξόρυξης και διάθεσης φυσικού αερίου. Η Κύπρος πλέον δεν είναι μια προβληματική περιοχή στην Μέση Ανατολή. Η Κύπρος είναι ο επερχόμενος ενεργειακός παίχτης, που μπορεί να αποδώσει τα μέγιστα τόσο στην Ευρώπη όσο και σε άλλες περιοχές και κυρίως στον αραβικό κόσμο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή οι επόμενοι μήνες είναι ίσως οι πιο σημαντικοί για το μέλλον αυτού του τόπου, αλλά και των Ελληνοκυπρίων πολιτών, θα πρέπει οι πιο πάνω παράμετροι να μετουσιωθούν σε διπλωματικά εργαλεία, τα οποία πρέπει επιτακτικά να χρησιμοποιήσουμε, ώστε να διασφαλίσουμε τη φυσική και οικονομική μας

βιωσιμότητα στο νησί, διασφαλίζοντας έτσι ότι η συνεχής τουρκική απειλή θα εκλείψει, αφού θα επηρεάζει άμεσα τα συμφέροντα των μεγάλων δυνάμεων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Νίκος Κέττηρος. Και χρόνια πολλά, Νίκο!

Ν. ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλημέρα σας.

Βεβαίως, δεν είναι εδώ ο κ. Κουλλάς, αλλά οφείλεται μια απάντηση. Δεν είναι η φιλολαϊκή πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης που έφερε τη φτωχοποίηση. Ξέρει πολύ καλά και ως οικονομολόγος ότι είναι το κούρεμα των καταθέσεων που έφερε τη φτωχοποίηση του λαού.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως πρόσφυγας και στην πρώτη μου παρέμβαση σε συζήτηση προϋπολογισμών δεν μπορώ να μη στηλιτεύσω μια από τις πρώτες αποφάσεις αυτής της κυβέρνησης, η οποία θα παραμείνει ως μελανό στίγμα αυτής της διακυβέρνησης, και τη μέριμνα που δεν επέδειξε για μια από τις πιο αδικημένες ομάδες του λαού μας. Αναφέρομαι στο κουτσούρεμα, στην κατάργηση καλύτερα της προσφυγικής πολιτικής. Στο όνομα της δημοσιονομικής πειθαρχίας, η κυβέρνηση επέλεξε να στοχεύσει τη λιτότητα εις βάρος μιας από τις πιο ευάλωτες οικονομικά ομάδες του πληθυσμού. Το βάρος της εισβολής και κατοχής η κυβέρνηση Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ αποφάσισε να το φορτώσει μετά από σαράντα δύο χρόνια αποκλειστικά και μόνο στις αδύναμες πλάτες των προσφύγων.

Σήμερα, τέσσερα σχεδόν χρόνια μετά, βιώνουμε τα τραγικά αποτελέσματα των αποφάσεων της κυβέρνησης, καθώς οι πλείστοι προσφυγικοί συνοικισμοί βρίσκονται σε άθλια κατάσταση και οι πρόσφυγες διαβιούν σε απαρχαιωμένες και σε πολλές περιπτώσεις ακατάλληλες πολυκατοικίες. Μετά τον τερματισμό των σχεδίων διαχωρισμού προσφυγικών οικοπέδων και της ανέγερσης κυβερνητικών κατοικιών που απευθύνονταν στα φτωχότερα στρώματα των προσφύγων, η απόκτηση κατοικίας από τα νεαρά ζευγάρια έχει μετατραπεί σε άπιαστο όνειρο.

Ας κοιτάξουν πώς διαβιούν οι άνθρωποι στις πολυκατοικίες των Λατσιών, του Στροβόλου, της Λακατάμειας, που μπήκαν νέοι και εγκλωβίστηκαν τώρα στα γεράματά τους στους πάνω ορόφους των πολυκατοικιών-φυλακών των κυβερνητικών οικισμών. Ας κοιτάξουν τους συνοικισμούς της Λάρνακας. Πρόκειται για τις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές της πόλης, στις οποίες υπάρχουν βασικές ελλείψεις υποδομών. Σε κάποιες γειτονιές η εικόνα εγκατάλειψης είναι εμφανέστατη. Πρόκειται ουσιαστικά για ανοικτά γηροκομεία. Τα ίδια προβλήματα και στους συνοικισμούς της Λεμεσού. Διερωτάται κανείς πού είναι το κράτος πρόνοιας.

Οι κυβερνώντες θα πρέπει επιτέλους να επανέλθουν από την εικονική πραγματικότητα των αριθμών στην οποία μοιάζουν να ζουν τα τελευταία τέσσερα χρόνια και να κοιτάξουν τους ανθρώπους του τόπου στα μάτια, τους νέους του τόπου, οι οποίοι, αν εργάζονται, αμείβονται με μισθούς πείνας, των €500, που βλέπουν τα όνειρά τους να διαλύονται και την κυβέρνηση, που, αντί να τους στηρίζει, διαλύει το κοινωνικό κράτος, σπρώχνοντάς τους στη φτώχεια και την ανέχεια. Την ίδια ώρα, που δεν υπάρχει ούτε ένα ευρώ για τον προσφυγικό κόσμο και τις υπόλοιπες ευάλωτες ομάδες, η κυβέρνηση διαθέτει -και μάλιστα αφειδώλευτα- εκατομμύρια σε συμβούλους και μελέτες για ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου.

Εμείς οραματιζόμαστε έναν προϋπολογισμό κοινωνικά ευαίσθητο, που να έχει στο επίκεντρό του τον απλό άνθρωπο και να στηρίζει τις ευάλωτες ομάδες, ο οποίος να προωθήει την ισόρροπη ανάπτυξη, να ενισχύει την κοινωνική συνοχή και να δημιουργεί πλούτο και θέσεις εργασίας για όλους. Έναν προϋπολογισμό που να αναβαθμίζει τους τομείς της παιδείας και της υγείας προς όφελος του συνόλου του λαού. Έναν προϋπολογισμό που να μεριμνά, ώστε τα οφέλη της ανάπτυξης να κατανέμονται με δίκαιο τρόπο στην κοινωνία.

Αντίθετα, έχουμε ενώπιόν μας έναν προϋπολογισμό που αντανάκλα τις πολιτικές και την ιδεολογική τοποθέτηση της κυβέρνησης υπέρ των λίγων και προνομιούχων, σκληρό και άτεγκτο για τους οικονομικά αδύναμους, με καθηλωμένες τις αναπτυξιακές και κοινωνικές δαπάνες, συνοδευόμενο από πολιτικές ανακατανομής του διαθέσιμου εθνικού εισοδήματος εις βάρος των εργαζομένων και υπέρ του κεφαλαίου, που οξύνει ακόμα περισσότερο τις εισοδηματικές ανισότητες.

Οι κοινωνικοί δείκτες είναι εκεί και αποδεικνύουν ότι η κυβέρνηση παίρνει άριστα στην αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Η απορρύθμιση της αγοράς εργασίας και των ωραρίων, η συνεχής μείωση των μισθών των εργαζομένων, η κατάρρευση του δημόσιου συστήματος υγείας, τα ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά της μακροχρόνιας ανεργίας και οι υψηλοί ρυθμοί αύξησης της μετανάστευσης είναι ο καθρέφτης του προϋπολογισμού της κυβέρνησης και των πολιτικών που ακολουθεί.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητώντας για την επαρχία Αμμοχώστου και τον τουρισμό, τον οικονομικό πνεύμονα της επαρχίας μας και της Κύπρου ολόκληρης, πρώτος στόχος όλων των στρατηγικών σχεδίων που εκπονήθηκαν από την πολιτεία διαχρονικά είναι η διαφοροποίηση του τουριστικού μας προϊόντος και η αιφόρος, ισόρροπη, τουριστική ανάπτυξη. Βαδίζουμε όντως προς αυτή την κατεύθυνση; Γιατί καλή είναι η αύξηση των αφίξεων τουριστών -και τη χαιρετίζουμε- μπορεί ωστόσο να αποδειχθεί πρόσκαιρη και παροδική, αν δεν οικοδομήσουμε το τουριστικό μας προϊόν σε στέρεες βάσεις.

Δυστυχώς, η διαπίστωση είναι ότι όσες εξαγγελίες γίνονται για έργα ανάπτυξης στην επαρχία Αμμοχώστου περιορίζονται στις τουριστικές περιοχές με τους υπόλοιπους δήμους και κοινότητες της επαρχίας να μετατρέπονται σε φτωχούς συγγενείς. Τονίζουμε τη λέξη “εξαγγελίες” και όχι τη λέξη “έργα”. Και, αν νομίζετε ότι τα λέμε αυτά, για να κάνουμε αντιπολίτευση, για του λόγου το αληθές ρωτήστε τους ίδιους τους υποψηφίους σας στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου, που στέλνουν προεκλογικά μηνύματα στα κινητά και μιλούν για έλλειψη έργων.

Απαιτούνται έργα ανάπτυξης που θα προσδώσουν αξία στο τουριστικό μας προϊόν, θα αναδείξουν τα τοπικά χαρακτηριστικά και τις παραδόσεις, θα συνδέσουν και θα εντάξουν στον τουριστικό χάρτη το σύνολο της επαρχίας και θα δημιουργήσουν νέες ποιοτικές θέσεις εργασίας και εισοδήματα για τους πολλούς και όχι μόνο για τους λίγους και εκλεκτούς.

Το “όραμα” της κυβέρνησης για τον τουρισμό φαίνεται να περιορίζεται μέχρι το καζίνο, στο οποίο κοντόφθαλμα δείχνει να ποντάρει τα πάντα. Η Κύπρος διαθέτει πλειάδα στρατηγικών πλεονεκτημάτων, για να προσελκύσει επαναλαμβανόμενο ποιοτικό τουρισμό υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Η κυβέρνηση όμως επιλέγει να τζογάρει.

Η επαρχία Αμμοχώστου διαθέτει ένα σύγχρονο κρατικό νοσηλευτήριο, το οποίο όμως παραμένει υποστελεχωμένο, στα πλαίσια της λιτότητας και της υποβάθμισης του δημόσιου τομέα της υγείας που ακολουθεί η κυβέρνηση. Απαιτούμε να ολοκληρωθεί η μεταστέγηση όλων των κρατικών υπηρεσιών στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, όχι όμως εις βάρος του δημοσίου συμφέροντος, μέσω αδιαφανών διαδικασιών και αγνώστων ιδιοκτητών εταιρειών.

Στον τομέα προστασίας του περιβάλλοντος αρκεί να ρίξει κάποιος μια ματιά στη Σολέα και θα δει καθαρά τα πεπραγμένα της κυβέρνησης. Μια από τις μεγαλύτερες πυρκαγιές στην Κύπρο, στην οποία χάθηκαν άδικα δυο ανθρώπινες ζωές, απείλησε να κάψει ολόκληρο το δάσος του Τροόδου. Για την πυρκαγιά αυτή δε βρήκαν το θάρρος και την ευθιξία οι κυβερνώντες να αναλάβουν, έστω, το μερίδιο της ευθύνης που τους αναλογεί, έστω ως ελάχιστη ένδειξη του ότι θα ληφθούν εκείνα τα μέτρα για αποτροπή παρόμοιων καταστροφών στο μέλλον.

Δεν είστε εσείς που αλλάξατε τον τρόπο πληρωμής των υπερωριών των δασοφυροσβεστών; Δεν είστε εσείς που βάλατε λουκέτο στο Δασικό Κολέγιο; Δεν είστε εσείς που μας καθησυχάζατε στα πρώτα στάδια ότι η πυρκαγιά είναι υπό έλεγχο; Αν εμείς δε γνωρίζουμε, μήπως δε γνωρίζουν ούτε οι εργαζόμενοι στο Τμήμα Δασών, οι οποίοι προειδοποιούσαν ένα χρόνο προηγουμένως με επιστολές και εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για την υποβάθμιση της δασικής πολιτικής; Αν για όλα τα παραπάνω δεν υπάρχουν πολιτικές ευθύνες, τότε λυπάμαι, αλλά έχουν χάσει οι λέξεις το νόημά τους.

Η κυβέρνηση αρκείται στην κατάθεση νομοσχεδίων, όπως αυτό για το ξεπούλημα της παραθαλάσσιας κρατικής δασικής γης, νομοσχέδιο για το οποίο διατυπώθηκαν ενώπιον της επιτροπής Γεωργίας σοβαρότατες καταγγελίες για ενδιαφερομένους, οι οποίοι απλώς αναμένουν την ψήφιση του νομοσχεδίου, για να εκμεταλλευτούν τεράστιας αξίας δασική γη πάνω στην παραλία. Μήπως εντάσσεται και αυτό στο δόγμα της εξυπηρέτησης των φίλων και των γνωστών με το οποίο μάλλον θα θυμούνται αυτή την πενταετία οι πολίτες; Αυτού του είδους την ανάπτυξη ονειρεύεται η κυβέρνηση; Εις βάρος του περιβάλλοντος και του δημόσιου πλούτου;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο γεωργικό τομέα θα αναφερθεί εκτενέστερα ο συνάδελφος και πρόεδρος της αρμόδιας κοινοβουλευτικής επιτροπής, ο Άντρος Καυκαλιάς. Οφείλω όμως να σημειώσω την απαρασάλευτη

ομολογουμένως πολιτική της κυβέρνησης για ξήλωμα όλων των δημόσιων δομών που στήριξαν τους αγρότες και την οικονομία για δεκαετίες. Από το 2013, όταν παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά προβλήματα στην επιτροπή Σιτηρών, οι κυβερνώντες δεν έλαβαν μέχρι σήμερα το παραμικρό μέτρο για εξυγίανση της επιτροπής και διαφύλαξη του δημόσιου χαρακτήρα της. Δείχνουν να αναμένουν απλώς να ανακοινώσουν τη ληξιαρχική πράξη θανάτου της επιτροπής και να παραδώσουν τον τομέα των σιτηρών στους ιδιώτες. Ο τομέας των σιτηρών και η ασφάλεια εφοδιασμού σε χαμηλές τιμές είναι πολύ κρίσιμα και ευαίσθητα θέματα, για να αφεθούν στις ορέξεις κερδοσκοπικών ολιγοπωλίων. Οι ιδεολογικές αγκυλώσεις όμως της κυβέρνησης δεν της επιτρέπουν να δει τα προφανή. Η κυβέρνηση εδώ και ένα χρόνο έχει ανακοινώσει το κλείσιμο του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης, χωρίς μέχρι σήμερα να είναι σε θέση να προτείνει εναλλακτικό σχέδιο ασφάλισης, με τους γεωργούς να είναι μετέωροι.

Ενώπιόν μας έχουμε τον προϋπολογισμό του 2017, ο οποίος είναι στην ουσία η συνέχεια των πολιτικών της τρόικας. Πρόκειται για πολιτικές οι οποίες εξάλλου αποτελούν το πολιτικό μανιφέστο της κυβέρνησης Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ, όπως είχε ομολογήσει ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών. Ας μην ξεγελιόμαστε λοιπόν. Η τρόικα παραμένει εδώ. Με τους εντολοδόχους της και τους θαυμαστές των πολιτικών της. Είναι το ίδιο σκληροί, το ίδιο αντιλαϊκοί.

Η διαχείριση της οικονομίας απαιτεί συναίνεση και σοβαρότητα. Όχι ετσιθελικές προσεγγίσεις, χωρίς διάλογο, συνδιαβούλευση και αλληλοσεβασμό. Δεν μπορεί να λαμβάνονται αυταρχικές αποφάσεις, να πρωθυθείται η ευνοιοκρατία και οι ημέτεροι και να εμπεδώνεται ως πολιτική πράξη το κυνηγητό του πολιτικού αντιπάλου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επέλεξα να κλείσω την ομιλία μου με την ευχή και την προσδοκία να ευοδωθούν οι προσπάθειες επίλυσης του Κυπριακού και επιστροφής όλων των προσφύγων στους τόπους μας. Η Αμμόχωστος για μας δεν είναι ούτε πόλη-φάντασμα ούτε μια πόλη ερείπιο, έτοιμη να καταρρεύσει. Η Αμμόχωστος είναι για μας ένα σύμβολο αγώνα για την επανένωση και την ειρήνη. Η Αμμόχωστος είναι η πόλη που μπορεί να ξαναγίνει το διαμάντι της Κύπρου, κοιτίδα ειρηνικής συνύπαρξης και δημιουργίας. Η πόλη που μπορεί και πρέπει να ξαναγίνει τόπος γεφύρωσης του παρελθόντος με το μέλλον και να αποκτήσει ξανά τον πρωταγωνιστικό ρόλο που έπαιξε στην ιστορία και στην οικονομική ανάπτυξη της Κύπρου ως τόπου συνάντησης πολιτισμών και ως κέντρου εσωτερικού και διεθνούς εμπορίου.

Ευχαριστώ.

Καλά Χριστούγεννα, καλή ελευθερία, καλή επιστροφή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Από το ΔΗΣΥ, ο κ. Ανδρέας Κυπριανού.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οφείλω να ομολογήσω ότι δεν έχω γραπτό κείμενο και μου έδωσε μεγάλο έναυσμα ο φίλος Κέττηρος, ο αγαπητός συνάδελφος, ο οποίος μίλησε για το κούρεμα των καταθέσεων.

Αγαπητέ συνάδελφε,

Είναι η καταστροφή της κυπριακής οικονομίας που οδήγησε στο κούρεμα των καταθέσεων και όχι το κούρεμα των καταθέσεων στην καταστροφή. Εκτός αν δεν ενθυμίστε το Δεκέμβριο του 2012, όταν κυβερνούσατε, όταν είχε υπογραφεί το Memorandum of Understanding, το Μνημόνιο Συναντίληψης, και είχαν έρθει στην ολομέλεια της Βουλής είκοσι επτά τόσα νομοσχέδια από τη δική σας κυβέρνηση, για να επιβιώσει, έστω και κάπως, η Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι το Φεβρουάριο, που ήταν οι εκλογές. Να υπενθυμίσω τι περιλάμβαναν αυτά τα νομοσχέδια; Περιλάμβαναν περικοπές μισθών και συντάξεων, περικοπές επιδομάτων, επιβολή φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας, αύξηση του φόρου προστιθέμενης αξίας, κατάργηση της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής και πάρα πολλά άλλα. Αυτό, έτσι, για να ενθυμόμαστε το τι πραγματικά είχε συμβεί σ' αυτό τον τόπο. Και, επειδή μιλάτε για κούρεμα καταθέσεων -και όχι μόνο εσείς- θα πρέπει να πούμε ότι ο λόγος που οδηγήθήκαμε στο πραγματικό κούρεμα των καταθέσεων ήταν το μεγάλο "όχι", που εκφώνησαν κάποιοι, όταν δεκαπέντε μέρες μετά που ανάλαβε ο Νίκος Αναστασιάδης έφερε στη Βουλή των Αντιπροσώπων πρόταση απομείωσης ουσιαστικά των τόκων κατά 6,75% επί των καταθέσεων κάτω των €100.000 και κατά 9,9% επί των καταθέσεων άνω των €100.000. Η άρνησις, η μεγάλη άρνησις και οι μεγάλες σημαίες που υψώσατε τότε και οι συγκεντρώσεις έξω από τη Βουλή των Αντιπροσώπων και η λασπολογία, οι

προπηλακισμοί που δεχθήκαμε εμείς οδήγησαν σαφέστατα μετά από το μεγάλο σας “όχι” στο κούρεμα των καταθέσεων μόνο από δύο τράπεζες.

A. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Εσείς εψηφισάτε το.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εμείς δεν το ψηφίσαμε κ. Δαμιανού, δεν ενθυμείστε καλά. Εμείς τηρήσαμε αποχή, αφού σας παρακάλεσε ο πρόεδρος της παράταξης από το βήμα να μας δώσετε αναβολή είκοσι τέσσερις ώρες και αρνηθήκατε. Αλλά, επειδή έχουν λείψει τα επιχειρήματα, ξεχάσατε ότι είπατε ότι δε δίδετε αναβολή. Και ίσως να ήταν η πρώτη φορά που ένα μεγάλο κόμμα ζήτησε αναβολή είκοσι τεσσάρων ωρών, για να μελετήσει τις εξελίξεις, αλλά εσείς αρνηθήκατε, αφού είχατε δημιουργήσει και το ανάλογο κλίμα.

Έχει πει επίσης ο συνάδελφος ότι δεν υπάρχουν από αυτή τη κυβέρνηση έργα ανάπτυξης, γι’ αυτό και δεν πάει η οικονομία καλά. Μα, είσαστε της θεώρησης; Γνωρίζω ότι είσαστε. Επιμένετε ότι με τα κρατικά κονδύλια και με τα έργα του δημόσιου τομέα είναι που επιτυγχάνεται ανάπτυξη. Βγάζουμε δηλαδή από τη μια τσέπη και βάζουμε στην άλλη; Είναι η ίδια θεώρηση του «ξέρετε, αυξήστε τους μισθούς του δημοσίου, ούτως ώστε να υπάρχει παραπάνω κατανάλωση και να πάει καλά η οικονομία». Αυτές είναι οι οικονομικές θεωρήσεις; Αυτές είναι οι δικές σας οικονομικές θεωρήσεις, που έχουν οδηγήσει στην καταστροφή της κυπριακής οικονομίας.

Για να υπάρξουν έργα ανάπτυξης, πρέπει να υπάρξει αξιοπιστία όσον αφορά την οικονομία, ώστε να επενδύσει ο ιδιωτικός τομέας, να πληρώσει φορολογίες, να έχει έσοδα η κυβέρνηση, για να μπορέσει να κάμει και κοινωνική και άλλη πολιτική, αλλά να δώσει και αυξήσεις. Άρα, να δείτε τι πραγματικά συμβάλλει στην αύξηση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος μιας πατρίδας και όχι να συνεχίσετε το συγκεντρωτισμό και τον κρατισμό.

Επειδή όμως μιλήσατε και για τους συμβασιούχους πυροσβέστες, τους δασοφύλακες καλύτερα, να σας υπενθυμίσω ότι είναι η δική μας κυβέρνηση που διέσωσε την εργασία αυτών των εκτάκτων δημοσίων υπαλλήλων, γιατί η δική σας κυβέρνηση τους είχε καταργήσει και μετά από δικές μας παρεμβάσεις.

Όσον αφορά το δημόσιο χαρακτήρα των οργανισμών που ονειρεύεστε, να σας υπενθυμίσω πού έχουν οδηγήσει οι πολιτικές σας τις Κυπριακές Αερογραμμές, τη Ευροκυργία, το Κρατικό Σφαγείο Κοφίνου, ακόμα και το συνεργατισμό για τον οποίο τη μια στιγμή ψηφίζατε μεγαλοφώνως “όχι” και, όταν δεν πέρασε η πλειοψηφία για το “ναι”, προσπαθήσατε να βρείτε τρόπο, ούτως ώστε να επανέλθει την ίδια νύχτα ενώπιον της ολομέλειας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτή η κυβέρνηση διανύει τέσσερα χρόνια περίπου στην εξουσία και είχε θέσει ως προτεραιότητές της τρεις βασικούς άξονες πολιτικής, το Κυπριακό, τη διάσωση της οικονομίας και τις μεταρρυθμίσεις.

Όσον αφορά το Κυπριακό, μπορεί να γίνεται -και είναι καθ’ όλα σεβαστό και θεμιτό- διαφορετική ανάγνωση των εξελίξεων είτε όσον αφορά τη διαδικασία είτε όσον αφορά την ουσία όλων αυτών τα οποία ζούμε. Δεν υπάρχει όμως καμία αμφιβολία ότι είμαστε στην κορύφωση μιας προσπάθειας η οποία έχει ξεκινήσει εδώ και πολύ καιρό και η οποία έχει δώσει πολύ συγκεκριμένα αποτελέσματα μέσα από την εργασία που έχει γίνει για τα τέσσερα κεφάλαια που αφορούν τις εσωτερικές πτυχές. Δεν υπάρχει επίσης καμία αμφιβολία ότι η διαδικασία που έχει συμφωνηθεί για τη Γενεύη και θα ξεκινήσει στις 9 Ιανουαρίου έχει πολύ, πάρα πολύ συγκεκριμένο περιεχόμενο. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει τονίσει πάρα πολλές φορές, αλλά φαίνεται ότι κάποιιοι κωφεύουν, ότι δεν πρόκειται ποτέ να φέρει ενώπιον του κυπριακού ελληνισμού σχέδιο το οποίο ο ίδιος δεν πιστεύει ότι θα ικανοποιεί τις εύλογες ανησυχίες του. Ποια είναι η διαφορά σε σχέση με το τι είχαμε το 2004; Η διαφορά είναι ότι, αν ο ίδιος ο Πρόεδρος δεν πιστεύει στο σχέδιο, δε θα το θέσει ενώπιον του λαού, δηλαδή δε θα φορτώσει ένα “όχι” στις πλάτες του κυπριακού ελληνισμού. Αν χρειαστεί, το “όχι” θα το πει ο ίδιος. Όμως ευχή όλων μας και προσπάθειά μας είναι να καταλήξει αυτή η προσπάθεια σε μια πρόταση προς τον κυπριακό ελληνισμό, η οποία να διασκεδάζει τις εύλογες ανησυχίες του και να οδηγήσει σε μια λύση η οποία θα είναι διαρκής, δε θα δίδει κανένα δικαίωμα απόσχισης, θα είναι μια λύση βιώσιμη, μια λύση που θα δημιουργεί ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος στο οποίο όλοι οι νόμιμοι κάτοικοι θα μπορούν να ζήσουν, να ευημερήσουν και να παραγάγουν για εκείνους και τα παιδιά τους.

Δεν υπάρχει επίσης καμία αμφιβολία ότι η ρητορική Ταγίπ Ερντογάν διαλύει το κλίμα εμπιστοσύνης, το οποίο είναι απολύτως απαραίτητο, ιδιαίτερα στην κορύφωση αυτής της προσπάθειας. Ο καθένας μπορεί να κάνει τη δική του πολιτική ανάλυση για τις συμπεριφορές Ταγίπ Ερντογάν, τις νεοοθωμανικές, τις νεοσουλτανικές, τις ισλαμοφασιστικές, αν θέλετε. Απ’ εκεί και πέρα όμως, οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να ληφθούν και από την ίδια την Τουρκία, η οποία, επαναλαμβάνω, θα πρέπει σε κάποιο στάδιο να δει και ποιο είναι το δικό της συμφέρον μέσα από την επίλυση του κυπριακού προβλήματος.

Όσον αφορά την οικονομία, ακροθιγώς έχουμε αγγίξει τα ζητήματα αυτά. Θα πω ότι αυτή η κυβέρνηση παρέλαβε ένα κράτος υπό χρεοκοπία και σήμερα είμαστε στην “ευχάριστη” θέση να ζούμε διαδηλώσεις και εξεγέρσεις των εργαζομένων, γιατί επαναδιεκδικούν αυτά που έχασαν το 2012. Αυτό και μόνο υποδηλώνει την οικονομική επιτυχία της κυβέρνησης. Γιατί όλοι διεκδικούν σήμερα; Γιατί γνωρίζουν ότι η κυβέρνηση έχει καταφέρει μέσα σε τρία και κάτι χρόνια να διασώσει την κυπριακή οικονομία και δεν είναι υποκειμενικές αυτές οι εκτιμήσεις, είναι απολύτως αντικειμενικές. Δε θα ξαναμπώ στους αριθμούς, τους έχει αναφέρει ο Υπουργός Οικονομικών, θα γίνει αναφορά πολλές φορές κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού, αλλά η ουσία είναι μία, η Κύπρος βρίσκεται σε ρυθμούς ανάπτυξης. Δεν υπάρχει κίνδυνος οποιουδήποτε δεύτερου ή τρίτου ή τέταρτου μνημονίου, όπως κάποιοι προφήτευαν. Είναι γεγονός η μείωση των φόρων, τόσο η μείωση του φόρου ακίνητης ιδιοκτησίας με κατάργησή του από την 1^η Ιανουαρίου 2017, η μείωση στους φόρους κεφαλαιουχικών κερδών, στα μεταβιβαστικά τέλη και άλλα. Είναι γεγονός η διάσωση του χρηματοπιστωτικού μας συστήματος. Είναι γεγονός η δημοσιονομική εξυγίανση, στην οποία θέλουμε ακόμα λίγη βοήθεια από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, όπως είναι γεγονός και η μείωση του δημοσίου χρέους. Είναι επίσης αδιαμφισβήτητο γεγονός η ανάπτυξη, η παραγωγική πλέον. Μιλάμε για τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, την ανάπτυξη του τουρισμού, της ναυτιλίας, της οικοδομικής βιομηχανίας, την ανάπτυξη ξανά των υπηρεσιών του εμπορίου, αλλά και την ομαδοποίηση πλέον και δημιουργία εταιρειών που έχουν να κάμουν με τα παραδοσιακά κυπριακά προϊόντα, ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα.

Εδώ θα καλέσω το Υπουργείο Εμπορίου να δει ακριβώς αυτή την προοπτική, που έχει να κάμει, αν θέλετε, και με τη μείωση ή πάταξη της αστυφιλίας, να δούμε δηλαδή τους τρεις πυλώνες, που έχουν να κάνουν με την παραμονή των νέων στην ύπαιθρο, τον τομέα της παιδείας, της υγείας και κυρίως της αγροτικής οικονομίας, να ομαδοποιήσουμε τα παραδοσιακά προϊόντα αυτής της χώρας, που είναι εξαιρετικά. Να βάλουμε ανθρώπους νέους να δημιουργήσουν βιοτεχνίες οι οποίες θα παράγουν αυτά τα προϊόντα, αλλά να φροντίσει και το Υπουργείο Εμπορίου, ούτως ώστε για τις αγορές που είναι τεράστιες -εννοώ τις ευρωπαϊκές και άλλες αγορές- αυτά τα προϊόντα να προωθηθούν στην Ευρώπη, με στόχο και σκοπό ακριβώς να υπάρχει το κίνητρο για τη δημιουργία τέτοιων βιοτεχνιών.

Όσον αφορά τον τρίτο πυλώνα, που είναι εξόχως σημαντικός και αφορά τις μεταρρυθμίσεις, νομίζω πως όλοι αναγνωρίζουν ότι αυτή η κυβέρνηση και το κυβερνών κόμμα έχουν επιτέλους μεταφράσει σε πράξη το τι εννοούμε με τον όρο “μεταρρυθμίσεις”. Δεν μπορεί κανένας να αμφιβάλει για τη μεταρρύθμιση, νομίζω, στην Εθνική Φρουρά. Πολλοί το έλεγαν, εμείς το κάναμε. Δεν μπορεί κανένας να αμφιβάλει για τη σταδιακή κατάργηση του καταλόγου διοριστέων στην παιδεία. Πολλοί το έλεγαν, εμείς το κάναμε. Κανένας δεν μπορεί να αμφιβάλει για την αλλαγή της επιδοματικής πολιτικής, φίλε Γιώργο, με το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Παράδειγμα προς μίμηση αποτελούν και οι άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Κανένας δεν μπορεί να αμφιβάλει ότι καταθέσαμε επιτέλους τα νομοσχέδια για τη μεταρρύθμιση στο δημόσιο τομέα. Εκεί θα δούμε την αποφασιστικότητα όλων να αλλάξει αυτό το κράτος. Τα βασίλεια -αυτά που όλοι παραδεχόμαστε- το υδροκέφαλο και μη παραγωγικό κράτος να το μειώσουμε, να το κάνουμε ευέλικτο. Αυτή την τροχοπέδη στην ανάπτυξη, που έχει να κάνει με το δημόσιο τομέα, με τη γραφειοκρατία, με την αναξιοκρατία, να τη σταματήσουμε επιτέλους. Αλλά εδώ θα φανεί πραγματικά και η πολιτική βούληση να σταματήσει ο λαϊκισμός και η πελατειακή σχέση.

Τοπική αυτοδιοίκηση. Και εδώ υπάρχουν πάρα πολλά που θα λεχθούν. Αλλά εννοούμε πράγματι μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση; Εννοούμε ενοποίηση των υπηρεσιών; Εννοούμε ενοποίηση συμβουλίων υδατοπρομήθειας με συμβούλια αποχετεύσεων; Εννοούμε συμπλεγματοποίηση υπηρεσιών; Εννοούμε ενιαία αρχή αδειοδότησης; Και, όταν θα έρθουμε στα κομμάτια εκείνα που θα χρειαστεί κάποια πράγματα να ενοποιηθούν, χωρίς να θυματοποιείται οποιοσδήποτε υπάλληλος αλλά μειώνοντας σταδιακά τον αριθμό των υπαλλήλων στο δημόσιο τομέα και κάνοντας τις υπηρεσίες προς τον πολίτη πιο ευέλικτες, θα είμαστε έτοιμοι να τα ψηφίσουμε; Και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και στο μέγιστο θέμα, στον τομέα της υγείας, γίνεται και εκεί μια τεράστια προσπάθεια.

Θέλω να αναφερθώ μεμονωμένα σε ένα θέμα, στη δήλωση πολιτικής για τη μεμονωμένη κατοικία. Κίνδυνος, πολύ μεγάλος κίνδυνος σε σχέση με την αλλαγή στη δήλωση πολιτικής για τη μεμονωμένη κατοικία, για την επιβίωση των ανθρώπων και των επιχειρήσεων. Όταν μειώνουμε την αξία της γης που είναι υποθηκευμένη στις τράπεζες, σκοτώνουμε ουσιαστικά τη δυνατότητα των ανθρώπων να επιβιώσουν μέσα στην οικονομική κρίση.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κλείνω λέγοντας ότι ως κυβερνών κόμμα θα κωφεύσουμε στο λαϊκισμό και στην πελατειακή σχέση. Θα συνεχίσουμε με σοβαρότητα και υπευθυνότητα τις πολιτικές εκείνες που είναι συμφέρουσες και ωφέλιμες για τον τόπο.

Να είστε όλοι καλά, καλά Χριστούγεννα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Τζιοβάνης.

ΧΡ. ΤΖΙΟΒΑΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Απλώς, να θυμηθούμε με το συνάδελφο κ. Κυπριανού ότι ο εθνικός αερομεταφορέας μας το 1993 είχε περίπου εφτακόσια άτομα προσωπικό και το 2003, φεύγοντας, η κυβέρνηση της δεκαετίας άφησε δύο χιλιάδες προσωπικό. Το 2013 μοιραία είχε κλείσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για ακόμα μια χρονιά από αυτό εδώ το βήμα θα ακουστούν κριτικές, ευχολόγια, δεσμεύσεις, παρατηρήσεις και ιδέες για τα αμέτρητα προβλήματα που ταλανίζουν τη χώρα μας. Διανύουμε την τέταρτη χρονιά των μνημονίων και της λιτότητας και, ενώ προεκλογικά αυτή η κυβέρνηση είχε πείσει την πλειοψηφία του λαού πως θα προωθήσει την επανεκκίνηση, την ανάπτυξη, την αναζωογόνηση, πως θα δημιουργήσει κράτος πρόνοιας και ίσες ευκαιρίες για όλους τους πολίτες, αυτό που διαπιστώνουμε είναι πως η κρίση όλο και βαθιάνει και η ψαλίδα των κοινωνικών τάξεων όλο και αυξάνεται. Και, ενώ η χώρα μας βρίσκεται ακόμα στον κυκλώνα της κρίσης του νεοφιλελεύθερου οικονομικού μοντέλου και οι νέοι μας συνεχίζουν να αναζητούν εργασία εκτός Κύπρου και χτίζουν τα όνειρά τους στην ξενιτιά και οι εργαζόμενοι βλέπουν τα εργασιακά δικαιώματά τους να καταπατούνται και οι συνταξιούχοι βλέπουν τα ωφελήματά τους να συρρικνώνονται και τα στοιχειώδη δικαιώματά τους να εκμηδενίζονται και οι φοιτητές αντικρίζουν την απάθεια των υπευθύνων απέναντι σε μια κουτσουρεμένη παιδεία, οι κυβερνώντες συνεχίζουν να βομβαρδίζουν τον κόσμο με το παραμύθι της εξόδου από το μνημόνιο.

Οι λάτρεις του συστήματος έχουν εμπλουτίσει την έννοια του νεοφιλελευθερισμού με λέξεις όπως “μεταρρύθμιση”, “βελτίωση”, “ανάπτυξη”, “πρόοδος”, “εκσυγχρονισμός”, “ευημερία”, λέξεις που έχουν αλλοιωθεί, έχουν στραγγαλιστεί, έχουν χάσει το νόημά τους. Έχουν αλλοιώσει έννοιες, όπως “σεβασμός”, “αξιοπρέπεια”, “ανθρώπινα δικαιώματα”, “υπερφάνεια”, “ελπίδα”, “προοπτική”. Η προώθηση της συγκεκριμένης οικονομικής πολιτικής από μέρους της κυβέρνησης οξύνει τις αντιθέσεις, προκαλώντας γενικευμένη αντιπαλότητα και συνθήκες οικονομικού και κοινωνικού κανιβαλισμού.

Εδώ και τέσσερα χρόνια ακούμε μόνο λόγια, δεσμεύσεις και υποσχέσεις. Ακόμη παραμένουμε στην εποχή της ανεργίας, της στασιμότητας και της απάθειας. Εδώ και τέσσερα χρόνια είμαστε αντιμέτωποι με ένα παράλυτο κράτος, που στερεί το χαμόγελο από τους πολίτες. Εδώ και τέσσερα χρόνια έχετε εκμηδενίσει το κοινωνικό κράτος. Η θριαμβολογία σας έχει πέσει στο κενό, κύριοι.

Αυτή η κυβέρνηση έχει μηδενίσει την ποιοτική δημόσια παιδεία, την υγεία και την ευημερία. Έχει διαλύσει την προσφυγική και την κοινωνική πολιτική του κράτους. Στο βωμό των ιδιωτικών συμφερόντων ξεπουλά την κρατική περιουσία. Πρόσφατα η εκτελεστική εξουσία κατέθεσε νομοσχέδιο με το οποίο δίδονται εξουσίες ρυθμιστικού και εποπτικού ρόλου στην Αρχή Λιμένων με μηδαιμίνες και αμφιλεγόμενες εξουσίες. Ουσιαστικά, γίναμε μάρτυρες της τελευταίας πράξης για την ιδιωτικοποίηση της Αρχής Λιμένων Κύπρου.

Από την ψεύτικα ανθρωποκεντρική Ευρώπη αυτή η κυβέρνηση αντλεί ένα νεοφιλελεύθερο οικονομικό μοντέλο, το οποίο εξυπηρετεί τους λίγους και εκλεκτούς. Γίνεται πλέον σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στους πλουσίους και τους φτωχούς. Ο επιχειρηματικός κόσμος έχει ξεκάθαρα διαχωριστεί. Από τη μια πλευρά βρίσκονται οι ευνοούμενοι, οι προστατευόμενοι, και από την άλλη βρίσκονται οι αδικημένοι από το σύστημα, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που, ενώ είναι συνεπείς στις υποχρεώσεις τους, αντικρίζουν το παγερό πρόσωπο αυτών που μας έφεραν σε αυτή την κατάσταση.

Η οικονομία του κράτους ελέγχεται από λίγους επιχειρηματίες. Παρ’ όλες τις προσπάθειες της νομοθετικής εξουσίας για απάμβλυνση των πληγών της οικονομικής κρίσης, αυτή η κυβέρνηση χωρίς καμία διαβούλευση καταφέρνει με τις πράξεις της να μεταφέρει τον πλούτο στα χέρια των λίγων και τα βάρη της κρίσης στους αδικημένους. Ξεκάθαρα αναφέρουμε ότι δεν είμαστε ενάντια στο επιχειρείν, αλλά, ναι, είμαστε ενάντια στην άδικη κατανομή εθνικού πλούτου και δυστυχώς είναι αυτό που βιώνουμε. Όλοι οι ποιοτικοί δείκτες καταδεικνύουν πως τα φτωχότερα και μεσαία λαϊκά στρώματα εξαθλιώνονται και η περιβόητη ανάπτυξη αργεί.

Εμείς στηρίζουμε μια άλλη πολιτική, της πραγματικής ανάπτυξης, που θα φέρει νέες θέσεις εργασίας, με δικαιότερη κατανομή πλούτου. Αντιπαλεύουμε καθημερινά τη λύσσα του νεοφιλελευθερισμού. Η δική μας φιλοδοξία είναι να δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις μέσα στο λαό, για να μην περάσουν οι δικές τους αντιλαϊκές πολιτικές. Να μη συρρικνωθούν περαιτέρω τα εργασιακά δικαιώματα, να μη νομιμοποιηθεί στην εργασιακή λαϊκή συνείδηση η αντιλαϊκή πολιτική, να μη συνεχίσει ο λαός να πληρώνει τα βάρη της κρίσης. Να διεκδικήσει

αναπλήρωση των απωλειών και εν τέλει να μη θεωρηθεί πως όσα με πόνο έχει θυσιάσει η εργατική τάξη δεν έχει δικαίωμα να διεκδικήσει ξανά.

Στο θέατρο του παραλόγου που έχει στήσει αυτή η κυβέρνηση έχει βρει σύμμαχο σε μεγάλο βαθμό δυστυχώς τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ενορχηστρωμένα μάχονται καθημερινά να μας πείσουν ότι όλα βαίνουν καλώς, ότι ζούμε σε μια Γη που ευημερεί, και πως είμαστε σε τροχιά ανάπτυξης. Όλη αυτή η μεθοδευμένη προπαγάνδα μοναδικό στόχο έχει την καθήλωση, την αποδυνάμωση και τη χειραγώγηση του λαού.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για ακόμα μια χρονιά η μεγαλύτερη έγνοια μας είναι η επαρχία Αμμοχώστου, που και φέτος παίρνει τα ελάχιστα από τον κρατικό προϋπολογισμό, μια επαρχία στην οποία η εργασία είναι ταυτισμένη με την εποχικότητα. Ο χειμώνας είναι συνώνυμος με την ανεργία και τα επιδόματα και το καλοκαίρι με την εργασιακή εκμετάλλευση. Σε αυτή την επαρχία ζούμε και αντικρίζουμε τα καθημερινά προβλήματα. Η εποχικότητα, η ανεργία, η έλλειψη υποδομών, αλλά και η έλλειψη οράματος από τους ιθύνοντες έχουν κατανήσει, γιατί περί κατάντιας πρόκειται, την επαρχία Αμμοχώστου μίζερη, κακοποιημένη, φτωχοποιημένη, απομονωμένη. Αυτό δεν είναι υπερβολή, είναι η καθημερινότητά μας, είναι οι εικόνες που αντικρίζουμε στα κοινωνικά παντοπωλεία, είναι ο πόνος της ανθρώπινης ψυχής που ακούμε στην άλλη άκρη του τηλεφώνου. Γιατί μπορεί, όπως καυχέστε, η τουριστική οικονομία να έχει σημειώσει αύξηση, αλλά αυτή την αύξηση την έχουν καρπωθεί οι λίγοι και εκλεκτοί.

Το εφευρετικό all inclusive έχει υποβαθμίσει την ποιότητα της προσφοράς προς τους τουρίστες και αυτό ελλοχεύει κινδύνους τόσο στη μείωση της ποιότητας του τουριστικού προϊόντος όσο και κατακερματισμό της τουριστικής βιομηχανίας γενικότερα. Το συνεχιζόμενο και εσκεμμένο overbooking δυστυχώς πάει να κατανήσει την Κύπρο έναν κακόφημο προορισμό. Η κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων και η υπογραφή προσωπικών συμβολαίων δίνουν το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του εργαζομένου από τον εργοδότη, το οποίο ταυτόχρονα όμως είναι εις βάρος της ποιότητας και της εξυπηρέτησης του τουριστικού ρεύματος, κάτι το οποίο θα πληρώσουμε πάρα πάρα πολύ ακριβά.

Κύριοι συνάδελφοι,

Σε συνάντηση με τοπικούς φορείς της ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου που είχε πέρσι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης είχε εξαγγείλει έργα ύψους €95 εκατομ. Δυστυχώς, αυτά τα έργα δεν υλοποιήθηκαν ποτέ. Και, ενώ τη φετινή χρονιά αναμέναμε αγωνιωδώς την προώθηση των δεσμεύσεων, έχουν περάσει και αυτή τη φορά στις ελληνικές καλένδες. Στο φετινό προϋπολογισμό υπάρχουν κονδύλια τα οποία προϋπήρχαν και τις δύο προηγούμενες χρονιές. Άρα, να υποθέσουμε πως για ακόμα μια φορά τα κονδύλια της Αμμοχώστου θα μείνουν στα χαρτιά; Τα μοναδικά έργα που έχουν πάρει μπρος είναι τα συγχρηματοδοτούμενα, τα οποία αφορούν το αποχετευτικό και το πρόγραμμα αποκατάστασης των σκουβαλότοπων της επαρχίας Αμμοχώστου.

Επίσης, αυτή η κυβέρνηση έχει κάνει σημαία της την υπογραφή του συμβολαίου με το στρατηγικό επενδυτή για την υλοποίηση της μαρίνας Αγίας Νάπας. Αυτό το έργο, κύριοι, είχε ωριμάσει προ δεκαετίας με πρωτοστάτη τον αειμνηστο δήμαρχο της Αγίας Νάπας, τον Τσόκκο, και είχε τροχοδρομηθεί επί προηγούμενης κυβέρνησης.

Αναρωτιέμαι αν ποτέ οι ιθύνοντες έχουν αναλογιστεί πόσα παρέχουν σε μια επαρχία η οποία προσφέρει τα μέγιστα στο ΑΕΠ της χώρας. Σε μια τέτοια επαρχία, όπως η ημικατεχόμενη επαρχία Αμμοχώστου, είναι ανεπίτρεπτο να απουσιάζουν στοιχειώδεις δημόσιες υπηρεσίες, όπως επαρχιακή διοίκηση. Το Κτηματολόγιο και η Πολεοδομία είναι απαραίδεκτο να υπολειπούνται. Παρ' όλες τις προσπάθειες όλων των βουλευτών της περιοχής για τη μεταφορά των κεντρικών γραφείων στην επαρχία, οι υποσχέσεις έμειναν στα χαρτιά. Σ' όλο αυτό το σκηνικό της μίζεριας και της ανέχειας υπάρχουν κάποιες ανάσες οικονομικής ανάπτυξης στον κατασκευαστικό τομέα από ιδιωτικές πρωτοβουλίες, που προσφέρουν στους εργαζομένους της επαρχίας μια ένεση αναζωογόνησης και ελπίδας, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό. Το ζητούμενο είναι η κρατική παρέμβαση και στήριξη σε όλη αυτή την ταλαιπωρία των τελευταίων χρόνων.

Επιπρόσθετα, η κυβέρνηση με τη μονομερή και μυστική απόφασή της για επιβολή πλαφόν στις εξαγωγές-εισαγωγές από το λιμάνι Λάρνακας -προφανώς προς εξυπηρέτηση μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων- οδηγεί σε μαρασμό και καταστροφή ολόκληρη την επαρχία Λάρνακας και Αμμοχώστου. Από την αδικαιολόγητη μείωση των εισαγωγών και εξαγωγών θα υπάρξουν πολυεπίπεδες ζημιές και τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις στην κτηνοτροφία, στη γεωργία, στην τουριστική και κατασκευαστική βιομηχανία και σε άλλους τομείς της κυπριακής οικονομίας. Κύρια όμως, θα επηρεαστεί η ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου, αφού στο λιμάνι Λάρνακας οι ντόπιοι παραγωγοί εξυπηρετούσαν τις ανάγκες τους όσον αφορά τις εισαγωγές και εξαγωγές.

Εδώ και χρόνια η ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου ζητά τη δημιουργία ενός κολυμβητηρίου, τη μεταφορά έστω και ενός πανεπιστημιακού παραρτήματος, την επιδότηση της εργασίας και όχι της ανεργίας κατά τους

χειμερινούς μήνες. Ακόμα, ο θρησκευτικός και προσβάσιμος τουρισμός θα είναι ένεση οικονομικής ενίσχυσης για την επαρχία.

Δυστυχώς, όλες οι ιδέες που εκφράζουμε εδώ και χρόνια δεν εισακούονται, με αποτέλεσμα η κατιούσα να μην έχει πάτο. Αυτά τα κίνητρα και άλλα τόσα θα ήταν σωτήρια για την επαρχία Αμμοχώστου, που εδώ και δεκαετίες υποφέρει, κύριοι. Η φιλοσοφία, για να ξεφύγουμε από την οικονομική κρίση του νεοφιλελεύθερου συστήματος, είναι μια, ο δρόμος είναι μονόδρομος, ανάπτυξη. Για ακόμα μια φορά υπερτονίζουμε ότι το κράτος πρέπει να είναι αρωγός με όραμα, στόχους, προοπτική και οφείλει να σταθεί δίπλα σε όλους τους πολίτες αυτού του κράτους με στοχευμένα έργα, που θα αναβαθμίσουν την επαρχία Αμμοχώστου, θα την καταστήσουν ανταγωνιστική, αλλά και θα προσφέρουν νέες θέσεις εργασίας στους κατοίκους ειδικότερα κατά τους χειμερινούς μήνες.

Κλείνοντας, προκαλώ τους κυβερνώντες να αφουγκραστούν τους συμπολίτες μας, τους οποίους έχουν φτωχοποιήσει, τους νέους τους οποίους έχουν αναγκάσει να μεταναστεύσουν, να κοιτάζουν την τρίτη ηλικία στα μάτια, της οποίας έχουν κουτσουρέψει το μισθό μαζί με την αξιοπρέπεια, τον άνεργο, που το μαστίζει η εποχικότητα, αλλά και τον εργαζόμενο με το μισθό πείνας και να κάνουν απολογισμό της αντιλαϊκής τους διακυβέρνησης τα τελευταία χρόνια. Τόσα χρόνια σκληρής λιτότητας, ακραίας οικονομικής πολιτικής, χωρίς κανένα όραμα και χωρίς ανάπτυξη είναι πάρα πολλά.

Δυστυχώς, ενόσω συνεχίζεται η πολιτική της λιτότητας για τα χαμηλά κοινωνικά στρώματα και η επιλεκτική ανάπτυξη προς όφελος των λίγων και εκλεκτών, η Κύπρος δε θα μπει σε τροχιά ανάπτυξης, προόδου και αναζωογόνησης για όλους. Και επιτέλους ας συνειδητοποιήσει αυτή η κυβέρνηση ότι εκπροσωπεί το σύνολο του λαού, όχι τους ολίγους.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ και καλά Χριστούγεννα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, καλά Χριστούγεννα.

Έντεκα λεπτά, Αννίτα Δημητρίου.

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή μέρα είναι ίσως η σημαντικότερη της Βουλής. Είμαστε εδώ, για να συζητήσουμε και να εγκρίνουμε ή να απορρίψουμε τον προϋπολογισμό της κυβέρνησης για το έτος 2017. Μέσα από τη διεργασία που θα αναπτυχθεί εμείς οι βουλευτές οφείλουμε να διαδραματίσουμε τον ελεγκτικό μας ρόλο. Ομολογουμένως, ο νομοθετικός έλεγχος αποτελεί μια μεγάλη ευθύνη, γι' αυτό οφείλουμε να τον ασκούμε πάντα προτάσσοντας τη συνείδησή μας και όχι τις όποιες κομματικές ντιρεκτίβες. Άλλωστε, είμαστε εδώ μέσα από την ψήφο των πολιτών τους οποίους εκπροσωπούμε και οφείλουμε να υπηρετήσουμε με τον καλύτερο τρόπο τα δικά τους συμφέροντα έξω και μακριά από ανέξοδες υποσχέσεις και λαϊκίστικα συνθήματα, που, είναι η αλήθεια, ειπώθηκαν πολλά στο παρελθόν και οδήγησαν την πατρίδα μας τρία χρόνια πριν στο χείλος της καταστροφής. Και κάποιοι ομολογουμένως φέρουν ακεραία την ευθύνη γι' αυτό. Δεν πρόκειται σήμερα να παρελθοντολογήσω ούτε καν να υποδείξω τους υπαίτιους για τη μεγάλη καταστροφή. Άλλωστε, οι πολίτες έχουν και μνήμη, έχουν και γνώση, έχουν και κρίση.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το σίγουρο είναι ένα. Το μεγάλο θύμα όλων των πράξεων και παραλείψεων όλων των κυβερνήσεων μέχρι σήμερα είναι η νέα γενιά, όλοι αυτοί οι νέοι που καθημερινά ξενιτεύονται, που βρίσκονται ακόμη στις ουρές της ανεργίας, που δημιούργησαν τη γενιά των πεντακοσίων ευρώ. Ποιο άραγε το όραμα; Ποια είναι η στόχευση; Πού οδηγούμε την πατρίδα μας; Και ποια είναι η εικόνα που θέλουμε να προβάλλουμε εμείς οι ίδιοι στη Βουλή των Αντιπροσώπων αυτές τις μέρες;

Το 2016 πράγματι από κάθε άποψη, όπως έχει λεχθεί και από τον ίδιο τον Υπουργό Οικονομικών, ήταν ένα κομβικό έτος για την πορεία της οικονομίας μας. Ήταν μια χρονιά που το πρόγραμμα στήριξης ολοκληρώθηκε, σταθεροποιήθηκε το τραπεζικό σύστημα, επανακτήθηκε η διεθνής αξιοπιστία και η οικονομία επέστρεψε σε ρυθμούς ανάπτυξης. Και δε θα ήθελα πραγματικά να αναλογιστώ πού θα βρισκόμασταν αυτή τη στιγμή και κάτω από ποιες συνθήκες, αν η Κύπρος δεν είχε κατορθώσει να εξέλθει οικονομικά ισχυροποιημένη από το μνημόνιο, με μια νέα προοπτική, για την οποία κάνουμε όλοι λόγο αυτή τη στιγμή και, ναι, ας είμαστε ρεαλιστές, χρειάζεται να ευημερήσουν οι αριθμοί, για να μπορέσουμε να ανακάμψουμε την πραγματική οικονομία. Άρα, ποτέ δεν ήταν παραμύθι η έξοδος από το μνημόνιο, όπως έχει ειπωθεί προηγουμένως, αλλά μόνο πραγματικότητα.

Η κυπριακή οικονομία, παρά τα προβλήματα και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει, συνεχίζει να ανακάμπτει και να παρουσιάζει θετικό ρυθμό ανάπτυξης και στόχος είναι η μακροοικονομική σταθερότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη. Είναι πολύ σημαντικό το ότι ο προϋπολογισμός αυτός είναι ο πρώτος μετά την έξοδο από το πρόγραμμα της οικονομικής προσαρμογής και παρουσιάζεται οριακά ελλειμματικός, με οριακή αύξηση των συνολικών δαπανών και των συνολικών εσόδων.

Αναφέρω ενδεικτικά τους πιο σημαντικούς παραγωγικούς τομείς που συνέβαλαν και εξακολουθούν να συμβάλλουν στην ανάκαμψη της οικονομίας: Τουρισμός, εμπορική ναυτιλία, φορολογικά κίνητρα και ελαφρύνσεις, μείωση φορολογίας ακίνητης περιουσίας, συνετή διαχείριση δημόσιων οικονομικών, επενδυτικό ενδιαφέρον και αξιοποίηση επενδύσεων, επένδυση στην παιδεία, νέα έργα στον τομέα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ολοκλήρωση νέου γύρου αδειοδότησης, Εθνικό Ταμείο Επενδύσεων.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Αυτό που αντικειμενικά εισπράττω ως πολίτης της Κυπριακής Δημοκρατίας που νοιάζεται για την πατρίδα της είναι ένας ορθός χειρισμός μιας τεράστιας ζημιάς και ένα πλαίσιο συνετής δημοσιονομικής πολιτικής, που μας έχει οδηγήσει σε αναπτυξιακή τροχιά. Αυτό τεκμηριώνεται από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης, που κάποιοι δε διστάζουν ακόμη και αυτούς να αμφισβητήσουν. Αυτό είναι πραγματικά μια εξαιρετικής σημασίας προοπτική, που αυτή την ώρα φωνάζει για ευθύνη. Ευθύνη συνέχισης μιας σωστής πορείας, με ζητούμενο την πραγματική ανάπτυξη σε όλα τα επίπεδα και τους πολίτες της δημοκρατίας, γιατί η ανάπτυξη δε δημιουργείται με εύηχα συνθήματα και λάβαρα εντυπωσιασμού.

Έχουμε δρόμο δύσκολο μπροστά μας και τονίζω για ακόμη μία φορά ότι πρέπει να κρατηθούμε στην ίδια πορεία, την οποία καταφέραμε να ανακτήσουμε. Οφείλουμε να στηρίξουμε μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας για ίση πρόσβαση όλων των πολιτών και δικαίωμα στη σωστή περίθαλψη, στον τομέα της δημόσιας υπηρεσίας για λειτουργική και επιτυχή αξιοποίηση του προσωπικού, με μοναδικό γνώμονα το συμφέρον του κράτους και των πολιτών, στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας για στήριξη των ευπαθών ομάδων και όλων των πολιτών μας που πραγματικά έχουν ανάγκη, στον τομέα της παιδείας για σωστή επένδυση στους αρχιτέκτονες του αύριο, τους νέους μας, τους οποίους οφείλουμε να προστατεύσουμε από γραφειοκρατικές και ξεπερασμένες αντιλήψεις του χθες, στον τομέα της δικαιοσύνης για αυστηρή απονομή δικαιοσύνης και σωστό έλεγχο, γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το έγκλημα και η ατιμωρησία δεν έχουν χρώμα, δεν έχουν φύλο, δεν μπορεί να τυγχάνουν ψευδαισθήσεων και αναίτιων καθυστερήσεων. Και ακόμη πιο πέρα στον τομέα της εργασίας για ικανοποιητικές συντάξεις και νέες ευκαιρίες, στον τομέα της ανάπτυξης για απαλλαγή από τη γραφειοκρατική μάστιγα, στον τομέα της ισότητας για ίση συμμετοχή και αντιμετώπιση του συνόλου των πολιτών μας και υιοθέτηση αναφαίρετων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Έντιμε κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζω σε μια πόλη που πραγματικά έχει ανάγκη αυτές τις μεταρρυθμίσεις και αλλαγές. Έχει ανάγκη να αξιοποιηθεί στο μέγιστο βαθμό και σε όλη της την έκταση κάθε ευκαιρία ανάπτυξης και επένδυσης για όλους τους πολίτες της. Ζω σε μια πόλη που στερείται ανάπτυξης και που βιώνει τα κατάλοιπα λανθασμένων πολιτικών συστημάτων και, ναι, αντιλήψεων που την έχουν πλήξει ανεπανόρθωτα και αναμένει αγωνιωδώς τη δρομολόγηση και υλοποίηση έργων, τη διόρθωση στρεβλώσεων, την επένδυση, την ίση μεταχείριση, την ελπίδα. Η Λάρνακα, όπως είμαι βέβαιη και όλες οι πόλεις της Κύπρου, έχει ανάγκη τέτοιες μεταρρυθμίσεις και στόχους. Και θα μου επιτρέψετε να πω το εξής: Τα προβλήματα της Λάρνακας δεν είναι σημερινά, όπως έχει επωθεί, και θα ανέμενα, όπως αναμένουν και οι πολίτες της πόλης μου, ένα mea culpa από όλους, γιατί όλοι φέρουν ευθύνη για τα προβλήματα που ταλανίζουν την πόλη μου. Και ας μου επιτραπεί, κάποιοι που ήταν και κυβέρνηση δεν έπραξαν απολύτως τίποτα.

Για να πετύχουμε πραγματικά όμως όλους αυτούς τους στόχους και να καταφέρουμε να φέρουμε το πραγματικό χαμόγελο στις ομάδες των συμπολιτών μας που ακόμη υποφέρουν, για να δώσουμε πραγματική προοπτική στις πόλεις μας και στην πατρίδα μας, ένας είναι ο στόχος πάνω από όλα, κυρίες και κύριες συνάδελφοι, η άμεση απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας, γιατί όσες μεταρρυθμίσεις και να γίνουν, όσες τομές και εάν επιτευχθούν, δεν υπάρχει άλλος πιο ασφαλής και σίγουρος προορισμός από την απαλλαγή του τόπου μας από τα βαρίδια του χθες, τη διαίρεση, το μίσος, το φόβο.

Και θέλω να σταθώ σε αυτό το φόβο, που κάποιοι μέχρι σήμερα εδώ, στο ναό της δημοκρατίας, χρησιμοποιούν, για να κλέψουν ακόμη μια φορά την ελπίδα, για να θρυμματίσουν ακόμη μία φορά την όποια προοπτική απαλλαγής από την κατοχή. Και διερωτώμαι πραγματικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και απευθύνομαι ειδικότερα σε εσάς που χρησιμοποιείτε το φόβο. Γιατί φοβίζετε τους πολίτες; Γιατί τρομοκρατείτε τα όνειρα και τις προσδοκίες τους; Γιατί ανατινάζετε τις γέφυρες; Γιατί δεν αφήνετε την ελπίδα να ριζώσει στις ψυχές των προσφύγων μας, των προσφύγων εκείνων που ζουν ακόμη, αφού οι περισσότεροι άφησαν ήδη την ψυχή τους στην προσφυγιά; Γιατί λοιπόν δεν αφήνετε την ελπίδα στους νέους να επιλέξουν το δικό τους

μέλλον με προοπτική, την ελπίδα σε όλους εμάς που θέλουμε να ελπίζουμε; Που θέλουμε να ξημερώσει μια μέρα ειρήνης επιπέλους σε αυτό τον τόπο, που θέλουμε να ονειρευόμαστε το μέλλον εμάς και των παιδιών μας σε μια καλύτερη Κύπρο από αυτή μας παραδόθηκε και που ορισμένοι ακόμα και σήμερα προσπαθούν να συντηρήσουν.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μεγάλωσα σε μια ακριτική κοινότητα, στους Τρούλλους της επαρχίας Λάρνακας. Δεν ξέρω πόσοι από εσάς γνωρίζετε τι σημαίνει να ζεις σε μια ακριτική περιοχή. Δεν ξέρω πόσοι από εσάς γνωρίζετε τι σημαίνει να έχεις μεγαλώσει με το φόβο της αρπαγής, του πολέμου, με τόση ανασφάλεια, να κοιμάσαι και να ξυπνάς με το φόβο. Αυτό το φόβο λοιπόν η δική μου γενιά αρνείται να τον συντηρήσει. Αυτό το φόβο η δική μου γενιά θα παλέψει να τον εξαλείψει και, ναι, είναι καιρός να αλλάξουμε την ιστορία μας και να γράψουμε παντού με κεφαλαία γράμματα “Ειρήνη”. Είναι καιρός να γράψουμε μια νέα ιστορία σε αυτό τον τόπο με πραγματική ανάπτυξη, προοπτική, ευκαιρίες και ελπίδα.

Καλές γιορτές σε όλους και καλή λευτεριά σε ψυχές και πατρίδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Εννέα λεπτά και κάτι δευτερόλεπτα.

Ο κ. Κώστας Κώστα από το ΑΚΕΛ.

Κ. ΚΩΣΤΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην Κύπρο επί προηγούμενης διακυβέρνησης έδωσε την ελπίδα στο λαό μας για έξοδο από τα αδιέξοδα που τον οδήγησαν οι πολιτικές λιτότητας, έδωσε στο λαό μας την προσδοκία για ένα καλύτερο μέλλον. Παράλληλα, έδωσε στη μικρή μας πατρίδα την ευκαιρία μετατροπής της σε έναν περιφερειακό ενεργειακό κόμβο με όλα τα οικονομικά και στρατηγικά οφέλη.

Τέσσερα σχεδόν χρόνια μετά την εκλογή της παρούσας κυβέρνησης βλέπουμε ότι δυστυχώς το όνειρο απομακρύνεται. Όλες οι δομές που είχαν δημιουργηθεί ξηλώθηκαν και βεβαίως ο οδικός χάρτης της προηγούμενης κυβέρνησης και της ΡΑΕΚ δεν έχει ακολουθηθεί, με αποτέλεσμα ο μεγάλος στρατηγικός στόχος της δημιουργίας τερματικού υγροποίησης ουσιαστικά να έχει εγκαταλειφθεί. Και, επειδή πολλές φορές από πλευράς κυβέρνησης και αρμόδιου υπουργείου γίνεται αναφορά στο τεράστιο κόστος που θα επωμιζόταν το κράτος με την κατασκευή του τερματικού, οφείλουμε για μια ακόμα φορά να υπενθυμίσουμε ότι όλα ήταν έτοιμα για προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για τις τεχνοοικονομικές μελέτες, έτσι ώστε στα τέλη του 2015 η Κυπριακή Δημοκρατία να προχωρούσε σε εκδήλωση ενδιαφέροντος για στρατηγικό επενδύτη, έτσι ώστε το τερματικό να ήταν έτοιμο το 2018, χωρίς το κράτος να ξοδέψει ούτε ένα ευρώ. Γίνεται επίσης αναφορά στο πολύ μικρότερο τελικά, απ’ ό,τι φάνηκε με την ερευνητική γεώτρηση, κοίτασμα “Αφροδίτη” στο Οικόπεδο 12, το οποίο πράγματι δεν μπορεί να καταστήσει βιώσιμο ένα τερματικό υγροποίησης. Δεν πρέπει όμως να ξεχνούμε ότι, αν οι σχεδιασμοί προχωρούσαν και αν δεν είχαν εγκαταλειφθεί το 2013, τότε σήμερα το Ισραήλ θα είχε τη λύση για τη μεταφορά του δικού του φυσικού αερίου στην Ευρώπη με ασφάλεια μέσω μιας χώρας κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως κόμμα σημειώνουμε την πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία κάνει μεταξύ άλλων αναφορά στην ανάγκη στήριξης της αξιοποίησης των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην κυπριακή ΑΟΖ και της δημιουργίας τερματικού LNG στην Κύπρο.

Σήμερα η Κύπρος έμεινε χωρίς γεωτρήσεις λόγω της αναστολής των συμβατικών υποχρεώσεων των εταιρειών, ενώ ο κίνδυνος να έχουμε νέα καθυστέρηση στην έναρξη των γεωτρήσεων από την Total είναι ορατός ως αποτέλεσμα της ασυνενοησίας και της προχειρότητας σχετικά με την ενοίκιαση χώρων στο νέο λιμάνι Λεμεσού για τις ανάγκες της εταιρείας. Ακόμα δε γνωρίζουμε τι τελικά θα γίνει με την αξιοποίηση του κοιτάσματος “Αφροδίτη” μετά την ανακάλυψη τεράστιων κοιτασμάτων από την Αίγυπτο, ενώ παράλληλα η Δημόσια Εταιρεία Φυσικού Αερίου, ο αρμόδιος οργανισμός για την έλευση φυσικού αερίου για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, παραμένει εδώ και καιρό ακέφαλη.

Ως κόμμα βέβαια δηλώνουμε ξανά ότι το ενδιαφέρον εταιρειών κολοσσών για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης αποτελεί θετική εξέλιξη, δημιουργεί νέα θετικά δεδομένα και συνάμα νέες προκλήσεις για την ανάγκη χάραξης μιας ολοκληρωμένης ενεργειακής στρατηγικής. Ελπίζουμε ότι έστω και τώρα η κυβέρνηση θα κινηθεί με αποφασιστικότητα και ταχύτητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μεγάλη καθυστέρηση παρατηρείται στην ολοκλήρωση των κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού. Είναι ευρύτερα γνωστό ότι το άνοιγμα της αγοράς ηλεκτρισμού θα βοηθήσει στη μείωση της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος, κάτι πολύ σημαντικό για τον καταναλωτή. Ενώ ο σχεδιασμός της κυβέρνησης ήταν οι νέοι κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού να ήταν έτοιμοι το καλοκαίρι του 2016, πρόσφατα στην επιτροπή Εμπορίου ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς ανέφερε ότι χρειάζονται ακόμα τρία χρόνια, για να ολοκληρωθεί η διαδικασία.

Αναφερόμενοι στην ηλεκτροπαραγωγή επαναλαμβάνουμε την πάγια πολιτική μας θέση, ότι η κυβέρνηση, και συγκεκριμένα το Υπουργείο Ενέργειας, πρέπει να αφήσει την ΑΗΚ να εφαρμόσει το λειτουργικό και λογιστικό διαχωρισμό των δραστηριοτήτων της, παραμένοντας ως ένας οργανισμός δημοσίου δικαίου, καθετοποιημένος και αυστηρά ρυθμιζόμενος, με στόχο την ασφάλεια του εφοδιασμού, την όσο το δυνατό χαμηλότερη τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος μέσα από υγιή ανταγωνισμό και όχι να παραδοθεί σε ιδιωτικά μονοπώλια.

Κύριε Πρόεδρε,

Ως ΑΚΕΛ εδώ και πάνω από δύο χρόνια, εκφράζουμε τις ανησυχίες μας για το πρόβλημα βιωσιμότητας που αντιμετωπίζει το Ειδικό Ταμείο για Προώθηση και Ενθάρρυνση της Χρήσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και Εξοικονόμησης Ενέργειας και προειδοποιούσαμε για την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων από την κυβέρνηση, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι η δραστική μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας τα τελευταία δύο χρόνια, αλλά και η μεγάλη μείωση στο κόστος αποφυγής της ΑΗΚ λόγω της μείωσης των διεθνών τιμών των καυσίμων έχουν επηρεάσει αρνητικά τα έσοδα του ταμείου.

Υπενθυμίζουμε επίσης ότι, ενώ τον Ιούνιο 2015 το Υπουργείο Ενέργειας, όταν ζητούσε προσωρινή αύξηση του τέλους, υποσχόταν ενώπιον της κοινοβουλευτικής επιτροπής Ενέργειας ότι το Σεπτέμβριο του ίδιου έτους θα έφερνε στη Βουλή την πρότασή του για οριστική λύση στο πρόβλημα της βιωσιμότητας του ταμείου, αυτό έγινε με την κατάθεση νέων κανονισμών στα τέλη Ιουνίου 2016, δηλαδή δέκα μήνες μετά και τέσσερις μήνες μετά την εξάντληση των αποθεμάτων του ταμείου. Λόγω αυτής της καθυστέρησης ο προϋπολογισμός του ταμείου για το 2016, ο οποίος επίσης κατατέθηκε με καθυστέρηση έξι μηνών, δεν είχε εγκριθεί από τη Βουλή, με αποτέλεσμα το ταμείο να οφείλει σήμερα δεκάδες εκατομμύρια ευρώ στην ΑΗΚ και όλα τα προγράμματα που προβλέπονται σε αυτόν να έχουν ουσιαστικά ανασταλεί για ένα χρόνο. Το υπουργείο προσπάθησε να φορτώσει την εγκληματική καθυστέρηση που οδήγησε στα ελλείμματα του ταμείου και πάλι όπως έγινε το 2015 στους οικιακούς και εμπορικούς καταναλωτές, ζητώντας από τη Βουλή να εγκρίνει αύξηση του τέλους κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος κατά 320%, δηλαδή από €0,50 ανά κιλοβατώρα σε €1,65.

Ως κόμμα στις σχετικές συνεδρίες της Επιτροπής Ενέργειας που ακολούθησαν υποβάλαμε συγκεκριμένες προτάσεις στην κυβέρνηση για επίλυση του προβλήματος, με στόχο μια σωστή και ισορροπημένη λύση που θα διασφαλίσει τη βιωσιμότητα του ταμείου, χωρίς να στραγγαλίζει οικονομικά νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Στις συνεδρίες αυτές δυστυχώς είχαμε γίνει μάρτυρες, όχι για πρώτη φορά, της ασυνεννοησίας μεταξύ του υπουργείου και άλλων υπουργείων, κυβερνητικών τμημάτων ή θεσμών. Και ενώ τα μέλη της επιτροπής είχαν καταλήξει από τα μέσα Οκτώβριου σε μια συμβιβαστική λύση, την οποία είχε αποδεχτεί και το υπουργείο, η κυβέρνηση μόλις την περασμένη Παρασκευή κατέθεσε το νέο κείμενο των κανονισμών και το νέο προϋπολογισμό του ταμείου για το 2016. Τα νομοθετήματα θα ψηφιστούν τελικά από την ολομέλεια της Βουλής την ερχόμενη Παρασκευή μετά την αναγκαστική εξέταση των κειμένων από την επιτροπή Εμπορίου, πριν καν κατατεθούν επίσημα στη Βουλή, η οποία βρέθηκε για μια ακόμα φορά ενώπιον ενός εκβιαστικού χρονοδιαγράμματος.

Πέραν των πιο πάνω, εδώ και τρία χρόνια η επιτροπή Εμπορίου αναμένει την κατάθεση στη Βουλή του νέου Εθνικού Σχεδίου για τις ΑΠΕ, μέσα από το οποίο θα πρέπει να καλύπτονται οι νέοι στόχοι που τέθηκαν για την Κύπρο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι τιμές των καυσίμων στην Κύπρο παραμένουν πολύ υψηλές και δυστυχώς κάποιοι συνεχίζουν να αισχροκερδούν. Κάποιοι, επιδιώκοντας το υπερβολικό τους κέρδος, συνεχίζουν να κλέβουν τους πολίτες οι οποίοι μέσα σε πολύ δύσκολες οικονομικά συνθήκες αγωνίζονται, για να επιβιώσουν. Δεν είναι δυνατό οι τιμές των καυσίμων στην Κύπρο, όταν διεθνώς αυξάνονται, να αυξάνονται πολύ, άμεσα και σχεδόν ταυτόχρονα, ενώ, όταν διεθνώς μειώνονται, να μειώνονται πάρα πολύ λίγο, με φοβερή καθυστέρηση και δυστυχώς μετά από πιέσεις κομμάτων και των οργανώσεων των καταναλωτών.

Ως κόμμα έχουμε δηλώσει πολλές φορές ότι τα μέτρα που έχει πάρει η κυβέρνηση δεν μπορούν να επιλύσουν το πρόβλημα. Κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά αποδεδειγμένα πλέον δεν έχουν βοηθήσει. Απαιτείται όπως το υπουργείο προχωρήσει άμεσα στην υλοποίηση όλων των μέτρων που προτείνει

η μελέτη ιδιωτικού οίκου που ζήτησε το ίδιο το υπουργείο και κυρίως αυτών που δημιουργούν συνθήκες ανταγωνισμού, ο οποίος, σύμφωνα με τον ίδιο τον υπουργό, σήμερα είναι ανύπαρκτος. Υπενθυμίζουμε ότι σχεδόν το 90% των πρατηρίων ανήκει στις εταιρείες πετρελαιοειδών, ενώ όλες σχεδόν οι εταιρείες αγοράζουν τα καύσιμα που εισάγουν στην Κύπρο από το ίδιο διυλιστήριο στην Ελλάδα. Πρέπει να εντατικοποιηθούν οι έλεγχοι των αρμοδίων οργάνων και θεσμών του κράτους, πρέπει να σταματήσει η απαράδεκτη επιβολή ΦΠΑ και επί του φόρου κατανάλωσης, ενώ με τον καθορισμό νέων κριτηρίων για την έκδοση διατάγματος καθορισμού ανώτατων τιμών πώλησης καυσίμων σύμφωνα με τη μελέτη ο υπουργός Εμπορίου έχει πλέον ένα πολύ σημαντικό εργαλείο στα χέρια του, για να το χρησιμοποιήσει για πάταξη της αισχροκέρδειας. Και βέβαια θα πρέπει επιτέλους η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού να ολοκληρώσει την αυτεπάγγελτη έρευνά της κατά πόσο υπάρχει προσυμφωνία στον καθορισμό των τιμών των καυσίμων, δηλαδή καρτέλ, η οποία ξεκίνησε από το Δεκέμβριο 2014.

Υπενθυμίζουμε ότι η κυβέρνηση, με καθυστέρηση ενός έτους, αποφάσισε το 2014 μετά από έντονες πιέσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εμπορίου να ξεκινήσει την υλοποίηση του σχεδιασμού που είχε ετοιμάσει η προηγούμενη κυβέρνηση μετά τη λήψη της πολιτικής απόφασης το Σεπτέμβριο του 2012 για την εισαγωγή του υγραερίου στην αυτοκίνηση, ενός καυσίμου πολύ πιο φθηνού και λιγότερο ρυπογόνου. Τρία σχεδόν χρόνια μετά και ενώ η Βουλή εδώ και σχεδόν δύο χρόνια έχει ψηφίσει όλες τις νομοθεσίες που απαιτούντο, ενώ έχουν αδειοδοτηθεί τα κέντρα εκπαίδευσης τεχνικών υγραεριοκίνησης και μέχρι σήμερα το κράτος έχει ξοδέψει εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ, για να εκπαιδευτούν εκατοντάδες τεχνίτες, ενώ η κυβέρνηση έχει πολυδιαφημίσει από τον περασμένο Μάρτιο ότι με την έκδοση των σχετικών διαταγμάτων έχει καταφέρει να εισάξει το υγραέριο στην κίνηση αυτοκινήτων, ακόμα περιμένουμε να δούμε πρατήρια που θα διαθέτουν υγραέριο κίνησης. Στην επιτροπή Εμπορίου οι εταιρείες ανέφεραν ότι εδώ και μήνες έχουν υποβάλει αιτήσεις για τη δημιουργία της αναγκαίας υποδομής σε υφιστάμενα πρατήρια καυσίμων, για διάθεση και υγραερίου κίνησης, αιτήσεις των οποίων η εξέταση από τα αρμόδια κυβερνητικά τμήματα καθυστερεί πάρα πολύ. Και όλα αυτά συμβαίνουν τη στιγμή που συνεχίζονται οι παράνομες τοποθετήσεις συστημάτων υγραεριοκίνησης σε αυτοκίνητα και κυρίως η λειτουργία τέτοιων συστημάτων με την παράνομη και πολύ επικίνδυνη χρήση φιαλών υγραερίου. Ως Βουλή καλέσαμε επανειλημμένα την κυβέρνηση να προχωρήσει με ταχύτητα στην εξέταση των αιτήσεων ανέγερσης νέων πρατηρίων προμήθειας υγραερίου κίνησης. Ίσως να είμαστε η μοναδική χώρα στον κόσμο που προχώρησε στην εισαγωγή της υγραεριοκίνησης, χωρίς να μπορεί κάποιος να προμηθευτεί υγραέριο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως ΑΚΕΛ εκφράζουμε για μία ακόμα φορά την ικανοποίησή μας για τις μέχρι σήμερα πολύ θετικές επιδόσεις της τουριστικής μας βιομηχανίας για το έτος 2016, οι οποίες με τις αυξημένες αφίξεις τουριστών και έσοδα αποτελούν πολύ σημαντική στήριξη της κυπριακής οικονομίας.

Τα θετικά αυτά αποτελέσματα, τα οποία δεν οφείλονται μόνο στις πολιτικές και άλλες συγκυρίες, αλλά οφείλονται και στην πολύ καλή δουλειά που έκαναν όλοι οι φορείς τουρισμού και κυρίως ο ΚΟΤ, δεν πρέπει βέβαια σε καμία περίπτωση να προκαλέσουν εφησυχασμό, αλλά πρέπει να μας ωθήσουν στην υλοποίηση του κοινού στόχου, που είναι η αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος και η επίλυση σοβαρών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο τομέας. Ως κόμμα έχουμε εκπονήσει μία ολοκληρωμένη μελέτη και επεξεργαστεί σειρά προτάσεων που καλύπτουν όλο το φάσμα της τουριστικής δραστηριότητας και ευελπιστούμε ότι αυτές θα αξιοποιηθούν από την πολιτεία και τους τουριστικούς εταίρους, ώστε να συμβάλουν στη διαμόρφωση μίας πραγματικά καινοτόμου τουριστικής μεταρρύθμισης.

Όσον αφορά την απόφαση της κυβέρνησης για δημιουργία Υφυπουργείου Τουρισμού, τονίζουμε για μια ακόμα φορά ότι ο ΚΟΤ, ο οποίος είχε σημαντική συμβολή στα αποτελέσματα των τελευταίων δύο χρόνων, πρέπει να αναδιοργανωθεί, για να λύσει τα προβλήματά του, και όχι να κλείσει, όπως προνοεί το σχετικό νομοσχέδιο, με πιθανό αποτέλεσμα τα κονδύλια για τη διαφήμιση, αλλά και ο έλεγχος της ποιότητας του τουριστικού μας προϊόντος να περάσουν από το δημόσιο στα χέρια ιδιωτών.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τελειώνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ξανά ένα ζήτημα το οποίο δυστυχώς έχει γίνει σχεδόν πάγια πρακτική για την εκτελεστική εξουσία και αυτό αφορά τη μεγάλη καθυστέρηση στην κατάθεση εναρμονιστικών νομοσχεδίων στη Βουλή. Η πρακτική αυτή, εκτός από το γεγονός ότι θέτει το κράτος σε μεγάλο κίνδυνο επιβολής προστίμων και κυρώσεων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, φέρνει και την ίδια τη Βουλή σε πολύ δύσκολη θέση, εφόσον πολλές φορές καλείται να ψηφίσει κείμενα βεβιασμένα και με διαδικασίες σχεδόν συνοπτικές. Πρόσφατα στην επιτροπή Εμπορίου κατατέθηκαν νομοσχέδια τα οποία έπρεπε να κατατεθούν στη Βουλή το αργότερο πριν από τρία χρόνια, με απαίτηση από το Υπουργείο Εμπορίου να εξεταστούν άμεσα, λόγω της επικείμενης επιβολής προστίμου από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Θα πρέπει επιτέλους αυτό το απαράδεκτο φαινόμενο να σταματήσει.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Από το ΔΗΣΥ ο κ. Δημήτρης Δημητρίου.

Πάμε πολύ ομαλά και άρχισα και ανησυχώ. Να δούμε τι μας περιμένει προς το τέλος.

(Γέλια)

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Αυτός είναι ο πρώτος προϋπολογισμός που καλούμαστε να εγκρίνουμε ως Βουλή με τη συγκεκριμένη της σύνθεση. Αν και εσείς όπως κι εγώ έχετε την έγνοια να φανείτε αντάξιοι των προσδοκιών των πολιτών που μας ανέδειξαν στη νέα Βουλή, οφείλουμε κάτι διαφορετικό σε κάθε σταθμό αυτής της θητείας, αλλά και μέσα από τη σημερινή μέρα.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πέρα από τα επιμέρους ζητήματα που προκύπτουν από τον προϋπολογισμό του 2017, τώρα είναι η ευκαιρία να αναδείξουμε τις αρχές και το όραμα που καθορίζουν τη δική μας κρίση. Πέρα από τα άρθρα και τα κονδύλια που θα κληθούμε να εγκρίνουμε αύριο, παρουσιάζεται και η ευκαιρία να θέσουμε στρατηγικούς στόχους ως πολιτεία, να καθορίσουμε συγκεκριμένα, ρεαλιστικά και αποφασιστικά βήματα σε ένα στρατηγικό σχέδιασμο που θα καθιστά ξεκάθαρους αυτούς τους στόχους. Όλοι οι στόχοι εστιάζονται σε ένα σκοπό, να αποκαταστήσουμε τη σχέση του κράτους με τον πολίτη. Και δεν υπάρχει καλύτερη ώρα και καλύτερος χώρος από το τώρα, εδώ στη Βουλή.

Να κάνουμε την πατρίδα μας τη χώρα εκείνη από την οποία οι νέοι δε θα θέλουν να μεταναστεύσουν, δε θα χρειάζεται να φύγουν. Χρειάζεται να κρατήσουμε εδώ το τεράστιο δυναμικό της νέας γενιάς και να επαναπαρτίσουμε τους νέους που έφυγαν στο εξωτερικό. Να αντιστρέψουμε τα δεδομένα των τελευταίων ετών και να πάμε από το brain drain στο brain gain. Σε ένα κράτος όπου οι θεσμοί και οι ρυθμίσεις είναι εκεί, για να εξυπηρετούν τους πολίτες και το δημόσιο συμφέρον. Χρειάζεται λοιπόν να επενδύσουμε σε εφικτούς και στρατηγικούς στόχους και να μείνουμε εστιασμένοι σε αυτούς, μέχρι να υλοποιηθούν και να εδραιωθούν βαθιά στη συνείδησή μας.

Ως πολιτεία ήρθε η ώρα να στρέψουμε την προσοχή μας εκεί που θα έπρεπε να ήταν πάντα στραμμένη, να θέσουμε τα σωστά ερωτήματα και τις σωστές προτεραιότητες. Για τους μαθητές στην παιδεία και όχι για τους καθηγητές, για τους ασθενείς στην υγεία και όχι για τους γιατρούς, τους νοσηλευτές και τις ασφαλιστικές. Για την ασφάλειά μας και όχι για τους αστυνομικούς, για την εξυπηρέτηση του πολίτη και όχι για τα συμφέροντα των υπαλλήλων και των συντεχνιών. Με λίγα λόγια, οφείλουμε να συμβάλουμε στο να καταστεί επιτέλους η πολιτεία πολιτοκεντρική.

Χρειάζεται να κτίσουμε πάνω στα γερά θεμέλια των συγκριτικών πλεονεκτημάτων μας, τον τουρισμό και τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Στα επόμενα χρόνια η οικονομία μας θα συνεχίσει να μαίνεται από προκλήσεις. Οι συγκυρίες που απογειώσαν φέτος τον τουρισμό δύσκολα θα υπάρξουν ξανά. Πιθανόν οι Ρώσοι να επιστρέψουν για τις διακοπές τους στην Τουρκία μετά την άρση του εμπάργκο και οι Άγγλοι να μειώσουν τα ταξίδια τους λόγω Brexit. Ο ανθηρός τομέας των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών στην Κύπρο παραμένει στο έλεος των δονήσεων που απορρέουν από την ενίοτε ασταθή πολιτική της Ρωσίας και της Ουκρανίας, αλλά και τα μεταξύ τους προβλήματα. Οι ουρανοξύστες που κτίζονται τώρα, για να καλύψουν τις ανάγκες όσων αιτούνται διαβατήριο είναι για σήμερα μια διέξοδος. Δε δείχνει όμως για πόσο ακόμα θα διαρκέσει.

Στον τουρισμό μπορούμε να αλλάξουμε τη νοοτροπία, να εμπλουτίσουμε το προϊόν μας και να επεκτείνουμε την περίοδο με όλα τα πολύπλευρα οφέλη που μια τέτοια εξέλιξη θα επιφέρει. Γιατί να μη λειτουργούν τα ξενοδοχεία μας για δέκα μήνες, εφόσον η Κύπρος διαθέτει τις συνθήκες; Ποια κίνητρα δώσαμε στις αγορές, για να επενδύσουν σε πτήσεις και προγράμματα για το χειμερινό τουρισμό;

Να στοχεύσουμε σε συγκεκριμένους τομείς, να προσεγγίσουμε οργανωμένα σύνολα, εκείνα που ενδιαφέρονται για δραστηριότητες στην Κύπρο κατά τους χειμερινούς μήνες, από τον αθλητικό τουρισμό μέχρι τα άτομα με ρευματισμούς, από τους λάτρεις των θαλάσσιων σπορ μέχρι τους πτηνοπαρατηρητές. Μια ανανεωμένη στρατηγική μπορεί να πετύχει μια βιώσιμη αύξηση στις τουριστικές ροές. Σταθερά κάθε χρόνο χωρίς скаμπανεβάσματα και εξάρτηση στις περιφερειακές πολιτικές καταστάσεις να πετύχουμε το στόχο. Ποιος θα είναι αυτός; Η μελέτη των Ισπανών εμπειρογνομόνων μιλά για πέντε εκατομμύρια τουρίστες το χρόνο, για 77 500 επιπλέον θέσεις εργασίας, για συμβολή 30% στο ΑΕΠ. Όλα αυτά με πλάνο μέχρι το 2030. Ο

τουρισμός είναι ένα προϊόν που δε σηκώνει αρπαχτές. Η συνέπεια στη στρατηγική μας και η συστηματική δουλειά θα κάνουν την Κύπρο πιο ελκυστική στους επενδυτές.

Στον τομέα των υπηρεσιών καταφέραμε να φιλοξενούμε τα κεφάλαια ξένων εταιρειών. Υπάρχει τρόπος να γίνουμε ο προορισμός για την αξιοποίηση κεφαλαίων και επενδύσεων σε τομείς όπως αυτόν της τεχνολογικής αιχμής; Η λύση είναι να κτίσουμε κουλτούρα καινοτομίας τόσο για επενδύσεις όσο και για δραστηριοποίηση διεθνώς εδραιωμένων οργανισμών στην έρευνα και ανάπτυξη. Οι φοροαπαλλαγές στους μισθούς του προσωπικού αυτών των εταιρειών, οι ελαφρύνσεις στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και στα πνευματικά δικαιώματα, οι φοροαπαλλαγές για αγορά μετοχών σε νεοφυείς επιχειρήσεις είναι κίνητρα που άλλες χώρες τα έχουν καθιερώσει εδώ και καιρό.

Τα οφέλη από τις ξένες επενδύσεις είναι δεδομένα. Οι επιχειρήσεις έρευνας και καινοτομίας θα εργοδοτήσουν τα καλύτερά μας μυαλά, που σήμερα δεν έχουν ευκαιρίες εδώ. Θα λειτουργήσουν και ως μοχλός επαναπατρισμού Κυπρίων που σήμερα διαπρέπουν στο εξωτερικό. Θα δούμε την Κύπρο να καταγράφεται ως κέντρο καινοτομίας και πατέντες θα καταχωρίζονται στην Κύπρο. Το σημαντικότερο όμως όφελος θα είναι η ένταξή μας σε μια διαδικασία συνεχούς αναβάθμισης. Θα μας σπρώχνουν οι συνθήκες, για να γινόμαστε καλύτεροι, γρηγορότεροι, αποτελεσματικότεροι.

Δεν αρκεί να ποντάρουμε στα συγκριτικά πλεονεκτήματα, υπάρχουν και άλλοι τομείς με ιδιαίτερες προοπτικές και περιθώρια. Στην αγροτική οικονομία έχουμε ίσως τη μεγαλύτερη πρόκληση από πλευράς στρατηγικών στόχων στην τήρηση του διατάγματος και του προτύπου του χαλλουμιού. Έχουμε μπροστά μας οκτώ σχεδόν χρόνια, για να καταφέρουμε να αυξήσουμε την παραγωγή του αιγινού και του πρόβειου γάλακτος. Εδώ υπάρχει μια τεράστια προοπτική. Χρειάζεται όμως όραμα, συντονισμός και συνεργασίες. Πιστεύω έντονα πως όσοι σήμερα επενδύουν στην αύξηση της παραγωγής αιγοπρόβειου γάλακτος μόνο κερδισμένοι θα βγουν. Χρειάζεται επιτέλους να αντικρίσουμε την αγροτική ανάπτυξη με διαφορετικό πνεύμα. Να δούμε την πραγματική προοπτική μιας πολύ δυναμικής και παραγωγικής πτυχής της οικονομίας μας μακριά από την κρατικοδίαιτη και επιδοτούμενη γεωργία των βουνών από σταφύλια και λιμνών από γάλα. Αυτή τη γεωργία να την ξεχάσουμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής, θα κτυπήσει ταυτόχρονα και τη διαφθορά και τη γραφειοκρατία. Το 65% των CEOs στην Κύπρο θεωρούν ότι η δωροδοκία και η διαφθορά είναι η μεγαλύτερη επιχειρηματική απειλή. Μόνο με αύξηση της διαφάνειας θα μειώσουμε αυτή την απειλή. Και ο τρόπος είναι να ψηφιοποιηθούμε. Να έχουμε να κάνουμε με αδιάτρητες διαδικασίες, που θα λήξουν το πάρτι του κουμπάρτου στον τόπο μας.

Απαιτείται βούληση από όλους τους εμπλεκόμενους, για να δημιουργήσουμε ένα δημόσιο με διαδικασίες ταγμένες να υπηρετούν τον πολίτη και να μην υπηρετεί το δημόσιο τις ιδιές του τις διαδικασίες. Από το Κτηματολόγιο μέχρι τα νοσοκομεία, πώς μπορούμε ως αντιπρόσωποι του λαού να ανεχόμαστε ένα σύστημα που επιτρέπει παρεμβάσεις τέτοιες που βάζουν τα συμφέροντα του ενός πολίτη πάνω από τους υπόλοιπους, αλλά, και το σοβαρότερο από όλα, την επιβίωση του ενός ασθενούς πάνω από τη ζωή κάποιου άλλου; Αυτό από μόνο του είναι απαράδεκτο από όποια γωνία κι αν το δούμε, όσο θεμιτές και αν είναι οι διευκολύνσεις και η ευελιξία σε κάθε σύστημα.

Η ανάγκη για πλήρη μηχανογράφηση της δημόσιας διοίκησης μας φέρνει στο μεγάλο ασθενή. Η διαχείριση του ζητήματος της υγείας θα αποδείξει προς την κοινωνία, προς τους πολίτες, αν μπορούμε να αποκαταστήσουμε τη σχέση μας. Από το αποτέλεσμά του θα κριθούμε όλοι μας. Χρειαζόμαστε αυτόνομα κρατικά νοσηλευτήρια που θα μπορούν να λειτουργούν τόσο ανταγωνιστικά με τον ιδιωτικό τομέα όσο και συμπληρωματικά. Να μπορεί το κράτος ευέλικτα να παραπέμπει τους ασθενείς σε εξειδικευμένα κέντρα, οι ασθενείς να απευθύνονται στη γιατρό τους και αυτή να τους παραπέμπει σε εξειδικευμένη φροντίδα, χωρίς να υπάρχουν ασθενείς και υγεία δύο ταχυτήτων. Οι χρόνιοι ασθενείς έχουν ανάγκη τη φροντίδα της πολιτείας. Οι υπηρεσίες που χρειάζονται δεν προσφέρονται σε κανένα ιδιωτικό νοσοκομείο χωρίς δυσβάσταχτο κόστος. Δεν μπορούμε να αφήσουμε αυτούς τους ανθρώπους χωρίς δημόσια υγεία.

Χρειάζεται τόλμη και πολιτική βούληση. Η αλλαγή της σημερινής ισορροπίας είναι ενάντια στα συμφέροντα όλων των εμπλεκόμενων στον τομέα της υγείας. Όλων! Είναι όμως αυτό που χρειάζεται η κοινωνία περισσότερο σήμερα παρά ποτέ. Τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει όμως χωρίς αποφασιστικότητα από όλους μας. Από την προεδρία, τον υπουργό, τη Βουλή και τα κόμματα. Να συγκρουστούμε με τα συμφέροντα όλων αυτών που χρειάζεται να συγκρουστούμε και να προχωρήσουμε. Δεν έχουμε άλλη επιλογή. Αν κάνουμε σήμερα πίσω, θα το πληρώσουμε ακριβά. Και όχι μόνο με πολιτικούς όρους. Αυτό για κάποιους από μας μπορεί να είναι το πρωτεύον σήμερα. Κυρίως θα το πληρώσουμε με τις ανθρώπινες ζωές των συνανθρώπων που θα χάνουμε από την ανεπάρκειά μας. Την ανεπάρκεια των νοσοκομείων μας, αλλά και την ανεπάρκεια τη δική μας, των πολιτικών.

Η ίδια ανεπάρκεια θα αρχίσει να γίνεται έκδηλη και σε έναν άλλο κορυφαίο θεσμό του τόπου, τη δικαιοσύνη. Το ανώτατο δικαστήριο μίλησε για κίνδυνο έκρηξης από την αδυναμία των δικαστηρίων να αντεπεξέλθουν με ταχύτητα στις υποθέσεις που έχουν ενώπιόν τους. Η δικαιοσύνη σε μια δυναμική οικονομία είναι ο εγγυητής της σταθερής οικονομικής ανάπτυξης. Για να εμπιστευτεί ένας επενδυτής τα χρήματά του, χρειάζεται να ξέρει ότι έχει αξιόπιστο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης και η ταχύτητα είναι ένας από τους σημαντικούς παράγοντες αξιοπιστίας. Είναι εύλογο ότι χωρίς τη μηχανογράφηση και την υιοθέτηση σύγχρονων πρακτικών κανόνων αυτό δεν είναι εφικτό. Οι αιτήσεις πρέπει να καταχωρίζονται ηλεκτρονικά. Σήμερα η καταχώριση μιας υπόθεσης γίνεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο που γινόταν πριν από την ανεξαρτησία του τόπου. Στο χέρι, σε ένα τεράστιο βιβλίο και οι δικηγόροι κολλούν τα χαρτόσημα με σάλιο.

Επανεκκίνηση στη νοοτροπία μας χρειαζόμαστε. Όλα τα άλλα γίνονται και όλα τα προσκόμματα ξεπερνιούνται. Φτάνει να το αποφασίσουμε, να το θελήσουμε. Να θέσουμε τα σωστά ερωτήματα με σωστές προτεραιότητες στο σωστό χρόνο. Όλα τα άλλα είναι περιττά.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, οφείλουμε να δούμε και την πτυχή του εθνικού ζητήματος στη διαμόρφωση των προτεραιοτήτων του κράτους. Ως πρώτη προτεραιότητα το Κυπριακό επισκιάζει τα πλείστα άλλα ζητήματα από την πρώτη μέρα λειτουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, από το 1960. Μια φυσιολογική χώρα χωρίς γραμμές κατάπαυσης του πυρός, χωρίς ιδιαίτερα υψηλές αμυντικές δαπάνες και εμπόριο περιοριστικά τόσο για την εμπορική ναυτιλία όσο και για τις επιβατικές πτήσεις θα είχε σίγουρα διαφορετικές προτεραιότητες.

Οι ανάγκες των πολιτών μπορούν να αποτελέσουν το πρώτο κριτήριο για κάθε απόφαση. Πόσο διαφορετικός θα ήταν άραγε ο προϋπολογισμός του 2017 χωρίς την ύπαρξη του Κυπριακού; Αυτή θα είναι η μεγαλύτερη και ριζοσπαστικότερη μεταρρύθμιση.

Το είπα και στις 18 Νοεμβρίου από αυτό εδώ το βήμα: Να αλλάξουμε τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε τον τόπο μας τα τελευταία σαράντα και πλέον χρόνια. Να δώσουμε μια ευκαιρία στο τεράστιο ανεκμετάλλευτο δυναμικό ολόκληρης της Κύπρου και των ανθρώπων της. Οφείλουμε στα παιδιά και στα εγγόνια μας να τους προσφέρουμε την ευκαιρία να ζήσουν και να ευημερήσουν σε μια φυσιολογική χώρα. Να μπορούμε ελεύθεροι οι νέοι αυτού του τόπου να δημιουργήσουμε χωρίς εμπόδια, απτά και νοερά οδοφράγματα. Το “Δεν ξεχνώ” δεν πρέπει να μένει σύνθημα, δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάμε πως δε ζούμε σε συνθήκες κανονικότητας, όσο και αν τα φαινόμενα απατούν.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ηλίας Μυριάνθους, Κίνημα Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ.

Η. ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η τελευταία φορά που ήμουν εδώ σε αυτό το βήμα, για να μιλήσω για τους προϋπολογισμούς του κράτους, ήταν πριν δεκαπέντε περίπου χρόνια. Σήμερα, δεκαπέντε χρόνια μετά, βρίσκομαι πάλι στο ίδιο αυτό βήμα με έντονα συναισθήματα να με διακατέχουν. Συναισθήματα απογοήτευσης και έντονου προβληματισμού για τη σημερινή κατάσταση που βρισκόμαστε. Δυστυχώς, δεκαπέντε χρόνια μετά, πολλά έχουν αλλάξει και σίγουρα όχι προς το καλύτερο. Το ανησυχητικό όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ότι αλλάξαμε και εμείς, οι εκπρόσωποι του λαού. Στη Βουλή, στην κυβέρνηση, αλλά και στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Φυσικά, αυτό δεν είναι μόνο δική μου διαπίστωση, αλλά του μέσου Κύπριου πολίτη και δυστυχώς αυτή η απογοήτευση, πέραν του ότι καταγράφεται στις ποιοτικές αναλύσεις των δημοσκοπήσεων, καταγράφεται και με την αποχή του πολίτη από τις εκλογικές αναμετρήσεις. Αυτή ακριβώς η απαξίωση του πολίτη προς τους θεσμούς θα πρέπει, κύριε Πρόεδρε, να μας απασχολήσει κάποτε ως Βουλή με εγγραφή και συζήτηση θέματος στο Κεφάλαιο Τέταρτο, στο οποίο να καταθέσουμε όλοι με ειλικρίνεια αυτά που οφείλουμε να κάνουμε για αυτό τον τόπο και τα οποία χάριν διαχρονικών σκοπιμοτήτων δεν έγιναν ποτέ. Θέματα που αφορούν το συνταξιοδοτικό του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, θέματα που αφορούν το μισθολόγιο του ιδιωτικού και δημόσιου υπαλλήλου, θέματα που αφορούν τη λειτουργία του κράτους προνοίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είχα την ευτυχία και την τιμή να βρεθώ για πρώτη φορά σε αυτό το σώμα δίπλα σε καταξιωμένους πολιτικούς αυτού του τόπου, που ξεχώριζαν με το κύρος, το ήθος και την αξιοπρέπειά τους. Όλοι αυτοί λοιπόν απολάμβαναν της εκτίμησής και του σεβασμού του κάθε πολίτη, κάτι για το οποίο σήμερα δεν μπορούμε να περηφανευόμαστε.

Ο λόγος φυσικά είναι απλός. Δώσαμε εμείς το δικαίωμα του πολίτη να μας αμφισβητεί λόγω των δικών μας λαθών και παραλείψεων, λόγω του ότι ο βουλευτής, ο υπουργός, ο δήμαρχος αδιαφορούσαν στα προβλήματα των πολιτών, επειδή κάποιοι αυθαιρετούσαν και καταχράστηκαν την εμπιστοσύνη των πολιτών, χωρίς να υπάρχει από κάποιον η διάθεση να ελέγξει και να διορθώσει τα κακώς έχοντα. Σήμερα λοιπόν, που η αξιοπρέπεια του άλλοτε περήφανου Κύπριου πολίτη έχει καταρρακωθεί στις ουρές των κοινωνικών παντοπωλείων και μέσα από τα επιδόματα ή τους μισθούς των €500, ο ίδιος αντιμετωπίζει με οργή και απαξίωση τους ηγέτες αυτού του τόπου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι,

Δε θα καταπιαστώ με ανάλυση αριθμών και ποσοστών, όπως γίνεται συνήθως κατά τη συζήτηση των προϋπολογισμών, με τη συμπολίτευση να βλέπει το ποτήρι μισογεμάτο και την αντιπολίτευση μισοάδειο.

Οι προϋπολογισμοί του κράτους θα είχαν σημασία, αν τους αναλύαμε όχι μόνο με βάση τα αριθμητικά τους δεδομένα, αλλά παράλληλα και με βάση τα ποιοτικά τους δεδομένα και χαρακτηριστικά. Το μόνο φυσικά συμπέρασμα που βγαίνει μέσα από αυτούς τους προϋπολογισμούς είναι ότι σίγουρα δεν είναι αναπτυξιακός. Φυσικά, πώς θα μπορούσε να ήταν, όταν βλέπουμε διαχρονικά ότι το μεγαλύτερο κομμάτι των δημόσιων εσόδων καταλήγει ως έξοδο στο κρατικό μισθολόγιο, χωρίς να λαμβάνονται μέτρα και να συνδέεται αυτό με παραμέτρους όπως παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, βιωσιμότητα;

Τι να πει κάποιος, όταν χρειάζεται να παρέμβει η τρόικα, για να λάβουμε μέτρα, και πώς να σκεφτεί, όταν επανερχόμαστε στις ίδιες τακτικές, μόλις αντιληφθούμε ότι άρχισαν να περνούν τα δύσκολα; Όταν υπάρχει ένας βραχυκυκλωμένος δημόσιος τομέας, ο οποίος συντηρείται κατεξοχήν από τον ιδιωτικό, όταν ο δημόσιος τομέας βραχυκυκλώνει την ανάπτυξη και την κάθε προσπάθεια του ιδιωτικού τομέα, χωρίς να γίνονται τομές, για να λυθούν αυτά τα προβλήματα; Όταν το κράτος κυνηγά με δικαστικά μέτρα την κάθε ιδιωτική επιχείρηση που έχει υποστεί τις επιπτώσεις από το κούρεμα και στη συνέχεια τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης, γιατί έχει καθυστερημένους φόρους ή εισφορές, αντί να τους δώσουμε κίνητρα και ελαφρύνσεις, για να επιβιώσουν και να κρατήσουν το εργατικό δυναμικό τους;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η φτωχοποίηση αυτού του τόπου και αυτού του λαού δεν ήρθε τυχαία και ας μην αποποιούνται των ευθυνών τους είτε οι της συμπολίτευσης είτε οι της αντιπολίτευσης. Οι ευθύνες είναι όλων μας, άλλων φυσικά μεγάλες και άλλων λιγότερες. Ας είμαστε επιτέλους ειλικρινείς.

Κύριε Πρόεδρε,

Είναι γεγονός ότι το 2016 ήταν μια πολύ καλή χρονιά για τον τουρισμό και το ίδιο καλή αναμένεται να είναι και το 2017. Ποιος ήταν ο κύριος όμως λόγος αυτής της θετικής εξέλιξης;

Σίγουρα, δεν παραγνωρίζω τις φιλότιμες προσπάθειες του Υπουργού Ενέργειας και Τουρισμού, όπως και του ΚΟΤ. Μήπως όμως θα είχαμε τα ίδια αποτελέσματα, αν δεν υπήρχαν οι ιδιαίτερα ανησυχητικές καταστάσεις στην ευρύτερη περιοχή της ανατολικής Μεσογείου τα τελευταία χρόνια; Τι μέτρα έχουμε πάρει τα τελευταία χρόνια, για να αναβαθμίσουμε το τουριστικό προϊόν μας; Τι ουσιαστικές τομές κάναμε ή τι κίνητρα δώσαμε στον ιδιωτικό τομέα και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, για να αναβαθμιστούν; Τι γίνεται με την ποιότητα του τουριστικού μας προϊόντος, την κυπριακή φιλοξενία και την παράδοση;

Σήμερα δυστυχώς η πλειοψηφία των εργαζομένων στον τουριστικό τομέα είναι αλλοδαποί, χωρίς να γνωρίζουν καν την ελληνική γλώσσα αλλά ούτε και την κυπριακή κουλτούρα και παράδοση. Οι Κύπριοι εργαζόμενοι είναι μειοψηφία και οι πλείστοι από αυτούς σε ηλικία κοντά στα πενήντα, αφού είναι η τότε γενιά του '80, που αποφοιτούσε μαζικά από τις ξενοδοχειακές σχολές.

Είναι σε αυτά τα ποιοτικά στοιχεία που χρειάζεται να δώσουμε σημασία, για να κεφαλαιοποιήσουμε αυτή την αύξηση του τουρισμού τα τελευταία χρόνια, πριν ξαναξεκινήσουν να λειτουργούν οι ανταγωνιστικοί προς εμάς προορισμοί στη γύρω περιοχή.

Παράλληλα όμως θεωρώ ότι το θέμα της στρατηγικής της οικονομικής ανάπτυξης που πρέπει να εφαρμόσουμε δεν είναι θέμα που αφορά ένα κόμμα ή μια κυβέρνηση. Το θέμα της χάραξης στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης πρέπει να είναι συμφωνημένο από όλες τις πολιτικές δυνάμεις και να έχει μακροπρόθεσμη πνοή, μακριά από οποιοσδήποτε ιδεοληψίες και ιδεολογικές αγκυλώσεις, όπως ακριβώς έγινε και με την οριοθέτηση της ΑΟΖ και με τους υδρογονάνθρακες, των οποίων η ανακάλυψη σίγουρα δίνει νέες προοπτικές ανάπτυξης.

Παρ' όλα αυτά όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την άποψη ότι το αναπτυξιακό μας μοντέλο έχει κλείσει τον κύκλο του. Ένα μοντέλο που είχε βάλει όλα τα αυγά του σε ένα καλάθι, αυτό των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να αφεθούν σε κατάρρευση ο πρωτογενής και δευτερογενής τομέας της οικονομίας μας.

Σήμερα όμως, με την οικονομική κρίση και με την απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας, γίναμε όλοι σοφότεροι. Σταματήσαμε να παράγουμε και γίναμε εισαγωγική χώρα, ακόμα και στα προϊόντα στα οποία είχαμε παράδοση, όπως λεμόνια και πατάτες. Εγκαταλείψαμε τις μικροβιοτεχνίες, τις βιομηχανίες και τη γεωργική παραγωγή. Αντιληφθήκαμε ότι το χωράφι που εγκαταλείψαμε πριν χρόνια, για να ασχοληθούμε με κάτι πιο επικερδές, θα μπορούσε, αν το συντηρούσαμε, να μας εξασφαλίσει έστω και το ελάχιστο αξιοπρεπές εισόδημα, καλύτερο από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Παρ' όλα αυτά, η διαχρονική ανεπάρκεια μια ορθά διαρθρωμένης και στοχευμένης αγροτικής πολιτικής οδήγησε ολόκληρο τον αγροτικό τομέα στο μαρασμό και στην εγκατάλειψη.

Πιστώνεται σίγουρα στα θετικά του Υπουργού Γεωργίας η προσπάθεια για κατοχύρωση του χαλλουμιού ως προϊόν ονομασίας προέλευσης, το οποίο θα δώσει νέα ώθηση στην αγροτική οικονομία του τόπου. Παρ' όλα αυτά όμως, πρέπει να ακολουθήσουν με κατοχύρωση και αρκετά άλλα παραδοσιακά προϊόντα. Ο αγροτικός κόσμος υποφέρει και χρειάζεται ουσιαστική στήριξη, μια στήριξη που θέλουμε να δούμε και το συνεργατισμό να κάνει, ο οποίος δημιουργήθηκε και στηρίχθηκε από αυτό τον κόσμο. Διερωτώμαστε λοιπόν: θα σταθεί δίπλα στον αγροτικό κόσμο ο συνεργατισμός, δείχνοντας επιτέλους ξανά το κοινωνικό του πρόσωπο ή θα συμπεριφερθεί κερδοσκοπικά, όπως κάθε εμπορική τράπεζα και μακριά από το συνεργατικό πνεύμα για το οποίο είχε δημιουργηθεί;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα το πρωί ξεκίνησα από την Πόλη Χρυσοχούς, για να έρθω στη Λευκωσία. Χρειάστηκα πενήντα λεπτά, για να φθάσω στην Πάφο, για μια απόσταση τριάντα χιλιομέτρων και χρειάστηκα μία ώρα και σαράντα λεπτά από την Πάφο στη Λευκωσία. Σίγουρα είναι όμορφο να ζει κάποιος στην Πόλη Χρυσοχούς. Γιατί όμως να ζει κάποιος στην περιφέρεια; Μήπως για το αναβαθμισμένο οδικό δίκτυο ή για την αναβαθμισμένη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή την αναβαθμισμένη εκπαίδευση; Όλα αυτά τα κοινωνικά αγαθά που η πολιτεία έχει υποχρέωση να προσφέρει σε όλους τους πολίτες της δυστυχώς η περιφέρεια δεν τα απολαμβάνει. Θυμούμαι και πριν είκοσι πέντε χρόνια να συζητούμε για όλα αυτά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η περιοχή της Πόλης Χρυσοχούς. Δυστυχώς όμως η ύπαιθρος και γενικά η περιφέρεια παγκύπρια συνεχώς υποβαθμίζεται.

Παράδειγμα πρώτο: Ο δρόμος Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, για τον οποίο πάρθηκε πολιτική απόφαση επί υπουργίας του αγαπητού μου Αβέρωφ Νεοφύτου πριν δεκαεπτά χρόνια και ακόμα η πολιτεία κοροϊδεύει μια ολόκληρη περιοχή, ότι θα υλοποιήσει το έργο αυτό. Αν πραγματικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θέλει να είναι συνεπής με τις υποσχέσεις που έδωσε προεκλογικά στους κατοίκους της περιοχής Πόλεως Χρυσοχούς, ας δώσει εντολή στον αρμόδιο υπουργό να συμπεριλάβει το έργο στους προϋπολογισμούς του 2018, όπως άλλωστε υποσχέθηκε και στους κατοίκους των ορεινών περιοχών Λεμεσού για το δρόμο προς το Σαϊττά. Και προς Θεού, δεν το αναφέρω αυτό ανταγωνιστικά προς τους κατοίκους των ορεινών κοινοτήτων, αλλά για να καταδείξω ότι η ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών και της περιφέρειας είναι θέμα ευρύτερης και όχι αποσπασματικής και περιστασιακής πολιτικής. Με τον ίδιο τρόπο και με το ίδιο πρότυπο που πρέπει να γίνει ο δρόμος Λεμεσού-Σαϊττά πρέπει να γίνει και ο δρόμος Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς, αλλά και ο δρόμος Αστρομερίτη-Κυπερούνας.

Παράδειγμα δεύτερο: Διαχειριστικό Σχέδιο Ακάμα. Βεβαίως, χαιρετίζουμε το γεγονός ότι έχει διοριστεί μετά από είκοσι χρόνια διευθυντής του διαχειριστικού σχεδίου. Αλήθεια, μέχρι σήμερα τι κάνει; Πού βρίσκεται και πού κατοικεί αυτός ο διευθυντής; Μήπως με το να ζει στην πρωτεύουσα αντιλαμβάνεται τις ανάγκες και τις ανησυχίες των κατοίκων της περιοχής ή απλώς θεωρούμε ότι θα τους πάρουμε να υπογράψουν κάποια χαρτιά με μικρά γράμματα, για να τους ξεγελάσουμε, όπως άλλωστε έχει ήδη γίνει; Αν θέλουμε λοιπόν να δημιουργήσουμε μια σωστή αειφόρο ανάπτυξη στον Ακάμα με τη συμμετοχή των κατοίκων του, θα πρέπει να γνωρίζουμε πρώτα τις ανάγκες και τις ιδιαίτερες συνθήκες διαβίωσης αυτού του κόσμου και όχι να κάθονται κάποιοι μέσα σε κλειστά γραφεία στη Λευκωσία και να σχεδιάζουν και να αποφασίζουν για το μέλλον μιας ολόκληρης περιοχής ερήμην της.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για να μπορέσουμε να αναθεωρήσουμε το αναπτυξιακό μας μοντέλο, θα πρέπει να δούμε πώς ενεργοποιούμε όλους εκείνους τους παραγωγικούς συντελεστές της οικονομίας που μέχρι σήμερα ήταν αδρανείς ή υποτονικοί. Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, τόσο από πλευράς μορφωτικών, περιβαλλοντικών, γεωγραφικών, κλιματικών αλλά όσο και πολιτιστικών συνθηκών.

Σίγουρα, αντιλαμβάνομαι πλήρως το οικονομικό και πληθυσμιακό μας μέγεθος. Παρ' όλα αυτά, πιστεύω ότι έχουμε ακόμα πολλές ευκαιρίες, για να αξιοποιήσουμε για την ευημερία αυτού του τόπου. Φτάνει, όπως είπα και στην αρχή, να κάνουμε τους πολίτες να μας εμπιστευτούν και όχι να μας βλέπουν με καχυποψία. Να κάνουμε εκείνες τις τομές και μεταρρυθμίσεις που θα εκσυγχρονίσουν τη λειτουργία του κράτους, αλλά και θα

προστατεύσουν το δημόσιο πλούτο προς όφελος του πολίτη. Να κάνουμε εκείνες τις τομές με τις οποίες ο απλός πολίτης, ο μη προνομιούχος, θα μπορεί να απολαμβάνει μια αξιοπρεπή σύνταξη και όχι να υπάρχουν συντάξεις των €500 και κάποιες άλλες μερικών χιλιάδων.

Αυτές οι κοινωνικές αδικίες, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι σίγουρος ότι είναι από όλους μας αντιληπτές. Παρ' όλα αυτά, πρέπει να περάσουμε από τις διαπιστώσεις στις πράξεις. Είναι όλα αυτά τα παράλογα και τις κοινωνικές αδικίες που βλέπουν οι πολίτες και οδηγούνται στα άκρα. Είναι οι ίδιες κοινωνικές αδικίες που προέκυψαν μετά το μεγάλο κραχ του 1929 και οδήγησαν οκτώ χρόνια μετά φασιστικά και ναζιστικά καθεστώτα στην εξουσία. Είναι οι ίδιες κοινωνικές αδικίες που προέκυψαν από την κρίση του 2007 και οδηγούν σήμερα, εννέα χρόνια μετά, ακραίες δυνάμεις, από την Αμερική μέχρι την Ευρώπη, στην εξουσία.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι συνεχείς αλλαγές στο παγκόσμιο γίνεσθαι δε μας επιτρέπουν να μείνουμε αδιάφοροι. Χρειάζεται συνεννόηση από όλες τις πολιτικές δυνάμεις τόσο για το εθνικό μας ζήτημα όσο και για την κοινωνική και οικονομική ευημερία αυτού του τόπου και του λαού. Την πρωτοβουλία όμως αυτής της συνεννόησης την έχει η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος Αναστασιάδης. Εμείς απλώνουμε το χέρι για αυτή τη συνεργασία. Είμαστε έτοιμοι ως ΕΔΕΚ να καταθέσουμε θέσεις και απόψεις, όπως κάναμε πάντα με πατριωτισμό, σοβαρότητα και υπευθυνότητα, με μοναδικό γνώμονα την ευημερία όλου του λαού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Χρόνια πολλά, καλά Χριστούγεννα, καλή χρονιά σε όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Γιώργος Τ. Γεωργίου του ΑΚΕΛ.

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Παρακολουθώ με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τη συζήτηση για τους προϋπολογισμούς. Είναι αλήθεια, είναι η πρώτη μου φορά.

Το πρώτο που θα ήθελα να σημειώσω είναι ότι θα πρέπει να προβληματίσει τη Βουλή κατά πόσο η συζήτηση που γίνεται εκφράζει αυτή την εικόνα που έχουμε σήμερα και το δεύτερο αν χρειάζεται ίσως οι προϋπολογισμοί να συζητιούνται με θεματικές. Είναι κάτι που τον Πρόεδρο, είμαι σίγουρος, μπορεί να τον προβληματίσει μαζί με τους αρχηγούς ή εκπροσώπους των κομμάτων, γιατί, αν ήταν να ακούμε τη φωνή μας απλά και μόνο, υπάρχουν πολλοί τρόποι.

Το δεύτερο θέμα είναι ότι διακρίνω μια αγωνία από το κυβερνών κόμμα να απαντά, κάθε φορά που συζητούμε για την κρίση και για τις θέσεις της αριστεράς, για τη φιλοσοφία της αριστεράς. Θεωρώ ότι προσπαθούν να βάλουν γκολ από θέση οφσάιντ. Και το ξέρουν πολύ καλά, ότι τα αίτια και τα αιτιατά της κρίσης ανάγονται στο '98, όταν έγινε η μεγάλη κλοπή του χρηματιστηρίου, όπου στην ουσία κλέψαμε από τις τσέπες του κόσμου 18 δις. Και τα λεφτά αυτά γνωρίζουμε πού πήγαν, για να γίνει το δεύτερο έγκλημα με τις τράπεζες το 2013, το οποίο ζήσαμε σε όλο του το μεγαλείο και για το οποίο όλοι γνωρίζουν την ευθύνη τους και που κανείς δυστυχώς ακόμα δεν έχει τιμωρηθεί. Αν ψάξετε και για τα δύο οικονομικά εγκλήματα, είναι περίπου οι ίδιοι.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο χρόνο που μου έχει διατεθεί έχω επιλέξει να μιλήσω για τα θέματα της υγείας, γιατί θεωρώ, όπως πιστεύω και όλοι μας, ότι ο τομέας αυτός είναι ύψιστης σημασίας για μια χώρα. Από τη θέση που κατέχει η δημόσια υγεία σήμερα στους προϋπολογισμούς ενός κράτους, από τις ίδιες τις δαπάνες, τακτικές και αναπτυξιακές, μπορεί κανείς να κατανοήσει πόσο πολιτισμένη είναι και η δική του χώρα.

Ποιες είναι οι πραγματικότητες όμως στη χώρα μας; Δυστυχώς είμαστε μάρτυρες μιας συνεχούς υποβάθμισης της δημόσιας υγείας εν γένει και κατ' επέκταση όλου του φάσματος που ονομάζουμε σύστημα υγείας. Σύμφωνα δε με δηλώσεις του ίδιου του Υπουργού Υγείας κ. Παμπορίδη στην επιτροπή Υγείας, τα δημόσια νοσηλευτήριά μας βρίσκονται σε ελεύθερη πτώση. Όντως, έχει δίκαιο. Παρακολουθούμε με αγωνία και ανησυχία το γεγονός πλέον ότι η δημόσια υγεία της Κύπρου νοσεί και βρίσκεται δυστυχώς στον πάτο.

Συγκεκριμένα, ζούμε και βιώνουμε πρωτοφανή αποχώρηση του ιατρικού προσωπικού, ενώ οι πλείστες των κλινικών σε παγκύπριο επίπεδο υπολειπονται. Πολλές φορές ζήσαμε το ανήκουστο, να υπάρχει έλλειψη φαρμάκων, καθώς και αναλωσίμων. Στο πλαίσιο της λιτότητας και των περικοπών έχει μειωθεί το διοικητικό προσωπικό, μέχρι και οι καθαρίστριες, καθώς και οι φροντιστές. Οι νεφροπαθείς για ακόμα μια φορά

βρέθηκαν στο κενό. Η ακύρωση του διαγωνισμού για την αγορά μηχανών αιμοκάθαρσης οδηγεί στην απελπισία πολλούς Κυπρίους νεφροπαθείς συμπολίτες μας. Οι λίστες αναμονής μεγαλώνουν επικίνδυνα. Αν είναι δυνατό, να δίνονται ραντεβού για επεμβάσεις ακόμα και για το έτος 2018! Ακυρώνονται ή αναβάλλονται αναπτυξιακά έργα που βρίσκονταν στον προϋπολογισμό. Το νοσοκομείο Κυπερούντας είναι το θύμα αυτής της πολιτικής. Για ακόμα μια φορά οι κάτοικοι της περιοχής Πιτσιλιάς αφήνονται στο έλεος του Θεού.

Και ξεκαθαρίζω, καμιά προσπάθεια αντιπολιτευτικής εκμετάλλευσης όλων αυτών των προβλημάτων και θεμάτων που υπάρχουν σήμερα στη δημόσια υγεία. Μακριά από εμάς! Τα γεγονότα όμως βοούν. Δεν μπορούμε να αφήσουμε τη δημόσια υγεία στον αυτόματο πιλότο. Ποτέ προηγουμένως, ακόμα και σε συνθήκες '74, δε βρέθηκαν τα δημόσια νοσηλευτήρια σε τόσο δεινή θέση.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βεβαίως, η ρίζα των προβλημάτων γνωρίζουμε ότι βρίσκεται αλλού, σ' αυτό που κατά καιρούς όλοι συμφώνησαν και δυστυχώς δεν κατέστη δυνατό να προωθηθεί. Είναι η απόλυτη ανάγκη, η ίδια η ζωή το επιβάλλει, η Κύπρος επιτέλους να αποκτήσει Γενικό Σύστημα Υγείας.

Δυστυχώς και εδώ υπήρξαν μονομερείς και ετισθελικές πολιτικές. Οι σημερινοί κυβερνώντες επέλεξαν, αντί να υιοθετήσουν το συμφωνημένο πλαίσιο για ένα μονοασφαλιστικό σύστημα υγείας, να προχωρήσουν σε διεθνείς μελέτες για ένα πολυασφαλιστικό σύστημα, για να προσγειωθούν ανώμαλα μετά από τρία χρόνια περιπλάνησης. Ακόμα και η τρόικα υπέδειξε στους σημερινούς κυβερνώντες ότι δεν μπορούσε να εφαρμόσει το μοντέλο αυτό, πέρα από το γεγονός ότι θα φέσωναν τον κυπριακό λαό με επιπλέον κόστος. Χάσαμε όμως πολύτιμο χρόνο, αλλά και χρήμα σε πολυέξοδες μελέτες.

Ήταν ευτύχημα που οι συνεχείς προσπάθειες του ΑΚΕΛ και της κυπριακής αριστεράς, διαμέσου του γενικού γραμματέα της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ, εισακούστηκαν και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας συγκάλεσε Σύσκεψη Αρχηγών τον περασμένο Ιούλιο, για να συμφωνηθεί ομόφωνα το μονοασφαλιστικό σύστημα υγείας σε συνδυασμό με την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Από εκείνη τη στιγμή, και είναι προς τιμή του Υπουργού Υγείας, το θέμα προχώρησε, μ' αποτέλεσμα να έχουμε ενώπιόν μας σήμερα τα σχετικά νομοσχέδια για το Γενικό Σύστημα Υγείας και την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων.

Ανησυχούμε όμως για μια σειρά γεγονότων. Δεν είναι λίγοι εκείνοι που караδοκούν για τα δικά τους συμφέροντα να ακυρώσουν την όλη προσπάθεια. Ιδιαίτερα ανησυχητική είναι και η επιστολή του Υπουργού των Οικονομικών κ. Γεωργιάδη προς τον Υπουργό Υγείας κ. Παμπορίδη, η οποία αναφέρεται στην κάθετη διαφωνία του με το μονοασφαλιστικό σύστημα. Ποιος κυβερνά τελικά; Τι υπόγεια ρεύματα λειτουργούν για ένα τόσο μείζον και ευαίσθητο θέμα;

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, η Κομισιόν στις Βρυξέλλες θα κυκλοφορήσει εξειδικευμένη ανά χώρα έκθεση αξιολόγησης του εθνικού συστήματος υγείας. Η έκθεση θα αναφέρεται στη λειτουργία του γενικού συστήματος υγείας για το κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για τις ελλείψεις και παραλείψεις που παρουσιάζει. Η Κύπρος θα είναι η μόνη χώρα που δε διαθέτει εθνικό σύστημα υγείας!

Σημειώνω με ανησυχία επίσης το γεγονός ότι το Υπουργείο Οικονομικών προχωρεί σε νέα προκήρυξη διεθνούς διαγωνισμού για τη διενέργεια αναλογιστικής μελέτης σχετικά με τις εισφορές στο ταμείο, παρ' όλο που ο ΟΑΥ έχει από το 2013 τις σχετικές μελέτες και μάλιστα επικαιροποιημένες. Αυτό θα καθυστερήσει περαιτέρω τις προσπάθειες και θα διαιωνίσει το διάλογο για το ΓΕΣΥ.

Και συμφωνούμε με τις χθεσινές αναφορές του Υπουργού Υγείας ότι κάποιοι απεργάζονται τρόπους και μέσα για την ακύρωση του ΓΕΣΥ. Θεωρούμε ότι είναι καθαρά ενδοοικογενειακός ο καβγάς.

Ξεκαθαρίζουμε για μια ακόμα φορά ότι το ΑΚΕΛ και η αριστερά θα αγωνιστούν για να αποκτήσει η Κύπρος και ο λαός μας ένα Γενικό Σύστημα Υγείας ανθρωποκεντρικό, αλληλέγγυο και κοινωνικό. Το Γενικό Σύστημα Υγείας να είναι και να φαίνεται μονοασφαλιστικό και όχι να το παραδώσουμε για πάρτι των ασφαλιστικών εταιρειών. Ταυτόχρονα, ζητούμε όπως το Γενικό Σύστημα Υγείας λαμβάνει υπόψη την κοινωνική πραγματικότητα. Ο καθένας να πληρώνει ανάλογα με το τι έχει και όχι οριζόντια και ισοπεδωτικά να επιβληθούν εισφορές, όπου όλοι να πληρώνουν το ίδιο. Δεν μπορεί και δεν είναι δυνατόν οι ευπαθείς και ευάλωτες ομάδες, οι συνταξιούχοι να τίθενται στην ίδια μοίρα με τους έχοντες και κατέχοντες, με τον πλούτο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρισκόμαστε σε οριακά σημεία σε ό,τι αφορά τις αντοχές των δημόσιων νοσηλευτηρίων μας. Δεν κατέρρευσαν ακόμα εξαιτίας της αφοσίωσης του ιατρικού και παραϊατρικού προσωπικού και των νοσηλευτών μας. Μέχρι να αποκτήσουμε Γενικό Σύστημα Υγείας, χρειάζεται να κρατήσουμε τα νοσοκομεία μας. Το Υπουργείο Υγείας πρέπει με πρόγραμμα, σχεδιασμό και συντονισμό να κρατήσει όρθια τα δημόσια νοσηλευτήρια.

Μπροστά μας υψώνεται βαρύ καθήκον. Η υγεία του λαού μας πρέπει να αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για όλους. Οφείλει το αρμόδιο Υπουργείο Υγείας, η ίδια η κυβέρνηση να λάβει τολμηρές αποφάσεις, στηρίζοντας τα δημόσια νοσηλευτήρια. Η φιλοσοφία του λιγότερου κράτους έχει χρεοκοπήσει και μαζί συμπαρασύρει και κάθε έννοια κοινωνικού κράτους που με θυσία και μόχθο έκτισε ο λαός μας. Από το 2013 έχουν περικοπεί από τους σημερινούς κυβερνώντες πέραν των €300 εκατομ. από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας. Δεν μπορεί, από τη μια, να πολυδιαφημίζουμε το success story και την έξοδο από το μνημόνιο και, από την άλλη, να οδηγούμε τους πιο νευραλγικούς τομείς της ζωής μας, όπως είναι η υγεία, σε παράλυση και διάλυση.

Εμείς απορρίπτουμε τη φιλοσοφία των κρατούντων, που στο πλαίσιο της νεοφιλελεύθερης πολιτικής τους στοχεύουν στο κυνήγι των δεικτών της ευημερίας των αριθμών και της δυστυχίας των ανθρώπων. Τώρα όσο ποτέ άλλοτε όλοι χρειάζεται να βάλουμε πλάτη. Κυρίως οι κυβερνώντες να εγκαταλείψουν τις μιζέριες και τις πολιτικές λιτότητας. Ο λαός μας πονεί και υποφέρει. Αρκετά υπέφερε και ακόμα βυθίζεται στη φτώχεια μην του σκοτώσουμε και τις προσδοκίες του, την ελπίδα του να τυγχάνει μιας σωστής και ολοκληρωμένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Το ΑΚΕΛ και η κυπριακή αριστερά θα συνεχίσουν τον αγώνα, μέσα και έξω από τη Βουλή, με ολοκληρωμένες θέσεις και προτάσεις, ώστε να κρατήσουμε όρθια τη δημόσια υγεία, να μην καταρρεύσουν τα δημόσια νοσηλευτήριά μας. Υποσχόμαστε να εργαστούμε δημιουργικά, ώστε το όραμά μας για ένα Γενικό Σύστημα Υγείας να γίνει επιτέλους πραγματικότητα στον τόπο μας.

Στο σημείο αυτό θα καταθέσω ορισμένους προβληματισμούς και σκέψεις σχετικά με τη μεταρρύθμιση και την πραγματικότητα στην τοπική αυτοδιοίκηση. Υπηρέτησα για είκοσι πέντε χρόνια το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και βίωσα από πρώτο χέρι τους αγώνες και τις διεκδικήσεις των τοπικών κοινωνιών. Η τοπική αυτοδιοίκηση στην Κύπρο βρίσκεται σήμερα σε οριακό σημείο. Από τις πρώτες συζητήσεις των νομοσχεδίων για μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης διαφάνηκε ότι παρουσιάζονται πολλά και σοβαρά προβλήματα, συγκρούσεις εξουσιών και αρμοδιοτήτων, πολλές επικαλύψεις, αντιφάσεις και φαινόμενα συγκεντρωτισμού εξουσιών.

Άξια απορίας είναι και η επιστολή του Υπουργού Εσωτερικών, που προτείνει οδικό χάρτη κατάργησης δήμων από τριάντα σε είκοσι δύο, γεγονός το οποίο διαλύει κάθε προσπάθεια των ονείρων των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών να μπορούν ελεύθερα μέσα από τα προτεινόμενα τοπικά συμπλέγματα να επιλέξουν τη μετεξέλιξη τους σε δήμους.

Ταυτόχρονα, είναι παραδεκτό ότι υπάρχουν προβλήματα σ' ό,τι αφορά τα θέματα περιβάλλοντος, σχεδιασμού και ανάπτυξης χώρων και πλατειών. Και εδώ διαπιστώνεται η σύγκρουση εξουσιών και αρμοδιοτήτων του κράτους, των επαρχιακών διοικήσεων, των δήμων και κοινοτήτων. Στην αναζήτηση λύσεων από την επιτροπή Εσωτερικών χρειάστηκε να γίνει αποδεκτή από το υπουργείο η εισήγηση για διαγραφή των σχετικών άρθρων. Σοβαρό θέμα δημιουργείται και με την αφαίρεση της εξουσίας παραχώρησης των αδειών οικοδομής και του πιστοποιητικού τελικής έγκρισης από την οικεία αρχή, δήμους και κοινότητες. Μια τέτοια απόφαση θα στερήσει από τις τοπικές αρχές το τεκμήριο της διοικητικής οντότητας του ελέγχου και της εποπτείας της οικιστικής, εμπορικής, βιομηχανικής ή άλλης ανάπτυξης.

Στο μεταξύ, η τοπική αυτοδιοίκηση βρίσκεται στα όρια των οικονομικών αντοχών της. Οι περικοπές που επιβλήθηκαν έφεραν το θεσμό της δημοτικής και κοινοτικής αυτοδιοίκησης να γονατίσει. Οι δήμοι και οι κοινότητες πλέον βρίσκονται αντιμέτωποι με σκληρές πραγματικότητες, είναι στα πρόθυρα να κατεβάσουν τα ρολά. Θύμα των πολιτικών αυτών των περικοπών και της λιτότητας είναι και πάλι ο πολίτης, ο λαός, που βλέπει την ποιότητα ζωής του να συρρικνώνεται και να υποβαθμίζεται συνεχώς.

Η τοπική αυτοδιοίκηση βρίσκεται ενώπιον νέων προκλήσεων. Το ΑΚΕΛ τονίζει ότι το τέλος αυτής της προσπάθειας πρέπει να μεταρρυθμίζει το θεσμό της τοπικής αυτοδιοίκησης και όχι να τον απορρυθμίζει, να αποκεντρώνει και όχι να συγκεντρώνει εξουσίες. Στο χλωμό τοπίο που δημιουργείται το ΑΚΕΛ δίνει ολοκληρωμένες προτάσεις. Έχει όραμα για προοδευτική μεταρρύθμιση και αποκέντρωση της πολιτείας προς όφελος των πολιτών και των τοπικών κοινωνιών.

Οι ευρωπαϊκές αρχές της εγγύτητας και επικουρικότητας, καθώς και η οικονομική αυτοτέλεια χρειάζεται από τη θεωρία να γίνουν πράξη. Η τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη έχουν μέλλον στην Κύπρο, μόνο αν το κεντρικό κράτος αποφασίσει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση είναι εταίρος στη διακυβέρνηση και όχι εξάρτημα και εταίπης στην προσπάθειά του για επιβίωση.

Καλά Χριστούγεννα, χρόνια πολλά σε όλους και καλή ελευθερία στην πατρίδα μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Μαριέλλα Αριστείδου του ΔΗΣΥ.

Μ. ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρίσκομαι σήμερα ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής των Αντιπροσώπων ως ένας από τους πενήντα έξι εκπροσώπους του λαού μας, γεγονός που αποτελεί για μένα ιδιαίτερη τιμή, αλλά κυρίως ευθύνη. Ναι, αγαπητοί συνάδελφοι, ευθύνη, επειδή νιώθω ότι αυτός ο λαός υποφέρει συνεπεία λαθών και παραλείψεων. Και οφείλω και οφείλουμε όλοι εμείς οι εκπρόσωποί του να στεκόμαστε απέναντί του και να του λέμε τις αλήθειες. Και σήμερα η ευθύνη μας είναι μεγάλη, γιατί έχουμε χρέος και υποχρέωση να του πούμε ακριβώς τι συμβαίνει και όχι να τον παραμυθιάζουμε με μεγάλα λόγια που να θωπεύουν τ' αυτιά του, ώστε να γινόμαστε αρεστοί ή για να εξυπηρετήσουμε είτε προσωπικά είτε κομματικά οφέλη.

Αν και νεαρή, έχω μάθει από πολύ νωρίς να στέκομαι απέναντι σε οποιονδήποτε και να του λέω την αλήθεια, όσο πικρή κι αν είναι. Το ψέμα έχει κοντά ποδάρια και ό,τι καιρός το φέρει θα γίνει γνωστό, γιατί ουδέν κρυπτόν υπό τον ήλιον, οπότε κι εμένα πρόθεσή μου σίγουρα είναι να πω ενώπιον του σώματος, αλλά και ενώπιον του λαού μας μόνο αλήθειες, γιατί αυτό διδάχτηκα. Θέλω και επιθυμώ να κοιτώ όλους απευθείας στα μάτια και όχι να τους αποφεύγω ή και να με αποφεύγουν.

Εξαρχής, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι κάνουμε και λάθη και τα λάθη γίνονται, όταν παράγεις έργο. Αλάνθαστος είναι μόνο αυτός που δεν κάνει τίποτα. Και σίγουρα εμείς δε διεκδικούμε το αλάθητο, όμως προσπάθειά μας είναι να αποφεύγουμε τα λάθη ή έστω να τα περιορίζουμε ή και, όταν τα εντοπίζουμε, να τα διορθώνουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτή η κυβέρνηση μπορεί να έκανε και λάθη, γιατί στα τέσσερα σχεδόν χρόνια διακυβέρνησής της παρήγαγε ένα σημαντικό και τεράστιο έργο, οδηγώντας τη χώρα μας ξανά στο δρόμο της ανάπτυξης, βελτιώνοντας σημαντικά τα δημοσιοοικονομικά και κρατώντας όρθιο το οικονομικό μας σύστημα από την ολοκληρωτική κατάρρευση. Και αυτό δεν το λέμε εμείς, έτσι για να θωπεύσουμε τα αυτιά του λαού ή για να αποκομίσουμε πολιτικά οφέλη, αλλά το λένε τα ίδια τα γεγονότα τα οποία έχουμε μπροστά μας.

Η οικονομία άρχισε να παίρνει τα πάνω της και δε θα επικαλεστώ τους αριθμούς, για να μας πουν οι μόνιμα δύσπιστοι και μηδενιστές ότι οι αριθμοί ευημερούν και οι πολίτες δυστυχούν. Εμείς γνωρίζουμε πολύ καλά το τι πραγματικά έχει υποστεί ο λαός μας από λάθη και αμαρτίες του παρελθόντος που οδήγησαν την οικονομία στην κατάρρευση. Γνωρίζουμε τις τεράστιες θυσίες του και γι' αυτό εργαζόμαστε μαζί με την κυβέρνηση με συνέπεια και υπευθυνότητα, μακριά από λαϊκισμούς και ενέργειες εντυπωσιασμού, έστω και αν πολλές φορές κάποιες εκ των αποφάσεων έχουν πολιτικό κόστος. Αυτό το προσπερνούμε, γιατί αυτή η κυβέρνηση, προκειμένου να μην ξαναζήσει ο λαός μας και ο τόπος τον εφιάλητη της οικονομικής τραγωδίας, λαμβάνει αυτές τις αποφάσεις που οδηγούν προς την ορθή κατεύθυνση και όχι για να φτιάξει την εικόνα της, ώστε να γίνεται πρόσκαιρα αρεστή, γιατί θερίζεις ό,τι σπείρεις. Και αυτός είναι κανόνας τον οποίο θα πρέπει όλοι να γνωρίζουμε και να έχουμε βαθιά μέσα μας, εάν πραγματικά θέλουμε να προσφέρουμε υπηρεσίες στη χώρα μας. Το πιο εύκολο είναι να μηδενίζεις και να ασκείς κριτική εκ του ασφαλούς, χωρίς προτάσεις και εισηγήσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Είναι εδώ που πρέπει όλοι να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων και η όποια απόφασή μας θα πρέπει να εκπηγάει μέσα από τη δεξαμενή της υπευθυνότητας και της σοβαρότητας, μακριά από μικροπολιτικές σκοπιμότητες και με γνώμονα μόνο το συμφέρον του τόπου και του λαού μας. Ως εκ τούτου, η κυβέρνηση, στην προσπάθειά της να ορθοποδήσει η οικονομία, προσπάθησε να αποφύγει τη λήψη αποφάσεων που ενδεχομένως θα δημιουργούσαν ευρύτερα προβλήματα στην πορεία προς την ανάκαμψη. Την ίδια ώρα φρόντισε με το νοικοκύρεμα να στηρίξει τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού μας, προσφέροντάς τους τα εφόδια εκείνα που να μπορούν να έχουν μία αξιοπρεπή ζωή, στο μέτρο πάντα των δυνατοτήτων των δημοσιοοικονομικών. Σίγουρα δεν είναι αρκετά, όμως όλοι θα πρέπει να κατανοήσουν ότι ο κίνδυνος να βρεθούμε και πάλι μπροστά σε ένα νέο εφιάλητη παραμονεύει. Και επειδή γνωρίζουμε τη λαϊκή ρήση «το πάθημα γίνεται μάθημα», έτσι κι εμείς δεν επιθυμούμε επανάληψη αυτού του σκηνικού.

Παράλληλα, η κυβέρνηση φρόντισε να κρατήσει σε ένα υποφερτό επίπεδο, στη βάση δηλαδή των οικονομικών της δυνατοτήτων, τη φροντίδα των εκτοπισθέντων μας, οι οποίοι εδώ και σαράντα δύο χρόνια επωμίζονται το μεγαλύτερο κόστος της εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής.

Ως Κερυνειώτισσα γνωρίζω πολύ καλά τι σημαίνει προσφυγιά, όπως γνωρίζω επίσης πολύ καλά το δράμα της προσμονής εκείνης της ημέρας που θα σηκωθεί ο ήλιος της ελευθερίας πάνω από την πατρίδα μας.

Αυτή η κυβέρνηση έδωσε πολλά στοιχεία ευαισθησίας για το δράμα των προσφύγων, εφαρμόζοντας και θέτοντας σε ισχύ νέα σχέδια και προγράμματα στήριξης και βοήθειας των προσφύγων και ειδικά των νέων.

Μπορεί κάποια σχέδια του παρελθόντος να καταργήθηκαν λόγω της ανέχειας, όμως φρόντισε την ίδια ώρα να εκπονήσει νέα, στη βάση των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους.

Ειδικά η προσφυγική πολιτική της κυβέρνησης έχει ενισχυθεί μετά τη βελτίωση των δημοσιοοικονομικών, με τους προϋπολογισμούς να είναι αυξημένοι σε σύγκριση με προηγούμενα χρόνια, πάντα, επαναλαμβάνω, στο μέτρο των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους. Στους σχεδιασμούς της κυβέρνησης είναι να αυξηθούν ακόμη περισσότερο, προσδίδοντας στην ενίσχυση των νέων, ώστε να έχουν ίσες ευκαιρίες στο επαγγελματικό τους ξεκίνημα.

Παράλληλα, η κυβέρνηση, λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση του κράτους προς τους εγκριμένους δικαιούχους οικοπέδων αυτοστέγασης, αποφάσισε στις 24 Νοεμβρίου του 2015 το διαχωρισμό και αναδιανομή εξακόσιων περίπου οικοπέδων, που έχουν παραχωρηθεί στους δικαιούχους και δεν έχουν διαχωριστεί. Έχουν περιληφθεί πρόσθετες πιστώσεις στους προϋπολογισμούς του 2016-2018 για το σκοπό αυτό. Ο διαχωρισμός των εν λόγω οικοπέδων αναμένεται να ολοκληρωθεί μέχρι το 2018. Επίσης έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο σχέδιο επιδότησης ενοικίου σε εκτοπισθέντες και η δαπάνη αυξήθηκε από €4,5 εκατομ. το 2014 και 2015 στα €7 εκατομ. το 2016 και στα €7,7 εκατομ. το 2017. Ποσό ύψους €8.215.000 αναμένεται να δαπανηθεί για συνέχιση των έργων διαχωρισμού πεντακόσιων δεκατριών οικοπέδων σε όλες τις επαρχίες, τα οποία, όπως ανέφερα, θα ολοκληρωθούν το 2018 και τα οποία έχουν ήδη παραχωρηθεί σε εγκριμένους δικαιούχους.

Στον προϋπολογισμό του 2017 προνοείται το συνολικό ποσό των €56.172.520 για εφαρμογή των στεγαστικών σχεδίων που απευθύνονται σε εκτοπισθέντες. Σε ισχύ παραμένουν τα στεγαστικά σχέδια που αφορούν την αυτοστέγαση σε ιδιόκτητο οικόπεδο, αγορά διαμερίσματος ή κατοικίας, όπως επίσης και το σχέδιο επιδότησης ενοικίου εκτοπισθέντων και παθόντων. Στον προϋπολογισμό του 2017 υπάρχει πρόνοια για €7,7 εκατομ., δηλαδή αύξηση €700.000 σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό του 2016.

Σε ό,τι αφορά τα πιστοποιητικά μίσθωσης, δηλαδή αυτά που παραχωρούνται σε εκτοπισθέντες οι κατοικίες των οποίων ανεγέρθηκαν σε τουρκοκυπριακή γη, με απόφαση τώρα της κυβέρνησης θα παραχωρείται θεσμικά κατοχυρωμένο πιστοποιητικό μίσθωσης, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχιση της κατοχής των οικιών. Δηλαδή ο μισθωτής θα αποκτά εμπράγματο δικαίωμα στην τουρκοκυπριακή ακίνητη ιδιοκτησία, που θα μπορεί να μεταβιβάσει ή να τύχει κληρονομικής διαδοχής ή και υπομίσθωσης.

Για κατασκευαστικά έργα σε προσφυγικούς συνοικισμούς στον προϋπολογισμό του 2017 προνοείται ποσό ύψους €5,38 εκατομ. Αφορά αναδόμηση, επιδιορθώσεις και ριζική βελτίωση στους συνοικισμούς Στρόβολος 3, Αγίου Ελευθερίου στα Λατσιαί και Στρόβολος 2, ενώ προγραμματίζεται η ανέγερση οκτώ κατοικιών στο συνοικισμό Τσιακκιλερό στη Λάρνακα, για να στεγαστούν οι δικαιούχοι της πράσινης πολυκατοικίας, η οποία κρίθηκε ως μη επισκευάσιμη. Στα έργα συμπεριλαμβάνεται η εγκατάσταση ανελκυστήρων σε πολυκατοικίες σε συνοικισμούς όλων των επαρχιών, αφού, όπως γίνεται αντιληπτό, ύστερα από σαράντα δύο χρόνια έχουν γεράσει οι ένοικοι και οι ανάγκες τους άλλαξαν. Επίσης, εντός του 2017, προγραμματίζεται η επιδιόρθωση ενενήντα έξι κατοικιών στο συνοικισμό Στρόβολος 2.

Ακόμη ο Κεντρικός Φορέας Ισότητας Κατανομής Βαρών, μέσα στα πλαίσια των προγραμμάτων βοήθειας προς δικαιούχους εκτοπισθέντες, εφάρμοσε από φέτος την παραχώρηση οικονομικής βοήθειας για νέους επιστήμονες οι οποίοι θα κάνουν το πρώτο τους επαγγελματικό ξεκίνημα.

Επίσης έχει τροχοδρομηθεί η επίλυση ενός άλλου προβλήματος, γεγονός που θα ανακουφίσει μεγάλο αριθμό προσφύγων και αφορά τη χρονική διάρκεια των εγκρίσεων και των προσφυγικών χορηγιών από την Υπηρεσία Μερίμνης και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων. Μέχρι πρόσφατα το χρονοδιάγραμμα ήταν διάρκειας ενός έτους, ενώ, με νομοσχέδιο που αναμένεται να κατατεθεί αρχές του νέου έτους από το Υπουργείο Εσωτερικών, θα επεκταθεί για ακόμη ένα έτος.

Όσον αφορά το πρόβλημα της υποστελέχωσης της υπηρεσίας, που προκαλεί μεγάλες καθυστερήσεις για εξέταση αιτήσεων στέγασης των προσφύγων, ήδη η κυβέρνηση προχωρεί στην προκήρυξη προσφορών για αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα, προκειμένου να εξυπηρετούνται έγκαιρα οι πρόσφυγες αιτητές. Ως εκ τούτου, το πρόβλημα θα απαμβλυνθεί και ο συσσωρευμένος αριθμός αιτήσεων θα μειωθεί στο ελάχιστο.

Συγκεκριμένα, για να γίνει αντιληπτό πόσο σοβαρό έχει εξελιχθεί το πρόβλημα, ο αριθμός των συσσωρευμένων αιτήσεων ανέρχεται στις 3 750. Κατά το 2016 εξετάστηκαν μόνο 1 100 αιτήσεις. Με την αγορά υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα το πρόβλημα θα επιλυθεί και οι πρόσφυγες που αιτούν χορηγία θα εξυπηρετούνται σε σύντομο χρονικό διάστημα και όχι να περιμένουν τρία και τέσσερα χρόνια.

Την ίδια ώρα ο Δημοκρατικός Συναγεραμός έχει καταθέσει αυτεπάγγελτη πρόταση ενώπιον της επιτροπής Προσφύγων που αφορά την εξέταση των αιτήσεων που υποβάλλονται από τους εκτοπισθέντες στη Μέριμνα για τις διάφορες μορφές χορηγιών, προκειμένου να εξετάζονται με βάση την ημερομηνία υποβολής της αίτησης και όχι με βάση την ημερομηνία εξέτασης της αίτησης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Σίγουρα η όποια βοήθεια, όση και αν είναι αυτή, δεν μπορεί να υποκαταστήσει την επιθυμία της επιστροφής στη γη μας, στη γη των γονιών μας, των παππούδων μας και των προγόνων μας. Αυτό το γνωρίζει πολύ καλά η κυβέρνηση, αλλά ειδικά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος, αν και είχε, με την ανάληψη της εξουσίας, να αντιμετωπίσει τα τεράστια προβλήματα που μας συσσωρεύσε η οικονομική τραγωδία, δε σταμάτησε στιγμή να εργάζεται για την επανένωση της πατρίδας.

Στόχος και επιδίωξη του είναι η κατάργηση της κατοχής και το δικαίωμα της επιστροφής όλων των προσφύγων στην πατρώα γη, η εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε ολόκληρη την κυπριακή επικράτεια. Δε σταμάτησε ποτέ να εργάζεται και να προσφέρει όλες του τις δυνάμεις, για να σηκώσουμε ψηλά στον κυπριακό ουρανό τον ήλιο της ειρήνης. Οι προσπάθειες αυτές, αν και φάνηκε να ναυαγούν μετά το δεύτερο γύρο συνομιλιών στο Μοντ Πελεράν, με την επιμονή και τη βούληση του Προέδρου Αναστασιάδη, έχοντας και τη στήριξη τόσο των Ηνωμένων Εθνών όσο και της διεθνούς κοινότητας, είχαν αποτέλεσμα. Μέσα σε σύντομο διάστημα πέτυχε να φέρει και πάλι στο τραπέζι των συνομιλιών την άλλη πλευρά, για συνέχιση των διαπραγματεύσεων από το σημείο που είχαν διακοπεί άδοξα στην Ελβετία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Στόχος αυτής της προσπάθειας είναι η επανένωση της πατρίδας μας, κάτι που δε θα εγκαταλείψουμε ποτέ. Δεν μπορούμε να εγκαταλείψουμε αυτή την προσπάθεια και δεν πρέπει να την εγκαταλείψουμε, γιατί είναι ο μόνος τρόπος για να καταργήσουμε την κατοχή, για να φέρουμε και πάλι την ειρήνη στη χώρα μας, για να επανενώσουμε την Κύπρο μας, για να εξαλείψουμε κάθε κίνδυνο να φτάσουν τα σύνορα της Τουρκίας στη Λευκωσία, για να μπορεί ο κάθε πρόσφυγας, ο Κερυνειώτης, ο Μορφίτης, ο Βαρωσιώτης, ο Καρπασίτης, να έχει το δικαίωμα της επιλογής και πού να πάει και πού να μείνει, για να μπορεί ο κάθε Κύπριος πολίτης να διακινείται ελεύθερα σε όλα τα μήκη και πλάτη αυτού του νησιού.

Ως Κερυνειώτισσα, με την ευκαιρία που μου δίνεται, θέλω να διαβεβαιώσω όλους τους Κερυνειώτες, όλους τους συμπολίτες μου, αλλά και όλους τους εκτοπισθέντες ότι δε θα πάψω ποτέ να αγωνίζομαι, για να φέρουμε στον τόπο μας αυτή την ειρήνη και την ελευθερία. Είναι πολύ μικρή η Κύπρος, για να διχοτομηθεί.

Δεν πρόκειται να συναινέσουμε, δεν πρόκειται να συμβιβαστούμε με τη διατήρηση του status quo, δεν πρόκειται να δεχθούμε τα τελεεσμένα της εισβολής και κατοχής. Εμείς, ως Δημοκρατικός Συναγερμός, στηρίζουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και χαιρετίζουμε την επανέναρξη των συνομιλιών. Μόνο έτσι πιστεύουμε και έχουμε ελπίδες να επανενώσουμε την Κύπρο μας. Μόνο έτσι έχουμε ελπίδες να ζήσουμε ελεύθεροι στην πατρίδα μας, στην Κερύνεια μας, όλοι οι νόμιμοι κάτοικοι αυτής της χώρας, αυτής της πατρίδας.

Και όσοι βεβιασμένα προέτρεξαν επικρίνοντας και κατακρίνοντας τον Πρόεδρο Αναστασιάδη ως αναλογιστούν τις ευθύνες τους για το μέλλον αυτού του τόπου. Ας πάψουν να καλλιεργούν τη διχόνοια, ας πάψουν να καλλιεργούν φοβίες και αμφισβητήσεις για δήθεν έλλειψη εθνικών αντιστάσεων. Είναι πολλές φορές που διαψεύστηκαν από τα γεγονότα.

Ο Πρόεδρος έχει επανειλημμένα ξεκαθαρίσει ότι δεν πρόκειται να φέρει ενώπιον του λαού ένα σχέδιο που δε θα ικανοποιεί τις ανησυχίες του ελληνισμού της Κύπρου. Το ανέφερα από αυτό το βήμα, το επαναλαμβάνω και σήμερα και θα το επαναλαμβάνω συνέχεια, όλοι γνωρίζουμε ότι τα μίσση και πάθη του παρελθόντος μάς έφεραν εδώ που σήμερα βρισκόμαστε, με μία ημικατεχόμενη πατρίδα. Δεν έχουμε να χωρίσουμε τίποτα. Απεναντίας, όλοι προσπαθούμε να βρούμε μία δίκαιη λύση και όλοι πρέπει να γνωρίζουν ότι ο τελικός κριτής, αυτός που στο τέλος θα αποφασίσει για τη λύση, δεν είναι ούτε ο Πρόεδρος ούτε η κυβέρνηση ούτε και κανένα κόμμα. Κριτής είναι ο κυρίαρχος λαός. Αυτός θα αποφασίσει για τη λύση. Είναι ο ίδιος ο ελληνισμός της Κύπρου που θα αποφασίσει για το μέλλον του.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι σε όλους καλές γιορτές και ο νέος χρόνος να φέρει την πολυπόθητη ειρήνη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ. Καλές γιορτές.

Η Άννα Θεολόγου από τη Συμμαχία Πολιτών.

A. ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε ενώπιόν μας τον πρώτο μεταμνημονιακό προϋπολογισμό που, όσο και αν θέλουν να τον παρουσιάσουν ως ισοσκελισμένο, κάθε άλλο παρά ισοσκελισμένος είναι. Εφόσον τα έσοδα είναι κάτι λιγότερο από €7 δις και τα έξοδα είναι κάτι περισσότερο από €7 δις, κατά τα λεγόμενα του υπουργού. Επομένως, στην πραγματικότητα, ο προϋπολογισμός είναι ελλειμματικός και ως σταματήσουν να εμπαίζουν τη νοημοσύνη των πολιτών.

Έχουμε παραθέσει αναλυτικά τις θέσεις μας στην έκθεση που ετοίμασε η επιτροπή Οικονομικών και θέλω να εστιάσω την προσοχή σας στην ομιλία της περασμένης Παρασκευής που ανέγνωσε ενώπιον της ολομέλειας ο Υπουργός Οικονομικών.

Συνεχίζουν να παινεύονται επικοινωνιακά ότι έχουμε εξέλθει από το μνημόνιο χωρίς να το σκίσουμε, επειδή ακολούθησαν πιστά τις συνταγές του μνημονίου. Έλα όμως που δεν εφαρμόσαμε όλα τα συμφωνημένα, αφού κατά μεγάλο ποσοστό ακόμα δεν εκπληρώθηκαν οι μνημονιακές δεσμεύσεις για μεταρρυθμίσεις, όπως είναι το ΓΕΣΥ, η μεταρρύθμιση του δημοσίου και της τοπικής αυτοδιοίκησης, η ενοποίηση των φορολογικών πληροφοριών μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων, καθώς και η δίωξη των υπαίτιων του οικονομικού εγκλήματος! Δεν έχουμε εξέλθει από το μνημόνιο, διότι, για να πληρώσουμε όλα όσα έχουμε δανειστεί και για να φτάσει το δημόσιο χρέος στα ευρωπαϊκά επίπεδα της Συνθήκης του Μάαστριχτ και της Λισαβόνας, θα χρειαστούμε ακόμα δεκαπέντε χρόνια, με την τρόικα να μας επισκέπτεται κάθε έξι μήνες, όχι για να απολαύσει τον ήλιο μας και να κάμει διακοπές, αλλά για να μας αξιολογεί. Και όταν η αξιολόγηση αυτή αναδείξει λανθασμένους χειρισμούς, τότε αυτό θα αντικατοπτρίζεται και στις διεθνείς αγορές. Οι προειδοποιητικές σειρήνες έχουν ήδη αρχίσει τόσο από πλευράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσο και από το κυβερνητικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο, το οποίο κάθε άλλο παρά αντιπολιτευτικό μπορεί να χαρακτηριστεί.

Ανακάμπουμε όμως, λένε οι αριθμοί του Υπουργείου Οικονομικών. Είναι άλλωστε το φυσικό επακόλουθο των κύκλων της οικονομίας αυτό, διότι δεν μπορεί να σταματήσει η παραγωγική δραστηριότητα, έστω και μέσα από τις όποιες δύσκολες συνθήκες έχει διανύσει ο επιχειρηματικός τομέας. Όμως δεν είναι επίτευγμα της κυβέρνησής σας αυτή η ανάκαμψη, διότι για τέσσερα χρόνια δεν έχετε εφαρμόσει καμία απολύτως οικονομική πολιτική, πάρα μόνο την πολιτική της συνεχούς αναχρηματοδότησης του δημόσιου χρέους και όχι τη σταδιακή αποπληρωμή του μέσω πολιτικών που να υποβοηθούν την παραγωγική δραστηριότητα πέρα από τον τομέα των υπηρεσιών.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του δικού σας υπουργείου, κύριε υπουργέ, το δημόσιο χρέος σε πραγματικούς αριθμούς αυξάνεται, αφού πλέον θα βρίσκεται στα €19 δις. Ως ποσοστό του ΑΕΠ εκτιμούν ότι θα μειώνεται, επειδή μεγεθύνεται η οικονομία. Οι δείκτες, βλέπετε, βοηθούν για επικοινωνιακό παιχνίδι. Προσωπικά όμως με ενδιαφέρουν οι απόλυτοι αριθμοί και σε απόλυτους αριθμούς δυστυχώς το δημόσιο χρέος θα συνεχίζει να αυξάνεται.

Οι αποδόσεις των κυπριακών ομολόγων αντικατοπτρίζουν την πραγματική εικόνα της οικονομίας, με τις γκρίζες και ακριβές εξόδους μας στις αγορές, για να αναχρηματοδοτήσουμε το χρέος μας και να το επιμηκύνουμε. Είναι κάτι που θεωρείται κατόρθωμα από τον υπουργό. Με απλά λόγια, αυτό το δήθεν επίτευγμα θα το πληρώσουν περισσότερες μελλοντικές γενιές αντί αυτές που το δημιούργησαν.

Το 2016 ήταν όντως μια χρονιά ρεκόρ για τον τουρισμό -οι συγκυρίες δεν μπορούσαν να ήταν καλύτερες- αλλά και μια χρονιά που καταλάβαμε πόσα προβλήματα έχουμε να αντιμετωπίσουμε όσον αφορά τις ιδιωτικές υπηρεσίες στα αεροδρόμια και δυστυχώς τις συχνές καθυστερήσεις τους, που κατά τα άλλα δόθηκαν σε στρατηγικούς επενδυτές, την αδυναμία του ξενοδοχειακού τομέα να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη ροή τουριστών και, δυστυχώς για εμάς τους Ελληνοκύπριους, τη διοχέτευση των τουριστών στα κατεχόμενα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εγκρίθηκε, μας είπε ο υπουργός, το Υφυπουργείο Τουρισμού και περιμένουμε και το Υφυπουργείο Ανάπτυξης. Πάντως, τόσα χρόνια, τόσες κυβερνήσεις, τόσοι Υπουργοί Οικονομικών και Εμπορίου δε χρειάστηκαν υφυπουργούς να τους βοηθούν στις αρμοδιότητες που συνταγματικά είχαν οι ίδιοι! Μόνο η κυβέρνηση Αναστασιάδη χρειάζεται υφυπουργεία, για να κάνει τη δουλειά που πρέπει να κάνουν οι ίδιοι οι υπουργοί; Δηλαδή έχετε επιβεβαιώσει μόνοι σας ότι δεν μπορείτε να ανταπεξέλθετε στη διαχείριση των υπουργείων σας ή μήπως θα προβείτε σε ακόμα δύο ευφάνταστους διορισμούς αρίστων πριν να λήξει η θητεία σας;

Μιλάτε για τις ιδιωτικοποιήσεις των κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών. Εμείς σας ενημερώνουμε ότι, ως Συμμαχία Πολιτών, δεν είμαστε υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων όπως τις ζητά η κυβέρνηση και πολύ περισσότερο δεν αποδεχόμαστε αδιαφανείς διαδικασίες ξεπουλήματος του δημόσιου πλούτου. Ακούγονται και συζητούνται τεράστια σκάνδαλα για την ιδιωτικοποίηση και τη διαχείριση των λιμανιών και η κυβέρνηση το παρουσιάζει ως αν να μας έχουν δώσει τεράστια ώθηση οι ιδιώτες επενδυτές. Θα είμαστε εδώ όμως να συζητούμε τα τυχόν οφέλη που θα προκύψουν και θα απολαύσει το κράτος, σε σχέση με τα υπερκέρδη των επενδυτών από τη διαχείριση, διότι οι ιδιωτικοποιήσεις θα είναι υπό αξιολόγηση και, αν παρουσιαστούν πιθανές ζημιές, να ξέρετε ότι ευθύνη θα έχουν πάντα αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις. Δε φταίνε ούτε οι προηγούμενοι ούτε οι επόμενοι.

Πέρα όμως από τις ιδιωτικοποιήσεις, θέλουν, όπως λένε, να προσελκύσουμε και νέες επενδύσεις, αλλά ακόμα και στις υφιστάμενες ιδιωτικές επενδύσεις, που αφορούν παραδείγματος χάριν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το κράτος δεν μπορεί να τηρήσει ούτε καν τα συμφωνημένα με τους ιδιώτες επενδυτές, με αποτέλεσμα, αντί να πληρώνει το ταμείο ρύπων τη διαφορά στο Ταμείο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, το

κράτος υποχρεώνει το φορολογούμενο πολίτη να τα πληρώνει, που αναγκάστηκε να αποκτήσει νοοτροπία και να περιορίσει τη σπατάλη ενέργειας, αλλά ακόμα δεν επωφελείται αυτής της αλλαγής.

Ο υπουργός μάς είπε ότι τον ενδιαφέρει και η κατανομή του μερίσματος και της ανάπτυξης σε μεγαλύτερη μερίδα του πληθυσμού, και πολύ σωστά τον ενδιαφέρει, αφού σε αυτά τα τέσσερα χρόνια διακυβέρνησης έχει εξανεμιστεί η μεσαία τάξη. Η μεσαία τάξη και οι μικρομεσαίες οικογενειακές επιχειρήσεις εξακολουθούν να βρίσκονται στραγγαλισμένες από ελλειμματική ρευστότητα και με μεγάλο ιδιωτικό χρέος που, παρά τα όσα αναφέρει τόσο η Κεντρική Τράπεζα όσο και το Υπουργείο Οικονομικών για την ορθή διαχείριση - εμείς λέμε προσωρινή διαχείριση, διότι δε γίνονται βιώσιμες αναδιαρθρώσεις- και τη μείωση του ποσοστού των μη εξυπηρετούμενων δανείων, αυτό το φαινόμενο εξακολουθεί να επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική δραστηριότητα και την ανάπτυξη.

Σημαντικό στοιχείο είναι ότι στους δείκτες της ανεργίας παρουσιάζεται πτώση, αλλά θα έπρεπε επίσης να προσέξουμε ότι ένας από τους παράγοντες που βοήθησαν στην πτώση των δεικτών -και όχι κατ' επέκταση στη διόρθωση της κατάστασης- είναι η ενσωμάτωση στο εργατικό δυναμικό της χώρας των μερικώς απασχολούμενων ατόμων, που προηγουμένως δεν εμφανίζονταν καν ως απασχολούμενοι. Όσον αφορά την ανεργία ανάμεσα στους νέους και τη μερική απασχόληση, που ανθεί στις μέρες μας, παρά τον προβληματισμό της κυβέρνησης ότι αναγνωρίζει το σοβαρότατο κίνδυνο για την οικονομία, τα €500 δε συντελούν στην αξιοπρεπή διαβίωση ούτε και στη μελλοντική προοπτική για ανέλιξη, αφού τα εύλογα έξοδα διαβίωσης καθορίζονται στα €733 ανά άτομο, με βάση το Πλαίσιο Αφερεγγυότητας και το σχετικό διάταγμα του υπουργού.

Παράλληλα με την ανεργία υπάρχει ακόμα ένας δείκτης ο οποίος έμεινε ξεχασμένος από την κυβέρνηση, ο δείκτης πληθωρισμού, που εδώ και τέσσερα χρόνια της διακυβέρνησης Αναστασιάδη είναι αρνητικός. Και όχι μόνο δε διορθώνεται, αλλά προσδοκούν και ελπίζουν ότι μια καλή μέρα, ως εκ θαύματος, θα ξεκινήσουν οι θετικοί ρυθμοί πληθωρισμού, επειδή θα αυξηθεί η κατανάλωση, ισχυρίζονται.

Πρέπει επιτέλους να καταλάβετε, κύριοι, ότι οι πολιτικές λιτότητας και η ελλειμματική ρευστότητα στην αγορά επηρεάζουν το φαινόμενο του αποπληθωρισμού και θα συνεχίσουν να το επηρεάζουν όσο αυτές οι πολιτικές διαρκούν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μας είπαν ότι θα ήταν αδιανόητο να μη στηρίξουμε τη μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα, καθώς μια τέτοια σοβαρή πρόταση που φέρνει η κυβέρνηση θα βάλει όριο στην αύξηση του μισθολογίου στο δημόσιο τομέα. Αλλά ειλικρινά εξηγήστε μας, κύριοι κυβερνώντες, τι όριο βάζει, διότι δεν πρόκειται για μισθολογική μεταρρύθμιση προς το καλύτερο αλλά προς το χειρότερο.

Ως Συμμαχία Πολιτών, στηρίζουμε την εις βάθος μεταρρύθμιση του δημόσιου τομέα. Έχουμε ήδη δώσει τις δικές μας εισηγήσεις όσον αφορά τα θέματα αξιολόγησης και εξετάσεων. Ανεύθυνοι όμως θα ήμασταν να ψηφίσουμε μια μισθολογική μεταρρύθμιση που οι αυξήσεις των μισθών θα εξαρτώνται από την αύξηση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και σε περιόδους άνθησης της οικονομίας το κρατικό μισθολόγιο θα μας δημιουργεί όλο και μεγαλύτερες δυσκολίες. Επίσης ανεύθυνοι θα ήμασταν να ψηφίσουμε μια μεταρρύθμιση που ακριβώς στηρίζεται στο ΑΕΠ και που το ΑΕΠ παράγεται κατά μεγαλύτερο ποσοστό από τον ιδιωτικό τομέα, αλλά θα το επωφελείται δυσανάλογα ο δημόσιος τομέας, όπως γίνεται άλλωστε και τώρα. Είναι ειρωνικό η φιλελεύθερη κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη να θέλει να στραγγαλίζει και τα επόμενα χρόνια τον επιχειρηματικό κόσμο μέσω αυτής της μεταρρύθμισης.

Μέσα στα μεγάλα επιτεύγματα που μας παρουσίασε ο υπουργός είναι και το επίτευγμα του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και ο ισχυρισμός ότι οι κρατικές δαπάνες για την κοινωνική πολιτική έχουν αυξηθεί κατά 5,2%. Αυτό, πρώτον, φανερώνει ότι οι ανάγκες αυξάνονται αντί να μειώνονται και, δεύτερον, ότι όλο και περισσότερος κόσμος μπαίνει σε μη βιώσιμες συνθήκες διαβίωσης. Ορίστε το success story σας!

Να θυμίσουμε ότι, πέρα από τις κοινωνικές παροχές, είναι και ο τομέας της υγείας και της ποιότητας της φροντίδας των ασθενών, καθώς και της ικανοποιητικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης που θα έπρεπε να έχουν οι ασθενείς. Σε αυτό το κομμάτι ο προϋπολογισμός αποτυγχάνει οικτρά. Η αύξηση στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας κατά €12 εκατομ., με τα €10 εκατομ. να αφορούν το κρατικό μισθολόγιο, ακόμα και οι αυξήσεις σε συγκεκριμένους ιατρούς, ώστε να τους δοθεί κίνητρο να δουλεύουν καλύτερα, δεν μπορεί να αποδώσουν, όταν υπάρχουν ελλείψεις ιατρικού εξοπλισμού και φαρμάκων.

Ο Υπουργός Οικονομικών αναφέρθηκε στις κυβερνητικές εγγυήσεις που δίνονταν αλόγιστα στο παρελθόν και είχαν φτάσει, όπως είπε, τα €3,1 δις συνολικά. Μα, κύριε υπουργέ, δεν ήσαστε εσείς που δώσατε εγγυήσεις στα τραπεζικά ομόλογα της Τράπεζας Κύπρου κατά €2,9 δις, από τα οποία χρησιμοποιήθηκαν τα €1,9 δις; Να σας θυμίσω τότε ότι η δική σας κυβέρνηση και εσείς προσωπικά δώσατε αυτές τις αλόγιστες εγγυήσεις, δυστυχώς!

Κλείνοντας, κύριε υπουργέ, μιας και έχετε αρχίσει να μοιράζετε μελλοντικές μετοχές του κρατικοποιημένου συνεργατισμού στους κουρεμένους καταθέτες, τάξτε και λίγες στους κατόχους αξιογράφων, που τους κοροϊδεύετε από τις προηγούμενες προεδρικές εκλογές. Άλλωστε και εκείνοι έχασαν τα λεφτά τους.

Πρέπει επιτέλους να σταματήσετε να παίζετε με τον πόνο του κόσμου, που εσείς οι ίδιοι με τις αποφάσεις σας τους έχετε προκαλέσει ζημιά. Αφοσιωθείτε στη δουλειά που πρέπει να κάνετε και στη βιώσιμη ανάπτυξη, που πρέπει να φέρετε στον τόσο ταλαιπωρημένο τόπο μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Καλές γιορτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Από το ΔΗΣΥ η Ελένη Σταύρου.

Ε. ΣΤΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα τολμήσω, κύριε Πρόεδρε, να διατυπώσω την άποψη σύμφωνα με την οποία ο προϋπολογισμός του κράτους θα ήταν περισσότερο αξιόπιστος, αν ελάμβανε υπόψη και όλες τις παραμέτρους, σταθμισμένες ή αστάθμητες, που μπορούν να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τη σύνταξη και την εφαρμογή του. Εγώ δεν είμαι οικονομολόγος και συνεπώς δεν μπορώ να έχω βαρύνουσα γνώμη για τις πρόνοιες του προϋπολογισμού. Μπορώ όμως να έχω υπεύθυνο λόγο για τις πιθανές γεωπολιτικές και γεωστρατηγικές εξελίξεις στον περιβάλλοντα χώρο μας που να επηρεάζουν τις οικονομικές δραστηριότητες στο κράτος μας. Οι Κοινοβουλευτικές Επιτροπές Εξωτερικών και Άμυνας, στις οποίες μετέχω, θα ήταν χρήσιμο αν, σε συνεργασία με τα αντίστοιχα υπουργεία, εφοδίαζαν έγκαιρα το Υπουργείο Οικονομικών με κατάλογο των επιπτώσεων οικονομικού χαρακτήρα που θα έχουν οι πιθανές γεωπολιτικές προοπτικές στο χώρο μας. Προκειμένου να καταδείξω το συνολικό εκτόπισμα του χώρου μας, θα τολμήσω να χρησιμοποιήσω τον Ελύτη: «Αυτός ο κόσμος ο μικρός, ο μέγας!».

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε, η Κυπριακή Δημοκρατία αποτελεί πλέον αυθύπαρκτη και ισχυρή διεθνή οντότητα. Δεν είναι η μικρή και ρημαγμένη νήσος, που αναζητούσε προστάτες. Ο Έλληνας, ο ορθόδοξος χριστιανός, ο καρτερικός και γενναίος Κυπραίος στέγγωσε το δάκρυ του, επούλωσε τις πληγές του και ενέπνεε, κατήυθνε την ηγεσία του, για να αντιστέκεται στις κάθε λογής πιέσεις. Η Κυπριακή Δημοκρατία και ο ελληνισμός της Κύπρου μπορούν πλέον να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά κάθε έξωθεν απειλή. Υπό το πρίσμα λοιπόν αυτής της θέσης, θα προσπαθήσω να παρουσιάσω στο σώμα τις εκτιμήσεις μου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, ακόμη και υπό κατοχή, όπως ξαναείπα και από το βήμα της Βουλής, είναι ο γεωστρατηγικός άρχων, ο κλειδοκράτορας και επί το λαϊκότροπο είναι σήμερα ο δερβέναγας της Ανατολικής Μεσογείου. Μπορεί να ελέγχει τις θαλάσσιες και εναέριες συγκοινωνίες στον πιο νευραλγικό χώρο του πλανήτη, να αποτελέσει βάση εξορμήσεως προς Βορρά, Ανατολή και Νότο, αλλά και χώρο διασποράς και ανεφοδιασμού των υπηρεσιών διοικητικής μέριμνας της περιοχής. Ως χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως γεωστρατηγική πύλη εισόδου στην Ευρώπη και αντιστρόφως της Ευρώπης προς τη Μέση Ανατολή και την Ασία, το Σουέζ, την Αίγυπτο, τον Κόλπο.

Κυριότερο επίτευγμα και σημερινό γεωστρατηγικό πλεονέκτημα της χώρας μας είναι οι τριμερείς άξονες συνεργασίας Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδας, Αιγύπτου-Κύπρου-Ελλάδας και Λιβάνου-Κύπρου-Ελλάδας. Η αναβάθμιση της ενεργειακής προοπτικής της Κύπρου και η έναρξη των διαδικασιών εκμετάλλευσης του θαλάσσιου πλούτου της αποτελούν ισχυρότατο εργαλείο στα χέρια μας, ώστε να καταστεί η χώρα μας ένας σημαντικός εταίρος της ενεργειακής σκακιέρας της περιοχής μας.

Μεθαύριο, στις 8 Δεκεμβρίου, θα πραγματοποιηθεί η νέα τριμερής συνάντηση των ηγετών Κύπρου-Ελλάδας-Ισραήλ στο Τελ Αβίβ και αφορά το κεφάλαιο των αγωγών του φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου. Εκτιμώ ότι δεν είναι καθόλου τυχαία η χρονική συγκυρία της συνάντησης αυτής. Ο East Med, ο αγωγός Ισραήλ-Κύπρου-Ελλάδος, επανέρχεται ως κεντρική επιλογή μετά την ολοκλήρωση της τεχνικής και οικονομικής μελέτης με δεδομένη την πολιτική υποστήριξη.

Ο Λίβανος, τον οποίο επισκέφθηκαν πρόσφατα οι κ. Κασουλίδης και Κοτζιάς, σπεύδει για τον πρώτο γύρο αδειοδότησης ακολουθώντας ως πρότυπο την Κύπρο. Σημειώνουμε εδώ ότι έχουμε προ πολλού οριοθετήσει την ΑΟΖ μας με την ανάδοχη του Λιβάνου και απομένει η έγκρισή της από τη Βουλή του Λιβάνου, λόγω και κάποιας εκκρεμότητας στις ΑΟΖ Λιβάνου-Ισραήλ.

Όλοι αυτοί οι παράγοντες που συνθέτουν τη μεγάλη Κύπρο ευνοούν τα μέγιστα και την οικονομική ανάπτυξη του κράτους μας. Και γι' αυτό διέθεσα προσωπικά τόσα χρόνια των σπουδών μου και αργότερα ως επιστημονικός σύμβουλος της κυβέρνησης προς την κατεύθυνση αυτή.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζούμε σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα και αναπόσπαστο μέρος της οποιασδήποτε προοπτικής αποτελεί η ασφάλεια του κράτους και των πολιτών μας. Και επειδή η άμυνα και η θωράκιση της χώρας είναι ύψιστης σημασίας, δε θα μπορούσα να μην αναφερθώ και στην πρόσφατη δημιουργία του επαγγελματικού στρατού. Με την τήρηση της προεκλογικής δέσμευσης του Προέδρου Νίκου Αναστασιάδη για μείωση της στρατιωτικής θητείας καταφέραμε να δώσουμε 3 000 θέσεις εργασίας σε άνεργους νέους και παράλληλα να εκπαιδεύσουμε κατάλληλα τους 3 000 οπλίτες που έχουν προσληφθεί για την ενίσχυση του στρατεύματος. Επιπλέον, υπάρχει όραμα και για συνέχιση της εκπαίδευσης των οπλιτών με συμφωνίες του Υπουργείου Άμυνας με πανεπιστήμια, που θα δώσουν την ευκαιρία σε όσους επιθυμούν να εξελιχθούν και να γίνουν ακόμα πιο χρήσιμοι και αποδοτικότεροι.

Παράλληλα, μετά από αρκετές πολύωρες συνεδρίες της επιτροπής Άμυνας, σε συνεργασία πάντοτε με το Υπουργείο Άμυνας, εγκρίναμε τους κανονισμούς για τις κρίσεις, τις προαγωγές και την ιεραρχία των αξιωματικών της Εθνικής Φρουράς. Οι εν λόγω κανονισμοί αναμένονταν στη Βουλή εδώ και μία δεκαετία και στόχο έχουν να εκσυγχρονιστεί η Εθνική Φρουρά, να αρθεί η στασιμότητα στην εξέλιξη των αξιωματικών, αλλά και να ενισχυθεί η επιχειρησιακή κατάσταση του στρατού. Εκσυγχρονίζεται δηλαδή ένα πολύ σημαντικό σύστημα που βάλτωσε και απορρύθμισε τη λειτουργία της Εθνικής Φρουράς για πολλά χρόνια. Τα μόνιμα στελέχη της Εθνικής Φρουράς είναι ο καθένας και η καθεμιά ξεχωριστά ένα εθνικό κεφάλαιο, που σηκώνει στους ώμους του με καρτερία ένα κομμάτι της ασφάλειας της πατρίδας και έχουμε υποχρέωση να τους αντιμετωπίζουμε με σεβασμό. Το νομοσχέδιο που μελέτησα και κατέγραψα αντιτιθέμενες απόψεις χρειάζεται κι άλλη επεξεργασία. Παρά το γεγονός ότι προσπαθήσαμε με την έγκριση των κανονισμών να αδικούνται όσο το δυνατό λιγότεροι, κάποιοι αδικούνται. Προσκούσαμε για πολλά θέματα στην αντίθετη άποψη της Νομικής Υπηρεσίας, που μας καθιστούσε σαφές ότι κάποιες περαιτέρω αλλαγές θα κρίνονταν αντισυνταγματικές, με κίνδυνο να καταρρεύσει αυτό το πολύ σημαντικό εγχείρημα. Έχουμε όμως τη δέσμευση του Υπουργείου Άμυνας ότι με την εφαρμογή των κανονισμών θα εργαστούμε για διορθωτικές κινήσεις επ' αυτών, όπου θα κριθούν σκόπιμες. Όλοι νοιαζόμαστε για το καλύτερο αποτέλεσμα, που θα κατευνάσει τις ανησυχίες των μόνιμα υπηρετούντων αξιωματικών, που αποτελούν το πολύτιμο έμπυχο δυναμικό της Εθνικής Φρουράς. Είμαστε υποχρεωμένοι να ακούμε τις ανησυχίες τους, να στηρίζουμε τις προσπάθειές τους και να εργαζόμαστε συλλογικά και υπεύθυνα, για να διατηρείται η ασφάλεια στο νησί.

Τα τελευταία τρία χρόνια, κυρίες και κύριοι, βασικός άξονας της δημοσιονομικής πολιτικής του κράτους αποτέλεσε η εξασφάλιση εξοικονομήσεων μέσα από τη μείωση των λειτουργικών δαπανών. Οι εξοικονομήσεις αυτές θα πρέπει να διατηρηθούν, ώστε να αποφέρουν μακροπρόθεσμα τέτοια σημαντικά οφέλη, τα οποία θα μπορέσουν να αξιοποιηθούν για αναπτυξιακά έργα είτε παγκύπριου είτε τοπικού χαρακτήρα. Κι είναι ακριβώς από τέτοιες εξοικονομήσεις που πετύχαμε σήμερα και υπερηφανευόμαστε για το δικό μας σπίτι, τη Λεμεσό μας.

Η Λεμεσός, πόλη και επαρχία, δύναται να εξελιχθεί ως πρωτεύουσα της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου σε όλους τους τομείς. Λόγω της γεωγραφικής της θέσης, στο κέντρο της νότιας ακτογραμμής της Κύπρου, κτισμένη στο μυχό κόλπου, με σύγχρονο λιμάνι, με δύο διεθνή αεροδρόμια ανατολικά και δυτικά της και σε απόσταση ώρας από το διοικητικό κέντρο της χώρας μας, διαθέτει σήμερα σημαντικές υποδομές υπηρεσιών βιομηχανίας, εμπορίου, γεωργίας, παιδείας, υγείας, τουρισμού και τραπεζών. Διαθέτει επίσης επαρκές προσοντούχο στελεχιακό και εργατικό δυναμικό, ευρύτατα περιθώρια οικονομικής ανάπτυξης, μεγάλη εγγύτητα προς τα υποθαλάσσια ενεργειακά κοιτάσματα, κατάλληλους χώρους εγκατάστασης μεγάλων συγκροτημάτων επεξεργασίας υδρογονανθράκων, καθώς και αρκετή υπέροχη γη για οικιστικές αναπτύξεις, μέχρι και την παρθένα περιοχή Κακομάλλη, αλλά και εξαιρετικό κλίμα που μπορεί να αξιοποιηθεί για μια από τις σημαντικότερες πτυχές της κυπριακής οικονομίας, τη γεωργοκτηνοτροφία. Για να προλάβουμε και να αποτρέψουμε την άναρχη, αποσπασματική και περιστασιακή ανάπτυξη, θα πρέπει να έχουμε διαμορφωμένες πρότυπες λύσεις στα αναμενόμενα πρωτογενή προβλήματα, αλλά και αντιμετώπιση υπαρκτών χρόνιων εκκρεμοτήτων.

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη μπορεί να είναι υπερήφανη για τα αναπτυξιακά έργα που εκτελούνται στη Λεμεσό. Μέσα σε πρωτόγνωρες συνθήκες οικονομικής ύφεσης, η Λεμεσός, μέσα από τα έργα υποδομής που έχουν ολοκληρωθεί ή βρίσκονται υπό εξέλιξη, έχει αναδειχθεί σε σημείο αναφοράς για όλες τις πόλεις της Κύπρου. Αναφέρω μόνο σε μερικά από αυτά, την αναβάθμιση του λιμανιού της Λεμεσού και την τροχοδρομούμενη δημιουργία δρόμου που θα το συνδέει με τον αυτοκινητόδρομο, τη δημιουργία της μαρίνας, που αποτελεί το στολίδι της πόλης μας, το σχεδιασμό για τη δημιουργία ενός σύγχρονου αθλητικού σταδίου, που θα αποτελέσει το σπίτι όλων των ποδοσφαιρικών σωματείων της πόλης, την αναβάθμιση και επέκταση των λανιτειών εκπαιδευτηρίων, τη βελτίωση και τον εξωραϊσμό του παλαιού νοσοκομείου Λεμεσού, τη δημιουργία γραμμικού πάρκου στο δήμο Αγίου Αθανασίου, την ανέγερση νέου δημοτικού σχολείου στο δήμο Μέσα Γειτονιάς, στην κοινότητα Παλόςιας και την επέκτασή του δημοτικού σχολείου στην κοινότητα Επισκοπής, τη δημιουργία νέου ιατρικού κέντρου στην κοινότητα Πάχνας, τη δημιουργία ακτινοθεραπευτικού και ογκολογικού κέντρου στη Λεμεσό και τέλος, βεβαίως, το καζίνο και το θέρετρο που αναμένεται να δημιουργηθούν.

Όλα τα πιο πάνω, που η κυβέρνηση Αναστασιάδη πέτυχε ή βρίσκονται υπό εξέλιξη με στόχο να ολοκληρωθούν, έχουν προσδώσει τεράστιες οικονομικές ανάσες στην πόλη και επαρχία Λεμεσού και τους κατοίκους της και έχουν δημιουργήσει προσδοκίες για περαιτέρω αναβάθμιση και ενίσχυση που και δικαιούται και πρέπει να παραχωρηθεί.

Και βεβαίως θα πρέπει να χαιρετίσουμε και τις ιδιωτικές πρωτοβουλίες η συμβολή των οποίων υπήρξε καθοριστική στην ανάπτυξη της επαρχίας μας. Ας μην ξεχνάμε όμως πως, μέσα σε όλα τα προγράμματα, η έννοια της Λεμεσού περιλαμβάνει το σύνολο της επαρχίας. Κάθε πρόγραμμα θα πρέπει να συντάσσεται κάτω από την ανάγκη να εξαλείψουμε το μαρασμό της υπαίθρου. Οι κάτοικοι της υπαίθρου μας, στον Αγρό, στην Κυπερούντα, στο Όμοδος, στην Παραμύθα και σε όλα τα άλλα χωριά μας, δικαιούνται και αυτοί, που έχουν δουλέψει τόσο σκληρά, ίσες ευκαιρίες. Είναι λοιπόν αδήριτη ανάγκη η αναθεώρηση της πολιτικής του κράτους σε ό,τι αφορά την κυπριακή ύπαιθρο, έτσι που να σταθεί αρωγός δίπλα στους ανθρώπους που σήμερα κρατούν ζωντανό αυτό το εξαιρετικά σημαντικό κομμάτι του τόπου μας. Επ' αυτού έχω ήδη εισηγηθεί τη σύσταση Υφυπουργείου Υπαίθρου ως συντονιστικού οργάνου ανάπτυξης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε ενώπιόν μας τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2017, τον πρώτο μεταμνημονιακό προϋπολογισμό που αντικατοπτρίζει έντονα τον αναπτυξιακό χαρακτήρα που θέλει να του προσδώσει η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη. Έναν προϋπολογισμό που ναι μεν καταρτίζεται εκτός μνημονίου, αλλά και που την ίδια ώρα θα πρέπει να αποφύγει τις ατασθαλίες και τις αλόγιστες δαπάνες του παρελθόντος, που μας οδήγησαν σχεδόν στην ολοσχερή οικονομική καταστροφή του τόπου μας.

Αυτός λοιπόν ο προϋπολογισμός θα πρέπει εφεξής να αποτελέσει, με τη συμβολή όλων μας, το θεμέλιο λίθο, ώστε, αξιοποιώντας όλες τις προαναφερθείσες προοπτικές που διανοίγονται για την πατρίδα μας, να στεριώσουμε ένα ισχυρό οικονομικά, γεωστρατηγικά και γεωπολιτικά κράτος, έτοιμο να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της εποχής και να διεκδικήσει αυτό που αναμφίβολα δικαιούται, μια ισότιμη θέση στον ευρωπαϊκό και διεθνή πολιτικό χάρτη.

Ευχαριστώ και εύχομαι σε όλους, αλλά και στον κόσμο που μας παρακολουθεί καλά Χριστούγεννα και ένα καλό, παραγωγικό και ευλογημένο για εμάς και την πατρίδα μας νέο έτος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Από το Δημοκρατικό Κόμμα ο κ. Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης.

Χ. ΠΙΠΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταρχάς, θα ήθελα να δηλώσω ότι δε θα καταπιαστώ με το εθνικό μας θέμα και την κρίσιμη φάση την οποία διέρχεται σήμερα, γιατί αυτό έχει καλυφθεί εκτενώς και πολύ εύστοχα από τον πρόεδρο του κόμματός μου συναγωνιστή Νικόλα Παπαδόπουλο.

Κυρίες και κύριοι,

Η διαδικασία συζήτησης και έγκρισης του κρατικού προϋπολογισμού αποτελεί για το νομοθετικό σώμα την κορυφαία πράξη άσκησης του κοινοβουλευτικού έλεγχου προς την εκτελεστική εξουσία.

Η έξοδος από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής τον περασμένο Μάρτιο, σε συνδυασμό με το μεγάλο βαθμό σταθεροποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, επιβεβαιώνει τις θετικές προοπτικές της οικονομίας. Φυσικά, θα πρέπει να παραδεχτούμε ότι, μέχρι να φθάσουν τα αποτελέσματα αυτών των θετικών εξελίξεων της οικονομίας στην τσέπη του πολίτη, θα χρειαστεί μεγάλη προσπάθεια και χρόνος.

Δε λησμονούμε τους κουρεμένους καταθέτες, τους κατόχους αξιογράφων, τους απλούς μετόχους των τραπεζών που εν μια νυκτί είδαν τα περιουσιακά τους στοιχεία να εξανεμίζονται. Δε λησμονούμε ιδιαίτερα τους απλούς πολίτες. Λόγω των κάκιστων χειρισμών τραπεζιτών, σε συνεργασία με τις διαχρονικά πολιτικές ελίτ αυτού του τόπου, οδηγήθηκαν πολλές οικογένειες στην ανεργία, στην οικονομική ανέχεια και μάλιστα σε μια περίοδο που το κράτος, με τα πενιχρά μέσα που διέθετε, δεν μπόρεσε να σταθεί αρωγός στις ομάδες αυτές του πληθυσμού.

Δεν πρέπει επίσης να διαφεύγει κανενός ότι τα όποια κέρδη προέκυψαν τα τελευταία χρόνια στην οικονομία οφείλονται κατά κύριο λόγο και στις θυσίες και στην αντοχή του λαού μας, ο οποίος ήταν και ο πραγματικός πρωταγωνιστής της όλης προσπάθειας.

Σημαντικότερη ήταν και παραμένει η συμβολή του Δημοκρατικού Κόμματος, το οποίο με τη συνετή και πατριωτική του στάση στήριξε μέτρα λιτότητας, προκειμένου να διασωθεί η κυπριακή οικονομία, πληρώνοντας πολλές φορές και πολιτικό κόστος.

Ο έντιμος Υπουργός Οικονομικών δήλωσε στη Βουλή ότι η οικονομία έχει επανεκκινήσει και ότι όλοι οι οικονομικοί δείκτες είναι με πρόσημο θετικό. Παρ' όλον ότι αυτά ανταποκρίνονται εν μέρει στην πραγματικότητα, αποτελούν τη μισή αλήθεια. Η άλλη μισή πραγματικότητα -και είναι αυτή που ζει ο πολίτης στο πετσί του- είναι ότι τα κοινωνικά παντοπωλεία αυξάνονται και το ένα τρίτο σχεδόν του πληθυσμού ζει στα όρια της φτώχειας. Και δεν είναι υπερβολή να ισχυριστούμε ότι, ναι μεν οι αριθμοί και οι δείκτες της οικονομίας ευημερούν, αλλά πολλοί συμπολίτες μας λιμοκτονούν, με το κοινωνικό κράτος να απουσιάζει. Εμείς αναμέναμε ένα κράτος με περισσότερο ανθρώπινο πρόσωπο, ένα κράτος κοντά στον πολίτη και τα καθημερινά του προβλήματα. Αντί αυτού, βλέπουμε τους συνταξιούχους μας να ζουν μέσα σε συνθήκες φτώχειας, ανέχειας και εξαθλίωσης. Βλέπουμε την ανεργία να βρίσκεται ακόμα σε υψηλά επίπεδα και ειδικότερα στους νέους να έχει κτυπήσει κόκκινο. Η φυγή των νέων μας στο εξωτερικό για εξασφάλιση εργασίας αποτελεί για την πατρίδα μας τον τρίτο Ατίλα, αφού επιτείνει ακόμη περισσότερο το δημογραφικό μας πρόβλημα. Η φυγή των νέων μας, ειδικότερα των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και όχι μόνο, από την πατρίδα μας και η εγκατάστασή τους στο εξωτερικό αποτελεί μια ανοικτή πληγή, που πρέπει άμεσα να κλείσει.

Αλληλένδετο πρόβλημα είναι η υπογεννητικότητα και η στήριξη της μητρότητας. Υπέρτατη ευθύνη κάθε ευρωπαϊκής κοινωνίας είναι η θωράκιση της μητρότητας. Δυστυχώς, στην ευρωπαϊκή Κύπρο, με τα τόσα προβλήματα υπογεννητικότητας και δημογραφικής υποχώρησης του κυπριακού ελληνισμού, με την ανοχή και του κράτους, μερίδα εργοδοτών θεωρεί τη μητρότητα σοβαρό κόστος για τις επιχειρήσεις τους και δε διστάζει να απολύει έγκυες γυναίκες. Εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, λέμε ότι είναι εθνική επιταγή η στήριξη και η ενθάρρυνση της μητρότητας από το ίδιο το κράτος με συγκεκριμένα πρακτικά μέτρα.

Μια σημαντική καινοτομία στη στήριξη των κοινωνικών παροχών είναι και η εφαρμογή του θεσμού του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Λόγω της μικρής χρονικής διάρκειας από την εφαρμογή του, είναι κατανοητό ότι πρέπει συνεχώς να επικαιροποιούμε και να διορθώνουμε στρεβλώσεις που παρουσιάζονται. Σε κάθε περίπτωση όμως, έχει συγκρατήσει πολλές ομάδες ανθρώπων να φτάσουν σε σημεία επαιτείας ή τους εξασφαλίζει τέλος πάντων τα απολύτως απαραίτητα αγαθά διαβίωσης. Σημειώνουμε όμως την παντελή έλλειψη επαρκών δαπανών για τους σημαντικότερους τομείς της άμυνας, της υγείας και της παιδείας.

Επίσης σημειώνουμε ότι, στο όνομα μνημονιακών δεσμεύσεων, βλέπουμε να επιχειρείται ξεπούλημα δημόσιας περιουσίας και ειδικότερα κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών, όπως η Cyta και η ΑΗΚ. Εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, στέλνουμε για μια ακόμη φορά το ξεκάθαρο μήνυμα ότι είμαστε υπέρ του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης των οργανισμών αυτών, αλλά σε καμία περίπτωση δε θα συγκατανεύσουμε στο ξεπούλημά τους.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα μάς ανησυχεί επίσης η έλλειψη αποτελεσματικών μέτρων για στήριξη του γεωργικού τομέα της πατρίδας μας, όπως είναι η δημιουργία και τήρηση μητρώου γεωργών, η οριστική διασφάλιση του χαλλουμιού ως προϊόντος ονομασίας προέλευσης, η στήριξη του Οργανισμού Γεωργικών Προϊόντων, καθώς και η ρύθμιση της εμπορίας γεωργικών προϊόντων.

Ένα άλλο σημαντικό θέμα το οποίο επίσης μας ανησυχεί, λόγω της κωλυσιεργίας που παρατηρείται στην προώθησή του, είναι και η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ενώ είναι κοινή διαπίστωση όλων των εμπλεκόμενων ότι οι τοπικές αρχές, όπως τις γνωρίζουμε μέχρι σήμερα, έχουν κλείσει τον κύκλο ζωής τους και η μεταρρύθμισή τους είναι μονόδρομος, δεν έχει καταστεί εφικτή ακόμη η ψήφιση του σχετικού νομοσχεδίου, που βρίσκεται ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής. Η ανάγκη για αναβάθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να επέλθει με την αποκέντρωση εξουσιών με τρόπο που να διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις θα λαμβάνονται θα είναι όσο το δυνατό πιο κοντά στον πολίτη και οι υπηρεσίες θα παρέχονται στον πολίτη με το χαμηλότερο δυνατό κόστος.

Κυρίες και κύριοι,

Με την ευκαιρία της πρώτης παρουσίας μου στο βήμα του κοινοβουλίου, θα ήθελα να μεταφέρω προς την εκτελεστική εξουσία τη δυσαρέσκεια, απογοήτευση και αγανάκτηση των συνεπαρχιωτών μου για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται η επαρχία μου διαχρονικά από το κεντρικό κράτος. Χαιρετίζω την παρουσία του συνεπαρχιώτη μου και συντοπίτη προέδρου του κυβερνώντος κόμματος φίλου κ. Αβέρωφ. Άκουσα με προσοχή την ομιλία του προέδρου χθες στη Βουλή και παρακολούθησα την αναφορά του στα έργα υποδομής που έχουν ήδη σε άλλες επαρχίες, όπως είναι οι διάφορες μαρίνες, τα διάφορα οδικά δίκτυα, το προγραμματιζόμενο καζίνο κ.λπ. Φαίνεται ο φίλος ο κ. Αβέρωφ έχει αφομοιωθεί από τους χωραίτες και δεν έκαμε καμία αναφορά για την επαρχία του και ειδικότερα για το διαμέρισμα Πόλεως Χρυσοχούς, για το οποίο αρκετά έχει αναφέρει ο φίλος ο κ. Ηλίας.

Κυρίες και κύριοι,

Η πόλη και επαρχία της Πάφου, με τα πολλαπλά συγκριτικά της πλεονεκτήματα, όπως το κλίμα, οι παραλίες, το φυσικό περιβάλλον, η ιστορία της και ο αρχαιολογικός της πλούτος, αλλά κυρίως ο φιλόξενος και εργατικός της κόσμος, βρίσκεται σήμερα, λόγω της διαχρονικής κυβερνητικής κοροϊδίας και αναληψίας, απροστάτευτη στο μάτι του κυκλώνα της οικονομικής ύφεσης αντιμετωπίζοντας το φάσμα της πλήρους καταστροφής.

Σημαντικότερα έργα υποδομής που έπρεπε να εκτελεστούν εδώ και χρόνια στην πόλη και επαρχία της Πάφου και θα έδιναν προοπτική και ανάπτυξη στην επαρχία μου δυστυχώς, με διάφορες προφάσεις, έχουν αφεθεί κλειδαμπαρωμένα στα χρονοντούλαπα όχι της ιστορίας, αλλά της εκάστοτε κεντρικής εξουσίας.

Σημαντικά έργα, όπως ο δρόμος Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς, ο δρόμος από το αεροδρόμιο Πάφου μέχρι την τουριστική περιοχή Κάτω Πάφου και τον κόλπο των Κοραλλίων, η κατασκευή της μαρίνας στα Πότιμα Κισσόνηργας, τα αγκυροβόλια στην Κάτω Πάφο και στο Λατσί, το διαχειριστικό σχέδιο Ακάμα, το αναπτυξιακό έργο στην περιοχή Λίμνης στην Πόλη Χρυσοχούς, καθώς και άλλα, δυστυχώς, λόγω του εμπαιγμού και της κοροϊδίας από την κεντρική εξουσία, παραμένουν μέχρι σήμερα απλές υποσχέσεις και δεσμεύσεις χωρίς ουσιαστικό και πρακτικό αντίκρισμα. Τι να πούμε για το δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς; Ένα έργο το οποίο εξαγγέλλεται εδώ και είκοσι οκτώ-τριάντα χρόνια και δυστυχώς βρίσκεται στη γωνιά καταχωνιασμένο στα χρονοντούλαπα.

Η κεντρική εξουσία μάς λέει ότι δεν υπάρχουν λεφτά. Για τη Λεμεσό και το Σαϊττά όμως σε μια νύχτα ο αξιότιμος Πρόεδρος της Δημοκρατίας βρήκε λεφτά, για να εξαγγείλει το έργο. Αναμένουμε αυτό να γίνει και για την Πόλη Χρυσοχούς, αυτό το σημαντικότερο έργο, το οποίο θα συμπληρώσει το οδικό εθνικό δίκτυο της Κύπρου και θα δώσει ζωή και προοπτική ανάπτυξης στο πιο ωραίο κομμάτι της Κύπρου, αλλά και το πιο παραμελημένο από την κεντρική εξουσία. Επίσης αναμένουμε ότι το μεγάλο ιδιωτικό έργο στη Λίμνη, στην περιοχή Πόλης Χρυσοχούς, επιτέλους θα γίνει πραγματικότητα, για να δώσει θέσεις εργασίας στον κόσμο, στους πολίτες του διαμερίσματος Πόλεως Χρυσοχούς, το οποίο μέρα με τη μέρα αποσιλώνεται. Τι να πούμε για τον Ακάμα, αγαπητέ φίλε, κύριε Αβέρωφ; Ένα έγκλημα το οποίο υπάρχει εδώ και τριάντα χρόνια! Κοινότητες παραλιακές με τεράστιες προοπτικές ανάπτυξης και ευημερίας...

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ο κ. Περδίκης έν' πουποτζίει!

X. ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Εν τον βλέπω νάν' δαμαί.

Αυτές οι κοινότητες έχουν αφεθεί με εσιθελικές αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας στο έλεος του Θεού, με αποτέλεσμα μέρα με τη μέρα να μαραζώνουν, να έχουν μετατραπεί σε γηροκομεία, τα σχολεία να κλείνουν, ο κόσμος να φεύγει. Και επαναλαμβάνω, κοινότητες παραλιακές, που είχαν όλες τις προοπτικές να αναπτυχθούν. Και χάριν της ιστορίας οι πρωτεργάτες αυτών των αποφάσεων του 1988, αυτοί που συνέβαλαν σε αυτό το τερατούργημα και το έγκλημα, σήμερα προγραμματίζουν τεράστιες τουριστικές αναπτύξεις στα όρια του Ακάμα, όπως τον επέκτειναν αυθαίρετα και παράνομα από το 1988.

Τι να πούμε για τη μαρίνα της Πάφου; Έγινε ο διαγωνισμός το 2007 και μέχρι σήμερα ακούμε για μαρίνα και μαρίνα δε βλέπουμε. Έγινε μαρίνα στη Λεμεσό, στην Αγία Νάπα και στη Λάρνακα. Ακόμα λίγο θα γίνει, κύριε Αβέρωφ, μαρίνα στη Λευκωσία! Στην Πάφο πότε θα γίνει; Θέλουμε να εξασκήσετε την επιρροή σας. Είστε Παφίτης, είστε ο πρόεδρος του κυβερνώντος κόμματος και ως Παφίτες θέλουμε και λίγο την προσοχή σας.

Να πούμε για το δρόμο που ενώνει την Κάτω Πάφο με το αεροδρόμιο; Είναι δεκαοχτώ χιλιόμετρα, έχουν εκτελεστεί τα δεκαέξι χιλιόμετρα, έχουν μείνει δύο χιλιόμετρα και ναυάγησε, γιατί, λέει, θα διασπαστεί η ενότητα και η ακεραιότητα προστατευόμενης περιοχής, γιατί περνά από την άκρη της περιοχής ο δρόμος, τα τελευταία δύο χιλιόμετρα.

Κύριε Θεοπέμπτου, ο δρόμος από τη Λάρνακα στο Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας διασχίζει από τη μέση τον υγροβιότοπο της Αλυκής, τον πιο σημαντικό υγροβιότοπο της Ανατολικής Μεσογείου, και δεν υπάρχει πρόβλημα! Για την Πάφο έχουμε πρόβλημα! Πέτρα να ταραξουμε στην Πάφο δημιουργείται πρόβλημα οικολογικό! Δεν είναι τυχαίο το ότι το 80% του Natura, αγαπητοί φίλοι της Κύπρου, έχει τεθεί στην Πάφο, με όλα τα συνεπακόλουθα!

Φίλοι και φίλες,

Δυστυχώς, η σημαντικότερη οικονομική συνεισφορά της Πάφου και των Παφίων για την εκτέλεση των έργων ανάπτυξης σε άλλες επαρχίες στις δεκαετίες του 1990 και 2000 δεν έχουν εκτιμηθεί ούτε κατά το ελάχιστο από το κεντρικό κράτος. Η Πάφος την περίοδο αυτή λειτούργησε ως οικονομικός αιμοδότης της ανάπτυξης της υπόλοιπης Κύπρου, ενώ η επαρχία μου δυστυχώς παρέμεινε αβοήθητη, χωρίς να πάρει εκείνα

τα ελάχιστα και σημαντικά τα οποία εδικοιούτο. Δυστυχώς, η Πάφος αντιμετωπίστηκε και αντιμετωπίζεται από το κεντρικό κράτος ως ο φτωχός συγγενής και οι Παφίτες ως πολίτες δεύτερης και τρίτης κατηγορίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως ένας από τους εντολοδόχους αυτής της επαρχίας, είμαι επιφορτισμένος να στείλω αυστηρή προειδοποίηση προς τα κέντρα λήψης αποφάσεων εδώ στη Λευκωσία, για μας ο κόμπος έχει φτάσει στο χτένι, το ποτήρι της υπομονής μας έχει ξεχειλίσει και δεν πρόκειται να συνεχίσουμε να παρακολουθούμε με απάθεια να στραγγαλίζεται η επαρχία μας. Δε θα συνεχίσουμε να ανεχόμαστε να βλέπουμε τα παιδιά μας να αναγκάζονται να ξενιτεύονται, για να βρουν δουλειά, και τελικά να τους χάνουμε για πάντα, γιατί το κεντρικό κράτος δεν έχει πράξει ούτε κατά το ελάχιστο εκείνα που όφειλε για την πόλη και την επαρχία της Πάφου.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι καλές γιορτές και χρόνια πολλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Πριν το διάλειμμα η κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου από το ΑΚΕΛ και συνεχίζουμε στις τρεις το απόγευμα με τον κ. Γιώργο Γεωργίου.

Ναι, κυρία Χαραλαμπίδου.

ΕΙ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ανεβαίνοντας κάθε χρόνο σε αυτό το βήμα, είχα μια κρυφή ελπίδα, ότι οι οικονομικές δυσκολίες που περνά ο λαός μας και η κρίσιμη περίοδος στο εθνικό μας θέμα θα συνέτιζαν τη συμπεριφορά των κυβερνήτων, ότι, έστω για πρώτη φορά μετά από τριάμισι χρόνια, θα φαίνονταν συνεπείς σε όσα διακήρυτταν προτού αναλάβουν την εξουσία και ότι θα απαιτούσαν ευθιξία, όταν παραβιάζεται η “χάρτα”, την οποία ο Πρόεδρος τότε ζητούσε από τους υπουργούς να υπογράψουν, στο πλαίσιο, όπως φαίνεται εκ των υστέρων, μιας καθαρά προπαγανδιστικής και λαϊκίστικης τακτικής. Αντ’ αυτού, διαπιστώνουμε επικίνδυνες και αυταρχικές συμπεριφορές, που κινούνται στη βάση της έπαρσης και της αλαζονείας και ουδόλως έχουν να κάνουν με την ενίσχυση των θεσμών και κατ’ επέκταση της Δημοκρατίας. Τα περί διαφάνειας, χρηστής διοίκησης και πάταξης της διαφθοράς ούτε ως ανέκδοτο δεν ακούγονται πλέον.

Υποθέσεις που έχουν δει το φως της δημοσιότητας έχουν κατ’ επανάληψη αναδείξει συμπεριφορές και πρακτικές οι οποίες σε μια ευνομούμενη πολιτεία θα είχαν οδηγήσει σε παραιτήσεις υπουργών αυθημερόν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, λαλίστατος και άκρως επικριτικός, όταν ήταν στην αντιπολίτευση. Σήμερα, που η κριτική αφορά στον ίδιο, καταπίνει την κάμηλον!

Είναι δυνατόν, συνάδελφοι, να επιχειρεί να μας πείσει ότι δε γνώριζε το παρασκήνιο του φιάσκου με την Ιντερπόλ; Ότι δε γνώριζε ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα διασυρόταν με καταγγελίες στη γραμματεία της Ιντερπόλ για διαρροές πληροφοριών από διεφθαρμένους αστυνομικούς; Τινάχτηκε στον αέρα ένας πολύμηνος σχεδιασμός, γίναμε διεθνώς ρεζίλι, ο υπουργός σε ύπνο βαθύ και οι εγκληματίες ζύπνησαν, αφού εμείς με ένα τηλεφώνημα ενεργοποιήσαμε το ξυπνητήρι. Όλοι γνωρίζουμε τη θλιβερή κατάληξη, το τετραπλό φονικό στην Αγία Νάπα. Χειρότερη όμως είναι η προσπάθεια συγκάλυψης. Όταν η είδηση αναδείχθηκε, πού επικεντρώθηκαν οι ανησυχίες τους; Όχι στην ουσία, αλλά στο ποιος είναι ο “ένοχος” που έκανε τη διαρροή στην εφημερίδα, διαφωτίζοντας τους πολίτες για την τραγική ανικανότητα κάποιων και του υπουργού μαζί. Δε γνώριζε ο υπουργός για τη διαφθορά στο αστυνομικό σώμα; Σε όλες τις πτώσεις έκλινε τη λέξη “διαφθορά”, όταν ήταν στην αντιπολίτευση. Άσε που είχε στην κατοχή του έκθεση με εισηγήσεις για νομοσχέδια πάταξης της διαφθοράς από τον Ιανουάριο του 2015, αλλά ουδέν έπραξε. Με τα όσα αποκαλύφθηκαν μετά τον τετραπλό φόνο θυμήθηκε μια άλλη έκθεση, του 2016, την πήρε παραμάσχαλα και περιφερόταν στο Προεδρικό, για να προβεί σε δηλώσεις ως προς την αποφασιστικότητά του να πατάξει τη διαφθορά. Βιάζει τη νοημοσύνη μας και τη λογική μας ο Υπουργός Δικαιοσύνης. Και βεβαίως ουδέποτε μας εξήγησε γιατί έμεινε αδρανής από το Γενάρη του 2015 μέχρι τον Ιούνιο του 2016, αντιδρώντας μόνο κατόπιν των πρωτοσέλιδων αποκαλύψεων του Φιλελεύθερου. Περιπτώ να αναφέρω ότι δεν τιμώρησαν τον αστυνομικό που έκανε το τηλεφώνημα στην Ιντερπόλ, πράγμα που εξαναγκάστηκαν να πράξουν μετά τις αποκαλύψεις, γεγονός που επίσης εγείρει ερωτήματα. Όσο για το πόρισμα καταλογισμού ευθυνών, να μας πει επιτέλους κάποιος πότε θα είναι έτοιμο.

Μήπως να μιλήσουμε και για τις φυλακές; Εκεί είναι πιο εύκολο για τον υπουργό να ελέγξει τις εντυπώσεις και τη δημόσια εικόνα του, αφού κανείς δεν τολμά να μιλήσει. Και όταν του υποβάλλουμε σχετικά ερωτήματα, απαντά πως δεν έρχεται ενώπιόν μας, για να τον ανακρίνουμε. Είναι στα πρακτικά του κοινοβουλίου. Προφανώς, δε θεωρεί το κοινοβούλιο θεσμό ελέγχου και Δημοκρατίας, αλλά πλατφόρμα

προσωπικής του προβολής και ωραιοποίησης του έργου του ενώπιον των δημοσιογράφων. Βέβαια, κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί τα γεγονότα που καταγράφουν βίαιες συμπεριφορές εντός φυλακών, αυτοκτονίες και βιασμούς, βομβιστικές επιθέσεις σε βάρος δεσμοφυλάκων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου ρωτούμε, αλλά απαντήσεις δεν παίρνουμε, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των υπηρεσιών της Βουλής να στέλνουν υπενθυμίσεις στον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης.

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορεί οι απαντήσεις να είναι κατά βούληση. Υπάρχουν νομοθεσίες που ρυθμίζουν το θέμα και θα πρέπει να ενεργήσετε προς την κατεύθυνση της εφαρμογής τους.

Χάρη στον κοινοβουλευτικό έλεγχο πληροφορηθήκαμε για τις αυτόματες αποφυλακίσεις εμπόρων, εισαγωγέων και διακινητών ναρκωτικών και πετύχαμε την άμεση παρέμβαση του Εισαγγελέα, ο οποίος άδειασε το Υπουργείο Δικαιοσύνης για τις πρακτικές του. Και το ερώτημα που εγείρεται είναι: Πώς συμβαίνει να ενημερώνουν τους εμπλεκόμενους φορείς και δις το κοινοβούλιο με επιβεβαιωτικές επιστολές ότι του δεκαοκτάμηνου προγράμματος απεξάρτησης θα ακολουθούσαν αυτόματες αποφυλακίσεις; Κακή συνεννόηση με τον Εισαγγελέα ή σκοπιμότητα; Στην τελική, είτε υπήρχε πρόθεση να αποφυλακίζουν επικίνδυνα άτομα με διαδικασίες εξπρές, χωρίς αυτά να έχουν εκτίσει την ποινή τους, είτε είναι ανεπαρκείς και επικίνδυνοι.

Συνεχίζουμε με έργα και ημέρες υπουργών Αναστασιάδη! Αποφάσισαν να βολέψουν δασκάλα, μέλος του Πολιτικού Γραφείου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ο Γενικός Ελεγκτής ανέδειξε το θέμα, το συζητήσαμε στην επιτροπή Ελέγχου, η έκθεση ήταν καταπέλτης για τους χειρισμούς του υπουργού, το ίδιο και οι θέσεις του Υπουργού Εξωτερικών ως προς τις ανύπαρκτες ανάγκες του Υπουργείου Παιδείας στις Βρυξέλλες. Τα ποινικά πήγαν στον Εισαγγελέα, αλλά το αυτό κανενός δεν ίδρωσε στην κυβέρνηση Αναστασιάδη.

Τα ίδια και στο Υπουργείο Μεταφορών. Υπογράφουν συμβόλαια με λάθος όρους, ευνοούν συμφέροντα ιδιωτών, προκηρύσσουν προσφορές όχι γιατί σκοπεύουν δήθεν να προχωρήσουν σε αναθέσεις, αλλά γιατί ο υπουργός αποφάσισε ότι έτσι θα κάνει διευκόλυνση της αγοράς. Αυτή ήταν η δικαιολογία με την οποία απάντησε στα όσα καταλογίστηκαν σε βάρος του για τις απαράδεκτες και παράτυπες διαδικασίες που ακολουθεί το υπουργείο του από το Γενικό Ελεγκτή στην επιτροπή Ελέγχου. Καλά, ο υπουργός δε γνωρίζει ότι υπάρχουν συγκεκριμένες διαδικασίες για έρευνες αγοράς; Ή υποτιμά τη νοημοσύνη μας και αυτός; Θα μπορούσα να παραθέτω γεγονότα για ώρες, αλλά ο Πρόεδρος του κοινοβουλίου δε θα μου επιτρέψει να ξεπεράσω το χρόνο μου.

Α, και μην ξεχάσω να καθησυχάσω τους συναδέλφους του ΔΗΣΥ και να τους διαβεβαιώσω ότι με μεγάλη χαρά θα ανταποκριθούμε στο αίτημά τους για άμεση εκ νέου συζήτηση στην επιτροπή Ελέγχου της δεύτερης έκθεσης του Γενικού Ελεγκτή για τα τέσσερα άκρως προβληματικά σκάφη που παρέλαβε η λιμενική αστυνομία. Προφανώς, οι συνάδελφοι διάβασαν μόνο τους τίτλους των εφημερίδων οι οποίοι απαντούσαν σε ένα ανύπαρκτο ερώτημα που έθεσε το Προεδρικό και όχι η επιτροπή Ελέγχου ως προς το γαμπρό του Προέδρου Αναστασιάδη. Μια ξεκάθαρη προσπάθεια μετατόπισης της ουσίας του θέματος και αποπροσανατολισμού της κοινής γνώμης! Τα συνήθη πολιτικά παιχνίδια! Αυτό που εμείς είχαμε πει είναι ότι, λόγω των σχέσεων του διευθυντή της εταιρείας, ο οποίος κατά το χρόνο παραλαβής των σκαφών ήταν συνétairos με το γαμπρό του Προέδρου, έγιναν αβαρίες. Αυτό απεδείχθη και φαίνεται και στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, ο οποίος αναφέρεται σε άκρως ευνοιοκρατική διαχείριση του θέματος από τη λιμενική αστυνομία. Άραγε, αν το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν είχε τις φιλικές και στενές σχέσεις με τον περίγυρο Αναστασιάδη, θα τύγχανε της ίδιας μεταχείρισης από τη λιμενική αστυνομία; Ως αποτέλεσμα αυτής της σκανδαλώδους ευνοιοκρατικής μεταχείρισης, ακολούθησε η παραλαβή τεσσάρων άκρως προβληματικών σκαφών σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος. Και τι επιπλέον επιβεβαιώνει η δεύτερη έκθεση του Γενικού Ελεγκτή; Αυτήν που απαίτησε το Προεδρικό και ζητά ο ΔΗΣΥ να συζητηθεί εκ νέου στην επιτροπή Ελέγχου; Επιβεβαιώνει ότι το δικηγορικό γραφείο του Προέδρου Αναστασιάδη κατέθεσε την προσφυγή στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών, για να αποκλειστεί το ιταλικό ναυπηγείο, τη στιγμή που ο ίδιος ο Πρόεδρος για μια ακόμη φορά είχε δηλώσει με στόμφο ότι σε καμιά περίπτωση το γραφείο του δε θα αναλάμβανε υπόθεση εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το γραφείο του όμως φρόντισε να βρεθούμε με τέσσερα προβληματικά σκάφη.

Να σας πω την αλήθεια, έπαψα να μετρώ πόσες φορές ο Πρόεδρος έκανε στομφώδεις δηλώσεις και δεσμεύσεις, για να διαψεύσει τον εαυτό του με πράξεις και αποφάσεις λίγο αργότερα. Και πώς μεταχειρίζονται τον Οδυσσέα Μιχαηλίδη; Μετά τις τόσες ενδιαφέρουσες εκθέσεις μάλιστα; Καταθέτουν προτάσεις νόμου, για να περιορίσουν τη δράση του Γενικού Ελεγκτή ή, το πιο ευφάνταστο, θέτουν θέμα με δηλώσεις, κατά πόσο θα πρέπει να αποφασίζει μόνος ή μετά κουστωδίας. Τόσα χρόνια δεν το σκέφτηκαν αυτό! Το σκέφτηκαν τώρα, διότι προφανώς, όταν τον διόριζαν, θεωρούσαν ότι θα ήταν άτεγκτος μόνο για τους άλλους και θα έκλεινε τα μάτια στους δικούς τους. Τώρα που δεν τους βγήκε το σενάριο επιδιώκουν να τον αποδυναμώσουν και να του επιβάλουν χωροφύλακες και επιστάτες. Αυτό θυμίζει την περίπτωση της Αρχής Εξυγίανσης, που κάθε τρεις και λίγο άλλαζαν με νόμους τη σύνθεσή της, μέχρι να καταφέρουν να ελέγξουν τους διορισμούς στα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών και να στερήσουν παράλληλα από τους κουρεμένους κατάθετες της Λαϊκής Τράπεζας την εκπροσώπησή τους στο διοικητικό συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου. Έτσι και τώρα ψάχνουν

προφανώς να βρουν εκείνους που θα ελέγχουν οι ίδιοι οι κυβερνώντες, για να καταφέρουν να περάσουν χαλινάρι και στο Γενικό Ελεγκτή.

Πώς το είχε πει ο Πρόεδρος τότε; Καλούσε τον Ελεγκτή να είναι άτεγκτος, να ελέγχει ακόμα και τον ίδιο και, όταν ο Ελεγκτής ανταποκρίθηκε και έλεγξε Πρόεδρο της Δημοκρατίας, υπουργούς και περίγυρο, ανέκρουσε πρύμναν! Και τι μας είπε ο Πρόεδρος στη συνέχεια; «Ο Γενικός Ελεγκτής με τη συμπεριφορά του υποσκάπτει τη σοβαρότητα του θεσμού που υπηρετεί.» Απόλυτα συνεπής «ο λόφος του δεσμεύομαι» για ακόμη μια φορά!

Η χρεοκοπία μας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς δεν είναι μόνο οικονομική, αλλά και ηθική. Οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι οφείλουν να κάνουν αυτό που ορίζει το σύνταγμα, πάντοτε βέβαια αντικειμενικά και ακριβοδίκαια, και όχι οι κυβερνώντες να επιχειρούν να τους μετατρέπουν σε δουλικά της κυβέρνησης. Και κανείς δεν ξεχνά ότι ο Πρόεδρος παραχώρησε απόλυτη εξουσία, στο πλαίσιο των διορισμών “αρίστων”, σε άτομα που την καταχράστηκαν σε βάρος του λαού και του τόπου! Αυτούς τους υπερασπίστηκε και δημόσια και εξακολουθεί να τους διορίζει και να τους μοιράζει οφίκια, διότι ο Πρόεδρος μας είναι πιστός στους φίλους του, αλλά μόνο σε αυτούς! Και αυτό είναι το πρόβλημα. Θυμίζω το “ντροπή” που με οργή, δικαίως, αναφώνησε ο Γενικός Εισαγγελέας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κάθε χρόνο από αυτό εδώ το βήμα θα θυμάμαι την ιστορική φράση του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου, που χαρακτηρίζει απόλυτα τη διακυβέρνηση Αναστασιάδη, για να την υπενθυμίζω και στο λαό: «Η τάσσα έμεινε...». Και συμπληρώνω: Και μαζί με εκείνη την τάσσα, που αφορούσε στα συμβόλαια της Διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας, και πολλές άλλες τάσες, δυστυχώς σε βάρος του δημοσίου συμφέροντος!

Καλά Χριστούγεννα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Εδώ διακόπτουμε, για να συνεχίσουμε στις τρεις ακριβώς το απόγευμα, χωρίς ανάγκη απαρτίας, κύριε Γεωργίου. Τζιαι οι δκυο μας κάμνουμεν!

Ευχαριστώ.

(Ωρα διακοπής: 12.50 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.05 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλό απόγευμα, αγαπητοί συνάδελφοι.

Συνεχίζουμε...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Κ. ΚΩΣΤΑ)

Γίναμε έντεκα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άμα ήρθε ο ομιλητής, είπαμε, παρακάτω δε μας ενδιαφέρει.

Παρακαλώ τον κ. Γεωργίου του ΑΚΕΛ, βουλευτή Λάρνακος, να πάρει το λόγο.

Νομίζω εννά χοντρύνει λίγο το παιχνίδι, αλλά πάλι μέσα στα πλαίσια.

Ποιον ήθελες περισσότερο να ακούει, Γιώργο, να του φωνάξουμε να του πούμε να βάλει το ραδιό του σαν έρχεται;

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ήθελα εσένα να με ακούς, διότι υπολόγισα ότι στο τέλος της ημέρας όλη εκείνη η διαφήμιση θα γίνει μπουμέρανγκ. Βέβαια, ουκ εν τω πολλώ το ευ! Αυτοί που είναι εδώ είναι οι φίλοι μας και θα μας ακούσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία, έχεις το λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή υπήρξε η απορία και μάλιστα με τόνο σαρκαστικό. Τους ρωτούσαμε πέρσι, τους ρωτάμε και φέτος: Πού είναι η ανάπτυξη και πού οι επενδύσεις; Μόνο εσείς τις βλέπετε, επειδή η κοινωνία δεν τις νιώθει. Το βέβαιο είναι ότι γεμίζουν οι τσέπες λίγων, του 8%, που αυγατίζουν τα κέρδη τους σε περίοδο κρίσης. Οι υπόλοιποι χάνουν έως και 30% από τα εισοδήματά τους, που δύσκολα θα αναπληρωθούν. Στο κάτω κάτω είναι φυσικό μετά τον ατέλειωτο πάτο που ρίξατε την οικονομία, με τους εγκληματικούς χειρισμούς σας το Μάρτη του 2013, ε, κάποτε να 'ρχόταν και μια κάποια ανάπτυξη των δεικτών. Να κάμετε σωστά όμως το λογαριασμό, για να 'μαστε έντιμοι μεταξύ μας. Φτώχεια, εξαθλίωση, ανεργία, μετανάστευση, ευέλικτες μορφές εργασίας, περικοπές στους μισθούς, αφαίρεση εργατικών κεκτημένων, ανακυκλούμενη λιτότητα, τράπεζες σε ρόλο εργολάβου, για να καλύψουν τις κεφαλαιακές τους ανάγκες. Αυτή μάλιστα είναι όλη η εικόνα. Η πραγματική εικόνα. Της λιτότητας και της υποταγής στους τρoικανούς, χωρίς παραμορφώσεις και πρόσκαιρες μικροκομματικές συμπεριφορές, με το μάτι ίσως στο 2018.

Εξάλλου, πριν αλέκτορα φωνήσαι όχι τρις αλλά δις, σας έχουν απαρνηθεί, μόλις χτες. Πρώτα το Δημοσιονομικό Συμβούλιο του δικού σας Γεωργιάδη, που παίζει καμπανάκι υποδεικνύοντας τον κίνδυνο απόκλισης του δημοσιονομικού προγράμματος και κατά δεύτερο το κάλεσμα του Eurogroup για υιοθέτηση «σημαντικών πρόσθετων μέτρων για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου του προϋπολογισμού». Θα μπορέσει να αντισταθεί ο κ. Χάρης Γεωργιάδης στους φίλους του;

Μόνο ένας οικονομικός και ιδεολογικός μύωπας δε θα 'βλεπε την αμείλικτη πραγματικότητα. Δε θα χρειαζόταν βέβαια την επίκληση κανενός αριστερού γιατρού, για να μας πείσει για την ορθότητα της οικονομικής του φιλοσοφίας. Αυτός ο γιατρός δεν του 'πε ότι ο Ρέντσι και ο Ολάντ δεν είναι αριστεροί; Ότι στην Αυστρία δεν κυβερνούν οι κομμουνιστές; Δεν του είπε για το Brexit και τα εκατομμύρια των εξαθλιωμένων Ευρωπαίων; Ούτε για τα εξήντα τέσσερα εκατομμύρια Αμερικανών που ζουν στο όριο της φτώχειας; Πως η καπιταλιστική κρίση διανύει τον ένατο χρόνο της;

Ερώτημα προς τον απόντα κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Έχουν κι αυτοί περιέλθει σε έναν "οικονομικό παραλογισμό", όπως καταλόγισε χτες στην αριστερά; Δεν τα ξέρει αυτά ο φίλος του ο γιατρός; Ας του 'λεγε τουλάχιστον αυτό που γνωρίζουν όλοι, πως τα νοσοκομεία μας ευρίσκονται υπό διάλυση, πως παραπέμπονται οι ασθενείς για επεμβάσεις στο μακροπρόθεσμο μέλλον, πως κινδυνεύουν ζωές, πως φάρμακα δεν υπάρχουν και το ΓΕΣΥ μετατρέπεται σε γεφύρι της Άρτας.

«Να κοιτάξουν κάποιοι λοιπόν την πραγματικότητα στα μάτια», έτσι μας είπατε χτες. Και την κοιτάμε. Όταν όμως παραφράζεται και ο Τσε, που είπε «να είμαστε ρεαλιστές, να ζητάμε το αδύνατο» -ο κ. Αβέρωφ το είπε κάπως αλλιώς, «να είμαστε οραματιστές, να στοχεύουμε το μέλλον»- να αντλείτε και κατιτίς από το μεγαλείο της ψυχής του, την ανυπόκριτη ειλικρίνεια του και τον άδολο πατριωτισμό του. Γνήσιος πατριωτισμός είναι να γνοιάζεσαι για το συνταξιούχο, για το νέο που μεταναστεύει, τον άνεργο, τον αγρότη, το φοιτητή, με σεβασμό σε αυτούς που έφυγαν και σε αυτούς που θα 'ρθουν. Αλλιώς δε γινόμαστε πιστευτοί και η απαξίωση κτυπάει κόκκινο, επειδή οι υπερβολές και τα επικοινωνιακά κόλπα έχουν κοντά ποδάρια. Όλο ακούμε για επαναστάσεις και ρηξικέλευθες μεταρρυθμίσεις και είναι αλήθεια ότι γίνονται κάποιες. Δεν είναι όμως κατ' ανάγκη προοδευτικές και κοινωνικά ωφέλιμες.

Ας πάρουμε την παιδεία, όχι την εκπαίδευση, την παιδεία, που σημαίνει σχολείο ανθρώπινο, δημοκρατικό, ευχάριστο για τους δασκάλους και τα παιδιά. Σχολείο που την τελευταία μέρα της χρονιάς οι μαθητές δε θα καίνε τα βιβλία. Σχολείο που να αναδεικνύει δεξιότητες, ταλέντα, ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Παιδιά με κριτική σκέψη, εμποτισμένα με τον πλούτο της δικής μας, αλλά και της ξένης πνευματικής δημιουργίας. Έτοιμα να δεχτούν την ετερότητα και να αποκρούσουν καθετί το ρατσιστικό και μισάνθρωπο. Αρματωμένα με ήθος και γνώσεις, για να πορευτούν στο μέλλον. Αυτό το σχολείο θέλουμε. Αυτό το σχολείο οικοδομείτο ως το 2013, με την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, που ξεκίνησε επί του μακαριστού Πεύκιου Γεωργιάδη. Ο σημερινός υπουργός βάλθηκε να το αποδομήσει, έχοντας σταθερούς συμμάχους το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα, ως απότοκο μιας νεοφιλελεύθερης πολιτικής κατεύθυνσης, που επιθυμεί μια εκπαίδευση, ένα πανεπιστήμιο και ένα σχολείο για τους λίγους, συνδεδεμένο με την αγορά αντί με την κοινωνία.

Είμαστε λοιπόν μπροστά σε μια διαδικασία που στοχεύει να αλλάξει το χαρακτήρα της δημόσιας εκπαίδευσης στον τόπο, αποβλέποντας σε λιγότερη και υποβαθμισμένη ποιοτικά δημόσια παιδεία. Ορατά είναι και τα ελλείμματα δημοκρατίας στο σημερινό σχολείο, όπως αποδεικνύεται από τον κόλαφο κατά του υπουργού για τις περσινές εκλογές στην ΠΣΕΜ, αλλά και για την κατάθεση ενός πακέτου αυταρχικών κανονισμών λειτουργίας των σχολείων.

Τι μας είπαν αλήθεια οι εμπειρογνώμονες της Παγκόσμιας Τράπεζας με τις ευλογίες του Υπουργείου Παιδείας; Κατ' εντολήν του Υπουργείου Παιδείας ότι το κόστος της εκπαίδευσης είναι πολύ υψηλό, άρα,

«μειώστε τις δαπάνες για την παιδεία». Το έκαναν. Ελάχιστα έργα υποδομής εκτελούνται και ο αναπτυξιακός προϋπολογισμός υλοποιείται εν μέρει. Τα υπόλοιπα, περίπου €6 εκατομ., γίνονται μαξιλαράκι. Στο ίδιο πλαίσιο αυξάνονται οι μαθητές στην τάξη, εργαστηριοποιούνται κατά τρόπο απαράδεκτο και ανασφαλής κάποια μαθήματα και το πρόγραμμα του αλφαριθμητισμού φυλλορροεί.

Επεσήμαναν πως υπάρχει μεγάλος αριθμός εκπαιδευτικών, άρα, «απολύστε κόσμο». Έτσι, προέκυψαν οι λεγόμενες "οροφές". Χρειαζόμαστε εκπαιδευτικούς; Δεν προσλαμβάνουμε εκπαιδευτικούς. Επιπλέον, με το νέο σύστημα διορισμού πολλοί συμβασιούχοι, έκτακτοι και αντικαταστάτες με πολυετή προϋπηρεσία μένουν εκτεθειμένοι. Οι αποκοπές έως και 2% από τους εκπαιδευτικούς που προορίζονταν για το μόνιμο διορισμό των συμβασιούχων πού πάνε; Στον κρατικό κουρβανά! Είπαν πως επιβάλλεται να γίνει συνολικός επανακαθορισμός του εργάσιμου, του διδακτικού και του μη διδακτικού χρόνου των εκπαιδευτικών. Ήδη ανατέθηκε στην Ernst & Young να λύσει το πρόβλημα στη λογική "πονάει κεφάλι, κόβει κεφάλι".

Προτείνουν την αυτονόμηση της σχολικής μονάδας. Θα έχουμε δηλαδή σχολεία που λόγω της σύνθεσης των μαθητών, στη βάση της κοινωνικοοικονομικής προέλευσης, θα μπορούν να εξασφαλίζουν τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους, δηλαδή σχολεία ελίτ, και σχολεία που ακριβώς για τον ίδιο λόγο δε θα μπορούν να αντέξουν τις οικονομικές πιέσεις και θα υπολειπουργούν. Γίνεται ακόμη εισήγηση για ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας. Εισακούστηκαν οι τροϊκανοί και έτσι πολλοί εκπαιδευτικοί εργοδοτούνται με το απαράδεκτο εργασιακό καθεστώς της αγοράς υπηρεσιών. Προτείνουν την αποσύνδεση της τεχνικής εκπαίδευσης από την τριτοβάθμια εκπαίδευση, για να χρησιμοποιούνται οι μαθητές των τεχνικών σχολών στην αγορά εργασίας ως φτηνό εργατικό δυναμικό. Κατακρεουργούν πραγματικά τον πολιτισμό. Ιστορικά θεατρικά σχήματα, όπως το Σατυρικό και το θέατρο "Σκάλα" στη Λάρνακα εκπέμπουν σήμα κινδύνου έχοντας πρόβλημα επιβίωσης. Και ο μοιραίος κατάλογος της αποδόμησης του δημόσιου σχολείου δεν έχει τελειωμό.

Επιπλέον, κορυφαία ζητήματα που ταλαιπωρούν την εκπαίδευση παραμένουν ανοικτά και συνεχίζουν να πιέζουν τις αντοχές του εκπαιδευτικού συστήματος. Επιγραμματικά, σημειώνω τα πιο κάτω:

- Ανάγκη για αναμόρφωση του συστήματος διοίκησης και αναδιάρθρωσης του ίδιου του Υπουργείου Παιδείας.
- Ανάγκη για επέκταση των νέων αναλυτικών προγραμμάτων, που μεταξύ άλλων να καλύπτουν και τα ελλείμματα στην οργανική διασύνδεση ανάμεσα στη δημοτική και γυμνασιακή εκπαίδευση.
- Ανάγκη για εισαγωγή νέου συστήματος επιμόρφωσης και αξιολόγησης των εκπαιδευτικών.
- Ανάγκη για αναθεώρηση της νομοθεσίας για την ειδική εκπαίδευση.
- Ανάγκη για ενίσχυση μέσα σε αυτές τις δύσκολες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες του τομέα της συμβουλευτικής αγωγής, για μαθητές με ψυχοσυναισθηματικά προβλήματα. Αυτό δεν μπορεί να γίνει με τους τριάντα εφτά μόνιμα ψυχολόγους, ένα για κάθε τριακόσια παιδιά.
- Ανάγκη για ενίσχυση της μέσης τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης. Περιμένουμε ακόμη την υλοποίηση της εξαγγελίας του υπουργού για την ανέγερση νέας τεχνικής σχολής στη Λάρνακα, αλλά και στην Πάφο και τη Λεμεσό.

Βαρύ επίσης είναι το τίμημα που πληρώνουν οι φοιτητές και οι οικογένειές τους. Κάποια παιδιά εγκαταλείπουν τις σπουδές τους. Πέρσι και φέτος το υπουργείο έχει αποκόψει από τη φοιτητική μέριμνα €17 εκατομ. Ρωτάμε ξανά και ξανά τον υπουργό: Γιατί παρανομείς και δε διαθέτεις το αδιανέμητο ποσό των €8 εκατομ. για το φοιτητικό επίδομα, όπως εντέλλεσαι από το νόμο που ψηφίσαμε όλοι μαζί; Καμία απάντηση. Θα πέσουν και αυτά στον κουμπαρά του κράτους.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέλετε την αλήθεια;

Κύριε Αβέρωφ, θέλετε την αλήθεια;

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Εγώ είμαι εδώ και σας ακούω.

(Γέλια)

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ακούστε. Σας βόλεψαν τα πράγματα πολύ. Ήρθε η κρίση, δόθηκαν οι κατευθύνσεις από τους Βόρειους φίλους σας, είχατε όλο το κατεστημένο με το μέρος σας, σας χάριδεuan και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, βρήκατε και ευήκοα ώτα από άλλες πολιτικές δυνάμεις και αυτό ήταν. Στοχεύσατε στην αποδόμηση...

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Για να σπάσουμε και λίγο τη ρουτίνα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, να ξυπνήσουμε και λίγο.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Να ξυπνήσουμε και λίγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν επιτρέπει ο κ. Γεωργίου.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Επιτρέπω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Να σταματήσω το χρόνο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσο χρόνο του φάει ο Αβέρωφ, να του τον δώσουμε διπλό.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ο κ. Γεωργίου το ξέρει ότι τον εκτιμώ, διότι είναι βαθιά στοχαστής και πιστεύει ακόμα στον ανιδιοτελή κομμουνισμό και στην ιδεολογία, και το σέβομαι απόλυτα. Απλώς, να του πω ότι από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης μόνο σε έναν τόπο εφαρμόστηκαν πρακτικές κομμουνιστικές, στην Κύπρο το 2012!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξήγησε λίγο παραπάνω.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Να εξηγήσω. Η αρχή της αριστερής ιδεολογίας βασίζεται στο ότι δεν κοινωνικοποιώ ζημιές και δεν ιδιωτικοποιώ κέρδη. Αυτή είναι η πεμπτουσία. Το 2012 κοινωνικοποιήσαμε τις ζημιές, όχι οποιουδήποτε οργανισμού, αλλά τραπεζών, που είναι το ανάθεμα για την αριστερή ιδεολογία.

Συνεχίστε, κύριε Γεωργίου.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Συνεχίζω, κύριε...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μισό λεπτό, κύριε Γεωργίου.

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Να απαντήσω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, κύριε Στεφάνου, δε θα σου επιτρέψω.

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Θα του απαντήσουμε ύστερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετά, θα έχεις χρόνο μετά.

Κύριε Γεωργίου, έχετε το λόγο.

Παρακαλώ, νομίζω ότι οι διακοπές, έτσι για να ξεκινήσουμε το απόγευμα, ήταν αρκετές, αλλά κανεί άλλες.

Ο κ. Γεωργίου έχει το χρόνο του.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Μου αρέσει αυτό που γίνεται και να το εφαρμόσουμε, λέγοντας όμως στον κ. Αβέρωφ ότι θα έπρεπε να απευθύνει μόνιμη ευγνωμοσύνη απέναντί μας, διότι κυβερνώντας δεν εφαρμόσαμε δυστυχώς τον κομμουνισμό. Διασώσαμε εκείνο το οποίο ευαγγελίζεστε, που επάτησεν, τη ναυαρχίδα σας! Η ναυαρχίδα σας, ο τραπεζικός τομέας, επάτησεν, γι' αυτό θα έπρεπε γονυπετείς να προσέρχεστε και να λέτε ένα μεγάλο "ευχαριστώ" για την υπεύθυνη στάση που εδείξαμεν απέναντι στον τόπο.

Αλλά σας επαναλαμβάνω την τελευταία παράγραφο. Σας βόλεψαν τα πράγματα -θα το πω πιο δυνατά τώρα- διότι ήρθε η κρίση του δικού σας συστήματος, εκείνου που ευαγγελίζεστε, της ελεύθερης αγοράς και του ανταγωνισμού, πήρατε και οδηγίες από πάνω, από τους άλλους, ήρθαν και στη Λεμεσό, μήπως δεν τις ακούσατε καλά, είχατε όλο το κατεστημένο μαζί σας, κυβερνητικό, δημοσιοϋπαλληλικό και άλλο, τα ΜΜΕ σας χারίστηκαν κατά κόρον και βρήκατε και άλλους δυστυχώς και συνεργαστήκατε εντός και εκτός Βουλής, μας αποδομήσατε με έναν τρόπο έτσι επικοινωνιακά -σας το αναγνωρίζω- πετυχημένο και φορτώσατε στην αριστερά αμαρτίες πενήντα πέντε χρόνων!

Όμως, κύριε Αβέρωφ, κάθε σατανικό σχέδιο έχει και ένα κενό. Καταστρέψατε -εκτός από τη ζημιά που εκάμετε σε μας, που θα την ανακτήσουμε σύντομα, να είστε βέβαιος- και τον τόπο. Υπηρετήσατε μέσα από τις αγκυλώσεις σας τους λίγους και συνθλίψατε τους πολλούς. Και αυτή η τραγωδία -ξέρετε κάτι;- θα πάρει χρόνια! Επειδή οι Κύπριοι είναι καλοί άνθρωποι, κάποια στιγμή θα σας συγχωρέσουν. Δεν ξέρω όμως αν θα το κάνει ποτέ αυτό η ιστορία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γεωργίου.

Ο κ. Νίκος Νουρής έχει το λόγο.

Ξανά χρόνια πολλά στους Νίκους.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Σου αναγνωρίζω ότι ήσουν ειλικρινής, όταν έλεγες ότι εφαρμόσατε ορθές πολιτικές.

Ν. ΝΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μετά τη ναυαρχίδα του κ. Γεωργίου...

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Πήγαινε στα καΐκια εσύ!

Ν. ΝΟΥΡΗΣ:

...να στραφούμε κάπου αλλού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι τούτες τις ώρες, πέραν του προϋπολογισμού, το μυαλό όλων είναι στραμμένο κύρια στο εθνικό θέμα και στην προοπτική επίλυσης του Κυπριακού. Εμείς θέλουμε να χαιρέτισουμε την επανέναρξη της διαδικασίας των διαπραγματεύσεων και δηλώνουμε αμέριστη τη στήριξή μας στις προσπάθειες του εορτάζοντος σήμερα Προέδρου της Δημοκρατίας και ευελπιστούμε ότι μέσα από αυτή τη διαδικασία που συμφωνήθηκε, γιατί πρόκειται περί διαδικασίας και μόνο, θα υπάρξει κατάληξη, ώστε ο στόχος για μια επανενωμένη πατρίδα να μη μείνει απλά στόχος, αλλά να γίνει πραγματικότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πριν από ένα χρόνο συζητούσαμε τον τελευταίο μνημονιακό προϋπολογισμό που καλείτο η Βουλή να εγκρίνει και η κυβέρνηση να διαχειριστεί. Έναν προϋπολογισμό που σηματοδοτούσε την επιτυχή έξοδό μας από μια περίοδο ύφεσης και θυσιών του λαού μας, μέσα από την οποία πετύχαμε να αναστρέψουμε τα σε βάρος μας οικονομικά δεδομένα.

Η πολιτική συνεννόηση που επικράτησε καθ' όλη τη διάρκεια του μνημονιακού προγράμματος, η συνεταιριστική κυβερνητική διαχείριση, αλλά πολύ περισσότερο η ωριμότητα και η σύνεση των συμπολιτών μας απεδείχθησαν καταλυτικοί παράγοντες, ώστε σήμερα να συζητούμε την έγκριση του πρώτου μεταμνημονιακού προϋπολογισμού για το 2017. Ενός ισοσκελισμένου προϋπολογισμού με αναπτυξιακό χαρακτήρα, όσο και αν

αυτό αμφισβητείται, στοιχείο που αντανακλά και στις εκτιμήσεις για ρυθμό ανάπτυξης που θα προσεγγίζει το 3% του ΑΕΠ τόσο για το 2016 όσο και για την επόμενη χρονιά.

Η δομή και οι προοπτικές του υπό συζήτηση προϋπολογισμού, παρά τα όσα ακούονται από την αντιπολίτευση και παρά τα όσα υπερβολικά, κατ' εμάς, ακούστηκαν και πριν από λίγο από το φίλο Γιώργο Γεωργίου για προϋπολογισμούς λιτότητας και συντήρησης, διασφαλίζουν ότι οι κακές πρακτικές του παρελθόντος, με τις ασύδοτες δημοσιονομικές πολιτικές και τα αλόγιστα ελλείμματα, είναι οριστικά πλέον μια άσχημη ανάμνηση, όσο και αν δεν μπορείτε να το κατανοήσετε, αγαπητέ φίλε Γιώργο. Αυτό δεν είναι φραστική επισήμανση, αλλά πιστοποιείται και από σειρά άλλων σημαντικών επιδόσεων πέραν του ρυθμού ανάπτυξης, που είναι από τους υψηλότερους στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η σημαντική μείωση του ποσοστού της ανεργίας, αλλά και από την υπερκάλυψη των κυβερνητικών στόχων κατά την έξοδο στις διεθνείς αγορές μέσω των κρατικών ομολόγων, σημάδι που επίσης καταμαρτυρεί τη σταδιακή επανάκτηση της εμπιστοσύνης των αγορών προς την κυπριακή οικονομία.

Κατά τη διάρκεια της μνημονιακής τριετίας όμως θέσαμε και ένα άλλο μεγάλο, για να μην πω μέγιστο, στόχο· αυτό των μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας ζωής. Μετά την επιτυχή διάσωση της οικονομίας, στο Δημοκρατικό Συναγερμό θεωρούμε ότι, εάν πραγματικά επιθυμούμε να εκσυγχρονίσουμε το κράτος και να το καταστήσουμε ευέλικτο και αποτελεσματικό, τότε θα πρέπει άμεσα να προχωρήσουμε με τις μεταρρυθμίσεις στους διάφορους τομείς της δημόσιας ζωής.

Δυστυχώς όμως, στον τομέα των μεταρρυθμίσεων και παρά τις συνεχείς προσπάθειες τόσο της κυβέρνησης όσο και τις δικές μας, το ρολόι σταμάτησε στο Μάρτιο του 2013. Και αυτό γιατί στο βωμό των κομματικών και μικροπολιτικών συμφερόντων θυσιάστηκε το εθνικό συμφέρον, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται σοβαρότατες καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την τεράστια προσπάθεια και τις θυσίες που προηγήθηκαν. Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι ο στόχος της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί ούτε με ευχολόγια ούτε με τα συνθήματα, πολύ δε περισσότερο με την αδράνεια και την απραξία. Μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσα από τη συνετή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, την προώθηση μέτρων, αλλά και τη συνέχιση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα επιμείνει, αλλά θα πρέπει να θυμίσουμε στον κυπριακό λαό ότι δεν αρκεί η δική μας θέληση και αποφασιστικότητα, αφού είμαστε κοινοβουλευτική μειοψηφία. Είναι εκπληκτικό να ακούμε -και μόλις χθες συνέβηκε αυτό από αυτό εδώ το βήμα- αρχηγούς κομμάτων να κατακεραυνώνουν την κυβέρνηση για τη μη υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων σε ημικρατικούς οργανισμούς και δευτερόλεπτα αργότερα στην ίδια ομιλία να ομολογούν ότι δεν πρόκειται να συνηγορήσουν στην αποκρατικοποίησή τους. Εμείς παραμένουμε σταθεροί υποστηρικτές της αναγκαιότητας για σοβαρές μεταρρυθμιστικές τομές στη δημόσια υπηρεσία, θέλουμε την αποκρατικοποίηση των οργανισμών, επιζητούμε τη ζωτικής σημασίας μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά και την εξίσου σημαντική μεταρρύθμιση της δημόσιας υγείας, για την οποία ευελπιστούμε ότι τα κοινοβουλευτικά κόμματα θα θέσουν υπεράνω όλων το συμφέρον των ίδιων των ασθενών.

Η αναποφασιστικότητα που καταγράφεται μεταξύ ορισμένων κοινοβουλευτικών κομμάτων στα θέματα των μεταρρυθμίσεων αποτυπώνεται ξεκάθαρα στα όσα διαδραματίστηκαν τα τρία τελευταία χρόνια κατά τη συζήτηση της μεταρρύθμισης στην τοπική αυτοδιοίκηση. Ενώ όλοι αναγνωρίζουν ότι το σημερινό αυτοδιοικητικό μοντέλο έκλεισε τον κύκλο του, αλλά και ότι επιβάλλεται να μειωθεί ο αριθμός των δήμων, όταν το 2014 η κυβέρνηση κατέθεσε πρόταση για δραστική μείωση του αριθμού των δήμων στις ελεύθερες περιοχές από τριάντα σε πέντε, οι πάντες ξεσπάθωσαν και την έστειλαν κυριολεκτικά εις το πυρ το εξώτερον. Όταν τρία χρόνια αργότερα τέθηκε ενώπιόν μας η τελευταία πρόταση που σήμερα συζητείται στην επιτροπή Εσωτερικών και διαλαμβάνει σε πρώτο χρόνο μείωση του αριθμού των δήμων από τριάντα σε είκοσι δύο, κάποιοι έσπευσαν να τη χαρακτηρίσουν ανεπαρκή και αναποτελεσματική. Θα πρέπει κάποια στιγμή να αποφασίσουν τι επιτέλους θέλουν, γιατί η παλινδρόμηση και η ανυπαρξία πολιτικής βούλησης για κάποιους είναι παροιμιώδεις. Δε γίνεται για παράδειγμα ορισμένοι να συμφωνούν ότι θέλουμε νέες, σύγχρονες και εύκολα προσβάσιμες για τους πολίτες υπηρεσίες, αλλά την ίδια ώρα να διστάζουν να συμφωνήσουν σε ενιαίο φορέα έκδοσης του συνόλου των αδειών ανάπτυξης, πολεοδομικών και οικοδομικών.

Ήταν και παραμένει διακηρυγμένη θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού για άμεση και ουσιαστική μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Επιδιώκουμε τον εκσυγχρονισμό του θεσμού, την καθαρότητα και τη διαφάνεια στην οικονομική διαχείριση του νέου αυτοδιοικητικού μοντέλου και γι' αυτό έχουμε ήδη καταθέσει συγκεκριμένες εισηγήσεις και για την εισαγωγή μηχανισμού εξωτερικού και εσωτερικού ελέγχου, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος εκκόλαψης ατασθαλιών.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συνεχής διολίσθηση της ποιότητας της δημόσιας υγείας και οι μεγάλες λίστες αναμονής καθιστούν σήμερα όσο ποτέ άλλοτε αδήριτη ανάγκη τη μεταρρύθμιση και του τραυματισμένου τομέα της δημόσιας υγείας. Χαιρετίζουμε την από μέρους της κυβέρνησης κατάθεση των δύο νομοσχεδίων για την αυτονόμηση και το

ΓΕΣΥ και την έναρξη της συζήτησής τους στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή, με στόχο σύντομα να αποκτήσουμε ένα πρότυπο σύστημα υγείας, που θα στηρίζεται στην ισότιμη αντιμετώπιση, στην καθολική κάλυψη, στην ελεύθερη επιλογή γιατρού και νοσηλευτήριου, αλλά και ποιοτικών φαρμάκων για όλους τους πολίτες της Δημοκρατίας. Έφτασε επιτέλους η ώρα να αντιμετωπίσουμε ολιστικά τις ανεπάρκειες της δημόσιας υγείας.

Φίλε Γιώργο Γεωργίου, εκ Λεμεσού ορμώμενε, μίλησες για την υγεία το πρωί σήμερα. Οι τακτικές των πρόσκαιρων προσλήψεων και αυξήσεων που ακολουθήθηκαν στη δική σας πενταετία χωρίς δραστικές τομές στον τρόπο λειτουργίας των νοσοκομείων δεν μπορούν να συνεχιστούν. Τα δημόσια νοσοκομεία μας επιβάλλεται να αναμορφωθούν διοικητικά, οικονομικά και επιστημονικά. Επιβάλλεται να καταστούν αυτόνομοι οργανισμοί, που θα λειτουργούν και θα συμμορφώνονται με διεθνείς αξιόπιστους δείκτες ποιότητας. Ως εκ τούτου, είναι εκ των ων ουκ άνευ η ψήφιση του νομοσχεδίου της αυτονόμησης, η εφαρμογή της οποίας θα πρέπει να προηγηθεί του ΓΕΣΥ, ώστε να βελτιώσει το επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών και να καταστήσει τα δημόσια νοσηλευτήρια ανταγωνιστικά προς τον ιδιωτικό τομέα.

Δεν είναι αρκετό να ομονοούν όλοι στο σύνθημα "ναι στο ΓΕΣΥ", αλλά την ίδια ώρα ο καθένας από τη δική του έπαλξη να προτάσσει αυστηρά και μόνο τα δικά του συνδικαλιστικά ή προσωπικά συμφέροντα αγνοώντας την αγωνία των ασθενών. Τώρα είναι η ώρα της υψηλής ευθύνης όλων μας, συμπεριλαμβανομένων συνδικαλιστικών οργανώσεων και φορέων. Εδώ είναι που θα φανεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αξιοπιστία των πολιτικών κομμάτων και η πραγματική βούλησή μας για στήριξη του νομοσχεδίου της αυτονόμησης. Γιατί χρειαζόμαστε δημόσια νοσηλευτήρια, στα οποία ο πολίτης θα μπορεί να απολαμβάνει ποιοτικές υπηρεσίες χωρίς διακρίσεις και τα οποία την ίδια ώρα θα είναι ικανά να αντέξουν στον ανταγωνισμό. Από την άλλη, ποσώς δεν παραγνωρίζουμε τη σημασία και τη χρησιμότητα του ιδιωτικού τομέα, στον οποίο χρειάζεται να αφεθούν να λειτουργήσουν οι δυνάμεις της αγοράς κατά τρόπο επωφελή τόσο για τους παρόχους υπηρεσιών αλλά πολύ περισσότερο για τους ίδιους τους ασθενείς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μεταρρυθμίσεις δε χρειαζόμαστε όμως μόνο στις δομές του κράτους. Αυτές θα πρέπει να επεκταθούν και στους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Το 2016 ήταν χρονιά ρεκόρ για τον κυπριακό τουρισμό και ανάλογα καλή αναμένεται να είναι και η επόμενη χρονιά. Δικαίως ο τουρισμός χαρακτηρίζεται σαν η ατμομηχανή της κυπριακής οικονομίας. Αυτή λοιπόν την ατμομηχανή πρέπει να την ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο και αυτό, γιατί υπάρχουν και οι δυνατότητες και τα εχέγγυα για σημαντική βελτίωση των επιδόσεων.

Ήδη η βελτίωση της αεροπορικής συνδεσιμότητας και η πολιτική των ανοικτών ουρανών που κάλυψε το κενό των Κυπριακών Αερογραμμών επέτρεψε μεταξύ άλλων την αξιοποίηση των ευνοϊκών για τη χώρα μας περιφερειακών συνθηκών με τη θεαματική αύξηση του αριθμού των αφίξεων.

Πρώτο βήμα για τον εξορθολογισμό του τουρισμού μας η εξαγγελθείσα δημιουργία υφυπουργείου τουρισμού και η έναρξη εφαρμογής της νέας ολοκληρωμένης στρατηγικής για τον τουρισμό που ετοιμάστηκε από διεθνή συμβουλευτικό οίκο. Μέσα από αυτή την προσπάθεια και πέρα από τις αλλαγές στις διοικητικές και οργανωτικές δομές, η στόχευση επεκτείνεται και στην προσέλκυση νέων μορφών θεματικού τουρισμού όπως το θρησκευτικό τουρισμό, τον ιατρικό τουρισμό, με ιδιαίτερη αναφορά στην αποκατάσταση και τη φωτοθεραπεία και στη δημιουργία θεματικών πάρκων με πρώτο το τεχνολογικό. Μπορούμε και πρέπει να επενδύσουμε στο συνεδριακό τουρισμό, αφού η χώρα μας μπορεί να εξελιχθεί ως το κατεξοχήν περιφερειακό συνεδριακό κέντρο της Εγγύς Μέσης Ανατολής, ενώ τέλος θα πρέπει να βελτιώσουμε συνολικά την ποιότητα στον τουρισμό αναψυχής, αφού η ολοκλήρωση των διαδικασιών αδειοδότησης του μεγαλύτερου ευρωπαϊκού καζίνο-resort στη χώρα μας αναμφίβολα σηματοδοτεί μια νέα εποχή στον τουρισμό αναψυχής, καθιστώντας την Κύπρο σημαντική επιλογή προορισμού. Υπέρτατος συνολικός στόχος και συνταγή επιτυχίας θα πρέπει να είναι η επιμήκυνση της τουριστικής μας περιόδου, με την παροχή των ενδεδειγμένων κινήτρων, ώστε να καταστούμε ανταγωνιστικοί έναντι των γειτόνων μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μόλις προχθές από αυτό εδώ το βήμα ακούσαμε τον Υπουργό Οικονομικών να παραθέτει τη συνολική εικόνα της κυπριακής οικονομίας με αριθμούς που προφανώς δεν επιδέχονται αμφισβήτησης. Όση και όποια κριτική και εάν ασκηθεί από την αντιπολίτευση, όσα μηδενιστικά και εάν ακούστηκαν για δήθεν διάλυση του κοινωνικού κράτους -αυτού, σημειώνω, που καθιέρωσε το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα- για εξάρθρωση τάχατες των δομών του λιανικού εμπορίου -που, σημειώνω ότι καταγράφει συνεχή σταδιακή αύξηση- κάθε αντικειμενικός παρατηρητής αλλά πολύ περισσότερο ο Κύπριος πολίτης και η ίδια η αγορά βιώνουν από πρώτο χέρι τη σημαντική πρόοδο της κυπριακής οικονομίας που καταγράφεται τα τρία τελευταία χρόνια.

Η παροχή σημαντικών φορολογικών κινήτρων και ελαφρύνσεων, η από 1^η Ιανουαρίου του 2017 επικείμενη κατάργηση της έκτακτης φορολογίας επί των μισθών στον ιδιωτικό και το δημόσιο τομέα, η αύξηση

της δραστηριότητας του κατασκευαστικού τομέα, η αύξηση της ετήσιας ιδιωτικής κατανάλωσης, οι ενεργειακές προοπτικές και οι επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ, αλλά και πολλά άλλα αποδεικνύουν του λόγου το αληθές. Εάν σήμερα υπό συνθήκες κατοχής καταφέραμε να αντιμετωπίσουμε με τέτοια αποτελεσματικότητα την οικονομική κρίση, δικαιούμαστε να οραματιζόμαστε μια ακόμα καλύτερη πατρίδα σε συνθήκες επανένωσης, ειρήνης και σταθερότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τούτες τις κρίσιμες ώρες αυτό που η πατρίδα χρειάζεται είναι σύνεση, ενότητα και ομοψυχία. Πέραν και μακράν από τις οποιεσδήποτε διαφωνίες στα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης, εμείς καλούμε όλους να στηρίξουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στην προσπάθεια για μια βιώσιμη και λειτουργική λύση του εθνικού μας προβλήματος. Για να εξαλείψουμε ένα πολιτικό πρόβλημα που βαραίνει τη δική μας γενιά, αλλά δε θέλουμε να συνεχίσει να αποτελεί βαρίδι και για τις επερχόμενες γενιές του ελληνισμού σε αυτό τον τόπο. Για να δημιουργηθούν συνθήκες σταθερότητας και ασφάλειας στη χώρα μας, αλλά και ειρηνικής συνύπαρξης με τους συμπατριώτες μας Τουρκοκυπρίους. Για να μπορέσουμε να ζήσουμε σε μια επανενωμένη πατρίδα, πηγή οικονομικής ανάπτυξης.

Καλά Χριστούγεννα σε όλους, ευχές στο σύνολο του κυπριακού λαού!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αδάμου Αδάμου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

A. ΑΔΑΜΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Νίκο Νουρή)

Θα σου απαντήσω, αγαπητέ Νίκο, μόλις τελειώσω την ομιλία μου, για ορισμένα πράγματα για την υγεία που είπες. Σε αρκετά συμφωνώ, σε αρκετά διαφωνώ. Όι, εννά τα πω στο τέλος, που θα πω τζιαι για την υγεία. Τωρά εννά μιλήσω για το περιβάλλον προς το παρόν, γιατί πολλά λλιοι, ελάχιστοι συνάδελφοι μίλησαν για το περιβάλλον.

Όπως γνωρίζετε, πριν λίγες ημέρες εκπρόσωποι από περίπου διακόσιες χώρες είχαν μαζευτεί στο Μαρακές, στην 22^η Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την Κλιματική Αλλαγή, που είναι γνωστή ως COP22. Ο σκοπός της συνόδου ήταν η ανάπτυξη εθνικών σχεδίων δράσης και η προώθηση ειδικότερων στόχων, ώστε να ενισχυθούν οι δράσεις πριν το 2020, στηρίζοντας έτσι την εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού, που επετεύχθη εδώ και ένα χρόνο, μιας ιστορικής συμφωνίας, μπορώ να πω, της πιο σημαντικής που έχει γίνει ποτέ στον τομέα του περιβάλλοντος και της πρώτης που περιλαμβάνει δράσεις από όλα τα κράτη στην υφήλιο, με βασικό συμφωνηθέν τη μείωση του ορίου υπερθέρμανσης του πλανήτη πολύ κάτω από τους 2°C πριν από τα προβιομηχανικά επίπεδα.

Πολλοί ήλπιζαν ότι η COP22 θα οδηγούσε σε έναν οδικό χάρτη για την παροχή των 100 δις, κάτι που συμφωνήθηκε από τις ανεπτυγμένες χώρες, να παρέχουν αυτά τα κεφάλαια ετησίως μέχρι το 2020, για να υποστηρίξουν έτσι την άμβλυνση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και σχέδια και τεχνολογία για την προσαρμογή τους. Ωστόσο, τα αποτελέσματά της δείχνουν ότι δεν υπήρξε η πρόοδος που αναμένετο για άμεση δράση. Ούτε τέθηκαν φιλόδοξοι στόχοι βάσει των αναγκών των λαών, αντιθέτως, βάσει των συμφερόντων των πολυεθνικών και των μονοπωλίων, αφού ορισμένες χώρες από τις ανεπτυγμένες αντέδρασαν έντονα. Δε λήφθηκαν δεσμευτικές αποφάσεις για ουσιαστική δράση. Αντί αυτών, εξαγγελίες και μια ευρεία συμφωνία μεταξύ των εκπροσώπων των χωρών που συμμετείχαν σχετικά με την ανάγκη να προχωρήσει η εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού, δηλαδή καθαρά διαδικαστικού χαρακτήρα αποφάσεις. Ο πλανήτης έχει ήδη θερμανθεί κατά 1°C και στο Παρίσι συμφωνήθηκε να γίνει προσπάθεια, έτσι ώστε να περιοριστεί αυτό όσο πιο κοντά στον 1,5°C. Στη σύνοδο κορυφής του Μαρόκου, αντί να μετατραπούν οι δεσμεύσεις σε δράση, διαφάνηκε για ακόμη μια φορά ότι οι πλούσιες χώρες δεν κάνουν αρκετά, για να βοηθήσουν τον αναπτυσσόμενο κόσμο.

Πρέπει να αντιληφθούμε ότι το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής αντικατοπτρίζει το παγκόσμιο οικονομικό πρόβλημα. Πολιτικές που αποσκοπούν στη ρύθμιση του προβλήματος με μηχανισμούς της αγοράς, όπως είναι το σύστημα εμπορίας των ρύπων, που έχουμε και στην πατρίδα μας, το οποίο με την εφαρμογή του όχι μόνο δεν έφερε πρόοδο, αλλά δημιούργησε άλλοθι στους μεγάλους ρυπαντές να συνεχίσουν τη ρύπανση χωρίς μειώσεις, δεν μπορούν να δώσουν λύση στο πρόβλημα τις κλιματικής αλλαγής, όπως δεν μπορούν να δώσουν λύση στα προβλήματα της φτώχειας, της ανεργίας και σε τόσα άλλα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι λαοί του κόσμου, πώσω μάλλον σήμερα, με μια εθελοντική συμφωνία. Όσο δε γίνεται αντιληπτό ότι η λύση του οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και περιβαλλοντικού προβλήματος αποτελεί ενιαίο θέμα και απαιτείται συλλογική προσπάθεια για την επίλυσή τους, δεν πρόκειται να βρεθεί μαγική συνταγή ούτε

για την ανθρωπότητα ούτε και για το περιβάλλον.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανεξάρτητα με το τι θα πράξουν οι Ηνωμένες Πολιτείες -η πρόσφατη εκλογή του Ντόναλντ Τραμπ, ο οποίος έχει ήδη ονομάσει την υπερθέρμανση του πλανήτη “μια φάρσα”, έχει προκαλέσει φόβους ότι οι δεσμεύσεις τους για την κλιματική αλλαγή μπορούν να αποσυρθούν ανά πάσα στιγμή- πρέπει να συνεργαστεί με την Κίνα και άλλα κράτη, να στηρίξει τις αναπτυσσόμενες χώρες και να αναπτύξει ολοκληρωμένο σχέδιο δράσης για καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας, για τερματισμό της αλόγιστης χρήσης των φυσικών πόρων και της αποψίλωσης των δασών, για μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Σημαντικό σημείο αποτελεί επίσης το γεγονός ότι δε δόθηκαν αρκετά χρήματα στις φτωχότερες χώρες του κόσμου, για να προσαρμοστούν στις αλλαγές που ήδη συμβαίνουν λόγω της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Είναι επιστημονικά αποδεκτό και αποτελεί θέση μας ότι η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τα φτωχά κράτη στην Αφρική και την Ασία πολύ περισσότερο από τον ανεπτυγμένο κόσμο, ο οποίος έχτισε τον πλούτο του στα ορυκτά καύσιμα, που προκαλούν σήμερα το πρόβλημα.

Ως κράτος μέλος, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει υποχρεώσεις από τη Συμφωνία του Παρισιού, τις οποίες πρέπει να υλοποιήσει. Με βάση τα σχετικά κριτήρια, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου πρέπει να είναι μεταξύ 20-25% από τα επίπεδα του 2005. Αυτό απαιτεί αλλαγές κυρίως στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, με κατάλληλη διεύθυνση μεγαλύτερου ποσοστού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή και προώθηση κατάλληλων πολιτικών και μέτρων για περαιτέρω εξοικονόμηση ενέργειας. Παράλληλα, θα πρέπει να επανεξεταστούν κατάλληλα και οι άλλοι επιμέρους τομείς, όπως των μεταφορών, της γεωργίας, της βιομηχανίας, της χρήσης γης και της διαχείρισης αποβλήτων.

Η Κύπρος εκτιμάται ότι με την κατάρτιση και εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών και μέτρων προς επίτευξή του στόχου, πέραν της συμμετοχής της στη συλλογική μείωση της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου, θα ανεξαρτητοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό από την εισαγωγή ορυκτών καυσίμων, θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά της, θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα μεταβεί σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Θα πω τελικά ότι όλοι πρέπει να βοηθήσουμε να σωθεί ο πλανήτης.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Όσον αφορά στα του οίκου μας, το κλείσιμο του Δασικού Κολεγίου, που αποδείχθηκε μετά από τα τελευταία χρόνια υψίστης σημασίας, οι δηλώσεις του Υπουργού Γεωργίας και οι υποσχέσεις του για δήθεν εκσυγχρονισμό του σε επιμορφωτικό και εκπαιδευτικό κέντρο, χωρίς να προσφέρονται νέες θέσεις φοιτητών, αποδείχθηκαν, αν μη τι άλλο, μυθολογία. Να συνεχίσω με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος των δασικών υπαλλήλων, με όλα τα συνεπακόλουθα που μπορεί αυτά να έχουν; Να προχωρήσω με την αποκοπή της κρατικής χορηγίας προς την Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων Κύπρου, θέμα που εκκρεμεί από το 2013, χωρίς να αντιλαμβανόμαστε ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει εύρυθμα η ομοσπονδία, αλλά και ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος για σταδιακό κλείσιμό της;

Εμείς πολλάκις έχουμε θέσει το θέμα ενώπιον του Υπουργού Γεωργίας, ενώ σε διαβήματα προέβη και ο υποφαινόμενος, ως πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Περιβάλλοντος, με επικοινωνία και επιστολές προς τον υπουργό, ο οποίος δεσμεύτηκε να δρομολογήσει διαδικασίες για επίλυση του προβλήματος, αλλά φαίνεται ότι τελικά απευθυνόμαστε σε ώτα μη ακουόντων. Εδώ να πούμε ότι η κυβέρνηση, αφήνοντας σε εκκρεμότητα το θέμα αυτό, παραβιάζει συγχρόνως και τη Σύμβαση του Άρχους, η οποία προνοεί ότι οργανωμένα σύνολα της κοινωνίας των πολιτών έχουν δικαίωμα στην εμπλοκή, στη λήψη αποφάσεων και πολιτικών σχετικά με το περιβάλλον.

Επιπλέον, πολύ έντονα αισθάνομαι, κύριε Πρόεδρε και αγαπητοί συνάδελφοι, να τοποθετηθώ και στις εξελίξεις γύρω από το θέμα του Ακάμα. Στην ομιλία του μόλις προχθές ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε ότι έχει ληφθεί απόφαση και έχει κηρυχθεί το σύνολο της κρατικής γης και του κρατικού δάσους στην περιοχή του Ακάμα σε εθνικό πάρκο και ότι ο σχεδιασμός υλοποίησης βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη. Η δήλωση αυτή μας προκαλεί έκπληξη, αφού μόλις τον προηγούμενο Σεπτέμβρη, του 2016, το αρμόδιο υπουργείο είχε προκηρύξει διαγωνισμό για εκπόνηση σχεδίου διαχείρισης, ανάπτυξης και αξιοποίησης του εθνικού πάρκου της χερσονήσου του Ακάμα, διαδικασία που έληγε τις 18 Οκτωβρίου 2016. Η απόφαση αυτή, κατά τον Υπουργό Γεωργίας, «θα βοηθούσε στη χάραξη της σωστής στρατηγικής για το σχεδιασμό ενός μακροχρόνιου σχεδίου διαχείρισης και αξιοποίησης του εθνικού πάρκου».

Εύλογα λοιπόν διερωτώμαι πώς το νέο σχέδιο που αναφέρθηκε ο κ. Υπουργός Οικονομικών ετοιμάστηκε σε χρόνο ρεκόρ και τι μεσολάβησε από την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου και την προκήρυξη του διαγωνισμού να αρχίσουν όλα από την αρχή. Δική μας θέση είναι η δημιουργία ενός εθνικού πάρκου, το οποίο, εάν αξιοποιηθεί σωστά και με κύρια συνιστώσα την ανάπτυξη των γύρω κοινοτήτων, τότε θα επιφέρει μόνο θετικά στην περιοχή. Θεωρούμε ότι ο Ακάμας αποτελεί μοναδικό οικότοπο σε εθνικό και σε ευρωπαϊκό επίπεδο και για αυτό το λόγο η πολιτεία οφείλει να ξεεύρει εκείνη τη λύση η οποία δε θα διαχωρίζει

τους ιδιοκτήτες γης σε νικητές και χαμένους, αλλά ταυτόχρονα θα διασφαλίσει το μέλλον μια τέτοιας περιβαλλοντικής σημασίας περιοχής.

Σε αυτές τις κρίσιμες εποχές απαιτείται η ενότητα όλων των πολιτικών δυνάμεων και η δημιουργία ενός εσωτερικού μετώπου, για να πετύχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα, μακριά από ανταγωνιστικές συμπεριφορές, οι οποίες μόνο χαμένο θα έχουν το περιβάλλον.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το είπα πολλές φορές και θα το επαναλάβω ακόμα μια φορά, σε θέματα περιβάλλοντος και υγείας δεν πρέπει να υπάρχει χρώμα ούτε ανταγωνισμός. Δε χωράνε αντιπαραθέσεις και αντιθέσεις. Οφείλουμε να αντιληφθούμε ότι ο αντίκτυπος όλων αυτών θα είναι η καταστροφή της φύσης, του περιβάλλοντος, της υγείας και παραπέρα της ίδιας της ζωής μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θέλω τώρα να πω και δυο λόγια για την υγεία.

Δε θα αναφερθώ φυσικά στο διαλυμένο σύστημα-μη σύστημα που έχουμε σήμερα, κύριε Νουρή, που δεν προσφέρει στον πολίτη αυτά που είναι υποχρέωση του κράτους να παρέχει στους πολίτες του. Άλλωστε, τι να πρωτοαναφέρω; Τα έχουν πει και οι συνάδελφοι προηγουμένως. Λίστες αναμονής; Ανθρώπους που πεθαίνουν λόγω μη έγκαιρης αντιμετώπισης; Την υποστελέχωση των νοσοκομείων λόγω της φυγής ιατρών; Την έλλειψη αναλωσίμων και φαρμάκων και πολλά άλλα;

Εδώ και μήνες φωνάζουμε να δοθούν χρήματα για την υγεία, να γίνουν επενδύσεις, να γίνουν αναβαθμίσεις και αναδιοργάνωση των νοσοκομείων. Περιμένουμε πώς και πώς να δούμε να εφαρμόζεται το ΓΕΣΥ. Ραχοκοκαλιά του συστήματος πρέπει να είναι τα κρατικά νοσοκομεία, όπως δήλωσε και ο ίδιος ο Υπουργός Υγείας στην επιτροπή Υγείας. Ιδρύεται οργανισμός δημοσίου δικαίου, για να διαχειριστεί τα κρατικά νοσοκομεία, ημικρατικός οργανισμός δηλαδή. Εμείς ζητούμε εξασφαλίσεις ότι τα κρατικά νοσηλευτήρια δε θα βρεθούν σε κατάσταση ιδιωτικοποίησής τους όπως γίνεται με άλλους ημικρατικούς οργανισμούς. Ελπίζω η θέση του Υπουργού Υγείας για εξασφάλιση της ιδιοκτησίας του κράτους στα δημόσια νοσοκομεία να είναι η πραγματικότητα. Και το λέω αυτό, γιατί ο Υπουργός Οικονομικών με επιστολή του δήλωσε ότι διαφωνεί με το μονοασφαλιστικό και θέλει να εξεταστούν άλλες μέθοδοι, όπως το πολυασφαλιστικό. Πρόσφατα μαθαίνουμε ότι ίσως χρειαστεί και άλλη μελέτη. Πάλι δηλαδή από την αρχή.

Πρέπει όλοι να επικεντρωθούμε με συναίνεση, πάντρεμα ιδεών και βέλτιστων πρακτικών και να εφαρμόσουμε ένα ασθενοκεντρικό μονοασφαλιστικό ΓΕΣΥ, ένα ΓΕΣΥ που θα σέβεται τον πολίτη, να μην τον εξευτελίζει σε θέματα υγείας, στην πιο δύσκολή του ώρα δηλαδή. Μόνο έτσι, αν θα τα καταφέρουμε. Διαφορετικά, βλέπω και αυτή την προσπάθεια να αποτυγχάνει και τα αποτελέσματα δυστυχώς θα είναι τραγικά.

Κλείνοντας, εύχομαι αυτά τα πολυδιαφημισμένα χρονοδιαγράμματα να τηρηθούν και το 2020 να αρχίσει το ΓΕΣΥ. Θα πετύχουμε, μόνο όταν η πολιτική θα πάψει να αποφασίζει αν θα πάρει κάποιος έγκαιρα και σωστά τη θεραπεία του με παρεμβάσεις. Είναι πράγματι κατάντια να τρέχεις από βουλευτή σε βουλευτή για μια παρέμβαση, γιατί ο πολίτης δεν μπορεί να έχει την υγεία του, το αυτονόητο, αυτό δηλαδή που είναι βασικό δικαίωμά του. Όταν αυτά τα φαινόμενα εξαλειφθούν, ίσως και να έχουμε, ίσως και να δημιουργήσουμε ένα γενικό σύστημα υγείας. Τουλάχιστον να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες των αρρώστων και μόνο των αρρώστων.

Και, αγαπητέ κύριε Νουρή, έν' καλά αυτά που είπτε. Θέλω να σας πω κάτι, ότι πρέπει στο τέλος της ημέρας να ομονοήσει και η κυβέρνηση. Ξέρετε πολύ καλά ότι υπάρχουν διαφορετικές απόψεις και γνώμες στην ίδια την κυβέρνηση, παρά το ότι ο κ. Παμπορίδης μάς έχει πει ότι η απόφαση αυτή για το μονοασφαλιστικό είναι του Υπουργικού Συμβουλίου, παρά τη διαφωνία του κ. Γεωργιάδη. Μας τα είπε στη Βουλή, ήσαστε παρών. Δε νομίζω ότι θα το διαψεύσετε αυτό. Άρα λοιπόν χρειάζεται και στην ίδια την κυβέρνηση ομοψυχία και ομοφωνία μαζί με τα δύσκολα νομοσχέδια που εξετάζουμε, προκειμένου να μπορούμε να προσφέρουμε στον πολίτη εκείνο το οποίο περιμένει από εμάς.

Σας εύχομαι καλά Χριστούγεννα, καλό νέο έτος και να έχετε την υγεία σας!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Πανίκος Λεωνίδου του Δημοκρατικού Κόμματος.

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι βουλευτές,

Η ψήφιση του προϋπολογισμού ισοδυναμεί -και δεν ομιλώ για εμπιστοσύνη, επειδή λειτουργούμε σε ένα προεδρικό σύστημα- με επιδοκμασία της κυβερνητικής πολιτικής. Από πλευράς μας όμως, ως Δημοκρατικό Κόμμα θέλουμε να καταστήσουμε σαφές ότι θα ψηφίσουμε τον προϋπολογισμό, για να εξασφαλίσουμε την ομαλή λειτουργία της Δημοκρατίας, ιδιαίτερα κατά την κρίσιμη αυτή περίοδο αναζωπύρωσης των συνομιλιών για λύση του Κυπριακού. Αυτό όμως σε καμία περίπτωση δεν ισοδυναμεί με επιδοκμασία από πλευράς δικής μας στην κυβέρνηση και την πολιτική της, απέναντι στην οποία βρισκόμαστε σε κάθε περίπτωση που κρίνουμε ότι αυτή η πολιτική δεν είναι συμφέρουσα και ωφέλιμη για τον τόπο.

Σε συνέχεια αυτού που ανέφερα προηγουμένως θέλω να καταστεί σαφές ότι θα ήταν πάρα πολλές οι παρατηρήσεις που θα μπορούσα να διατυπώσω για το συγκεκριμένο προϋπολογισμό ως σύνολο, αλλά και στα επιμέρους κεφάλαια. Πολύ πιο απλά, θα τον χαρακτήριζα ως επανάληψη-φωτογραφία του περσινού, για να μην πω εν τέλει αντιαναπτυξιακό, υπό την έννοια ότι σε αρκετές περιπτώσεις όχι μόνο δεν αυξάνει, αλλά αντίθετα μειώνει τα κονδύλια. Αντιαναπτυξιακός, διότι δεν επικεντρώνεται και δε δίνει ώθηση σε συγκεκριμένους τομείς οι οποίοι είναι απαραίτητοι για την προώθηση της κυπριακής οικονομίας.

Για παράδειγμα, η Κύπρος βρίσκεται σε έναν παράδεισο αένων πηγών ήπιας μορφής ενέργειας, τις οποίες όμως η κυβέρνηση αφήνει ανεκμετάλλετες. Χρειάζεται και είναι αναγκαίο λοιπόν ένα εθνικό πρόγραμμα ενέργειας για την εκμετάλλευση των πηγών αυτών.

Στον τουρισμό, ο οποίος αποτελεί τη βασικότερη πηγή συναλλάγματος, δεν υπάρχει ο αναγκαίος σχεδιασμός για προσέλκυση θρησκευτικού, επιστημονικού και αθλητικού τουρισμού.

Η πολιτική που αφορά τα λιμάνια μας και ιδιαίτερα η συμφωνία που συνομολογήθηκε με σκοπό την ιδιωτικοποίηση του μεγαλύτερου μέρους των υπηρεσιών που προσφέρει το λιμάνι Λεμεσού αποτελεί επίσης μια μη αποδοτική και συμφέρουσα για το κράτος εξέλιξη. Στο πλαίσιο αυτό δυστυχώς έχει προκληθεί μεγάλη αναστάτωση και ανασφάλεια στο προσωπικό της Αρχής Λιμένων, που σε κάποιες περιπτώσεις κατέστη αντικείμενο εκμετάλλευσης από τις ιδιωτικές εταιρείες που έχουν συμβληθεί με την Αρχή Λιμένων.

Είμαι βέβαιος ότι ακόμα και οι βουλευτές της συμπολίτευσης δε θα μπορούσαν να μη συμφωνήσουν για το ότι τα προβλεπόμενα στον προϋπολογισμό κονδύλια κρίνονται ως ανεπαρκή και η πολιτική της ανάπτυξης περιορισμένη. Ο προϋπολογισμός που σήμερα καλούμαστε να ψηφίσουμε είναι και αντικοινωνικός, με την έννοια πως όχι μόνο δεν προωθεί, αλλά αντίθετα συρρικνώνει το κοινωνικό κράτος. Ο κυπριακός λαός στη μεγάλη του πλειοψηφία αντιμετωπίζει σοβαρότατες οικονομικές δυσκολίες και το κράτος, αντί να ανακουφίζει, τον επιβαρύνει με συνεχείς περικοπές.

Για την παιδεία. Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Παιδείας αποτελεί δυστυχώς μια επανάληψη του περσινού, με μόνη διαφορά τις περικοπές στις αναπτυξιακές δαπάνες, οι οποίες παρουσιάζουν μείωση €9,5 εκατομ., κάτι που οφείλεται στον περιορισμό ανέγερσης, επέκτασης και βελτίωσης υποδομών. Διαπιστώνουμε την έλλειψη στρατηγικού και υλοποιήσιμου σχεδιασμού.

Για όλα δυστυχώς τα ζητήματα που αναφύονται εκπονούνται συνεχώς μελέτες από διάφορες επιτροπές, οι πλείστες των οποίων βρίσκονται στα συρτάρια του υπουργείου. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το θέμα της παραβατικότητας και αντικοινωνικής συμπεριφοράς των παιδιών μας, με πολλά πρόσφατα περιστατικά που έχουν εκδηλωθεί στα σχολεία. Οι μελέτες, οι εκθέσεις, οι δράσεις και τα προγράμματα που έγιναν από το Υπουργείο Παιδείας για αντιμετώπιση της παραβατικότητας είναι πάρα πολλές. Μια τεκμηριωμένη όμως έρευνα, η οποία θα καταδείξει πραγματικά πού εστιάζεται το πρόβλημα, ποια τα αίτια και πώς αντιμετωπίζεται, δεν έχει γίνει. Σε αντίθεση με το πρόβλημα της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης των παιδιών, όπου στο πλαίσιο σχεδιασμού εθνικής στρατηγικής πραγματοποιήθηκε μια σοβαρή και επιστημονική έρευνα με τη συμμετοχή δυο χιλιάδων παιδιών. Συνεπώς, επιβάλλεται άμεσα να χαραχθεί κι εδώ μια εθνική στρατηγική για τη βία στα σχολεία.

Και από το φετινό προϋπολογισμό του Υπουργείου Παιδείας απουσιάζει η χάραξη στρατηγικής για τη δημιουργία τεχνολογικών-επαγγελματικών σχολών μέσης εκπαίδευσης, αντίστοιχων των μουσικών και αθλητικών σχολείων, για τη φοίτηση παιδιών με μαθησιακά προβλήματα. Τα παιδιά θα αποκτήσουν πολλές δεξιότητες σε τεχνικά κυρίως επαγγέλματα, οι οποίες θα τους φανούν χρήσιμες για την εξεύρεση εργασίας. Ακόμα, η κυβέρνηση όφειλε να μελετήσει και να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε με την κατάργηση του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου, το οποίο απορροφούσε πολλούς απόφοιτους των τεχνικών σχολών, κάτι που θα στηρίξει ευρύτερα την οικονομία.

Μεγάλη καθυστέρηση παρατηρείται επίσης στην κατάθεση της πρότασης της κυβέρνησης για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η οποία αποτελεί σημαντικό πυλώνα λειτουργίας του δημόσιου σχολείου, καθώς και στην κατάθεση των κανονισμών λειτουργίας των σχολείων δημοτικής εκπαίδευσης. Για τους κανονισμούς μέσης εκπαίδευσης, που ήδη συζητούμε στην επιτροπή Παιδείας, ελπίζουμε ότι θα βρεθεί κοινή συνισταμένη, έτσι που να δημιουργήσουμε προοπτικές μιας εύρυθμης και αποδοτικής μέσης εκπαίδευσης.

Μια άλλη αδυναμία του εκπαιδευτικού μας συστήματος αποτελεί η μη ικανοποίηση των εκπαιδευτικών και μαθησιακών αναγκών παιδιών με ειδικές ικανότητες. Είναι πολλά τα παραδείγματα άνισης μεταχείρισης και

αναποτελεσματικής δράσης, που πληγώνουν και απογοητεύουν τόσο τους γονείς όσο και τα ίδια τα παιδιά, που καταβάλλουν τεράστιους αγώνες, προκειμένου τα παιδιά αυτά να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες με τα υπόλοιπα και στο θέμα της εκπαίδευσης.

Σχετικά με την ανώτερη εκπαίδευση, παρά το νεαρό της δημιουργίας του Φορέα Διασφάλισης και Πιστοποίησης της Ποιότητας, ακούμε παράπονα από τα υφιστάμενα ιδρύματα, κύριε πρόεδρε της επιτροπής Παιδείας, για υπέρμετρη προσπάθεια επιβολής κανόνων οι οποίοι δημιουργούν δυσλειτουργίες και προβλήματα στην προώθηση των σκοπών και των στόχων τους.

Για τα δημόσια πανεπιστήμια είναι η θέση του Δημοκρατικού Κόμματος ότι επιβάλλεται η τροποποίηση ή και η ψήφιση ενός ενιαίου νόμου, που θα ρυθμίζει και θα προβλέπει τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας τους, καθώς και τον τρόπο εκλογής των αξιωματούχων, με ομοιόμορφο και ενιαίο τρόπο, που δε θα δημιουργούν ανισότητες και παραδοξότητες. Ακόμα, θα πρέπει για σκοπούς ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας να ρυθμιστεί νομοθετικά η δυνατότητα σύστασης εταιρειών-νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου με δημόσιο χαρακτήρα, έτσι που να αποφεύγονται αργόσυρτες, γραφειοκρατικές διαδικασίες.

Στο σημείο αυτό να μου επιτρέψετε να επισημάνω μερικές από τις αδυναμίες στον τομέα του πολιτισμού. Χωρίς να θέλω να ακυρώσω τις προσφερόμενες υπηρεσίες που παρέχονται από το αρμόδιο όργανο του κράτους, δυστυχώς μέχρι σήμερα δεν κατέστη δυνατή η δημιουργία ενός επιτελικού οργάνου προώθησης, σχεδιασμού και ανάπτυξης του πολιτισμού στην Κύπρο. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού παρέμεινε διαχειριστικός οργανισμός, που οργανώνει, χρηματοδοτεί, επιβλέπει και ενίοτε χειραγωγεί εκδηλώσεις, αναπτύσσοντας ένα επιτροπικό σύστημα. Πολιτισμός φυσικά δεν είναι ή, έστω, δεν είναι μόνο οι ψυχαγωγικές εκδηλώσεις του καλοκαιριού, που χαρακτηρίζονται συλλήβδην “πολιτισμικές”.

Διαπιστώνουμε επίσης ότι τα κρατικά πανεπιστήμια δυστυχώς δεν μπόρεσαν να γίνουν μέχρι στιγμής ουσιαστικοί φορείς πολιτισμού. Οι περιορισμοί που επιβάλλει το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά και οι διαπροσωπικές αντιζηλίες και ίντριγκες μεταξύ των στελεχών δημιουργούν μεγαλύτερη θεσμική αδυναμία παραγωγής πολιτισμού. Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, για παράδειγμα, δεν μπόρεσε μέχρι σήμερα να λειτουργήσει στο βαθμό που έχει σχεδιάσει τη σχολή καλών τεχνών στη Λεμεσό.

Τοπική αυτοδιοίκηση.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το σύνταγμα και οι νόμοι μας καθιέρωσαν, εκτός από την κεντρική Δημοκρατία και τη δημιουργία κεντρικών οργάνων που ασκούν την εξουσία τους σε ολόκληρη την επικράτεια, και την τοπική Δημοκρατία. Είναι αυτή που αποκαλούμε τοπική αυτοδιοίκηση, τα όργανα της οποίας είναι οι δήμοι και οι κοινότητες. Δεν αρκεί συνεπώς μια τεχνική αντιμετώπιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, αφού δεν πρόκειται για κάποιο τεχνικό ζήτημα, αλλά για τη Δημοκρατία την ίδια, για την τοπική διάστασή της, για την τοπική Δημοκρατία. Γι' αυτό το Δημοκρατικό Κόμμα επέμενε στη διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών και διεφώνησε στην παράταση διάρκειας του χρόνου της λαϊκής εντολής, στηρίζοντας την ανανέωσή της, ενισχύοντας συγχρόνως τη δημοκρατία και την αποφυγή νόθευσης του δημοκρατικού πολιτεύματος της τοπικής Δημοκρατίας και κατ' αντανάκλαση της συνολικής Δημοκρατίας.

Στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης η άσκηση των δικαιωμάτων των πολιτών και η συμμετοχή τους μπορεί να είναι πράγματι πιο ουσιαστική και πιο αποτελεσματική, γιατί δημιουργεί περισσότερες δυνατότητες πρόσβασης του πολίτη στις προσφερόμενες υπηρεσίες που παρέχουν οι δήμοι και οι κοινότητες. Η επίτευξη αυτού του κεντρικού στόχου χρειάζεται μία ριζική ανάπλαση των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης, βασισμένη στην ενδυνάμωση της θέσης του πολίτη και της συμμετοχής του στην άσκηση της εξουσίας σε τοπικό επίπεδο. Καθιέρωση και διεξαγωγή τοπικών δημοψηφισμάτων, παραδείγματος χάριν, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προς την κατεύθυνση αυτή. Στο πνεύμα αυτό και στις στοχεύσεις μας αυτές θα είναι και η τελική θέση μας στην περιβόητη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ύπαιθρος. Είναι με θλίψη και πόνο, κύριε Πρόεδρε, που διαπιστώνει κανείς, επισκεπτόμενος την ύπαιθρο, την κατάρρευση, ερήμωση και εξαθλίωση των χωριών μας. Η έλλειψη σχεδιασμού και χάραξη στρατηγικής επίλυσης των προβλημάτων της υπαίθρου αποτυπώνεται και στο φετινό προϋπολογισμό, χωρίς μέχρι σήμερα οποιαδήποτε απάντηση από το Υπουργείο Εσωτερικών. Γιατί, παραδείγματος χάριν, έχουν αποκοπεί €600.000 από τα κρασοχώρια, μια περιοχή που αργοσβήνει, ένεκα ακριβώς της διαχρονικής ανταγωνιστικής πολιτικής, με αποκορύφωμα την ανεπαρκή πολιτική της σημερινής κυβέρνησης; Από τον παρόντα προϋπολογισμό απουσιάζουν ακριβώς όλες εκείνες οι πολιτικές, όπως η παροχή κινήτρων σε νεαρά ζευγάρια να επιστρέψουν στην ύπαιθρο, η ενίσχυση προγραμμάτων για ανάπτυξη μικρών συνεταιρισμών, επέκταση οικιστικών ζωνών, δημιουργία αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών, ιατρικών μονάδων και χορήγηση ειδικών επιδομάτων στις ορεινές κυρίως κοινότητες.

Παρατηρεί κανείς ακόμα την ανυπαρξία ελέγχου και αναποτελεσματικότητας από κάποιους θεσμούς ή από κάποια όργανα του κράτους, όταν πρόκειται για την κατασκευή έργων που αφορούν την ύπαιθρο. Τα

παραδείγματα είναι πολλά. Στην Πάχνα, ενώ έχει διαχωριστεί γη σε οικόπεδα με σκοπό την παραχώρησή τους σε νεαρά ζευγάρια, εντούτοις αυτά παραμένουν αδιάθετα δεκαπέντε χρόνια, παρακαλώ, χωρίς κάποιο όργανο του κράτους να δίνει μια λύση. Το ίδιο συμβαίνει στο Πρασιό Αυδήμου και σε άλλες περιοχές. Αποκορύφωμα όλης αυτής της αδιαφορίας και αμελούς άσκησης των καθηκόντων των οργάνων της διοίκησης είναι η πλημμελής κατασκευή κατοικιών στην περιοχή Ασώματου, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως πολυπροβληματικές και σχεδόν ετοιμόρροπες. Κατοικίες τις οποίες αγόρασαν φτωχά και νεαρά ζευγάρια από τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης με σκοπό την επίλυση του προβλήματος στέγασής τους.

Μια άλλη μεγάλη αδικία, αλλά και παράνομη συμπεριφορά του κράτους και της κυβέρνησης αφορά τις περιοχές Αμαθούντας και Ερήμης, στις οποίες έχουν απαλλοτριωθεί μεγάλες εκτάσεις γης ή κατακρατούνται με σκοπό την απαλλοτρίωση για αρχαιολογικούς σκοπούς εδώ και χρόνια, χωρίς να αποζημιωθούν οι ιδιοκτήτες τους. Δυστυχώς, η κυβέρνηση, κατά παράβαση της συνταγματικής πρόνοιας στα δικαιώματα της ιδιοκτησίας, συνεχίζει να αδιαφορεί και να αμελεί, χωρίς να επιδιώκει την άρση της συνεχιζόμενης αδικίας.

Ένα άλλο θέμα, που αφορά ολόκληρη την επαρχία της Λεμεσού, είναι οι αδυναμίες και τα προβλήματα του νοσοκομείου Λεμεσού όπως έχουν εκτεθεί και από άλλους συναδέλφους. Ένα όμως από τα βασικότερα προβλήματα που δυσχεραίνει τη ζωή των κατοίκων της Λεμεσού είναι η κυκλοφοριακή συμφόρηση που παρατηρείται σε αρκετούς κόμβους της πόλης, όπως στην Αγία Φύλα, όπου απαιτείται άμεσα ο σχεδιασμός και κατασκευή ανισόπεδων ή υπόγειων απευθείας οδικών συνδέσεων της περιοχής με τις βόρειες κοινότητες, οι οποίες σήμερα έχουν καταστεί οικιστικά προάστια, που φιλοξενούν και διατηρούν αρκετό πληθυσμό ο οποίος διακινείται μέσω της Αγίας Φύλας.

Επίσης, επιβάλλεται η κατασκευή παρακαμπτήριου δρόμου προς την Παλόδεια, παρέχοντας εναλλακτική...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει λήξει ο χρόνος σας.

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κλείνοντας, είναι σημαντικό και επιβεβλημένο να σημειώσουμε ότι για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, η οποία συνεχίζει να πλήττει τον τόπο μας, απαιτείται η συνεργασία και η συλλογικότητα όλων των οργάνων του κράτους. Με τον τρόπο αυτό θα στείλουμε το μήνυμα της ενότητας και της υπευθυνότητας προς την κοινωνία για το ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει και η Βουλή και οι βουλευτές. Με τις δικές μας πράξεις και την προσπάθεια αξιολόγησης...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε πάρα πολύ, άρκεψεν τζιαι θυμώνει ο κ. Κουλίας.

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, θα μου δώσει ένα λεπτό ο κ. Κουλίας. Με την άδειά σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Θα δημιουργήσουμε λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, επειδή ενδιαφέρει...

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Προνοείται από το σύνταγμα, πάρε όσο θέλεις!

(Γέλια)

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ τον κ. Κουλία!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Το σύνταγμα να ευχαριστείς!

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Και το σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, στο οποίο ορκιστήκαμε και είμαστε εδώ, για να το υποστηρίξουμε και να το διατηρήσουμε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και να μην το εκμεταλλευόμαστε!

Π. ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Με τις δικές μας πράξεις και την προσπάθεια αξιολόγησης των θεσμών και θεσμικών οργάνων του κράτους θα δημιουργήσουμε τις προοπτικές για επανάκτηση, κύριε Πρόεδρε, της χαμένης εμπιστοσύνης των πολιτών προς το πολιτικό σύστημα και στους θεσμούς του κράτους. Θεσμοί, οι οποίοι την τελευταία περίοδο έχουν πληγεί σχεδόν ανεπανόρθωτα από πράξεις και συμπεριφορές προσώπων που έχουν φανεί κατώτερα του θεσμικού ρόλου που έχουν αναλάβει.

Σας ευχαριστώ.

Καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Άντρος Καυκαλιάς για το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Α. ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Το μεγάλο στοίχημα της ανάταξης αρχικά της οικονομίας και της ανάπτυξης στη συνέχεια δεν μπορεί να κερδηθεί για τη χώρα, αν δεν κερδηθεί στον πρωτογενή τομέα, κύριε Χάρη Γεωργιάδη. Αναφέρομαι στον Υπουργό Οικονομικών, καθότι στην πολυσέλιδη ομιλία του την περασμένη Παρασκευή στη Βουλή για τους προϋπολογισμούς δε βρήκε μία λέξη να πει για την αγροτική ανάπτυξη και τον πρωτογενή τομέα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την πραγματική οικονομία ενός τόπου και τους πολίτες είναι η οικονομική κρίση να πάρει χαρακτηριστικά μονιμότητας. Δυστυχώς, οι πολιτικές επιλογές της κυβέρνησης και κατά συνέπεια οι πραγματικότητες που διαμορφώνονται καταδεικνύουν ακριβώς πως η οικονομία κινείται σε αυτή την τροχιά, της εδραίωσης δηλαδή συνθηκών κρίσης και μόνιμης πίεσης εις βάρος του κοινωνικού συνόλου. Θύμα αυτής της εξέλιξης και των πολιτικών επιλογών είναι και η αγροτική οικονομία, ο πρωτογενής τομέας, που από ατμομηχανή και βασικός πυλώνας ανάπτυξης έχει μετατραπεί σε παραμελημένο και υποδεέστερο τομέα, σε ουρανό και σε σχέση με την αξία που του προσδίδεται, αλλά και σε σχέση με την τελική συνεισφορά του επί του ΑΕΠ της χώρας, μόλις 2,1%.

Δυστυχώς, αποδεικνύεται πως η κυβέρνηση δεν έχει ακόμη αντιληφθεί τη σημασία και την κρισιμότητα του αγροτικού τομέα και την αξιακή βαρύτητα της κυπριακής γεωργίας και κτηνοτροφίας για την οικονομική ανασυγκρότηση της χώρας. Πρωταρχικός στόχος θα έπρεπε να ήταν η ανασυγκρότηση της αγροτικής οικονομίας και η αναζωογόνηση της υπαίθρου. Στην ομιλία του ο Υπουργός Οικονομικών έκανε αρκετές αναφορές σε ιδιώτες επενδυτές και στρατηγικούς συνεργάτες. Επί τούτου θέλω να πω το εξής: Ο καλύτερος στρατηγικός επενδυτής για τον τόπο μας θα μπορούσε να είναι ο ίδιος ο πρωτογενής τομέας.

Ενώ λοιπόν όλα τα στοιχεία δείχνουν πως ο αγροτικός τομέας μπορεί και να αντέξει σε περιόδους κρίσης, αλλά και να αποτελέσει πράγματι τον κύριο πυλώνα μιας νέας αναπτυξιακής πορείας της κυπριακής οικονομίας με σταθερές βάσεις, η κυβέρνηση επιμένει να έχει τα βλέμματα στραμμένα αλλού. Ως εκ τούτου, παρουσιάζεται ανήμπορη να αντιμετωπίσει τα προβλήματα και τις προκλήσεις της αγροτικής οικονομίας, είτε γιατί δεν επιδεικνύεται η αναγκαία πολιτική βούληση είτε γιατί δε διατίθενται οι απαραίτητοι πόροι, τα μέτρα και οι μηχανισμοί στήριξης που θα δώσουν την ώθηση είτε γιατί οι γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις υπολείπονται σε συστήματα εκσυγχρονισμού και τεχνολογικές αναβαθμίσεις είτε λόγω της συνεχούς φιλελευθεροποίησης του διεθνούς εμπορίου και των ανταγωνιστικών πιέσεων που δέχονται τα κυπριακά προϊόντα. Σε κάθε περίπτωση σημαντικά ζητήματα που αφορούν στην αγροτική οικονομία παραμένουν άλυτα, δυσχεραίνοντας περαιτέρω την αγροτική ζωή και αφεύκτως τη θέση των κατοίκων της υπαίθρου.

Την ίδια ώρα ο προϋπολογισμός του κράτους, ως επίσης οι συνολικότεροι σχεδιασμοί και αποφάσεις της κυβέρνησης δεν αποτελούν απάντηση ή λύση στα πολλά προβλήματα και τις πιέσεις που δέχεται ο αγροτικός τομέας. Αντίθετα, σε κάποιες περιπτώσεις επιδεινώνουν τα δεδομένα. Για παράδειγμα, η καθυστέρηση της έγκρισης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 εγκρίθηκε τέλος του 2015. Κατά συνέπεια, χάθηκε κρίσιμος χρόνος στο να "τρέξουν" τα προγράμματα στήριξης των αγροτών και σε ό,τι αφορά στον τομέα των επιδοτήσεων ως δίκτυο προστασίας του αγροτικού εισοδήματος, αλλά και σε ό,τι αφορά στο σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και στήριξης της αγροτικής ανάπτυξης.

Χωρίς λύση παραμένει και το θέμα της χρηματοδότησης των αγροτών από πιστωτικά ιδρύματα, ώστε να καταστεί εφικτή η συμμετοχή στα προγράμματα και η διεκδίκηση κονδυλίων από το σύνολο των ενδιαφερομένων.

Την ίδια στιγμή ο ΟΓΑ παραμένει ακρωτηριασμένος χωρίς την αναγκαία στελέχωση και τα κονδύλια, για να μπορεί να επιτελέσει το έργο του. Ως αποτέλεσμα, οι γεωργοί αναμένουν ακόμη τις αποζημιώσεις τους, τις οποίες έπρεπε να είχαν πάρει εδώ και καιρό. Και, ενώ οι γεωργοί βρίσκονται κάτω από τα όριά τους, η κυβέρνηση ακόμα είναι στο ψάξιμο για την εκπόνηση νέου ασφαλιστικού σχεδίου. Ως ΑΚΕΛ επαναλαμβάνουμε τη θέση μας ότι επιβάλλεται ενίσχυση και εκσυγχρονισμός του ΟΓΑ και όχι το κλείσιμό του.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση, απόλυτα προσηλωμένη στη νεοφιλελεύθερη ιδεολογία της και στην πολιτική του ξεπουλήματος δημόσιων οργανισμών, μεθοδεύει και το κλείσιμο της Επιτροπής Σιτηρών. Μια τέτοια εξέλιξη θα επιφέρει τεράστιες αρνητικές επιπτώσεις στον τομέα της κτηνοτροφίας και θα βλάψει τους παραγωγούς, τους καταναλωτές και την οικονομία ευρύτερα. Οι μόνοι που θα επωφεληθούν από ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι ορισμένοι ιδιώτες, οι οποίοι θα είναι οι μόνοι "παίκτες" στην αγορά, έχοντας πλέον και τον απόλυτο έλεγχό της. Αναπόφευκτα θα δούμε τις τιμές των σιτηρών να κινούνται προς τα πάνω, γεγονός που θα προκαλέσει αυξήσεις και στις τιμές βασικών ειδών πρώτης ανάγκης. Καλούμε την κυβέρνηση να εγκαταλείψει τις εμμονές της, να θέσει πάνω απ' όλα το συμφέρον του τόπου και της κοινωνίας και να διασφαλίσει το δημόσιο χαρακτήρα της επιτροπής και το ρυθμιστικό ρόλο που διαδραματίζει στην εμπορία και στη διατήρηση στρατηγικών αποθεμάτων. Αυτό που επιβάλλεται να γίνει είναι η αναδιοργάνωση της επιτροπής, ώστε να αναστραφεί η ζημιογόνα πορεία που, με ευθύνη της κυβέρνησης, αφέθηκε να καταγράψει τα τελευταία τρία χρόνια. Υπάρχει ο τρόπος να καταστεί βιώσιμη, υπάρχουν οι επιλογές, αρκεί η κυβέρνηση να επιδείξει την αναγκαία πολιτική βούληση.

Άλλο ένα παράδειγμα των πολιτικών επιλογών της κυβέρνησης εις βάρος του αγροτικού τομέα είναι η αποδυνάμωση του Τμήματος Αναδασμού. Η κυβέρνηση με την απόφασή της για κατάργηση δεκατριών θέσεων και ανανέωση της απόσπασης των υπαλλήλων του Τμήματος Αναδασμού σε άλλα τμήματα ακρωτηριάζει το θεσμό και δεν του επιτρέπει να ανταποκριθεί στην αποστολή του, αχρηστεύοντας ένα σημαντικό εργαλείο για την άσκηση γεωργικής πολιτικής, παρ' όλο που υπήρξε απόφαση από την κυβέρνηση και δέσμευση για διεξαγωγή μελέτης για τον αναδασμό, η οποία θα έπρεπε να είχε ολοκληρωθεί πριν από έξι μήνες. Έχοντας αυτά ως δεδομένα, εν εξελίξει έργα σε πολλές αγροτικές περιοχές δεν μπορεί να ολοκληρωθούν, ενώ προφανώς νέοι σχεδιασμοί δεν μπορεί να γίνουν.

Άλυτα παραμένουν ακόμα τα ζητήματα της επιδότησης του αγροτικού πετρελαίου κίνησης, ως επίσης της τιμής του ηλεκτρικού ρεύματος για γεωργικές δραστηριότητες. Χωρίς ουσιαστικά αποτελέσματα και οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για σχέδια ενίσχυσης της εισόδου νέων στο γεωργικό τομέα, αφού στην πράξη το σχέδιο για παραχώρηση από το κράτος γεωργικής γης για εκμετάλλευση από νέους δεν απέδωσε.

Κορυφαίο κεφάλαιο αποτελεί επίσης η ρύθμιση του θέματος της διάθεσης και της εμπορίας προϊόντων, ώστε να προστατευτεί η θέση του παραγωγού και του καταναλωτή σε αυτή τη διαδικασία. Η παροχή υψηλής ποιότητας προϊόντων σε δίκαιες τιμές στους καταναλωτές και η διασφάλιση του βιοτικού επιπέδου των παραγωγών είναι ο στόχος.

Ο εξορθολογισμός των πολιτικών για τη διαχείριση του νερού και η υιοθέτηση μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας τιμολογιακής πολιτικής, αποτελούν ακόμα ένα κρίσιμο ζήτημα.

Σε εκκρεμότητα και ο νόμος για την αλιεία, του οποίου η κατάθεση στη Βουλή, παρά και τις επανειλημμένες πιέσεις της επιτροπής Γεωργίας προς την κυβέρνηση, έχει σημειώσει μεγάλη καθυστέρηση.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Μια αναφορά και στην πορεία κατοχύρωσης του χαλλουμιού ως προϊόντος προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ). Όπως ενημερωνόμαστε από το αρμόδιο υπουργείο, η διαδικασία βρίσκεται στο τελικό στάδιο και σύντομα θα έχουμε κατάληξη. Ελπίζουμε και ευχόμαστε θετική κατάληξη, η οποία και αναμένεται να εδραιώσει το χαλλούμι ως το πρώτο εξαγωγικό προϊόν της Κύπρου. Ωστόσο, η κυβέρνηση καλείται να υποστηρίξει αυτή την πορεία εφαρμόζοντας σχέδια στήριξης του κλάδου της αιγοπροβατοτροφίας, ώστε να πετύχουμε εκείνα τα επίπεδα παραγωγής γάλακτος που να ικανοποιούν τις ανάγκες της αγοράς. Σχέδια που να μπορεί να αξιοποιηθούν και να υποστηρίξουν το σύνολο των παραγωγών.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να αναφερθώ στην Περιεκτική Οικονομική και Εμπορική Συμφωνία, τη CETA, μεταξύ Καναδά και Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για μία συμφωνία που συνομολογήθηκε, για να εξυπηρετήσει τις μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις εις βάρος των μικρών οικονομιών και επιχειρήσεων και ασφαλώς εις βάρος των εργαζομένων. Την ίδια ώρα σε κίνδυνο μπαίνουν και τα κράτη, αφού δημιουργούνται επιτροπές διαιτησίας, στις οποίες οι μεγαλοεπενδυτές μπορούν να προσφεύγουν εναντίον νόμων που

υπηρετούν το δημόσιο συμφέρον και να διεκδικούν αποζημιώσεις. Μέσα από αυτή τη συμφωνία, η οποία ουσιαστικά αποτελεί τη νεκρανάσταση της ΤΤΙΡ, καταργείται κάθε φραγμός στη δράση των πολυεθνικών, ενώ την ίδια στιγμή υιοθετούνται πολιτικές εις βάρος του περιβάλλοντος, της ασφάλειας των καταναλωτών και της δημόσιας υγείας. Μεταξύ άλλων διευκολύνεται και η εισαγωγή των γενετικά τροποποιημένων προϊόντων από την πίσω πόρτα, ενώ δημιουργούνται σοβαρές ανησυχίες για τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, αφού η μεγάλη πλειοψηφία αυτών των προϊόντων δεν αναγνωρίζονται στην εν λόγω συμφωνία. Ωστόσο και παρά την κρισιμότητα της συμφωνίας αυτής για την οικονομία του τόπου, η κυβέρνηση δεν έχει ενημερώσει κανέναν, δεν αντέδρασε, υπέγραψε τη συμφωνία και πραγματικά διερωτώμαι αν έχει συνειδητοποιήσει τα δεδομένα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η οικονομική κρίση που χαρακτηρίζει την αγροτική ζωή δεν είναι φαινόμενο αποκλειστικά του γεωργικού τομέα. Οι υπηρεσίες, η οικοδομική βιομηχανία και άλλοι τομείς έχουν επίσης δεχτεί σοβαρά πλήγματα από τις πιέσεις του διεθνούς περιβάλλοντος. Η γεωργία όμως ξεχωρίζει από τους άλλους τομείς της οικονομίας, διότι η κρίση σε αυτό τον τομέα έγινε τρόπος ζωής για τους αγρότες, ένα μόνιμο φαινόμενο με ρηχούς επιχειρηματικούς κύκλους, το οποίο ασκεί μια διαρκή πίεση στον κόσμο της υπαίθρου. Πίεση η οποία εντείνεται, καθότι έργα πνοής και πολιτικές ζωτικής σημασίας για την ύπαιθρο, όπως η βελτίωση των οδικών δικτύων, η δημιουργία παραγωγικών μονάδων που να δημιουργούν θέσεις εργασίας, η υλοποίηση στεγαστικών προγραμμάτων για νέα ζευγάρια και οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα, η παροχή κινήτρων στους μόνιμους κατοίκους, η στήριξη των σχολικών μονάδων, των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής ευημερίας, είναι δυστυχώς εκτός ατζέντας της κυβέρνησης.

Ταυτόχρονα, η αλλαγή στη φυσιογνωμία και το χαρακτήρα του συνεργατικού κινήματος, αλλά και η υλοποίηση της απόφασης για κλείσιμο των εμπορικών καταστημάτων του συνεργατισμού δημιουργούν ένα μονοπωλιακό εμπορικό περιβάλλον, το οποίο επιφέρει πρόσθετα βάρος στον κόσμο της υπαίθρου.

Δυστυχώς, σε αυτό το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον που έχει δημιουργηθεί μια νέα κοινωνική τάξη εδραιώνεται, η τάξη των αγροτών και των φτωχών. Έχουμε καθήκον και υποχρέωση να αναστρέψουμε αυτή τη νέα τάξη πραγμάτων. Το οφείλουμε στον αγρότη, το οφείλουμε στην οικονομία του τόπου.

Σας ευχαριστώ πολύ. Καλές γιορτές σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Κυριάκος Χατζηγιάννης του ΔΗΣΥ.

Και να καλωσορίσουμε τον κ. Γιαννάκη Μάτση που είναι μαζί μας, που υπηρέτησε πολλά χρόνια σε αυτή τη Βουλή.

Ναι, Κυριάκο.

Κ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ακούω την αριστερή πλευρά πραγματικά με τρόπο που μου προκαλεί κάποιες απορίες, σαν να ήταν απύσχα για δεκαετίες από αυτή την αίθουσα. Όμως σημειώνω το γεγονός ότι είναι απόλυτα συνεπείς στην απιστία τους ως προς τους δείκτες. Ποτέ δεν πίστεψαν στους δείκτες! Έτσι ακριβώς και όταν κυβερνούσαν. Ποτέ δεν κοιτούσαν δείκτες. Δεν κοιτούσατε ποτέ το δείκτη του ελλείμματος για μια πενταετία ολόκληρη, πόσο δανεισμό συσσωρεύσατε. Ποτέ δεν κοιτάξατε τον πληθωρισμό στην τότε εποχή, ποτέ δεν κοιτάξατε το δημόσιο χρέος, από πού το πήρατε και πού το καταλήξατε. Και πάνω από όλα το ότι η ανεργομάνα Σωτηρούλα Χαραλάμπους παρέλαβε ένα δείκτη 4,5 και τον οδήγησε στο 14,5 για σας δε λέει τίποτε και δεν πιστεύετε ποτέ στους δείκτες. Αυτή την εικόνα έχω σχηματίσει σήμερα! Θέλετε να εκμηδενίσετε παντελώς τα οποιαδήποτε αποτελέσματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πραγματικά σε σχέση με την προσφυγική πολιτική θα ήθελα να επαναλάβω κάτι το οποίο από αυτό το βήμα έχω αναφέρει. Κατέθεσα εδώ μια συγκεκριμένη επιστολή του τότε μεγαλοτραπεζίτη Υπουργού Οικονομικών σας, με την οποία έδινε την εξής εντολή σε όλους τους προσφυγικούς φορείς διαχείρισης ή υπηρεσίες, είτε ήταν ο Φορέας είτε ήταν η Μέριμνα: «Τερματίστε όλες τις προσφυγικές βοήθειες». Οδηγία-εντολή του κ. Σιαρλή. Δικός σας Υπουργός Οικονομικών ήταν! Και να σας θυμίσω επίσης ότι και οι Υπουργοί Εσωτερικών σας φερόντουσαν και παραφερόντουσαν σε όλη την επικράτεια της Κύπρου και μοίραζαν

οικόπεδα προσφυγικά χωρίς κανένα αντίκρισμα. Σήμερα ή μέχρι σήμερα έχουμε αυτή την εντολή, να εξαργυρώσουμε ή να κάνουμε πράξη αυτές τις υποσχέσεις της περασμένης επταετίας-οκταετίας.

Αμμόχωστος και κίνητρα... Να πω όμως και κάτι άλλο. Συμφωνώ με το συνάδελφο τον κ. Κέττηρο ότι, ναι, οι προσφυγικοί συνοικισμοί είναι μια κατάσταση πραγματικά αδικίας, μια κατάσταση πρόκλησης για τον προσφυγικό κόσμο. Συμφωνώ απόλυτα μαζί σας! Και είμαι της άποψης ότι -και μαζί μου θα συμφωνήσετε- η μοναδική δικαίωση για τον προσφυγικό κόσμο δεν είναι τα εκατοντάδες εκατομμύρια τα οποία πρέπει να ριχτούν σήμερα σε προσφυγικούς συνοικισμούς, παρά μόνο το αν θα ξανακυματίσει η σημαία της Κυπριακής Δημοκρατίας στη βραχονησίδα του Αποστόλου Αντρέα στην Καρπασία ή αν ο φορέας "Αμμόχωστος η πόλη μας" μετακομίσει τη διεκδίκησή του εντός της Αμμοχώστου.

Μεταφορά υπηρεσιών ή κίνητρα. Αναφερθήκατε και πάλι στην Αμμόχωστο. Και εδώ θα ήθελα να πω ότι τα κίνητρα που έχει δώσει αυτή η κυβέρνηση έδωσαν δουλειά στους κτίστες, στους τεχνίτες σε όλη την ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου. Και βεβαιώνουμε ότι αυτά τα κίνητρα θα συνεχιστούν, γιατί απλούστατα μέσα από αυτή την πολιτική μπορεί να δημιουργηθεί ανάπτυξη, μπορεί να δημιουργηθεί απασχόληση.

Μεταφορά υπηρεσιών. Και εδώ συγγέετε κάπως τα πράγματα, φαίνεται. Εσείς δεν είστε αυτοί οι οποίοι πρόσφατα συγχυσθήκατε, φαίνεται, ως προς το ποιος είναι ο ενοικιαστής των γραφείων της επαρχιακής διοίκησης, του Κτηματολογίου στην ελεύθερη περιοχή Αμμοχώστου, κατά πόσο, θα έλεγα, ήταν αυτός ο καταθέτης που κατέθεσε τα τεράστια ποσά χρημάτων στη συνεργατική Αμμοχώστου; Δεν ξέρω γιατί σήμερα το κρίνετε αυτό ή το επικρίνετε με αυτό τον τρόπο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επιώθηκε και από τον αγαπητό συνάδελφο τον κ. Γεωργίου ότι φιλοσοφία τους είναι να δημιουργήσουν τέτοιου είδους σχολεία, βάση των οποίων να είναι η δημοκρατία. Βεβαίως και συμφωνώ απόλυτα μαζί σας, αγαπητέ συνάδελφε. Πέραν τούτου όμως, θα ήθελα τη στήριξή σας στη συζήτηση για τα θέματα των κανονισμών, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα νέο σχολείο, ένα σχολείο νέο, το οποίο θα λειτουργεί προκομμένα και όχι στη βάση εκείνης της νοοτροπίας κάποιων καθηγητών ή διευθυντών που καλούσαν τα παιδιά να ερωτεύονται στους διαδρόμους των σχολείων, αντί να σπουδάζουν, αντί να διαβάζουν. Τέτοιου είδους σχολεία τα οποία δημιουργούν αυτή την κουλτούρα και αυτή τη συμπεριφορά στους μαθητές δεν τα θέλουμε!

Σε αυτή τη χώρα αποτελεί εξίσου προτεραιότητα να αλλάξει και το σύστημα της εκπαίδευσής μας. Ζωτικής σημασίας θέματα και πολιτικές για τη λειτουργία της εκπαίδευσης για δεκαετίες δεν τα ακουμπούσε κανένας. Και συγχαίρω το συνάδελφο τον κ. Λεωνίδου για το ότι πρώτη φορά από αυτό το βήμα έκανε έκκληση να γίνει αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και για πρώτη φορά από αυτό το βήμα έχει γίνει έκκληση να ετοιμαστούν κανονισμοί λειτουργίας των δημοτικών σχολείων. Αυτό μας φέρνει μπροστά. Ένας εκσυγχρονισμός των πολιτικών της εκπαίδευσης είναι όσο ποτέ άλλοτε αναγκαίος και επιβεβλημένος, επειδή τα πράγματα δεν πάνε καλά. Εμείς που κυβερνούμε βλέπουμε τις αδυναμίες και επιχειρούμε να τις διορθώσουμε. Μάλιστα, σε έναν τομέα ο οποίος μας κοστίζει ένα δισεκατομμύριο, αυξημένος έναντι του περσινού, είχαμε αμφισβητήσεις των απολυτηρίων μας επί διακυβέρνησής σας, βλέπε Γερμανία, βλέπε Τσεχία, βλέπε Γαλλία, έχουμε τα χαμηλότερα μαθησιακά αποτελέσματα, έχουμε από το πλέον υψηλό κόστος ανά μαθητή, παράγουμε φοιτητές για την ανεργία, απέχουμε από την έρευνα και την καινοτομία. Τα σχολεία μας παραλαμβάνουν από την κοινωνία παραβατικότητα, τη διαχειρίζονται με κάποιο τρόπο και παραδίδουν παραβάτες πίσω στην κοινωνία. Έστω και αν αυτό το ποσοστό είναι λιγότερο από 0,5%, είναι ποσοστό ικανό να αμαυρώσει το όνομα του υπόλοιπου 99,5%. Η εκπαίδευση απορροφά στο μεγάλο του μέρος το οικογενειακό εισόδημα, γεγονός που κτυπά πέραν των άλλων ακόμα και την ίδια την πολυτεχνία. Έχουμε υπαναχώρηση στις αρχές και αξίες, αλλά και στις αρετές της ελληνικής και χριστιανικής μας ταυτότητας και παράδοσης. Αυτή είναι η πλευρά των αδυναμιών που εμείς τονίζουμε και βλέπουμε. Ωστόσο, υπάρχει και η πλευρά των τεράστιων δυνατοτήτων. Η πρώτη δυνατότητα είναι η πρόθεσή μας να αλλάξουμε, να μεταρρυθμίσουμε ένα σύστημα, τις αδυναμίες του οποίου έχουμε εντοπίσει και γνωρίζουμε απόλυτα. Διαθέτουμε ένα άριστο ανθρώπινο δυναμικό, τη δημιουργικότητα του οποίου θέλουμε να θέσουμε σε ένα αλλαγμένο σύστημα εκπαίδευσης, που να αναδεικνύει τα χαρίσματά του.

Η παιδεία στον τόπο μας δέχεται πιέσεις από ξενόφερτες λογικές, από ιδεολογικές αγκυλώσεις, αλλά και από την εξέλιξη των ιδίων των πραγμάτων δικαιολογημένα, θα έλεγα, σε κάποιο βαθμό. Είναι όσο ποτέ άλλοτε αναγκαίο ο σχεδιασμός της πολιτικής της εκπαίδευσης να βρει συγκλίσεις προς ένα νέο όραμα. Εδώ είναι που απευθύνω ανοικτή πρόσκληση σε όλες εκείνες τις πολιτικές δυνάμεις που ασπάζονται τις παραδοσιακές αρχές και αξίες να συναποφασίσουμε στο πλαίσιο ενός νέου οράματος για τα ανοικτά θέματα εκπαίδευσης και παιδείας τα οποία βρίσκονται μπροστά μας.

Υπάρχουν δύο επιλογές στην αντιμετώπιση των προβλημάτων στο σύστημά μας. Η πρώτη είναι να την αράξουμε και να αφήσουμε τα διαχρονικά προβλήματα να συνεχίσουν να υπάρχουν και να τρώνε την παιδεία και στο μέλλον. Η άλλη επιλογή είναι να τολμήσουμε να αλλάξουμε και να αντιπαρατεθούμε στις δυνάμεις της συντήρησης και του κατεστημένου. Θα πρέπει να αλλάξουμε τις κακές συνήθειες και δυσλειτουργίες ενός

συστήματος ιδεολογικών και εμπορικών συμφερόντων, κακής νοοτροπίας, παραπαιδείας, του κακού μας εαυτού μας. Η ανάγκη για αλλαγή διαπιστώνεται από όλους, ωστόσο θα πρέπει να βρεθεί εκείνος ο ένας που θα προχωρήσει μπροστά.

Ο όλος διάλογος για τις παρούσες μεταρρυθμίσεις διεξάγεται κατά κοινή ομολογία σε μια χωρίς προηγούμενο διευρυμένη διαβούλευση. Σε αυτήν εμπλέκονται όλοι οι φορείς, μεταξύ αυτών οι μαθητές, οι γονείς, οι εκπαιδευτικές οργανώσεις και οι πολιτικές δυνάμεις, σε ένα διάλογο με δημοκρατική αντίληψη. Τον ζούμε εδώ στη Βουλή. Και τονίζω την ελαστικότητα του υπουργού, που δέχεται αλλαγές που συμφωνούνται σε επίπεδο βουλευτών, οι οποίες μάλιστα αφορούν αυτοκανονισμούς. Υπογραμμίζω τη δημιουργική συνεισφορά των συναδέλφων βουλευτών μελών της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας. Άλλοι είναι αυτοί που υπονομεύουν τις αλλαγές, τον εκσυγχρονισμό, το διάλογο και τις μεταρρυθμίσεις. Άλλοι είναι αυτοί που βρίσκονται πίσω από τις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας εκπαιδευτικών οργανώσεων. Και άλλοι είναι αυτοί οι οποίοι υποκινούν τους μαθητές να προβαίνουν σε δημοψηφίσματα. Σε όλους αυτούς λοιπόν απευθύνω ανοικτή πρόσκληση να δηλώσουν καθαρά την κομματική τους ιδιότητα και να πουν στο λαό ότι υπονομεύουν τη δημοκρατία και το κράτος, θέλοντας με αυτούς τους σκοτεινούς τρόπους να παρεμποδίσουν την ομαλή λειτουργία του κράτους. Η αντίδραση στην προοδευτική βελτίωση και αλλαγή προέρχεται μόνο από μία πολιτική κατεύθυνση με οργανωμένα και κατευθυνόμενα παρακλάδια.

Για εμάς η παιδεία είναι πνοή, δύναμη, αλλά και σθένος. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρει ο Πλάτωνας, «η παιδεία είναι ο δεύτερος ήλιος». Οραματιστήκαμε και καταφέραμε με τη συνεργασία των άλλων πολιτικών δυνάμεων μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα και παρά τη σκληρή μνημονιακή πολιτική και τις αντιδράσεις του πολύμορφου κατεστημένου να προχωρήσουμε και να υλοποιήσουμε σημαντικές μεταρρυθμίσεις. Επίκεντρό μας η δημοκρατική και ελληνική εκπαίδευση και ένα σχολείο αναβαθμισμένο. Η εκπαίδευση αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα για εμάς, γιατί ακριβώς η εκπαίδευση «είναι δύναμη που γιατρεύει την ψυχή», όπως και πάλι αναφέρει ο Πλάτωνας. Το μέλλον της νέας γενιάς θα είναι η ελευθερία, η αλληλεγγύη, η δημιουργικότητα και η αποτελεσματικότητα. Δηλώνουμε παρόντες δίπλα στους εκπαιδευτικούς, τους μαθητές και όλους όσοι θέλουν να συνεργαστούν προς την υλοποίηση αυτού του οράματός μας.

Τι πέτυχε λοιπόν η κοινή συνεργασία κυβέρνησης και όλων των άλλων πολιτικών δυνάμεων που συνεργάστηκαν όλο αυτό το διάστημα; Μετά από τρεις ολόκληρες δεκαετίες γενικών και χωρίς περιεχόμενο συζητήσεων, υιοθετήθηκε ένα νέο, αδιάβλητο και αξιολογικό σύστημα διορισμών στην εκπαίδευση. Η επιλογή δε θα στηρίζεται πλέον στο έτος απόκτησης του πτυχίου, αλλά θα γίνεται στη βάση ποιοτικών κριτηρίων, όπως τα ακαδημαϊκά προσόντα, οι γνώσεις, οι οποίες θα αποδεικνύονται με γραπτές εξετάσεις, καθώς και άλλες εμπειρίες.

Για πρώτη φορά διαμορφώθηκε και άρχισε να εφαρμόζεται πιλοτικά από το 2015 ολοκληρωμένη πολιτική για τη συστηματική επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Η πολιτική αυτή προνοεί την επιμόρφωση όλων ανεξαιρέτως των εκπαιδευτικών σε τακτά χρονικά διαστήματα. Ακολουθεί νέο σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών σε πνεύμα πάντοτε διαλόγου. Και επαναλαμβάνω τα συγχαρητήρια προς τον κ. Λεωνίδα και το κόμμα του για την πρόσκληση αυτή. Και καλούμε τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού το συντομότερο να ολοκληρώσει τη σχετική διαβούλευση και να την καταθέσει ενώπιόν μας.

Ετοιμάζεται η συνολική στρατηγική για αντιμετώπιση της παραβατικότητας στα σχολεία. Και θα συμπεριληφθεί κομμάτι στους κανονισμούς σε σχέση με την παραβατικότητα. Εκσυγχρονίστηκε το περιεχόμενο και η δομή του σχολικού προγράμματος σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Ξεκίνησε η λειτουργία αθλητικών και μουσικών γυμνασίων. Εισαγάγαμε το θεσμό του θερινού σχολείου και όραμά μας είναι να επεκτείνουμε σε ολόκληρη την επικράτεια της χώρας το θεσμό του ολοήμερου σχολείου, πράγμα που θέλει ολόκληρη η κοινωνία, ολόκληρη η πολιτεία, ολόκληρο το σύστημα παιδείας μας.

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Μια νέα αρχή που δίνει ελπίδα, δίνει δυνατότητες στα σχολεία μας να διακυβερνώνται πλέον με ένα ηλεκτρονικό σύστημα. Παράλληλα, έχουν υλοποιηθεί σωρεία υλικοτεχνικών υποδομών στους σχολικούς χώρους.

Τελειώνω, αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι, με τον ευαίσθητο τομέα της ειδικής εκπαίδευσης. Αυξήθηκε ο αριθμός του διδακτικού και θεραπευτικού προσωπικού και ο αριθμός των σχολικών συνοδών για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες. Σίγουρα παρουσιάζονται ακόμη προβλήματα, τα οποία αντιμετωπίζονται σε καθημερινή βάση. Ακόμα, έχει επιτελεστεί σημαντική αναβάθμιση του επιπέδου του εξοπλισμού. Για πρώτη φορά εφαρμόζεται νέος μηχανισμός έγκαιρου εντοπισμού των μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες, γεγονός που επιτρέπει την πιο έγκαιρη και αποτελεσματική παρέμβαση. Η πολιτική αυτή δεν είναι πολιτική οίκτου ή φιλανθρωπίας, αλλά συνιστά αναφαίρετο δικαίωμα του κάθε παιδιού να φοιτά, να παίζει και να τυγχάνει εκπαίδευσης στο σχολείο της γειτονίας του με τους συνομηλίκους του. Σίγουρα δε σταματάμε εδώ. Παρά τα βήματα που έχουμε πετύχει, θα συνεχίσουμε να στοχεύουμε στην ενιαία εκπαίδευση. Η πολιτική μας συνεχώς θα εστιάζεται στην προσπάθεια μετάβασης από ένα σύστημα ένταξης σε ένα σύστημα ενιαίας εκπαίδευσης. Δε χωρούν διαχωριστικές πρακτικές στην άσκηση των δικαιωμάτων των παιδιών στο να ανήκουν, να μαθαίνουν και να αναπτύσσονται στο γενικό σχολείο και τη γενική τάξη. Όραμά μου είναι μια μέρα το ενιαίο σχολείο και η

ενιαία κοινωνία να γίνουν πραγματικότητα για όλους. Γι' αυτό το λόγο είναι που θέλουμε να δημιουργήσουμε δικαιότερα και καλύτερα σχολεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν θέλεις να αφαιρέσεις από το χρόνο του Ζαχαρία, έννεν;

Ευχαριστώ.

Κ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Χρίστος Ορφανίδης του Δημοκρατικού Κόμματος.

(Μη ευκρινή σχόλιο από τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου)

Εντάξει, εν σου αφαίρεσε, εν σου αφαίρεσε. Ήταν κανονικός, στο χρόνο του.

Παρακαλώ, κύριε Ορφανίδη.

ΧΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Προβληματίζομαι: Αν κρατούσαμε εμείς οι ακραίοι ακραία πολιτική και στους προϋπολογισμούς, τότες τι θα γινόταν; Θα σας βλέπαμε μαζί και δε θα βλέπαμε τεχνητές αντιπαραθέσεις!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση και η έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού αποτελούν κατά γενική ομολογία την κορυφαία νομοθετική και προπαντός πολιτική πράξη κάθε εθνικού κοινοβουλίου. Στην ουσία το περιεχόμενο του κρατικού προϋπολογισμού προδιαγράφει την άμεση πορεία που θα ακολουθήσει ο τόπος και κατ' επέκταση τις επιπτώσεις που θα επιφέρει στην οικονομία και στην κοινωνία του τόπου.

Παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει και τη βελτίωση που εμφανίζεται σε ορισμένους δείκτες, η πραγματική οικονομία συνεχίζει να κλονίζεται. Η κυπριακή κοινωνία συνεχίζει να βρίσκεται αντιμέτωπη με την ανεργία, την ανέχεια και τα κοινωνικά παντοπωλεία. Η έξοδος μας από το μνημόνιο πρέπει να αρχίσει να έχει αντίκρυσμα και στις τάξεις της κοινωνίας. Η κυβέρνηση έχει καθήκον να διαμορφώσει με τέτοιο τρόπο τον κρατικό προϋπολογισμό, ώστε η πραγματική οικονομία να οδηγηθεί στην έξοδο από την κρίση. Χρειάζεται ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που θα τονώσει την ανάπτυξη, θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και θα μεγεθύνει τον παραγόμενο εθνικό πλούτο.

Ως μέλος των επιτροπών Παιδείας, Περιβάλλοντος και Γεωργίας της Βουλής θα αναπτύξω τις σκέψεις μου και τους προβληματισμούς μου γύρω από τον προϋπολογισμό των αρμοδίων υπουργείων σε αυτά τα θέματα, καθώς στα υπόλοιπα υπουργεία θα αναφερθούν ή έχουν ήδη αναφερθεί συνάδελφοι από το κόμμα μου. Ωστόσο, προτού κάνω αυτές τις αναφορές, επιθυμώ να αναφερθώ σε ένα θέμα ουσίας που αφορά την κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού σε μια πιο ορθολογική και σύγχρονη βάση, την κατάρτιση του κρατικού προϋπολογισμού στη βάση των δεδουλευμένων και όχι στη βάση εισπράξεων-πληρωμών, ώστε να έχουμε με περισσότερη ακρίβεια την πραγματική οικονομική κατάσταση ενός κράτους. Να γνωρίζουμε δηλαδή ανά πάσα στιγμή τι οφείλει και τι θα εισπράξει το κράτος.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κατά τη γνώμη μου, η ευημερία μιας κοινωνίας βρίσκεται σε στενή συνάρτηση με την ανάπτυξη της εκπαίδευσης και η επένδυση στην εκπαίδευση και στο ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί επένδυση στο μέλλον. Αυτή η κοινωνική και ανθρωποκεντρική αντίληψη για την εκπαίδευση πρέπει να αποτελεί το γνώμονα της κυβέρνησης στη χάραξη οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής κρίσης, καθώς, όπως είπε ο Βενιαμίν Φραγκλίνος, «η επένδυση στην εκπαίδευση αποδίδει τον καλύτερο τόκο».

Ο κρατικός προϋπολογισμός του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού παρουσιάζει αύξηση €2 εκατομ. Η αύξηση οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση των τακτικών δαπανών του υπουργείου. Πιο συγκεκριμένα, οι τακτικές δαπάνες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού παρουσιάζουν αύξηση €11,5 εκατομ. Η αύξηση οφείλεται στην αύξηση των δαπανών για τη μισθοδοσία των κρατικών υπαλλήλων, καθώς σταματά η καταβολή της έκτακτης εισφοράς του 10%. Οι αναπτυξιακές δαπάνες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού παρουσιάζουν μείωση €9,5 εκατομ. Η μείωση οφείλεται κυρίως στη μείωση των δαπανών για ανεγέρσεις, επεκτάσεις και βελτιώσεις κτιρίων.

Όσον αφορά αυτό το κομμάτι, θα ήθελα να αναφερθώ στην αναβολή που φαίνεται να παίρνει η υλοποίηση αρκετών έργων στην πόλη και επαρχία Λάρνακας. Έχω ενημερωθεί ότι η έναρξη των εργασιών πάρα πολλών έργων, η οποία αναμενόταν να αρχίσει το 2017, έχει μετατεθεί για το 2018. Ελπίζω και εύχομαι στο τέλος της ημέρας τα έργα αυτά να μη μεταφερθούν στις ελληνικές καλένδες και να μείνουν απραγματοποίητα για πολλά ακόμη χρόνια, όπως για παράδειγμα η Τεχνική Σχολή Αγίου Λαζάρου. Είναι αδιανόητο να μην έχει ακόμη εξευρεθεί γη για το κτίσιμο της σχολής!

Όσον αφορά το κομμάτι της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, θα ήθελα να αναφέρω ότι στηρίζουμε και αναγνωρίζουμε τις μεταρρυθμίσεις που έγιναν στην παιδεία, όπως για παράδειγμα στο σύστημα διορισμού, τα ωρολόγια και αναλυτικά προγράμματα, τους κανονισμούς λειτουργίας. Ωστόσο, θεωρώ πολύ σημαντικό το υπουργείο να προβεί σε μια αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων που υλοποιήθηκαν μέχρι στιγμής. Παράλληλα, αναμένουμε να δούμε πρόοδο και σε άλλες πτυχές της μεταρρύθμισης, όπως το σύστημα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών και του εκπαιδευτικού τους έργου, η αυτονόμηση των σχολικών μονάδων και ο εκσυγχρονισμός των σχολικών εφοριών.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αναντίλεκτα το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην κυπριακή οικονομία μέσα από την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα. Ο κρατικός προϋπολογισμός του Υπουργείου Γεωργίας παρουσιάζει μια αύξηση €30 εκατομ. Ωστόσο, η αύξηση οφείλεται στην αύξηση των τακτικών δαπανών του υπουργείου. Οι τακτικές δαπάνες του Υπουργείου Γεωργίας παρουσιάζουν αύξηση €26 εκατομ. Η αύξηση εμφανίζεται στο Τμήμα Υδάτων, καθώς τα €24 από τα €26 εκατομ. αφορούν τα τμήμα αυτό. Το ποσό των αυξήσεων αφορά δαπάνες που προορίζονται για κάλυψη της αγοράς νερού από τις αφαλατώσεις και αποζημιώσεις για εφεδρεία.

Οι αναπτυξιακές δαπάνες του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος παρουσιάζουν αύξηση €4 εκατομ. Η αύξηση εμφανίζεται στο Τμήμα Υδάτων, καθώς τα €2,5 από τα €4 εκατομ. αφορούν τα τμήμα αυτό. Ο στόχος για ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα απαιτεί περαιτέρω αύξηση των αναπτυξιακών δαπανών στη βάση ενός πολυεπίπεδου σχεδίου που θα στοχεύει στην αύξηση της παραγωγής, την προώθηση της έξυπνης γεωργίας, την προώθηση των κυπριακών προϊόντων και την εξυπηρέτηση του αγρότη.

Η αύξηση της παραγωγής και κατ' επέκταση η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα είναι άμεσα συνδεδεμένη με την αύξηση της καλλιεργήσιμης γης. Το ζήτημα της παροχής κρατικής γης σε αγρότες αποτελεί μια από τις δεσμεύσεις της κυβέρνησης, την οποία πρέπει να υλοποιήσει στο μέγιστο βαθμό. Είμαι υπέρ της άποψης ότι το υπουργείο πρέπει να απλοποιήσει τις διαδικασίες και τα κριτήρια και, όπου χρειάζεται, ως Βουλή να προβούμε στις απαραίτητες νομοθετικές ρυθμίσεις.

Όσον αφορά το κομμάτι της "έξυπνης γεωργίας", το υπουργείο οφείλει να αυξήσει τις δαπάνες του, ώστε οι γεωργικές εγκαταστάσεις στον τόπο μας να καταστούν σύγχρονες. Για παράδειγμα, το υπουργείο πρέπει να προωθήσει άμεσα προγράμματα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις και αρδευτικών συστημάτων για εξοικονόμηση νερού.

Η κατοχύρωση προϊόντων ως προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης πρέπει να αποτελεί πρώτιστη προτεραιότητα για την κυβέρνηση. Η τάση που παρατηρείται αυτή την περίοδο σε όλη την Ευρώπη είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική ως προς τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, καθώς οι καταναλωτές φαίνεται να τα προτιμούν. Έτσι, η κατοχύρωση των κυπριακών προϊόντων μπορεί να αποτελέσει το διαβατήριο για την είσοδό τους στις ξένες αγορές και κατά συνέπεια να οδηγήσει στην αύξηση των εξαγωγών από τον τόπο μας. Στόχος του υπουργείου είναι η κατοχύρωση σημαντικού αριθμού προϊόντων ως προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης. Παρά την κατοχύρωση αρκετών, το υπουργείο μπορεί και πρέπει να κινηθεί με ταχύτερους ρυθμούς.

Περαιτέρω, σε σχέση με τον αμπελοοινικό τομέα, ένας από τους στόχους του υπουργείου είναι η στροφή στις παραδοσιακές ποικιλίες, καθώς δεν είμαστε σε θέση να ανταγωνιστούμε την ποιότητα και τις τιμές που υπάρχουν στην παγκόσμια αγορά. Θέση η οποία με βρίσκει σύμφωνο. Για να γίνει ωστόσο η στροφή αυτή, απαιτείται η δημιουργία σχετικών προγραμμάτων από το υπουργείο.

Όλα αυτά μπορεί να επιτευχθούν, εάν και εφόσον ο αγροτικός κόσμος της Κύπρου τύχει ποιοτικής και γρήγορης εξυπηρέτησης. Η λειτουργία του Κέντρου Εξυπηρέτησης του Αγρότη πρέπει να αξιολογηθεί και, εάν χρειάζεται, να ενισχυθεί. Παράλληλα, στη σύγχρονη εποχή το υπουργείο δεν πρέπει να βρεθεί ουραγός και οφείλει να αρχίσει να χτίζει στο ζήτημα της ηλεκτρονικής εξυπηρέτησης των αγροτών.

Τέλος, σε σχέση με το Υπουργείο Γεωργίας, θέλω να χαιρετίσω την εξαγγελία του Υπουργού Γεωργίας που αφορά την έναρξη του έργου "Αντιπλημμυρικά Φράγματα στην Αραδίππου". Το έργο προβλέπει την κατασκευή δύο φραγμάτων επί των χειμάρρων Καμμίτσης και Αρχάγγελος και τη δημιουργία συστήματος αγωγών με το οποίο θα παρέχεται νερό στην περιοχή αναδασμού στην Αραδίππου. Στόχος του έργου είναι η

συγκράτηση των πλημμυρικών ροών και η προστασία των γύρω περιοχών και η συγκράτηση νερού για την κάλυψη μέρους των αρδευτικών αναγκών της περιοχής αναδασμού. Το έργο αποτελεί χρόνιο αίτημα των επηρεαζομένων και η υλοποίησή του θα επιλύσει αρκετά από τα σημαντικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Η εξαγγελία έναρξης των εργασιών αποτελεί θετική εξέλιξη. Ωστόσο, πρέπει να σημειώσουμε ότι δεν αφορά όλο το έργο, καθώς οι εργασίες που αφορούν το φράγμα Αρχαγγέλου μετατίθενται σε ευθετότερο χρόνο. Θέλω να πιστεύω ότι το έργο θα ολοκληρωθεί στο σύνολό του και ότι δε θα καταλήξει μέρος αυτού στις ελληνικές καλένδες. Ευελπιστώ όπως το έργο ολοκληρωθεί σύμφωνα με το πρόγραμμα υλοποίησής του, καθώς το ζήτημα της άρδευσης του αναδασμού ταλαιπωρεί για πάρα πολλά χρόνια τους ιδιοκτήτες της γης, αλλά και τις γνωστές περιοχές της Λάρνακας, όπου κάθε τόσο έχουμε το γνωστό πρόβλημα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο χρόνο που μου έχει απομείνει θα προσπαθήσω εν τάχει να παραθέσω τις σκέψεις και τις απόψεις μου σε σχέση με το Κυπριακό και πιο συγκεκριμένα με τα ζητήματα των εγγυήσεων και των επεμβατικών δικαιωμάτων.

Θεωρώ τα ζητήματα αυτά καίρια σε σχέση με τη βιωσιμότητα της λύσης του κυπριακού προβλήματος. Η Τουρκία επιδιώκει να συμπεριλάβει στο σχέδιο επίλυσης του Κυπριακού εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα. Καταρχάς, θέλω να κάνω ξεκάθαρο ότι η Τουρκία, με βάση τη Συνθήκη Εγγυήσεως, δεν έχει κανένα επεμβατικό δικαίωμα στην Κύπρο. Επί τούτου έχει γνωματεύσει και ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών με κατηγορηματικό τρόπο, τονίζοντας ότι η Συνθήκη Εγγυήσεως σε καμιά περίπτωση δεν περιλαμβάνει το δικαίωμα ανάληψης στρατιωτικής δράσης. Με πιο απλά λόγια, εάν η Τουρκία με βάση τη Συνθήκη Εγγυήσεως είχε επεμβατικά δικαιώματα στην Κύπρο, τότε η εισβολή δε θα ονομαζόταν εισβολή αλλά “ειρηνική επέμβαση”, όπως η Τουρκία ισχυρίζεται. Έτσι, είναι πολύ σημαντικό τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο η μεριά μας επ’ ουδενί λόγω να μην υποβαθμίζει τα τούτου του είδους νομικά ερείσματα. Είναι γνωστό άλλωστε ότι πάγια επιδίωξη της Τουρκίας είναι η αποδυνάμωση της Κυπριακής Δημοκρατίας και η συνεχής υπόσκαψη των νομικών της ερεισμάτων. Οι προθέσεις της Τουρκίας είναι ξεκάθαρες. Μέσα από τη διατήρηση των εγγυήσεων επιδιώκει να ασκεί έλεγχο και επιρροή σε ένα άλλο κράτος, μετατρέποντας την Κύπρο σε προτεκτοράτο της. Επομένως, θα ήταν αυτοχειρία σε ένα σχέδιο λύσης να δώσουμε τέτοια δικαιώματα στην Τουρκία.

Αναμφίβολα η καλύτερη εγγύηση για την ασφάλεια οποιασδήποτε χώρας στον κόσμο είναι η λειτουργικότητα του κράτους. Πέρα όμως από τη λειτουργικότητα του κράτους, η λύση πρέπει να προνοεί ξεκάθαρα την κατάργηση του αναχρονιστικού συστήματος των εγγυήσεων. Δε νοείται κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βρίσκεται υπό καθεστώς εγγύησης ή να έχει στο έδαφός του κατοχικά στρατεύματα! Η πλήρης συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αρκετή, για να εγγυηθεί την ασφάλεια τόσο των Ελληνοκυπρίων όσο και Τουρκοκυπρίων.

Περαιτέρω, πρέπει να δημιουργηθεί αίσθημα ασφάλειας. Σε αυτό το πλαίσιο, θέλω να τονίσω ότι της εφαρμογής της λύσης πρέπει να προηγηθεί μια μεταβατική περίοδος, η οποία θα ξεκινήσει αμέσως μετά την πραγματοποίηση των δημοψηφισμάτων. Σε αυτή τη μεταβατική περίοδο πρέπει να αποχωρήσουν τα κατοχικά στρατεύματα και να επιστραφούν τα εδάφη τα οποία θα συμφωνηθεί να επιστραφούν. Η πρόοδος που λέγεται ότι έχει προκύψει στα διάφορα κεφάλαια που συζητούνται στις συνομιλίες δε θα έχει καμιά ουσία, εάν η Τουρκία δεν υποχωρήσει από τις αδιάλλακτες θέσεις της στα ζητήματα των εγγυήσεων και των επεμβατικών δικαιωμάτων. Έτσι, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικός καθ’ όλη τη διάρκεια των συνομιλιών, ειδικότερα όταν οι συνομιλίες φτάσουν στην εν λόγω πτυχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέλειωσε ο χρόνος;

ΧΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Οι δυσκολίες που θα κληθεί να αντιμετωπίσει ο Πρόεδρος είναι δεδομένες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ακόμα δύο λεπτά. Ακόμα δύο λεπτά.

ΧΡ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Ο Πρόεδρος έχει δεσμευτεί ενώπιον του κυπριακού λαού ότι δεν πρόκειται να δεχθεί σχέδιο λύσης που θα περιλαμβάνει εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα και οφείλει να τηρήσει αυτή τη δεσμευση. Εμείς είμαστε έτοιμοι να τον στηρίξουμε σε αυτή την προσπάθεια. Δεν πρόκειται να συναινέσουμε σε πρόνοιες που θα ναρκοθετούν τα θεμέλια της λύσης και θα ικανοποιούν την πάγια επιδίωξη της Τουρκίας για γεωστρατηγικό έλεγχο της Κύπρου και της ευρύτερης περιοχής.

Σας ευχαριστώ και χρόνια πολλά για τις γιορτές που έρχονται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξοικονόμησες και πάνω από ένα λεπτό. Αυτό πάει στον κ. Κουλία, διότι του αφαιρέσαμε προηγουμένως ενάμισι λεπτό, που μίλησε ο Πανίκος πρώτα περισσότερο.

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Ο Κουλίας πκιάννει 'πού το σύνταγμα μόνος του!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Πού το σύνταγμα.

Να καλέσω τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου του ΔΗΣΥ.

Βελτιώθηκε από τα χτες η χρήση τηλεφώνων, απ' ό,τι παρατηρώ· δεν έχει τερματιστεί. Δεν αναμένω να τερματιστεί, αλλά όσο το δυνατό λιγότεροι... Και, αν μπορούμε, να βελτιώσουμε και τη μετανάστευση από έδρανο σε έδρανο. Και ακόμα ένα τρίτο πράμα, κύριε Ζαχαρίου, επιτρέψέ μου να πω. Όταν πκιάννουμεν οι κοινοβουλευτικοί συνεργάτες ταινίες, να είναι κανένα μέτρο πίσω 'πού τους βουλευτές, να μην είναι πάνω από τα κεφάλια των βουλευτών.

Ευχαριστώ.

Κύριε Ζαχαρίου, έχεις το λόγο.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Είσαι πολλά αυστηρός!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συγγνώμη; Πες το.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Είσαι πολλά αυστηρός!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Εν' αυστηρότητα τούτο;

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Μοιάζει... Να σου πω είναι μ' που κάμνουμεν, αν επιτρέπετε δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πες μου, πες μου. Θα απολογηθώ.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Μοιάζει με αυτό που κάμνουμεν ούλλοι μας που, άμα πάμε σε μια συνεδρίαση τζιαι λείπουν οι μισοί, αρκεύκουμμεν τζιαι φωνάζουμε τζιαι ακούν τα μόνο οι μισοί που ήρταν. Οι άλλοι μισοί που εν ήρταν έντζιε ακούν τες παρατηρήσεις σας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει, να βελτιώνουμε τους παρόντες και οι απόντες νομίζω θα ακολουθήσουν.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κάμνουμέν το ούλλοι τούτο, έντζιεν μόνο εσύ δηλαδή. Πάντοτε τη μουρμούρα ακούν την οι παρόντες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, μα, όταν είπα να παίρνουμε παρουσίες, είχα την εντύπωση ότι είχατε κάποια αντίδραση και θα το συζητήσουμε εν καιρώ.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Όι, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Ζαχαρίου έχει το λόγο. Ο κ. Ζαχαρίου.

(Μη ευκρινή σχόλια από το βουλευτή κ. Ευθύμιο Δίπλαρο)

Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Όι, κάποιοι είναι εδώ από τις εννέα το πρωί, όπως ήταν η συνεδρία μας! Έτσι; Άλλοι ήρθαν πριν από λίγο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όι, κυλά πολύ ομαλά αυτή η... Και νομίζω ότι, αν το βελτιώσουμε ακόμα λιγόν, θα είμαστε καλύτεροι.

Ευχαριστώ.

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Κυρίες συναδέλφισσες,

Η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού σε μια δημοκρατική χώρα είναι μια ύψιστη διαδικασία που έχει στόχο να ελέγξει τον προγραμματισμό του κράτους προς το μέλλον, προς την ανάπτυξη, για ένα καλύτερο αύριο. Είναι όμως και μια ευκαιρία για μια συνολικότερη συζήτηση της γενικότερης κυβερνητικής πολιτικής, αλλά και των προβλημάτων που απασχολούν τον τόπο. Ειδικότερα, αυτές τις ημέρες με τις εξελίξεις των διαπραγματεύσεων στο κυπριακό πρόβλημα επιβάλλεται ο καθένας να καταθέσει τη δική του άποψη. Την άποψη για το κυπριακό πρόβλημα, για τα θέματα κατοχής της πατρίδος μας, για τις σαράντα χιλιάδες τούρκικου στρατού που εδώ και σαράντα δύο χρόνια εδρεύουν στη βόρεια Κύπρο. Είναι η ώρα που τελειώνει ο δρόμος των διαπραγματεύσεων. Είναι η ώρα που η κοινωνία απαιτεί από εμάς σύνεση, σωφροσύνη, στήριξη του διαπραγματευτή. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έχει ξεκαθαρίσει από την πρώτη στιγμή ότι δεν πρόκειται να φέρει οποιαδήποτε λύση ενώπιον του κυπριακού ελληνισμού, εάν ο ίδιος δε συμφωνήσει και δε θεωρεί ότι μπορεί να γίνει αποδεκτή από τη δική μας πλευρά.

Θέματα διαδικασιών, τρόπου συνομιλιών δεν αποτελούν την ουσία. Η ουσία είναι ότι την απόφαση θα πάρει ο κυρίαρχος λαός. Ο λαός που θα κρίνει, που θα του δοθεί ο χρόνος να ακούσει, να μελετήσει, να κρίνει αν αυτό που θα του προσφέρουν, αν φτάσουμε στην ποθητή λύση, είναι αυτό που ήθελε, είναι αυτό που θα δώσει προοπτική στη νέα γενιά, για να επιβιώσει σε τούτη τη γη. Το είπα ξανά, θα το ξαναπώ: Κακή λύση είναι και η μη λύση, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι μπορούμε να δεχτούμε οποιαδήποτε λύση. Θέλουμε λύση με την οποία τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα να διέπουν το κράτος μας. Να υπάρχει αλληλοσεβασμός μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων, να τον σέβομαι που είναι Τούρκος και μουσουλμάνος και να με σέβεται που είμαι Έλληνας και χριστιανός. Να μεγαλώνω τα παιδιά μου και να τα μεγαλώνω και να ξέρουν ότι είναι Έλληνες και να 'ναι περήφανοι που είναι Έλληνες. Να μεγαλώνουν και εκείνοι τα παιδιά τους και να είναι περήφανοι, γιατί είναι Τούρκοι. Σε μια σύγχρονη πολιτεία οι εποχές της μη ανεκτικότητας έχουν πάψει να υπάρχουν. Εάν δε θέλουμε να τουρκέψει η κατεχόμενη γη μας, εάν δε θέλουμε τα δεδομένα να φαίνονται επί του εδάφους στα σκλαβωμένα εδάφη μας, τότε έχουμε χρέος όλοι να στηρίξουμε αυτή την προσπάθεια. Να τη στηρίξουμε μέχρι το τέλος! Ό,τι περνά από το δικό μας το χέρι να το κάνουμε, ό,τι είναι εφικτό.

Από την άλλη, έχει παρατηρηθεί από την πρώτη ημέρα των συζητήσεων μια έντονη κριτική προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Από τη μια, δεν έχουμε ενημέρωση. Από την άλλη, κριτικάρουμε τα πάντα. Ακούσαμε ακόμη από αρχηγό κόμματος ότι ο Πρόεδρος από Πρόεδρος θα γίνει ηγέτης κοινότητας, κοινοτάρχη. Ακόμα λιγόν και θα προσφωνούμε τους υπουργούς "κύριοι αζάδες"! Είναι η ώρα που ο κόσμος δε θέλει αυτά τα πράγματα. Είναι η ώρα που ο κόσμος θέλει σοβαρότητα, πιστή ανάλυση, ανάλυση των πραγματικών δεδομένων για ένα καλύτερο αύριο. Θα έχουμε χρόνο να συζητήσουμε, αν τυχόν φτάσουμε σε λύση, να δούμε τα θετικά και τα αρνητικά και, αν τα θετικά είναι περισσότερα και δίνουν προοπτική, τότε θα τον στηρίξουμε. Θα το επαναλάβω όμως για ακόμα μια φορά: Δε θα στηρίξουμε ποτέ κάτι που δε θα δίνει προοπτική και μέλλον στις επόμενες γενιές, στα παιδιά μας.

Έχουμε μπει στη συζήτηση των οικονομικών θεμάτων και της διακυβέρνησης του τόπου και, παρακολουθώντας από χτες και όλη μέρα σήμερα ειδικότερα τους ομιλητές της αντιπολίτευσης, είναι ωσάν να μην έχει κάνει ούτε ένα θετικό αυτή η κυβέρνηση, ωσάν όλες οι ενέργειες της, τα πάντα να είναι αρνητικά. Σίγουρα έχει κάνει λάθη αυτή η κυβέρνηση, αλλά ας δούμε και πώς παρέλαβε αυτό τον τόπο! Παρέλαβε ένα ηφαιστειο οικονομικό την ώρα της έκρηξης. Οι πάντες θεωρούσαν ότι η πατρίδα θα έπεφτε στον γκρεμό· με τα σιβαρά χέρια αυτής της κυβέρνησης κατόρθωσε σταδιακά να σταθεροποιηθεί και ξεκινούμε με θετικούς πλέον δείκτες ανάπτυξης. Κάθε υπουργείο έχει το δικό του ρόλο με θετικά επιτεύγματα. Το ερώτημα: Θα μπορούσαν να γίνουν ακόμη περισσότερα; Ασφαλέστατα! Όταν στήσαμε ένα κράτος από το '60 λανθασμένο, ένα κράτος από το '60 γεμάτο σκάνδαλα, κακοδιαχείριση, ένα κράτος που δεν εξυπηρετεί τον πολίτη, δεν μπορεί να γίνουν θαύματα σίγουρα σε μια τριετία. Όμως με τη συμβολή της Βουλής και των πολιτικών κομμάτων...

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Τετραετία, Ζαχαρία, διότι τα τρία επεράσαν έσει 'πού τα πέρσι.

Z. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Το πρώτο έτος, κύριε Κουλία -και το ξέρω και περίμενα αντίδρασή σας- το πρώτο έτος ήταν η σταθεροποίηση και η προσπάθεια να μην πέσουμε στον γκρεμό!

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Α, ήταν έξω τζιέινο.

Z. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Όι, το μετράμε και εκείνο, γιατί στα πέντε χρόνια θα έχουμε εκλογές!

(Μη ευκρινή σχόλια από το βουλευτή κ. Ζαχαρία Κουλία)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, το Σάββατο το πρωί να σου τα εξηγήσει στη Λάρνακα, Ζαχαρία, τούτα, τούτες τις λεπτομέρειες.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

Z. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Όχι, δεν έχει δικαίωμα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άφησ' τον να τελειώσει!

Z. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Θα μου δώσει από το χρόνο του!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ο διάλογος είναι βοηθητικός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μη διακόπτετε!

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Δε θα ξαναμιλήσω.

Z. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Θα ακούσουμε και τον κ. Κουλία μετά και δε θα σε διακόψω, κύριε Κουλία.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Αν τελείωσε ο κ. Κουlias, να συνεχίσω.

Έχουμε ήδη αναφέρει ότι έχουμε στήσει ένα κράτος λανθασμένα και έχουμε υποχρέωση από την κρίση να πάρουμε μαθήματα, να διορθώσουμε αυτό το κράτος. Βρίσκονται σήμερα ενώπιον του Γενικού Ελεγκτή και της Ελεγκτικής Υπηρεσίας τρομερά μεγάλα προβλήματα. Γιατί τα έχουμε; Γιατί δεν έχουμε ένα ιδεατό κράτος! Σε ένα ιδεατό κράτος κανονικά ο Γενικός Ελεγκτής δεν έπρεπε να 'χει δουλειά. Είναι η ώρα που πρέπει να αναβαθμίσουμε τον εσωτερικό πρώτα έλεγχο, ο οποίος να λειτουργεί συμβουλευτικά στις διευθύνσεις, στις μονάδες εσωτερικού ελέγχου. Και όσο λιγότερα σκάνδαλα πραγματοποιούνται τόσο μεγαλύτερο θα είναι το επίτευγμά μας. Είχαμε ένα τραπεζιτικό σύστημα με τεράστια προβλήματα, πέραν των δημόσιων οικονομικών. Ένα τραπεζιτικό σύστημα που ο συνάδελφος ο Γιώργος ο Γεωργίου του ΑΚΕΛ της Λάρνακας χαρακτήρισε ως τη ναυαρχίδα της φιλελεύθερης πολιτικής, την ώρα που οι ίδιοι ως διακυβέρνηση χρησιμοποίησαν τρεις τραπεζίτες πρωτοκλασάτους για υπουργούς. Και τους έχουν περισσέψει και έχουν ξεκινήσει τώρα να τους χρησιμοποιούν για υποψήφιους δημάρχους! Παραδείγματος χάριν ο κ. Βύρας της Λάρνακας, που βρισκόταν στη ΣΠΕ Αμμοχώστου-Λάρνακας, μια τράπεζα που σήμερα είναι κάτω από διερεύνηση της ΜΟΚΑΣ για ξέπλυμα βρόμικου χρήματος. Όπου έχει τραπεζίτη, πάντα το ΑΚΕΛ το λαϊκό τον χρησιμοποιεί! Και προσπάθησαν να συνδέσουν όλο το πρόβλημα της οικονομίας με το τραπεζιτικό. Το πρόβλημα της Κύπρου

έν' διπλό. Είναι και τα δημόσια οικονομικά, είναι και το τραπεζικό. Αν δεν κάνουμε σωστές διαπιστώσεις, αν δεν τα διορθώσουμε σωστά, δεν πρόκειται να πάμε μπροστά ποτέ μας!

Η κρατική μηχανή δε λειτουργεί σήμερα σωστά και δε λειτουργούσε ποτέ σωστά. Η ανάγκη μεταρρύθμισης είναι αναγκαία. Είναι ενώπιον της Βουλής τα μεταρρυθμιστικά νομοσχέδια. Είναι από εμάς που αναμένεται να κάνουμε το πρώτο βήμα. Δεν είναι το τέλειο. Σίγουρα υπάρχουν και ατέλειες. Όμως θα μπουν σταδιακά νέα ήθη, νέα κουλτούρα. Προχωρήσαμε, αλλάξαμε τους κανονισμούς της αστυνομίας. Δεν μπαίνει χέρι, δε σηκώνεται τηλέφωνο, είναι όλα μετρήσιμα και κανείς δεν μπορεί να παρέμβει σε οποιαδήποτε πρόσληψη. Προσλάβαμε τρεις χιλιάδες μόνιμους στρατιώτες με βάση το βαθμό του απολυτηρίου, ξεκάθαρα, με μετρήσιμα κριτήρια. Ο κόσμος δε θέλει τους πολιτικούς να επεμβαίνουν. Ο κόσμος θέλει να του δώκεις συνθήκες αξιοκρατίας, συνθήκες που θα τον πείσουν ότι το κράτος τον εξυπηρετεί και μπορεί να του έχει εμπιστοσύνη.

Έχουμε ένα ιατρικό σύστημα στημένο από το '60, από την Αγγλοκρατία, που έχει κλείσει από πάρα πάρα πολλά χρόνια τον κύκλο του και προχωράμε με τα νομοσχέδια που ήδη έχουν κατατεθεί στη Βουλή για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, την αυτονόμηση. Ενδιάμεσα εφαρμόσαμε τα κουπόνια σε μια σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα, για να αμβλυθούν οι λίστες, ώστε να μπορέσει να εξυπηρετηθεί καλύτερα ο Κύπριος ασθενής. Είναι τέλεια; Ασφαλώς όχι! Είναι πάρα πάρα πολλά τα προβλήματα, αλλά δε λύνονται με μιας.

Από την άλλη, υπάρχει ανάγκη για περιφερειακή ανάπτυξη. Υπάρχει ανάγκη το κεντρικό κράτος να κοιτάξει τις περιφέρειες. Αναβαθμίζεται ήδη η τοπική αυτοδιοίκηση, αλλά πρέπει να γίνουν έργα, ώστε η ποιότητα ζωής όλων των συμπολιτών μας, είτε κατοικούν στα αστικά κέντρα είτε στην ύπαιθρο, να είναι εφάμιλλη. Η δική μου επαρχία, μια επαρχία που έχει μείνει αρκετά πίσω λόγω αποφάσεων πάρα πολλών κυβερνήσεων, ζητά το δικό της μερτικό. Δε ζητά τίποτε περισσότερο απ' αυτό που της ανήκει. Ο Σκαλιώτης πολίτης είναι φορολογούμενος πολίτης και θέλει μέρος των φόρων του να επιστρέφουν στη Λάρνακα. Κατορθώσαμε σε περίοδο κρίσης να κρατήσουμε την ανέγερση του νοσοκομείου του νέου, της πτέρυγας. Και, όταν λέμε "πτέρυγα νέου νοσοκομείου", μιλούμε για ένα νοσοκομείο ελαφρώς πιο μεγάλο από το υφιστάμενο. Ολοκληρώθηκε η Πιαλέ Πασά, η Τάσου Μητσόπουλου και η Χριστοδουλίδου, όμως παραμένουν σημαντικά έργα υποδομής, που θα αναβαθμίσουν την πόλη και την επαρχία. Υπάρχει ο δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας, ένας δρόμος εννιά χιλιομέτρων που συζητείται εδώ και τριάντα πέντε χρόνια και ακόμα έχουμε κάνει τα δύο χιλιόμετρα.

Είναι εδώ που η κυβέρνηση καλείται να πάρει άμεσα αποφάσεις, για να αναβαθμίσει ξανά την περιοχή των πρώτων ξενοδοχείων της Λάρνακας, αλλά ταυτόχρονα να καταθέσει και στη Βουλή το νέο νομοσχέδιο για ξενοδοχεία, για boutique hotels και asty hotels, γεγονός που θα αναβαθμίσει το τουριστικό προϊόν και θα αυξήσει τις κλίνες στην πόλη της Λάρνακας. Η Λάρνακα έμεινε πίσω, γιατί κάποιες παλιές κυβερνήσεις -και δε θέλω να αναφέρω ποιες ήταν αυτές- αποφάσισαν ότι, για να 'χεις πεντάστερα, τετράστερα ξενοδοχεία, θέλεις τεράστιες εκτάσεις. Εκτάσεις που η Λάρνακα δεν τις είχε. Η τροποποίηση που καταθέτει σήμερα η κυβέρνηση είναι εντελώς διαφοροποιημένη, μια εντελώς διαφοροποιημένη θεωρία. Μπορείς να κτίσεις αστικά ξενοδοχεία σε μικρά οικόπεδα με υψηλές προδιαγραφές, για να μπορέσουν και οι πόλεις εκείνες που δεν έχουν τους ανάλογους χώρους να αναβαθμιστούν ξανά. Πριν εφαρμοστεί η προηγούμενη νομοθεσία, η Λάρνακα είχε 19,5% επί των κλινών. Με τη νομοθεσία και την εφαρμογή της από κάποιες κυβερνήσεις των προηγούμενων ετών η Λάρνακα έπεσε στο 5%. Με τη νέα νομοθεσία, που είναι έτοιμη και προγραμματίζεται με το νέο χρόνο να κατατεθεί στη Βουλή, η Λάρνακα θα μπορέσει να πάρει ξανά μπροστά, διότι έχει τη δυνατότητα να δουλέψει και το χειμερινό τουρισμό, γιατί έχει δικό της πληθυσμό.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναλογιστούμε όλοι αυτές τις μέρες ότι, πέρα από τα οικονομικά, πέρα από τις διαφορές μας στα διάφορα ιδεολογικά, υπάρχει μια ιδεολογία που όλους μας ενώνει. Ονομάζεται "πατρίδα", ονομάζεται "Κύπρος", ονομάζεται "επίλυση του κυπριακού προβλήματος". Ας δώσουμε την ευκαιρία κι ενωμένοι ας πορευτούμε αυτό τον ένα-ενάμιση δύσκολο μήνα, ευελπιστώντας να ξαναενώσουμε την πατρίδα μας, να ξαναμπορέσουμε να ξαναπάμε στον Απόστολο Αντρέα, στην Κερύνεια, στη Μόρφου όχι δείχνοντας ταυτότητες και διαβατήρια αλλά ως ελεύθεροι πολίτες μιας ενιαίας ομόσπονδης Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Ελένη Μαύρου.

Ε. ΜΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Την περασμένη Παρασκευή ακούσαμε τον Υπουργό Οικονομικών να μας λέει ότι η Κύπρος είναι πλέον οικονομικά ισχυροποιημένη, ότι έχουν δημιουργηθεί συνθήκες μακροοικονομικής σταθερότητας. Ακόμα και αν δεν αμφισβητήσουμε αυτή τη δήλωση, που πολλά στοιχεία την αμφισβητούν, ο Υπουργός Οικονομικών

απέφυγε να μιλήσει για εκείνους που πλήρωσαν ακριβά τη βίαιη εφαρμογή του ιδεολογικού μανιφέστου των κυβερνώντων. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια ήταν χρόνια εφαρμογής μιας ακραίας και άδικης οικονομικής πολιτικής και ο προϋπολογισμός για το 2017 δεν πείθει ότι θα αλλάξουν τα πράγματα.

Μιλά η κυβέρνηση για αυξημένους ρυθμούς ανάπτυξης. Δεν είναι καιρός να συζητήσουμε συγκεκριμένα τι έχει κερδίσει η κοινωνία από τη βελτίωση των οικονομικών δεικτών; Η πολυδιαφημιζόμενη ανάπτυξη δεν ωφελεί τους πολλούς, αφού είναι το αποτέλεσμα της μείωσης των μισθών για δεκαπέντε συνεχόμενα τρίμηνα και του συνεπαγόμενου αποπληθωρισμού. Η δε μείωση των ελλειμμάτων, που επιτρέπει τον ισοσκελισμό του προϋπολογισμού, επιτυγχάνεται μέσα από πρωτογενή πλεονάσματα που αφαιρούν πόρους από την ανάπτυξη και κεκτημένα από τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Με άλλα λόγια η περιφνημη "ανάπτυξη" δε μας αφορά όλους, δεν παράγει πλούτο που μοιράζεται δίκαια. Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι, η πλειοψηφία φτωχότερη.

Τα παραδείγματα είναι πολλά. Θα αναφερθώ σε ένα μόνο συγκεκριμένο παράδειγμα, το Ενιαίο Στεγαστικό Σχέδιο, που τέθηκε σε ισχύ το 2007, σε μια προσπάθεια διασφάλισης ενός βασικού κοινωνικού δικαιώματος, της στέγης. Σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για το λαό μας οι κυβερνώντες έχουν αναστείλει το σχέδιο από τον Απρίλη του 2013, ενώ έχει σταματήσει και ο διαχωρισμός οικοπέδων σε κρατική γη για οικογένειες με χαμηλά εισοδήματα και νεαρά ζευγάρια. Κάποια μικρά κονδύλια που βρίσκουμε στον προϋπολογισμό αφορούν ουσιαστικά το διαχωρισμό οικοπέδων που έχουν ήδη παραχωρηθεί εδώ και αρκετά χρόνια σε συγκεκριμένους δικαιούχους. Η μείωση είναι αισθητή και στα κονδύλια των στεγαστικών σχεδίων για τους πρόσφυγες στα οποία αναφέρθηκαν ήδη άλλοι συνάδελφοι.

Από τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν έγινε αναφορά ούτε στο ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών, που μετά βίας φτάνει το 41% και αυτό, όταν ήδη τα αναπτυξιακά έργα είναι κουτσουρεμένα. Αν μελετήσει δε κάποιος προσεκτικά τον προϋπολογισμό του 2017, για παράδειγμα, του Υπουργείου Εσωτερικών, θα διαπιστώσει ότι στις μεγάλες επαρχίες τα κονδύλια του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως μειώνονται ακόμα περισσότερο. Και αυτά σε ένα υπουργείο του οποίου ο ρόλος είναι κατεξοχήν αναπτυξιακός και κοινωνικός. Τι νόημα έχει να καταγράφονται έργα στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς, αν δεν πρόκειται να υλοποιηθούν; Εκτός αν απλώς προορίζονται για τις εξαγγελίες του Προέδρου της Δημοκρατίας στις διάφορες περιοδίες του.

Στην ομιλία του ο Υπουργός Οικονομικών μάς είπε ακόμα ότι αυτό που δημιουργεί τη μεγαλύτερη αισιοδοξία είναι το έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον, που παίρνει πλέον σάρκα και οστά και για το οποίο οι κυβερνώντες έχουν δώσει γενναιοδωρα κίνητρα. Όταν βέβαια μιλούν οι κυβερνώντες για κίνητρα, εννοούν αστόχευτες φορολογικές ελαφρύνσεις, χαριστικές χαλαρώσεις, ξεπούλημα κρατικής γης, κίνητρα από τα οποία και πάλι επωφελούνται οι λίγοι. Δεν είναι αυτό που συνέβη και με την κατάργηση του φόρου της ακίνητης περιουσίας; Άστε τα ερωτηματικά που προκύπτουν από επενδύσεις σε αμφίβολης προστιθέμενης αξίας τομείς. Η κυβέρνηση με δυο λόγια βαπτίζει τις αντιδραστικές απορρυθμίσεις "εκσυγχρονιστικές μεταρρυθμίσεις" και νομίζει ότι ξοφλά. Εκείνο που δε μας είπε ο υπουργός είναι ότι το όποιο επενδυτικό ενδιαφέρον το πληρώνουμε ακριβά. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα που ανέφερε ο ίδιος στην ομιλία του, το λιμάνι της Λεμεσού. Ένα μικρό παράδειγμα: Υπήρξε μία καθυστέρηση δέκα περίπου μηνών στην ανάληψη των εμπορικών δραστηριοτήτων του λιμανιού από τους ιδιώτες. Σε αυτή την περίοδο και μόνο το λιμάνι είχε από τις εμπορικές του δραστηριότητες έξοδα €3.455.500 και έσοδα €35.500.000 και το ξεπούλησαμε! Και μετά περιμένει ο υπουργός να είμαστε αισιόδοξοι, γιατί παίρνει σειρά το λιμάνι της Λάρνακας, το κρατικό λαχείο, οι κυβερνητικές κατοικίες στο Τρόδος, η Cyta και πάλι η Cyta. Και ενώ οι κυβερνώντες είναι απασχολημένοι με το ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου, του πλούτου που ανήκει σε όλους μας, στον κάθε πολίτη αυτού του κράτους, οι περικοπές που επιβάλλουν στον κρατικό προϋπολογισμό παίρνουν σε κάποιες περιπτώσεις καταστροφικές διαστάσεις.

Η καταστροφική φωτιά στη Σολιά τον Ιούνιο που μας πέρασε άφησε πίσω της δύο νεκρούς μαζί με την καμένη γη και τις τεράστιες καταστροφές. Στην πρόσφατη έκθεση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, που συστάθηκε για διερεύνηση των αιτιών της καταστροφής, καταγράφεται μεταξύ άλλων ότι υπήρξε καθυστέρηση στον εντοπισμό της πυρκαγιάς, υπήρξε καθυστέρηση στην επέμβαση καταστολής της, υπήρξε καθυστέρηση στην κινητοποίηση των απαραίτητων δυνάμεων και πτητικών μέσων και δεν υπήρχαν οι αναγκαίες και κατάλληλες υποδομές για εύκολη καταστολή της πυρκαγιάς, αντιπυρικές ζώνες, για παράδειγμα, οι δασικοί δρόμοι ήταν ακατάλληλοι κ.λπ. Όταν βέβαια τα καταγγέλλαμε όλα τούτα στη Βουλή κατά τη συζήτηση του θέματος, κατηγορηθήκαμε για αντιπολιτευτικές υπερβολές.

Σε μια χώρα όπως η Κύπρος, η οποία αντιμετωπίζει συχνά δασικές καταστροφές λόγω των πολύ υψηλών θερμοκρασιών το καλοκαίρι, είναι ανεπίτρεπτο οι δαπάνες για πυρόσβεση να μειώνονται συνεχώς. Τριάντα πέντε από τα σαράντα οκτώ οχήματα του Τμήματος Δασών είναι ηλικίας δεκαπέντε με είκοσι επτά ετών. Οι δώδεκα μπουλντόζες που διαθέτει το Τμήμα Δασών είναι ηλικίας δεκαπέντε με σαράντα χρόνων, τα ενενήντα πέντε από τα διακόσια οχήματα μεταφοράς προσωπικού είναι ηλικίας πέραν των δεκαπέντε χρόνων και περιμένουμε από κάποιους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν με αυτά τα εφόδια την πύρινη λαίλαπα. Ας μη μιλήσουμε για σύγχρονη τεχνολογία, που απουσιάζει εντελώς. Επιβάλλεται η άμεση αγορά σύγχρονου

εξοπλισμού πυρόσβεσης, η στελέχωση και ο εξοπλισμός των σταθμών σε κοινότητες της υπαίθρου, αλλά και ένας στρατηγικός σχεδιασμός παράλληλα με τη σύσταση ενός συντονιστικού οργάνου πρόληψης και κατάσβεσης πυρκαγιών, στο οποίο θα συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και πεδία ενεργειών και δράσης.

Περιορίστηκε ο υπουργός στην ομιλία του σε μια γενική αναφορά, μιλώντας για τα κοινωνικά ζητήματα, στην εξαιρετικά σημαντική μεταρρύθμιση που έχει υλοποιηθεί όσον αφορά την κοινωνική πρόνοια με την καθιέρωση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, ισχυριζόμενος μάλιστα ότι στον προϋπολογισμό του 2017 δε μειώνονται οι κοινωνικές δαπάνες. Δε μας είπε βέβαια ποια προβλήματα λύθηκαν με την επανάσταση του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και το ξήλωμα του κοινωνικού κράτους. Καθημερινά -και σας προκαλώ να με διαψεύσετε, συνάδελφοι- φθάνουν κοντά μας τραγικές περιπτώσεις ανθρώπων που δεν τυγχάνουν καμιάς στήριξης από το κράτος, γιατί η υποδομή, το δίκτυ προστασίας έχει διαλυθεί. Ρωτήστε τους συνταξιούχους, τους αναπήρους, τους μονογονιούς, τους φοιτητές να σας πουν την αλήθεια για το κράτος πρόνοιας. Η αλήθεια είναι ότι οι κοινωνικές παροχές εξακολουθούν να παραμένουν καθηλωμένες, την ώρα που η Κύπρος αναδεικνύεται πρωταθλήτρια στην αύξηση της φτώχειας. Διακόσιες σαράντα τέσσερις χιλιάδες άνθρωποι ζουν στο όριο της φτώχειας, εκατό τριάντα εννέα χιλιάδες άνθρωποι στερούνται τα βασικά αγαθά διαβίωσης. Και αυτά δεν τα λείει η αντιπολίτευση. Αυτά τα λείει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, που σε πρόσφατη έκθεσή του έχει καταγράψει ότι η Κύπρος είναι η χώρα με τη μεγαλύτερη αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας.

Μας είπε ο Υπουργός Οικονομικών ότι η ανεργία και κυρίως η ανεργία στους νέους δεν είναι μόνο οικονομικό πρόβλημα, αλλά αποτελεί δυναμική στα θεμέλια της δημοκρατίας. Εντάξει, δε θα μπορούσε να πει και κάτι διαφορετικό, όταν η ανεργία στους νέους βρίσκεται στα ανησυχητικά ποσοστά του 30%, ενώ στους μακροχρόνια ανέργους στο 41%. Δε μας είπε όμως σε τι να προσβλέπουμε. Στην εξάμηνη απασχόληση των €500 της ΑνΑΔ ή στον εργασιακό μεσαίωνα με τις ατέλειωτες ώρες εργασίας στα καταστήματα και την de facto κατάργηση κάθε προστασίας των εργαζομένων, την ώρα που το κράτος σηκώνει τα χέρια ψηλά;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε λίγες μέρες καλούμαστε να εκλέξουμε τοπικές αρχές. Για το δικό μας το κόμμα, το ΑΚΕΛ, η τοπική αυτοδιοίκηση ιστορικά, αν θέλετε, ήταν και παραμένει ένας πολύ σημαντικός θεσμός. Ένας θεσμός ο οποίος συμβάλλει ουσιαστικά στην εξέλιξη των τοπικών κοινωνιών και αποδεδειγμένα, παρά τις στρεβλώσεις και τις αδυναμίες του, υπηρέτησε τις τοπικές κοινωνίες και τους πολίτες όλα αυτά τα χρόνια. Οι καιροί βέβαια αλλάζουν, οι απαιτήσεις αλλάζουν. Όλοι, νομίζω, συμφωνούμε ότι ο θεσμός έφτασε στα όριά του. Η μεταρρύθμιση λοιπόν της τοπικής αυτοδιοίκησης είναι για το ΑΚΕΛ η αναγκαία συνθήκη για την απελευθέρωση των δημιουργικών δυνάμεων των τοπικών κοινωνιών, για την απαλλαγή τους από τις στρεβλώσεις ενός συστήματος που όλοι σήμερα γνωρίζουμε πόσο αντιπαραγωγικό είναι.

Η σημερινή κυβέρνηση παρέλαβε από την προηγούμενη ένα ολοκληρωμένο μεταρρυθμιστικό σχέδιο για την τοπική αυτοδιοίκηση. Αντί να το αξιοποιήσει και να το εφαρμόσει, το ξήλωσε και το έβαλε στα συρτάρια μιας εξουσίας που περί άλλα τυρβάζει. Με μεγάλη καθυστέρηση κατέθεσε τις δικές της προτάσεις, που όμως απορρίφθηκαν αμέσως, ακόμα και από το ίδιο το κυβερνών κόμμα. Στη συνέχεια πελαγοδρόμησε εξαγγέλλοντας διάφορα σενάρια, καταλήγοντας στην πρόταση που σήμερα βρίσκεται ενώπιον της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εσωτερικών, πρόταση με πολλά θετικά, αλλά και πολλές ασάφειες και κενά. Δε θα σταθώ στο θέμα της μεταρρύθμισης, έχουμε χρόνο να το συζητήσουμε και να βελτιώσουμε όσο μπορούμε τη συγκεκριμένη πρόταση. Θέλω όμως να σημειώσω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι, ακόμα και αν το νομοθετικό σώμα διαμορφώσει το καλύτερο θεσμικό πλαίσιο, η τοπική αυτοδιοίκηση θα συνεχίσει να παραπαίει, αν η εκτελεστική εξουσία συνεχίσει να λειτουργεί συγκεντρωτικά, υποβαθμίζοντας την τοπική αυτοδιοίκηση και επιβάλλοντας με τις πολιτικές λιτότητας στις τοπικές κοινωνίες την αποστέρηση από σημαντικούς πόρους και από δυνατότητες προσφοράς ποιοτικών και αποτελεσματικών υπηρεσιών στο δημότη.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Την περασμένη Παρασκευή στο κλείσιμο της ομιλίας του ο Υπουργός Οικονομικών φρόντισε να ξεκαθαρίσει για όσους ακόμα τρέφουν ελπίδες ότι δεν μπορούμε να γυρίσουμε το χρόνο πίσω και να αναιρέσουμε τη ζημιά που έχει υποστεί η χώρα και οι συμπολίτες μας, προτρέποντάς μας να κοιτάξουμε μπροστά. Μπροστά για ποιους; Για τους λίγους και εκλεκτούς που βολεύονται με τις σημερινές αντιλαϊκές πολιτικές της κυβέρνησης; Αυτή είναι η διαφορά μας, διαφορά φιλοσοφίας, η οποία καταγράφεται όχι μόνο κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού του επόμενου χρόνου, αλλά και όλα τα χρόνια που έχουν προηγηθεί.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Ευθύμιος Δίπλαρος για το ΔΗΣΥ.

ΕΥ. ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Πάντως λίγοι και εκλεκτοί, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι οι δεκατρείς χιλιάδες λήπτες του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, που αυτή η κυβέρνηση, αν μη τι άλλο, τους είδε και τους έδωσε έστω και τα ελάχιστα. Αυτό ως απάντηση στα πολλά τα οποία έχει πει η αγαπητή Ελένη Μαύρου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η 7^η Μαρτίου του 2016 αποτελεί ημερομηνία-σταθμό για τη σύγχρονη κυπριακή ιστορία. Η έξοδος από το μνημόνιο αποτελεί για την κυβέρνηση το πρώτο ουσιαστικό βήμα εξόδου από την οικονομική κρίση και την πορεία προς μια οικονομική ανάκαμψη της οικονομίας. Ο δρόμος ωστόσο παραμένει ακόμη μακρύς. Οι περιπέτειες στις οποίες περιήλθε τα τελευταία χρόνια ο κυπριακός λαός δυστυχώς δεν τελειώνουν τόσο σύντομα. Οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης και των δημοσιονομικών μέτρων οικονομικής περισυλλογής έχουν βαθιά χαράξει την κυπριακή κοινωνία, αφήνοντας έντονο το στίγμα τους, ακόμα και αν οι δείκτες της οικονομίας άρχισαν να μετρούν θετικά.

Η οικονομική κρίση που ξεκίνησε από το 2011 υπήρξε η μεγαλύτερη οικονομική κρίση που γνώρισε η Κυπριακή Δημοκρατία από την ίδρυσή της. Είμαι πεπεισμένος ότι οι αναλύσεις γύρω από την κατάρρευση του οικονομικού μας συστήματος δε θα περιοριστούν μόνο σε μια χρονική παράθεση των γεγονότων. Θέλω να πιστεύω ότι σύντομα οι αίτιοι της καταστροφής θα λογοδοτήσουν όχι ενώπιόν μας, αλλά ενώπιον των γενεών των οποίων το μέλλον κατέστησαν αβέβαιο. Η μοίρα φαίνεται ότι μας όρισε να ζούμε στον τόπο τούτο, όπου ανέξοδοι λαϊκισμοί, υπερφίαλοι στόχοι και προσωπικότητες πολλές φορές κατώτερες των περιστάσεων οδηγούν το λαό σε μονοδρόμους και αδιέξοδα, όπου οι απαντήσεις που μας ζητούν να δώσουμε περιορίζονται είτε σε ένα “ναι” είτε σε ένα “όχι”. Ευχή όλων είναι όπως τα διδάγματα της οικονομικής κρίσης αποτελέσουν παρακαταθήκες για το μέλλον όλων μας.

Δίδαγμα πρώτο: Οι καθυστερήσεις και η αναποφασιστικότητα συνεπάγονται πολύ υψηλό οικονομικό και κοινωνικό κόστος. Και πολλά από τα οικονομικά μας προβλήματα προκλήθηκαν από καθυστερήσεις, αναβολές και απραξία, στοιχεία που επιδείνωσαν την όλη κατάσταση. Δίδαγμα δεύτερο: Η προώθηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων αποδίδει ακόμη και βραχυπρόθεσμα. Είναι καθολικά αποδεκτό ότι τα πλήρη οφέλη από τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις αποκομίζονται μακροπρόθεσμα και σε σχέση με την Κύπρο αρκετό καιρό μετά τη λήξη της θητείας της κυβέρνησης, που με πολιτικό θάρρος και κόστος τα προώθησε. Δίδαγμα τρίτο: Η αντίληψη ότι τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης οδηγούν πάντα σε βαθύτερη ύφεση και αύξηση της ανεργίας είναι ψευδής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είμαστε πλέον πεπεισμένοι ότι βρισκόμαστε σε καλό δρόμο χωρίς πισωγυρίσματα. Μέσα από μια υπεύθυνη δημοσιονομική πολιτική, όπως φαίνεται άλλωστε και μέσα από τις επιδόσεις των δημόσιων οικονομικών, με έμφαση στις επενδύσεις και σε συνδυασμό με τις στοχευμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που προωθούνται, η οικονομία βρίσκεται πλέον σε γερές βάσεις. Εμείς επιτελέσαμε το καθήκον μας. Λάβαμε έγκαιρα προληπτικά ή διορθωτικά μέτρα και προσφέραμε την καλύτερη δυνατή υπηρεσία προς την πατρίδα μας. Διανύσαμε και διανύουμε πρωτόγνωρες για τον τόπο συνθήκες γεμάτες προκλήσεις. Είμαστε σε μια περίοδο που δείχνει ικανή να σηματοδοτήσει την αναγέννηση της πατρίδας μας μέσα από τις δυσκολίες που προκάλεσε η βαθιά οικονομική κρίση. Η χώρα αποδεικνύει καθημερινά ότι βαδίζει στη σωστή πορεία. Οι προσπάθειες της κυβέρνησης, της Βουλής και της κοινωνίας της ίδιας έχουν αρχίσει να αποδίδουν. Οι συνεχιζόμενες αναβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης καταδεικνύουν ότι την κατιούσα πορεία του 2011 διαδέχεται μια ανοδική πορεία ανάπτυξης και ελπίδας. Η Κύπρος αλλάζει και πλέον αλλάζει προς το καλύτερο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν ισχυριζόμαστε ότι όλα είναι ρόδινα στην πραγματική οικονομία. Η ανεργία εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, παρά τη μείωσή της στο 12% από το 16%. Αυτό να προσμένετε, συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, ότι θα επιτύχουμε την περαιτέρω μείωση της ανεργίας, την οποία παραλάβαμε στο 15%, ενώ την πήρατε το 2011, όταν ξεκινούσατε να κυβερνάτε τον τόπο, κάτω από 4% και την πενταπλασιάσατε μέσα σε πέντε χρόνια και ζητάτε και τα ρέστα! Όμως η αξιοπιστία της χώρας μας στο εξωτερικό έχει επανέλθει και είμαστε σε θέση να προσελκύσουμε επενδύσεις από το εξωτερικό, που με την σειρά τους θα δημιουργήσουν και νέες θέσεις εργασίας και θα τονώσουν περαιτέρω τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Σήμερα όσο ποτέ άλλοτε η επικέντρωση των πολιτικών μας επιβάλλεται να προσηλωθεί στις μεταρρυθμίσεις στη δημόσια υπηρεσία, στην τοπική αυτοδιοίκηση, στον τομέα της παιδείας και της υγείας. Να αναμορφώσουμε ουσιαστικά το κράτος μας προς το καλύτερο πάντα με τον πολίτη στο επίκεντρο. Ο στόχος της μεταρρύθμισης και του εκσυγχρονισμού της χώρας μας έχει τεθεί και εναπόκειται σε μας το να υλοποιήσουμε το εγχείρημα και να το μετατρέψουμε σε πράξη. Ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών χαρακτήρισε την έξοδο από το μνημόνιο ως δεύτερη ευκαιρία να αφήσει η Κύπρος πίσω της όλα εκείνα τα λάθη και τις παραλείψεις στην οικονομία, τα οποία έφεραν τη βαθιά οικονομική ύφεση και οδήγησαν στο μνημόνιο. Τονίζει

δε ότι η έξοδος από το μνημόνιο δε σημαίνει χαλάρωση και τερματισμό της προσπάθειας για ανάπτυξη. Συμφωνούμε απόλυτα με αυτή τη θέση και άποψη.

Λάθη, παραλείψεις και ανεύθυνες πρακτικές των προηγούμενων ετών είχαν αφήσει την οικονομία μας εκτεθειμένη και την οδήγησαν στον εκτροχιασμό. Συμπολίτες μας έχασαν τις δουλειές τους και άλλοι τις καταθέσεις τους. Η Κύπρος μπήκε στο μνημόνιο με την οικονομία να είναι ήδη σε βαθιά ύφεση, με την ανεργία στα ύψη, με το τραπεζικό σύστημα υπό κατάρρευση, με τα δημόσια ταμεία εξαντλημένα, επιτεύγματα της διακυβέρνησης Χριστόφια-ΑΚΕΛ.

Σήμερα η Κύπρος αφήνει πίσω της όχι μόνο το μνημόνιο, αλλά και την ύφεση. Έχουμε μέσα από συλλογικές προσπάθειες εξασφαλίσει μια δεύτερη ευκαιρία και αυτή τη δεύτερη ευκαιρία πρέπει να τη διαχειριστούμε υπεύθυνα. Πρέπει να μάθουμε από τα λάθη μας, να καταλάβουμε ότι η δογματική άρνηση και ο λαϊκισμός δεν οδηγούν πουθενά και να εργαστούμε, για να εδραιώσουμε και να ενισχύσουμε την αναπτυξιακή προοπτική. Μόνο έτσι θα βελτιωθεί η καθημερινότητα του πολίτη και θα δημιουργηθούν ευκαιρίες και θέσεις εργασίας. Η ανάπτυξη δεν έρχεται με τα ωραία λόγια αλλά με τις τολμηρές αποφάσεις και τις ριζικές μεταρρυθμίσεις.

Ναι, βγήκαμε από το μνημόνιο, παρά τις μεψιμοιρίες και τις απειλές κάποιων ότι η αποδοχή του μνημονίου θα ενέτεινε την οικονομική κρίση και ότι οι πολιτικές λιτότητας θα είχαν ως αποτέλεσμα σωρεία μνημονίων, δύο και τριών, θυμάστε πολύ καλά ποιοι τα επικαλούνταν. Ναι, βγήκαμε από το μνημόνιο, αλλά πρέπει με σοβαρότητα να συνεχίσουμε την προσπάθεια, αφού οι όποιες επιτυχίες, οι οποίες οδήγησαν στην έξοδο από το μνημόνιο, δε σηματοδοτούν την αντιμετώπιση προβλημάτων συντελεία της κρίσης. Τα όσα επιτεύχθηκαν ήταν αποτέλεσμα ενός συγκροτημένου προγράμματος, της συνεργασίας για υλοποίησή του με τις πολιτικές δυνάμεις, τους κοινωνικούς εταίρους και πάνω απ' όλα των θυσιών του κυπριακού λαού. Ας σεβαστούμε πρώτα και πάνω απ' όλα τον ίδιο τον κυπριακό λαό και ας αφήσουμε στην άκρη μικροκομματισμούς, αλλά και ιδεολογικές αγκυλώσεις. Ο δρόμος παραμένει ακόμη μακρύς, μέχρι όλοι οι Κύπριοι πολίτες να αισθανθούν εμπράκτως ότι η κυπριακή οικονομία άκμασε και ότι δεν πήγαν χαμένες τόσες θυσίες.

Η ψήφιση του κρατικού προϋπολογισμού μάς βρίσκει ενώπιον ενός ακόμη μεγαλύτερου εθνικού ζητήματος, μας βρίσκει ενώπιον εντατικοποιημένων προσπαθειών για επίλυση του κυπριακού μας προβλήματος. Η συμφωνία για επανέναρξη των συνομιλιών για το Κυπριακό, μετά το αδιέξοδο που δημιουργήθηκε στο Μοντ Πελεράν, διασώζει τη δυναμική που υπήρχε, επιβεβαιώνει το ενδιαφέρον του διεθνούς παράγοντα και καθορίζει ακόμη ότι συνεχίζουμε από εκεί που μείναμε. Καθορίζει ταυτόχρονα μια συγκεκριμένη διαδικασία που εξουδετερώνει διάφορες ιδέες, όπως συνομιλίες με παράλληλα τραπέζια.

Το απλό, αλλά θεμελιώδες ερώτημα που όλοι πρέπει να απαντήσουμε είναι αν θέλαμε ή όχι άρση του αδιεξόδου. Και τίθεται αυτό το ερώτημα, διότι, όσο διαρκούσε το αδιέξοδο, ακούγαμε κάποιους να εκφράζουν δήθεν την απογοήτευση και τη στεναχώρια τους, αλλά, μόλις ήρθε το αδιέξοδο, οι ίδιοι διέβλεπαν πάλι ένα εκατομμύριο κινδύνους. Μέσα από τη διαδικασία που έχει συμφωνηθεί η τουρκική πλευρά έχει αποδεχθεί και δεσμευθεί ότι αποτελεί προϋπόθεση η κατάθεση χάρτη για το εδαφικό. Τέτοια δέσμευση δεν υπήρξε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ποτέ προηγουμένως. Συνεπώς, η κατάθεση των χαρτών αποτελεί προϋπόθεση για συνέχιση της διαδικασίας.

Είναι φυσιολογικό ότι σε μια δυναμική διαδικασία ζητήματα θα εγερθούν και θα διευκρινισθούν. Αποτελεί κορυφαίο λάθος να προδεσμευόμαστε, για παράδειγμα, για το τι θα κάνουμε και πώς θα αντιδράσουμε, εάν ο χάρτης δε μας ικανοποιεί ή τέλος πάντων μας ικανοποιεί, για το τι θα γίνει, εάν οι χάρτες αποκλίνουν μεταξύ τους, και ποια απόκλιση είναι αποδεκτή και ποια όχι. Βρισκόμαστε σε μια διαπραγματεύση με την άλλη πλευρά και όχι μεταξύ μας. Το να διαπραγματευόμαστε μεταξύ μας δημόσια δεν είναι απλά αντιπαραγωγικό, είναι και επιζήμιο, αφού ανοίγουμε δημοσίως τα χαρτιά μας. Όσον αφορά το αν πρόκειται ή όχι για πενταμερή διάσκεψη, η τουρκική πλευρά έχει αποδεχθεί ότι πρόκειται για τη Διάσκεψη για την Κύπρο, όπως αναφέρεται στο ανακοινωθέν των Ηνωμένων Εθνών. Το ανακοινωθέν δε μιλά ούτε για πενταμερή ούτε και για πολυμερή διάσκεψη. Επιπρόσθετα, το ανακοινωθέν είναι σαφές: «Άλλα σχετικά μέρη θα προσκληθούν όπως απαιτηθεί».

Τίθεται το εξής ερώτημα: Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι σχετικό μέρος; Ασφαλώς και είναι. Πώς μπορεί να καταργηθούν διεθνείς συμφωνίες, όπως η Συνθήκη Εγγυήσεων και Συμμαχίας, που αφορούν την Κυπριακή Δημοκρατία, χωρίς αυτή να είναι παρούσα; Πώς θα διασφαλισθεί η συνέχιση του καθεστώτος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν το κράτος μέλος, που είναι η Κυπριακή Δημοκρατία, δεν είναι παρόν; Πώς θα είναι παρούσα η Κυπριακή Δημοκρατία; Και πάλι θα ήταν μεγάλο λάθος να προκαταλάβουμε τη διαδικασία, ειδικά όταν δεν ορίζεται ούτε το επίπεδο εκπροσώπησης των άλλων σχετικών με το Κυπριακό μερών. Αλλά να θέσουμε ένα ακόμη ερώτημα: Πώς όλοι ανεξαιρέτως οι Πρόεδροι της Κυπριακής Δημοκρατίας τη μια μέρα προσφώνουσαν τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και την επομένη υπό την ιδιότητά τους ως ηγετών της ελληνοκυπριακής κοινότητας πραγματοποιούσαν κοινή συνάντηση με τον εκάστοτε ηγέτη της τουρκοκυπριακής κοινότητας και τον ίδιο τον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών;

Επαναρχίζει, φίλε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί συνάδελφοι, μια δυναμική διαδικασία για τη λύση του Κυπριακού. Πρέπει να αποφασίσουμε αν θέλουμε να της ευχηθούμε καλή επιτυχία ή να την πυροβολήσουμε στην καρδιά. Εμείς ευχόμαστε ότι η έκβαση θα είναι θετική και προσευχόμαστε και όλοι μαζί επιτέλους να μπορέσουμε να ανοικοδομήσουμε μια νέα Κύπρο, επανενωμένη, χωρίς συρματοπλέγματα, ξένους στρατούς και επεμβάσεις.

Ευχόμαστε, αγαπητοί συνάδελφοι, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Νίκο Αναστασιάδη, που σήμερα έχει την ονομαστική του γιορτή, χρόνια πολλά και ευλογημένα. Ο Θεός να του δίνει δύναμη και γι' αυτή τη μάχη που καλείται να δώσει για ολόκληρο τον κυπριακό λαό.

Σε όλους εσάς, αγαπητοί συνάδελφοι, αλλά και σε όλους όσους μας ακούν ευχόμαστε να πρυτανεύσει η ενότητα και η ομοψυχία. Επιτέλους, να βρούμε αυτά τα οποία μας ενώνουν, τα οποία είναι περισσότερα απ' αυτά τα οποία μας χωρίζουν, να προτάξουμε αυτά ως ασπίδα και να προχωρήσουμε μπροστά για το καλό της πατρίδας μας.

Καλά Χριστούγεννα και καλές γιορτές σε όλους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά για το ΑΚΕΛ.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θα ήθελα καταρχάς να κάμω ένα σχόλιο στην παρατήρηση του συναδέλφου κ. Ζαχαρίου όσον αφορά τους υποψήφιους δημάρχους και συγκεκριμένα στην αναφορά του για τη Λάρνακα και το ποιόν τους. Θα ήθελα να σκεφτεί και να έχει υπόψη του ή και να μας πει κάποια στιγμή γιατί δεν υποστηρίζουν τον υπόδικο εκλεκτό τους, που είχαν στις προηγούμενες εκλογές. Όταν είμαστε σε γυάλινο σπίτι, δε σύρουμε πέτρες και κυρίως δεν αφήνουμε σκιές χωρίς αποδείξεις σε βάρος ανθρώπων.

Όσον αφορά τις παρατηρήσεις του κ. Χατζηγιάννη για την αριστερή πλευρά και τις τοποθετήσεις της, να ξέρει ότι αριστερή πλευρά, αριστερή πολιτική σημαίνει προοδευτική και ανθρωποκεντρική πολιτική και -όσο και αν δε σας αρέσει- δεξιά πολιτική σημαίνει συντηρητισμός, νεοφιλελευθερισμός και γενικά πολιτικές που στραγγαλίζουν τους ανθρώπους και τους εργαζομένους.

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Εμείς αλλάζουμε.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Γίνεστε χειρότεροι, όταν αλλάζετε, αυτό έν' το κακό.

Θα ήθελα να αρχίσω την παρέμβασή μου με ένα πολύ συγκεκριμένο ζήτημα, που πρέπει επιτέλους να γίνει προτεραιότητα για την κυβέρνηση Αναστασιάδη και να πάρει τις αποφάσεις που αναμένονται εδώ και μερικά χρόνια. Πρόκειται για το ζήτημα της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, το οποίο σύμφωνα με όλες τις στατιστικές βρίσκεται σε έξαρση. Οι αριθμοί βοούν και φανερώνουν μια αθόρυβη τραγωδία για εκατοντάδες γυναίκες και οικογένειες στον τόπο μας. Πόσο δύσκολο είναι επιτέλους για το Υπουργείο Δικαιοσύνης να φέρει στη Βουλή για επικύρωση τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για τη Βία κατά των Γυναικών, που αποτελεί το πιο ολοκληρωμένο νομικό εργαλείο σε σχέση με την πρόληψη της βίας, το χειρισμό των περιστατικών, το νομικό πλαίσιο, τη στήριξη των θυμάτων; Γιατί το Υπουργείο Δικαιοσύνης πέταξε όλη την προεργασία που παρέλαβε από την προηγούμενη κυβέρνηση και εδώ και τρία χρόνια επαναλαμβάνει τις ίδιες υποσχέσεις; Είναι δυνατόν το Υπουργείο Δικαιοσύνης να μην πήρε χαμπάρι ότι το 2015 ολοκληρώθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Βία κατά των Γυναικών και, ενώ βρισκόμαστε στο τέλος του 2016, δεν έχει εγκριθεί οποιοσδήποτε νέος σχεδιασμός; Αν μια κυβέρνηση δεν μπορεί να κάνει βήματα μπροστά και να εφαρμόσει πολιτική σε τέτοια ζητήματα, στα οποία έχει την καθολική στήριξη της κοινωνίας και των πολιτικών δυνάμεων, είναι απορίας άξιον τι μπορεί να περιμένει κανείς γενικότερα.

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Δημοκρατικού Συναγερμού αποτυγχάνει γενικότερα στα θέματα γυναίκας και ισοτιμίας των φύλων. Τι έργο, τι μέτρα έχει να επιδείξει απέναντι στο γεγονός ότι η Κύπρος έχει ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά στην ανισομισθία μεταξύ ανδρών και γυναικών και ένα από τα υψηλότερα ποσοστά κινδύνου φτώχειας για τις γυναίκες; Τι πολιτική έχει εφαρμόσει για τη στήριξη της μονογονεϊκής οικογένειας; Γιατί δε λαμβάνει υπόψη του ο Υπουργός Δικαιοσύνης τα αιτήματα που κατέθεσε το ΑΚΕΛ, αλλά και ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Μονογονεϊκών Οικογενειών για την ανάγκη εκσυγχρονισμού του οικογενειακού δικαίου

και για τη σύσταση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την επεξεργασία προτάσεων νόμου για τα θέματα των μονογονιών; Αντίστοιχα ερωτήματα τίθενται επίσης και για το πολύ σοβαρό και ευαίσθητο ζήτημα της υγείας των γυναικών, τις σοβαρές ελλείψεις στα γυναικολογικά τμήματα των δημόσιων νοσηλευτηρίων, αλλά και για την υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τον Καρκίνο.

Ούτε όμως στον προϋπολογισμό ούτε στην καθημερινή της πολιτική έχει ουσιαστικό θετικό έργο ή έστω κάποιο διακηρυκτικό όραμα για τις γυναίκες της Κύπρου. Επικοινωνιακά πυροτεχνήματα έχει, βέβαια! Τέτοιο πυροτέχνημα ήταν η θέσπιση του Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων. Ανεξάρτητα από τις καλές προθέσεις της ίδιας της επιτρόπου, το γενικότερο πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής, ο περιορισμένος λόγος και ρόλος, ο μειωμένος προϋπολογισμός του θεσμού και η επικάλυψη του πεδίου δράσης από άλλους θεσμούς δεν επιτρέπουν να παραχθούν ουσιαστικά αποτελέσματα.

Ανάλογο πυροτέχνημα ήταν και οι περιβόητες ποσοτώσεις υπέρ των γυναικών, οι οποίες είχαν πολυδιαφημιστεί από την κυβέρνηση και το Δημοκρατικό Συναγερμό και τελικά κρίθηκαν ως αντισυνταγματικές. Είναι αναμφίβολο ότι πρέπει να ενισχυθεί δραστικά η παρουσία των γυναικών στα δημόσια αξιώματα. Μπορεί άραγε όμως το κυβερνών κόμμα να διατείνεται ότι έχει τέτοιες ευαισθησίες, όταν έχει μόνο μια γυναίκα στο Υπουργικό Συμβούλιο -και την καλωσορίζουμε που είναι εδώ και μας ακούει τώρα- και δεν έχει ούτε μία γυναίκα υποψήφια δήμαρχο;

Κ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Έχουμε περισσότερες στις κοινοβουλευτικές ομάδες.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Δε νομίζω. Με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να εκφράσω την ελπίδα ότι οι επερχόμενες δημοτικές εκλογές θα θέσουν τέρμα στο θλιβερό προνόμιο που έχει η Κύπρος εδώ και πέντε χρόνια να είναι η μόνη χώρα της Ευρώπης χωρίς ούτε και μία γυναίκα δήμαρχο. Η θέση της γυναίκας αποτελεί δείκτη προόδου μιας κοινωνίας. Δεν μπορεί όμως να υπάρξει πραγματική πρόοδος για τις εργαζόμενες γυναίκες, που αποτελούν την πλειοψηφία του γυναικείου πληθυσμού, αν η πολιτεία δεν εφαρμόσει μια κοινωνικοοικονομική πολιτική που να τις στηρίζει στους πολλαπλούς τους ρόλους.

Δεν μπορούσε όμως να περιμένουμε ότι μια κυβέρνηση με τον κοινωνικό και ταξικό προσανατολισμό του Δημοκρατικού Συναγερμού θα συγκρουστεί με τη μεγαλοεργοδοσία, για να χτυπήσει φαινόμενα όπως τις απολύσεις εγκύων και γενικότερα τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών στους χώρους δουλειάς. Τι έπραξαν η κυβέρνηση και το αρμόδιο υπουργείο για τις πρόσφατες καταγγελίες για εργοδότες του ιδιωτικού τομέα που απολύουν παράνομα έγκυες εργαζόμενες ή που εξαναγκάζουν νεαρές εργαζόμενες να υπογράψουν συμβόλαιο ότι δε θα μείνουν έγκυοι μέσα στα επόμενα δυο-τρία χρόνια; Η κοινωνικοοικονομική τους φιλοσοφία καθοδηγεί την κυβερνητική πολιτική σε αντίθετη κατεύθυνση. Αντί να στηριχθεί η εργαζόμενη γυναίκα, οι κυβερνώντες κλείνουν κοινωνικές υποδομές που αποτελούν αποκούμπι, αφού τα στερεότυπα συνεχίζουν να επιβάλλουν ως αποκλειστικό καθήκον των γυναικών τη φροντίδα του σπιτιού, των παιδιών, των γονιών, των ατόμων με αναπηρίες στην οικογένεια. Γι' αυτό έκλεισαν την κρατική στέγη ηλικιωμένων στις Κόκκινες στη Λάρνακα, τον παιδοκομικό σταθμό στις Κόκκινες Λάρνακας, τη στέγη ηλικιωμένων στα Λατσία, τον παιδοκομικό σταθμό Στροβόλου και ετοιμάζονται τώρα για τους επόμενους, όπως είναι το σπίτι στο Παραλίμνι, το οποίο αποτελεί τη μόνη δημόσια δομή φροντίδας ατόμων με αναπηρία στην ελεύθερη Αμμόχωστο. Επιπρόσθετα, μείωσαν την κρατική στήριξη στα κέντρα ημερήσιας φροντίδας και την επιχορήγηση των τροφείων για τους λήπτες ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος που διαμένουν σε στέγες ηλικιωμένων. Με άλλα λόγια, έχουν βάλει στο στόχαστρο την ασθενέστερη οικονομικά μερίδα του πληθυσμού. Όλα αυτά είναι ορισμένα μόνο δείγματα της πολιτικής που συναποφάσισε η κυβέρνηση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η οποία πιασγύρισε την κυπριακή κοινωνία και το βιοτικό της επίπεδο.

Έκφραση αυτής της αντιλαϊκής πολιτικής είναι και η συνεχιζόμενη συρρίκνωση, στα όρια σχεδόν του εκμηδενισμού, της προσφυγικής πολιτικής. Με έκπληξη άκουσα τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού να μιλούν για την προσφυγική πολιτική της κυβέρνησής τους. Τους προκαλώ και τους παρακαλώ να μην προκαλούν τον προσφυγικό κόσμο που ψάχνει τα ανύπαρκτα οικόπεδα που θα διαχωρίσουν. Αυτά που θα διαχωριστούν δόθηκαν από την προηγούμενη κυβέρνηση και τέσσερα χρόνια μετά δεν κατάφεραν ακόμα να τα διαχωρίσουν. Εξάλλου, πριν μερικές μέρες μέσω του συμπληρωματικού προϋπολογισμού για το 2016, επειδή περίσσεψαν €5 εκατομ. από τα κονδύλια για την προσφυγική πολιτική, ψηφίσαμε εδώ για τη μεταφορά τους σε άλλα προγράμματα και σχέδια. Τι άραγε θα απαντήσουν οι κυβερνώντες και οι βουλευτές του ΔΗΣΥ στις 3 700 πρόσφυγες των οποίων οι αιτήσεις εκκρεμούν; Και από την άλλη περισσεύουν κονδύλια για να τα μεταφέρουν αλλού. Ακόμα όμως και σε ζητήματα που δεν επιβαρύνουν οικονομικά τον κρατικό προϋπολογισμό, όπως η έκδοση πιστοποιητικών μίσθωσης, μέσα σε τέσσερα σχεδόν χρόνια έχουν παραχωρήσει μόλις τριακόσια πιστοποιητικά μίσθωσης, σε σύγκριση με τρεις χιλιάδες πιστοποιητικά που δόθηκαν επί προηγούμενης κυβέρνησης. Πού χάθηκε άραγε η φωνή των βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού, που δεν έχει μείνει προσφυγική πολιτική τώρα, ενώ για πέντε χρόνια έπαιζαν νύχτα-μέρα την κασέτα της ανεπαρκούς προσφυγικής πολιτικής της προηγούμενης κυβέρνησης;

Αυτή η φιλοσοφία εκφράζεται δυστυχώς και σε σχέση με την κοινωνική στήριξη στους εγκλωβισμένους, στους συγγενείς των αγνοουμένων και στους αιχμαλώτους του 1974 όπου θεωρούμε ότι θα έπρεπε να επιδεικνύεται μια ιδιαίτερη ευαισθησία. Η κυβέρνηση πρέπει να καταλάβει ότι η στήριξη δεν μπορεί να είναι ευχολόγια σε επετειακές ομιλίες. Αντί να παραχωρήσει το επίδομα φροντίδας στους γονείς και τις συζύγους αγνοουμένων, το περιορίζει μόνο στους γονείς αγνοουμένων, που δεν είναι παρά μόνο μερικές δεκάδες. Αντί να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα για την ποιότητα ζωής των εγκλωβισμένων, όπως να συνεχιστεί το πρόγραμμα διόρθωσης των κατοικιών τους, να στηριχθούν τα νεαρά ζευγάρια στις στεγαστικές τους ανάγκες, να τερματιστεί η γραφειοκρατία όσον αφορά στα προγράμματα επανεγκατάστασης των εγκλωβισμένων, να στηριχθεί ο νοσηλευτής που φροντίζει τους ηλικιωμένους εγκλωβισμένους, οι κυβερνώντες μοιράζουν δεσμεύσεις και υποσχέσεις.

Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ ακροθιγώς στο πιο ευαίσθητο ζήτημα που εμπίπτει στην κοινοβουλευτική επιτροπή που προεδρεύω, που είναι το ζήτημα των αγνοουμένων. Πρέπει να σημειώσουμε και να χαιρετίσουμε δύο θετικές εξελίξεις: πρώτον, την πρόσφατη απόφαση του Ευρωκοινοβουλίου να ορισθεί Μόνιμος Εισηγητής για τα θέματα των αγνοουμένων της Κύπρου, θέμα το οποίο είχαμε προωθήσει και ως ΑΚΕΛ και ως Κοινοβουλευτική Επιτροπή Προσφύγων με διάφορες ευκαιρίες, και, δεύτερον, την αύξηση του κονδυλίου για τη Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων κατά δύο εκατομμύρια ευρώ. Ελπίδα μας είναι αυτά να συμβάλουν στην επιτάχυνση των ερευνών για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας.

Στα σχεδόν τέσσερα χρόνια που κυβερνά ο Δημοκρατικός Συναγερμός -είτε σε συγκυβέρνηση με το Δημοκρατικό Κόμμα είτε σε συγκυβέρνηση με την Αλληλεγγύη, που είναι τα κόμματα άλλωστε που συμφωνούν με την κοινωνικοοικονομική πολιτική Αναστασιάδη και του δίνουν την πλειοψηφία, για να περνά τον προϋπολογισμό κάθε χρόνο- το ΑΚΕΛ δεν περιορίστηκε στο να καταγγέλλει και να καταδικάζει την κυβερνητική πολιτική. Η κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις επέλεξε όλα αυτά τα χρόνια να καταθέτει αλληπάλληλες προτάσεις, ώστε, σε συνεργασία με άλλα κόμματα της αντιπολίτευσης, να πετυχαίνουμε ρυθμίσεις, για να αμβλυωθεί η αδικία που συντελείται σε βάρος των ευάλωτων ομάδων, αλλά και οι διακρίσεις σε βάρος των γυναικών. Καταθέσαμε σειρά προτάσεων, για να βελτιωθεί και να καταστεί έστω και επιμέρους πιο δίκαιο και πιο αποτελεσματικό το σύστημα του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Πρωτοστατήσαμε, για να απαγορευθεί με νόμο η απόλυση εργαζομένων που απουσιάζουν από την εργασία τους λόγω μακροχρόνιας ασθένειας, να δοθεί το επίδομα μονογονεϊκής οικογένειας σε συζύγους φυλακισμένων, αυξήσαμε το επίδομα και τη διάρκεια της άδειας μητρότητας στις περιπτώσεις πολλαπλών κυήσεων, βάλουμε κάτω το θέμα των σεξουαλικών και αναπαραγωγικών δικαιωμάτων της γυναίκας, καταθέτοντας σε συνεργασία με άλλα κόμματα και βουλευτές πρόταση νόμου, για να εκσυγχρονιστεί η νομοθεσία που διέπει τις αμβλώσεις.

Δε θα αναφερθώ σε έργα στην ελεύθερη Αμμόχωστο, γιατί τα έχουν καλύψει οι συνάδελφοι βουλευτές του ΑΚΕΛ της περιοχής Αμμοχώστου. Δεν μπορώ να μην κάμω αναφορά όμως στο θέμα της μετακίνησης των υπηρεσιών του Κτηματολογίου και της επαρχιακής διοίκησης, τι έχει γίνει και τι έχει συμβεί. Αντί η προσπάθεια, που ήταν μια απόφαση από το 2011 και για τόσα χρόνια κωλυσιεργεί η παρούσα κυβέρνηση να την υλοποιήσει... Τελικά έχουμε ανακαλύψει ότι η όλη προσπάθεια για τη μετακίνηση στόχευε τελικά στην εξυπηρέτηση μικροκομματικών συμφερόντων. Έχουμε ενημερωθεί σήμερα ότι ο άνθρωπος που ήταν πίσω από την εταιρεία που κατείχε το κτίριο -με ένα σωρό προβλήματα και ατασθαλίες, όπως φαίνεται από την έκθεση του Γενικού Ελεγκτή- διορίζεται και επιβραβεύεται με το διορισμό του στον Οργανισμό Χρηματοδότησεως Στέγης!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν συζητούμε τα θέματα του προσφυγικού κόσμου, των εγκλωβισμένων, των αγνοουμένων, η σκέψη μας δεν μπορεί παρά να καταλήγει στο έγκλημα του 1974, στη συνεχιζόμενη κατοχή και διαίρεση της πατρίδας μας. Όσο τετριμμένο και αν ακούγεται, δεν παύει να είναι αλήθεια. Η μόνη δικαίωση για όλους τους παθόντες του 1974, αλλά και για ολόκληρο τον κυπριακό λαό δεν είναι άλλη από μια λύση βασισμένη σε αρχές το συντομότερο δυνατόν.

Σας ευχαριστώ.

Καλές γιορτές σε όλο τον κόσμο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γεώργιος Προκοπίου του Δημοκρατικού Κόμματος να έλθει στο βήμα.

Ευχαριστούμε, κυρία Κουκουμά.

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για τη Βουλή των Αντιπροσώπων η εξέταση, η συζήτηση όπως και η τελική έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού αποτελούν κορυφαίες νομοθετικές, αλλά και πολιτικές πράξεις. Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας το ύψιστο εκείνο καθήκον και αρμοδιότητα που με συνετή και ορθή μελέτη των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους προκαθορίζει τους στόχους για τη διαχείριση εσόδων και δαπανών.

Ως γενική εικόνα ο προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος, με πρωτογενή πλεονάσματα και θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η οικονομία της Κύπρου σίγουρα έχει διαφοροποιηθεί από αυτήν πριν από τρία χρόνια, όταν βιώσαμε τον οικονομικό όλεθρο και την καταστροφή. Υπάρχουν θετικές εξελίξεις, τις οποίες χαιρετίζουμε, παράλληλα όμως οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η πραγματική οικονομία, δηλαδή η οικονομική κατάσταση του ιδιωτικού τομέα, των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καθώς και άλλων τομέων παρουσιάζει ακόμα πολλά σοβαρά προβλήματα.

Η δύσκολη κατάσταση όσον αφορά την εργασιακή απασχόληση εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Το γεγονός ότι ο δείκτης της ανεργίας κατέβηκε στο 12% είναι θετική εξέλιξη, δεν παύει όμως να αποτελεί υψηλό ποσοστό για τα δεδομένα της Κύπρου. Δυστυχώς, οι πλείστοι νέοι επιστήμονές μας έχουν ήδη μεταναστεύσει, ενώ οι αναπτυξιακές δαπάνες που κρίνονται απαραίτητες για την επανεκκίνηση της οικονομίας βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα. Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παραμένουν σε υψηλά επίπεδα, ενώ οι αναδιρθρώσεις δανείων δεν προχωρούν με το ρυθμό τον οποίο αναμέναμε. Δυστυχώς, η οικονομική κρίση και οι συνέπειές της έχουν αφήσει τραυματισμένη την κοινωνία μας, που ακόμα προσπαθεί δειλά δειλά να ορθοποδήσει. Ο απλός κόσμος του μεροκάματου και του μόχθου με περηφάνια προσπαθεί να αντεπεξέλθει, ενώ την ίδια ώρα υπάρχουν κάποιοι μεγαλοεπιχειρηματίες που, ενώ έχουν τη δυνατότητα, στερούν εισοδήματα από το κράτος, αφού δεν καταβάλλουν τις φορολογικές τους υποχρεώσεις, που ανέρχονται σε εκατομμύρια.

Δυστυχώς, αν και παρήλθαν τρία χρόνια, οι υπαίτιοι της οικονομικής καταστροφής και τραγωδίας στον τόπο μας δεν έχουν αχθεί ακόμη ενώπιον της δικαιοσύνης, για να τιμωρηθούν παραδειγματικά, έτσι ώστε να επέλθει η κάθαρση και να ικανοποιηθεί το περί δικαίου αίσθημα του λαού μας. Η πραγματική ανάκαμψη της οικονομίας θα επέλθει -για μένα- μόνο όταν τα κοινωνικά παντοπωλεία και συσσίτια πάψουν να λειτουργούν, γιατί απλά δε θα χρειάζονται. Κάθε οικογένεια να έχει έστω και ένα μέλος της με θέση εργασίας ικανή να τη συντηρήσει και να μην υπάρχει ούτε ένας συμπατριώτης μας που να υποφέρει λόγω ανέχειας και να ζει κάτω από το όριο της φτώχειας.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα επικεντρωθώ σε ορισμένα ζητήματα που αφορούν τις κοινοβουλευτικές επιτροπές στις οποίες μετέχω, καθώς και σε θέματα που αφορούν την εκλογική μου περιφέρεια.

Άμυνα: Ο προϋπολογισμός για την αμυντική θωράκιση βρίσκεται περίπου στα ίδια με τα περσινά επίπεδα και λίγο πιο κάτω ακόμη. Είναι ξεκάθαρα ένας προϋπολογισμός μόνο συντήρησης και όχι αναβάθμισης, γεγονός το οποίο δε μας ικανοποιεί και μας απογοητεύει. Η αμυντική θωράκιση της πατρίδας μας πρέπει να εξελιχτεί και να επεκταθεί. Να μην ξεχνούμε ότι βρισκόμαστε σε συνθήκες ημικατοχής, με μια Τουρκία να μας προκαλεί και να μας απειλεί καθημερινά, όχι μόνο με δηλώσεις, αλλά και με πράξεις. Θυμίζω σε όλους τις προκλητικές πειρατικές ενέργειες με το Μπαρμπαρός εντός της ΑΟΖ της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και τις θρασύτατες και ανιστόρητες διεκδικήσεις ελληνικών νησιών. Ο νεοσουλτάνος Ερντογάν δε διστάζει ακόμη και στον ίδιο το λαό του να εφαρμόζει πρακτικές οι οποίες δεν έχουν καμία σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία. Ο σεβασμός στους κανόνες του διεθνούς δικαίου δε φαίνεται να έχει ιδιαίτερη σημασία για την Άγκυρα, παρά μόνο τα δικά της συμφέροντα, που εμπεριέχουν όλες αυτές τις οθωμανικές αντιλήψεις, και τα οποία δε διστάζει να μας θυμίζει δυστυχώς καθημερινά. Αυτό που έχει σημασία για τον κυπριακό ελληνισμό είναι να μη νιώθει το φόβο και την απειλή. Έγνοια του καθενός μας είναι η ασφάλεια και η προοπτική για το μέλλον των παιδιών μας. Με τα σημερινά δεδομένα, με όλα αυτά που διαδραματίζονται σήμερα πώς μπορούμε να εμπιστευόμαστε την κατοχική Τουρκία;

Συνεπώς, όπως και να έχουν τα πράγματα αναφορικά με τη διαδικασία του διαλόγου για εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό, η Κυπριακή Δημοκρατία, ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος που βρίσκεται υπό ημικατοχή και υπό μόνιμη απειλή, επιβάλλεται να θωρακίζεται αμυντικά και να εκσυγχρονίζει συνεχώς τα αμυντικά οπτικά της συστήματα.

Επισημαίνω λοιπόν ότι το Υπουργείο Άμυνας επιβάλλεται να προβεί αμέσως στην αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των οπλικών συστημάτων και στην αγορά νέων για τις νέες ανάγκες, που προέκυψαν μετά την ανεύρεση υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ μας. Αναφορικά με τους κανονισμούς που αφορούν τις κρίσεις, τις αποστρατείες, τις προαγωγές και την περαιτέρω ανέλιξη των αξιωματικών -που αναμένονταν από το 2006- επιτέλους καταλήξαμε και εγκρίναμε τους κανονισμούς αυτούς. Ευελπιστούμε έτσι ότι θα ξεμπλοκαρισθεί το σύστημα των προαγωγών, ώστε να μπορέσει η Εθνική Φρουρά να προβεί στις προβλεπόμενες κρίσεις και προαγωγές, που θα εξυψώσουν το ηθικό των αξιωματικών και θα αναβαθμίσουν το κύρος και το αξιόμαχο του στρατεύματος. Παράλληλα όμως αναμένουμε να δούμε και την εξέλιξη στο θέμα των κανονισμών για τους

υπαξιωματικούς και τους εθελοντές πενταετούς υποχρέωσης (ΕΠΥ), ώστε να αποκατασταθούν η ηρεμία και το ηθικό των στελεχών.

Περαιτέρω, αναφορικά με την απόφαση της κυβέρνησης για μείωση της στρατιωτικής θητείας και πρόσληψη τριών χιλιάδων συμβασιούχων οπλιτών, αναμένουμε να δούμε και στην πράξη πώς θα λειτουργήσει αυτός ο θεσμός, ώστε να μπορέσουμε στην πορεία να τον αξιολογήσουμε. Αυτό που ζητούμε όμως είναι η πλήρης και σωστή αξιοποίησή τους. Επιπλέον, πρέπει να συνεχίσει η εκπαίδευσή τους και πέραν των βασικών γνώσεων να τύχουν εξειδικευμένης εκπαίδευσης στα οπλικά συστήματα και σε άλλα θέματα άμυνας και ασφάλειας.

Υγεία: Η διαχείριση της υγείας αντικατοπτρίζει το επίπεδο της κοινωνικής πολιτικής και της ευαισθησίας ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους. Ο τομέας της δημόσιας υγείας είναι ευθύνη του κράτους και αφορά την υγεία των πολιτών.

Μία από τις πιο δυσάρεστες παρενέργειες της οικονομικής κρίσης που αντιμετώπισε η χώρα μας τα τελευταία χρόνια είναι η αυξημένη ζήτηση για φροντίδα στα δημόσια νοσοκομεία μας, τα οποία δυστυχώς είναι υποστελεχωμένα και με σοβαρότατες ελλείψεις και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο είναι που εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα πιστεύουμε ότι η μεταρρύθμιση στον τομέα της υγείας πρέπει να προχωρήσει το συντομότερο δυνατό με την εισαγωγή του ΓΕΣΥ.

Είναι ελπιδοφόρο ότι έχει κατατεθεί το νομοθετικό πλαίσιο στη Βουλή, το οποίο ήδη αρχίσαμε να συζητούμε. Περαιτέρω όμως πρέπει να τονίσουμε ότι ο διάλογος -όπου χρειάζεται- πρέπει να συνεχιστεί για τα εργασιακά ζητήματα, ώστε να μην υπάρχουν καθόλου σκιάς και αμφιβολίες, για να μπορέσει να λειτουργήσει και στην πράξη. Στόχος πρέπει να είναι να σμικρυνθεί στο ελάχιστο το ενδεχόμενο να προκύψουν προβλήματα και εμπλοκή κατά την εφαρμογή του, παράλληλα όμως υποστηρίζουμε τη σωστή αναδιοργάνωση και ενίσχυση των δημόσιων νοσηλευτηρίων, με βάση τις πρόνοιες για την αυτονόμησή τους, έτσι ώστε να είναι έτοιμα και ανταγωνιστικά κατά την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, χωρίς ταλαιπωρία, χωρίς λίστες αναμονής και καθυστερήσεις και με παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας.

Σε αυτό το σημείο εκφράζω την ικανοποίησή μου για το τεράστιας σημασίας έργο της επέκτασης και αναβάθμισης του νοσοκομείου Λάρνακας. Παρά τις πολύχρονες περιπέτειες και καθυστερήσεις το έργο επιτέλους προχωρά και αναμένουμε την ολοκλήρωσή του μέσα στα τελευταία χρονοδιαγράμματα που έχουν συμφωνηθεί.

Παράλληλα, έχοντας υπόψη τη διαμορφωθείσα κατάσταση με τις διαφωνίες και συγκρούσεις μεταξύ των πανεπιστημιακών και των κυβερνητικών γιατρών, έχω την πεποίθηση ότι το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας πληρεί τις προϋποθέσεις και τις προδιαγραφές, ώστε να λειτουργήσει ως πανεπιστημιακό νοσοκομείο. Επισημαίνω ότι προς τούτο έχω ήδη εισηγηθεί με επιστολή μου στον Υπουργό Υγείας όπως μελετήσει το ενδεχόμενο της εγκαθίδρυσής του ως αμιγώς πανεπιστημιακού νοσοκομείου, που να λειτουργεί εξ ολοκλήρου για στήριξη των αναγκών της Ιατρικής Σχολής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως βουλευτής Λάρνακας θέλω να εκφράσω την απογοήτευσή μου γιατί μια σειρά από έργα υποδομής, τα οποία μπορούσαν να υλοποιηθούν τα προηγούμενα χρόνια, παρά τις δεσμεύσεις παρέμειναν στα λόγια, με αποτέλεσμα σήμερα λόγω της οικονομικής ύφεσης να παραμένουν σε εκκρεμότητα. Παρ' όλα αυτά, καθηκόντως τα αναφέρω, γιατί αποτελούν πάγια αιτήματα της εκλογικής μου περιφέρειας, τα οποία και διεκδικούμε:

1. Ο παραλιακός δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας (Γ' και Δ' φάση).
2. Ο ημιτελής παρακαμπτήριος δρόμος Αλέξανδρου Παναγούλη, ο οποίος θα ενωθεί με τον υπεραστικό δρόμο προς την Αγία Νάπα και έτσι θα αμβλύνει σε μεγάλο βαθμό την τροχαία κίνηση του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας, καθώς θα συμβάλει και στην εξοικονόμηση χρόνου για τους συμπολίτες μας.
3. Οι δρόμοι στην επαρχία που συνδέουν τις κοινότητες.
4. Η ενοποίηση του παραλιακού μετώπου που θα συνδέει την περιοχή Μακένζυ με την τουριστική ακτή Περβολιών μέχρι το φάρο Κιτίου.
5. Η ανέγερση του περιβαλλοντικού κέντρου των αλυκών, για το οποίο έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από το αρμόδιο υπουργείο.
6. Τα αντιπλημμυρικά έργα Λάρνακας-Αραδίππου και το αντλιοστάσιο Λάρνακας.
7. Η βελτίωση του οδικού δικτύου στις αγροτικές και αστικές περιοχές.

Αναφορικά με το έργο της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας στη Λάρνακα, εκφράζω την πλήρη απογοήτευσή μου. Αυτό το έργο έπρεπε να είχε ήδη ξεκινήσει εδώ και χρόνια. Ουσιαστικά τώρα έχει ξεκινήσει από την αρχή, μετά τον τερματισμό από το Υπουργικό Συμβούλιο της διαδικασίας διαπραγμάτευσης

με την κοινοπραξία “Ζήνων”, μετά από διαδοχικές παρατάσεις που παραχωρήθηκαν. Πρόσφατα, ως νέα εξέλιξη στο συγκεκριμένο θέμα, το υπουργείο έχει προκηρύξει τους όρους διεθνούς διαγωνισμού για υποβολή προτάσεων για το έργο. Εκφράζουμε την ελπίδα αυτή να είναι η ύστατη προσπάθεια και ευχόμαστε να καταλήξει σε επιτυχία, γιατί πρόκειται για ένα έργο μικτής ανάπτυξης, που θα δώσει προοπτική και μέλλον στην πόλη και επαρχία της Λάρνακας.

Παράλληλα, η μετακίνηση των εγκαταστάσεων υγραερίου και πετρελαιοειδών, πρέπει να συνεχίσει και να προχωρήσει, διότι είναι ένας παράγοντας που κρατά την ανάπτυξη της πόλης καθηλωμένη και εμποδίζει την ενοποίηση του παραλιακού μετώπου από το Μακένζυ μέχρι τη Δεκέλεια.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Κύριε Αβέρωφ, ο χρόνος... έχω ακόμα, απλώς με προϊδέασαν ότι τελειώνει.

Η κυβέρνηση είχε δεσμευτεί ότι μέχρι τον Ιανουάριο του 2017 θα απελευθερωνόταν οριστικά η παραλία από όλες τις εγκαταστάσεις. Αυτό δυστυχώς δεν τηρήθηκε και η διυπουργική επιτροπή αναθέωρησε το χρονοδιάγραμμα για το τέλος του 2017. Ας ελπίσουμε ότι αυτή θα είναι και η έσχατη φορά που η Λάρνακα θα ανεχτεί να μην τηρούνται εξαγγελίες και δεσμεύσεις. Έχουμε χορτάσει από υποσχέσεις και δεν μπορεί αυτό να γίνεται άλλο ανεκτό. Η υπομονή έχει και τα όριά της. Μόνο αν επιτευχθεί αυτός ο στόχος, θα μπορέσουμε να προσδοκούμε στην προσέγκυση επενδυτών για πραγματική και ουσιαστική ανάπτυξη του παραλιακού μετώπου.

Παράλληλα, θέλω να αναφερθώ στην απόφαση της κυβέρνησης για εγκατάσταση του Ινστιτούτου Υδρογονανθράκων, του Κέντρου Ωκεανογραφίας και του Τμήματος Χημικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Κύπρου στο χώρο του παλιού Λεπροκομείου στη Λάρνακα. Δύο χρόνια μετά φαίνεται ότι δεν υπάρχει ο απαραίτητος συντονισμός από πλευράς κυβέρνησης και το όλο θέμα δε φαίνεται να προχωρά προς την ορθή κατεύθυνση. Καλούμε λοιπόν την κυβέρνηση να εγκύψει στο θέμα αυτό και να μας πληροφορήσει υπεύθυνα για τις πραγματικές της προθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε μισό λεπτό, κύριε Προκοπίου.

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διαχρονική θέση του Δημοκρατικού Κόμματος για την οικονομία της πατρίδας μας ήταν πάντα το ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εθνική υπόθεση από όλους. Αυτό επαναλαμβάνουμε και τώρα. Η κυβέρνηση πρωτίστως, αλλά και όλοι μας οφείλουμε να μελετήσουμε περαιτέρω μέτρα και τρόπους τόσο για τη δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης όσο και για στοχευμένη στήριξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού μας, των ανέργων, των προσφύγων, των παθόντων, των πολυτέκνων, των τριτέκνων, των μονογονιών, των χαμηλοσυνταξιούχων και όλων των άλλων χαμηλόμισθων της μεσαίας και μικρομεσαίας εισοδηματικής τάξης.

Τέλος, επ' ευκαιρία των γιορτών, εύχομαι σε όλους υγεία, ευτυχία και κάθε καλό. Εύχομαι επίσης ο νέος χρόνος να βρει τη μαρτυρική μας πατρίδα ελεύθερη, ευημερούσα, μακριά από στρατούς κατοχής και σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο κ. Αντρέας Φακοντής για το ΑΚΕΛ.

Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αγαπητή κυρία Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καλωσορίσατε! Είστε η μόνη υπουργός η οποία δώσατε το παρόν σας στη σημερινή συνεδρία κατά την οποία συζητούνται οι προϋπολογισμοί των υπουργείων. Φαίνεται ότι οι άλλοι υπουργοί είτε δεν είχαν χρόνο είτε είχαν άλλες προτεραιότητες. Ο καθένας μπορεί να τους κρίνει.

Η κυβέρνηση πανηγυρίζει ότι πέτυχε τους στόχους της για θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, για ισοσκελισμένους προϋπολογισμούς, για ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και βελτίωση των αριθμών. Αλήθεια, πώς επιτεύχθηκε ο στόχος αυτός; Με ποιο τίμημα; Τι και ποιους ακριβώς στόχευσε η κυβέρνηση;

Στόχευσε στη λιτότητα, στο λιγότερο κράτος, στη μείωση των μισθών, στην ευελιξία στην εργασία, στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και στην αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Με αυτό τον τρόπο πέτυχε η κυβέρνηση τις λεγόμενες “επιτεύξεις” της. Με αυτό τον τρόπο έκτισε το λεγόμενο “success story” ή -καλύτερα- το πετυχημένο της παραμύθι.

Η οικονομική κατάσταση κάθε άλλο παρά πανηγυρισμούς επιτρέπει. Η ισχνή ανάπτυξη που σημειώθηκε το 2016, η οποία ήταν μια φυσιολογική εξέλιξη μετά τον πάτο που ακουμπήσαμε, οφείλεται κυρίως στα απροσδόκητα έσοδα από τον τουρισμό λόγω των εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και στις διεθνώς μειωμένες τιμές της ενέργειας και όχι στην ουσιαστική βελτίωση των παραγωγικών δυνατοτήτων της χώρας μας. Η αναπτυξιακή στρατηγική της κυβέρνησης και η προσέλκυση ξένων επενδύσεων εδράζεται στην ιδιωτικοποίηση των κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών και στο ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου. Από τη λεγόμενη “στοχευμένη” πολιτική της κυβέρνησης επωφελούνται οι λίγοι και προνομιούχοι, ενώ το τίμημα το πληρώνουν οι πολλοί, οι εργαζόμενοι, οι μικρομεσαίοι, οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Για το ΑΚΕΛ η ανάπτυξη πρέπει να αντανακλάται και να διαχέεται στην κοινωνία με μετρήσιμο κριτήριο την ευημερία των πολλών και όχι των λίγων. Πραγματική ανάπτυξη θα έχουμε, όταν πετύχουμε πραγματική αύξηση στις θέσεις εργασίας, όταν ξεκινήσει η ανάκαμψη των εισοδημάτων των εργαζομένων, των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, όταν οι συμπολίτες μας θα μπορούν να απολαμβάνουν με αξιοπρέπεια βασικά αγαθά όπως η υγεία, η παιδεία, η στέγαση και η κοινωνική πρόνοια.

Δυστυχώς, παρά την προσπάθεια των κυβερνήσεων για ωραιοποίηση της κατάστασης της κυπριακής οικονομίας, η αλήθεια είναι εντελώς διαφορετική. Η ανεργία -και αναφέρομαι στις αναφορές των συναδέλφων βουλευτών του Δημοκρατικού Συναγερμού- στο τέλος του 2012 ήταν στο 11,9%, ενώ το 2014 -συνεπεία των σωστών και επιτυχημένων πολιτικών της κυβέρνησης, βλέπετε κούρεμα καταθέσεων- εκτοξεύτηκε στο 16%. Σήμερα η ανεργία εξακολουθεί να διατηρείται στα πολύ υψηλά επίπεδα του 12%, ενώ στους μακροχρόνια άνεργους φθάνει στο 63,2% και στους νέους στο 26,8%. Και όπως πολύ σωστά επισήμανε ο Υπουργός Οικονομικών στην ομιλία του, την περασμένη Παρασκευή, από αυτό εδώ το βήμα, «η ανεργία στους νέους δεν είναι μόνο οικονομικό πρόβλημα, αλλά αποτελεί δυναμίτη στα θεμέλια της Δημοκρατίας». Το παράδοξο φυσικά είναι ότι οι κυβερνήτες, ενώ διαπιστώνουν το σοβαρό πρόβλημα, μένουν μόνο στις επισημάνσεις, αφού τα όποια μέτρα έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα. Η μικρή υποχώρηση στην ανεργία φαίνεται να είναι πλασματική, αφού με τη μείωση της ανεργίας δεν παρουσιάζεται ανάλογη αύξηση στην απασχόληση. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για απασχόληση στο 75% με 77% μέχρι το 2020 για την Κύπρο μοιάζει πλέον με όνειρο απατηλό. Η μείωση της ανεργίας δεν είναι προϊόν νέων θέσεων εργασίας αλλά αποτέλεσμα της απόσυρσης πολλών ανέργων από την προσπάθεια αναζήτησης εργασίας και της δραματικής αύξησης της μερικής απασχόλησης.

Η Κύπρος κατέχει την πέμπτη θέση στην Ευρωπαϊκή Ένωση στην υποαπασχόληση και τη μετανάστευση, ιδιαίτερα των νέων, στο εξωτερικό. Υπολογίζεται ότι έχουν μεταναστεύσει πέραν των τριάντα χιλιάδων συμπατριωτών μας. Η δημογραφική αιμορραγία έχει καταστήσει την Κύπρο πρωταθλήτρια στη μετανάστευση. Οι εργασιακές σχέσεις απορρυθμίζονται και οι εισοδηματικές διαφορές διευρύνονται με το μεγαλύτερο ρυθμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο δείκτης κοινωνικής ανισότητας, γνωστός ως Δείκτης Gini, έχει αυξηθεί επικίνδυνα τα τελευταία χρόνια. Η χώρα μας κατέχει άλλη μια θλιβερή πανευρωπαϊκή πρωτιά όσον αφορά στους ρυθμούς διεύρυνσης της εισοδηματικής διαφοράς, ενώ κατέχει και μια από τις πρώτες θέσεις στην Ευρωζώνη σε ό,τι αφορά την εισοδηματική και κοινωνική ανισότητα, με την ψαλίδα μεταξύ πλούσιων και φτωχών να μεγαλώνει συνεχώς. Η αγοραστική δύναμη των μισθών έχει κουρευτεί κατά 23%, την ίδια στιγμή που το εισόδημα του κεφαλαίου αυξήθηκε κατά €200 εκατομ. περίπου το 2016.

Οι πολιτικές που ακολουθεί η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Δημοκρατικού Συναγερμού έχουν γεννήσει μια νέα κατηγορία φτωχών, τους εργαζόμενους φτωχούς των €200 και €300, οι οποίοι έχουν προστεθεί στον κατάλογο των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού μαζί με τους άνεργους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, οι οποίοι απώλεσαν το 30% των εισοδημάτων τους, τα άτομα με αναπηρία, τις μονογονεϊκές οικογένειες, τους πολύτεκνους και άλλους, κάτι που καταδεικνύει την τραγικότητα της κατάστασης στην οποία ζουν χιλιάδες συνάνθρωποί μας.

Η υπόσκαψη της σταθερής μισθωτής απασχόλησης έχει ενταθεί και έχει προωθηθεί η φθηνή, ευέλικτη και απροστάτευτη εργασία. Οι παραβιάσεις των συλλογικών συμβάσεων έχουν καταστεί σύνηθες φαινόμενο. Και ενώ θα ανέμενε κανείς το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ως ο θεματοφύλακας των εργασιακών σχέσεων, να προστατεύσει τα δικαιώματα των εργαζομένων και να αγωνιστεί για τη διατήρηση και την περαιτέρω ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, το ίδιο το υπουργείο προωθεί διαδικασίες για πρόσληψη σ' αυτό ατόμων με τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών, απορρυθμίζοντας περισσότερο την αγορά εργασίας και ενθαρρύνοντας περαιτέρω το ιδιωτικό κεφάλαιο. Περισσότερες από δεκαπέντε χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις έκλεισαν. Το λιανικό εμπόριο ξηλώνεται, με την κυβέρνηση να του δίνει τη χαριστική βολή με την εμμονή της για πλήρη φιλελευθεροποίηση του ωραρίου λειτουργίας των γενικών καταστημάτων και με την επιβολή εργασίας για επτά ημέρες τη βδομάδα ολόχρονα. Οι κυβερνήτες επιμένουν να μετατρέψουν το θέμα του ωραρίου σε ταξικό, όμως θέλουμε να προειδοποιήσουμε ότι θα χρησιμοποιήσουμε όσα μέσα έχουμε στη διάθεσή μας, για να διασώσουμε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, να

προστατέψουμε τους εργαζομένους από την εκμετάλλευση και να αποτρέψουμε ωράρια που μας οδηγούν σε εργασιακό Μεσαίωνα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτά είναι δυστυχώς τα πραγματικά δεδομένα που συνθέτουν την κυπριακή οικονομία και κοινωνία και όχι αυτά που προβάλλει τεχνηέντως η κυβέρνηση πανηγυρίζοντας. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν και επίσημα την τραγικότητα της κατάστασης, την ανεπάρκεια της κοινωνικής πολιτικής που ασκεί η κυβέρνηση, η οποία ασφαλώς δεν οδηγεί σε κοινωνική δικαιοσύνη και σε δίκαιη ανακατανομή του παραγόμενου πλούτου, αλλά αντίθετα σε παγίωση των ανισοτήτων. Πρέπει επιτέλους ΔΗΣΥ και κυβέρνηση να αντιληφθούν ότι πίσω από τους αριθμούς βρίσκονται άνθρωποι που υποφέρουν. Πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η νεοφιλελεύθερη πολιτική λιτότητας στην οποία παραμένουν γαντζωμένοι οδήγησε στη φτωχοποίηση του λαού μας.

Το 2015 η Κύπρος μας κατέλαβε ακόμα μια τραγική πρωτιά στον κοινωνικό χάρτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού 244 000 άτομα, δηλαδή ο ένας στους τρεις Κυπρίους, βρίσκονται σε κίνδυνο για πτώχευση, ενώ το ποσοστό του πληθυσμού που αδυνατεί να ανταποκριθεί στην αποπληρωμή των δανείων και στις άλλες οικονομικές του υποχρεώσεις έχει υπερδιπλασιαστεί με ορατό πλέον τον κίνδυνο για ξεπούλημα των σπιτιών και των περιουσιών του.

Οι κοινωνικές παροχές στο σύνολο του προϋπολογισμού παρουσιάζουν μείωση €6,5 εκατομ., ενώ οι κοινωνικές παροχές του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων εξακολουθούν να παραμένουν καθηλωμένες στο ίδιο περίπου ύψος με πέρσι και είναι μειωμένες κατά €91 εκατομ. σε σύγκριση με το 2013, την ίδια ώρα που οι ανάγκες έχουν αυξηθεί.

Η εικόνα που επιχείρησε να δώσει η κυβέρνηση, ότι όλα βαίνουν καλά στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και ότι μέσα από τη λεγόμενη “επαναστατική μεταρρύθμιση” του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος έχει επέλθει η κοινωνική δικαιοσύνη, έχει καταρριφθεί. Αυτό που γίνεται στην πράξη είναι η στήριξη της ακραίας φτώχειας με κονδύλια που προέρχονται από μειώσεις και αποκοπές από τα μικρομεσαία και φτωχά στρώματα του πληθυσμού. Και, ναι, μπορεί να έχουν δίκαιο οι συνάδελφοι ότι δόθηκαν επιδόματα και σε άτομα που δε λάμβαναν προηγουμένως, όμως υπάρχουν ακόμα πολλές άλλες οικογένειες που αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα και δεν καλύπτονται από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και οδηγούνται στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Όσο λοιπόν η κυβέρνηση παραμένει προσκολλημένη στο δόγμα της λιτότητας και στις πολιτικές τύπου ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, η Κύπρος θα εξακολουθεί να παραμένει ουραγός της Ευρώπης στις δαπάνες για την κοινωνική προστασία και οι ανισότητες θα διευρύνονται. Η φιλοσοφία που προβάλλουν οι κυβερνώντες, ότι η επιδοματική πολιτική ισούται με κοινωνική πολιτική αποδεδειγμένα δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Το ΑΚΕΛ διαφωνεί κάθετα με την ακολουθούμενη πολιτική φιλοσοφία της κυβέρνησης. Για να αντιμετωπιστούν οι σημερινές ανισότητες, χρειάζεται αλλαγή πλεύσης στην οικονομική και στην κοινωνική πολιτική. Χρειάζεται να τερματιστεί η φιλοσοφία της αιματηρής λιτότητας. Το μοντέλο της κοινωνικής πολιτικής της Κύπρου χρειάζεται έναν προοδευτικό εκσυγχρονισμό, ο οποίος θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων την αναδιάρθρωση του φορολογικού συστήματος με φορολόγηση της πολυτέλειας και του πλούτου, τη ριζική αναδιάρθρωση των δομών άσκησης κοινωνικής πολιτικής με την αποκέντρωσή τους και την τροποποίηση και τη βελτίωση υφιστάμενων νομοθεσιών.

Προτείνουμε πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης για αύξηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, ώστε να μειωθεί η ανεργία και να δημιουργηθούν μόνιμες, πλήρεις και ποιοτικές θέσεις εργασίας και όχι θέσεις των €500, που επιδοτούν το εργατικό κόστος των επιχειρήσεων. Διεκδικούμε τις αναγκαίες θεσμικές και νομοθετικές βελτιώσεις που θα συμβάλουν στην υποχρεωτική εφαρμογή των συλλογικών συμβάσεων, στην προστασία των εργαζομένων, καθώς και στην αποκατάσταση της ισορροπίας στην αγορά εργασίας. Στηρίζουμε την απόφαση του συνδικαλιστικού κινήματος του τόπου μας για σταδιακή επαναφορά των δικαιωμάτων που χάθηκαν και τις ευρύτερες διεκδικήσεις τους για αποκατάσταση των κουρεμένων κοινωνικών δικαιωμάτων.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ευημερία ενός κράτους και ενός λαού μετριέται μέσα στα νοικοκυριά. Όχι με αριθμούς, αλλά με τη δυνατότητα να έχουν οι άνθρωποι τη στοιχειώδη οικονομική άνεση για αξιοπρεπή διαβίωση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε μισό λεπτό.

Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ:

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Να έχουν σταθερή εργασία, να έχουν την ικανότητα να εξασφαλίσουν το μέλλον των παιδιών τους. Για την επίτευξη αυτού του στόχου χρειάζεται να αποβάλουμε την ακολουθούμενη νεοφιλελεύθερη, αντιλαϊκή, αντιαναπτυξιακή πολιτική, την πολιτική του λιγότερου κράτους, της μείωσης των κοινωνικών δαπανών, της μείωσης των μισθών, της απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων. Χρειάζεται να κινηθούμε σε μια άλλη προοδευτική και ανθρωποκεντρική πολιτική, που στο επίκεντρο θα είναι οι πολλοί και όχι οι λίγοι εκλεκτοί. Να εργαστούμε, για να ξανακερδίσουμε τους ανθρώπους.

Σας ευχαριστώ.

Χρόνια πολλά, καλές γιορτές και ευχές για επανένωση της Κύπρου και του λαού μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Για το ΔΗΣΥ η κ. Στέλλα Κυριακίδου.

ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ψήφιση του φετινού προϋπολογισμού μάς βρίσκει σε μια κρίσιμη περίοδο εξελίξεων τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ευρώπη. Στην κυπριακή οικονομία συνεχίζει να διαγράφεται μια ουσιαστική δυναμική, όπου το 2016 μάς είδε να εξερχόμαστε από το μνημόνιο. Σίγουρα υπάρχουν πολλά ακόμη που πρέπει να γίνουν, όπως η μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση και στο δημόσιο τομέα, αλλά κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί ότι το 2016 είχαμε μια θετική δυναμική.

Στο μεγάλο μας εθνικό θέμα έχουμε μπροστά μας σημαντικές εξελίξεις, εξελίξεις που ευελπιστούμε ότι επιτέλους θα μας βγάλουν από το αδιέξοδο της στασιμότητας. Αναμφίβολα όμως υπάρχουν ακόμα πολλά που πρέπει να διευκρινιστούν, για να συμφωνηθούν. Όλοι ανεξαρτήτως λέμε ότι θέλουμε λύση του Κυπριακού και βέβαια όλες οι απόψεις είναι σεβαστές. Είναι όμως τεράστιο λάθος να χωρίζουμε τον κόσμο μας σε πατριώτες και μη πατριώτες. Στις δύσκολες και κρίσιμες στιγμές κρινόμαστε ο καθένας από τον τρόπο προσέγγισης και αντίδρασης. Ας μην πυροβολούμε τα πάντα, πριν ακόμα καλά καλά διατυπωθούν. Αυτό απλώς ενισχύει τα φοβικά σύνδρομα και οδηγεί στο διχασμό. Χρειάζεται ενότητα, για να πετύχουμε το μεγάλο μας στόχο, την επανένωση της πατρίδας μας, και βέβαια δε χρειάζεται να επαναλάβω ότι στηρίζουμε απόλυτα τις προσπάθειες του Προέδρου Αναστασιάδη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το 2016 είδαμε την ψήφιση της νομοθεσίας που καθιέρωσε την Παγκύπρια Ομοσπονδία Συνδέσμων Πασχόντων και Φίλων ως κοινωνικό εταίρο του κράτους για τα θέματα υγείας. Η ψήφιση αυτής της νομοθεσίας έκλεισε ένα κενό ως προς τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων των ασθενών. Δυνάμωσε τη φωνή τους και ήδη έχουμε δει πως η συμμετοχή τους στα κέντρα λήψης αποφάσεων για τα θέματα υγείας έχει επιτρέψει να υπάρξει μια ξεχωριστή ασθενοκεντρική προσέγγιση.

Ταυτόχρονα -και εδώ θα ήθελα να αναφερθώ σε κάτι που ανέφερε η φίλη συνάδελφος Σκευή Κουκουμά, που μίλησε για υποβάθμιση των θεμάτων υγείας όσον αφορά τις γυναίκες- να πω ότι ήταν από αυτή την κυβέρνηση που λήφθηκε για πρώτη φορά η πολιτική απόφαση για δημιουργία εξειδικευμένου κέντρου μαστού και ήταν αυτό το κέντρο μαστού το οποίο εγκαινιάστηκε στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας πριν από δύο μήνες. Ένα κέντρο μαστού το οποίο έχει αλλάξει τα δεδομένα αντιμετώπισης του καρκίνου, αλλά και επιβίωσης εκατοντάδων γυναικών στον τόπο μας.

Είδαμε ταυτόχρονα την απόφαση για δημιουργία εθνικής στρατηγικής για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση, την κακοποίηση και την παιδική πορνογραφία. Είδαμε τη σημαντική αλλαγή στη νοοτροπία και τη φιλοσοφία που διέπει τη λειτουργία του σωφρονιστικού ιδρύματος, η οποία εδράζει στην προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Είδαμε την ουσιαστική συζήτηση για πρώτη φορά των νομοσχεδίων για το ΓΕΣΥ και την αυτονόμηση των κρατικών νοσηλευτηρίων.

Βέβαια το πρωί άκουσα τη συνάδελφο κ. Χαραλαμπίδου να μιλά για βίαιες συμπεριφορές εντός των Φυλακών, για βιασμούς και για αυτοκτονίες. Και θα είχε απόλυτο δίκαιο, αν περιέγραφε την προηγούμενη εικόνα, όμως επισκεφθήκαμε τις Κεντρικές Φυλακές στις 28 Νοεμβρίου, πριν έντεκα μέρες, και διαπιστώσαμε σημαντικές αλλαγές και βελτιώσεις, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί και από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης. Βέβαια δικαιολογώ την κ. Χαραλαμπίδου που είχε μείνει με την παλιά εικόνα, διότι δεν ήταν μαζί μας εκείνη την ημέρα, όταν πραγματοποιήσαμε αυτή την επίσκεψη.

Ταυτόχρονα, θα ήθελα να πω ότι δεν είδαμε να προχωρά και δεν υπάρχει στο νέο προϋπολογισμό η δημιουργία του νέου Νοσοκομείου Αθαλάσσας ή η αναβάθμιση του κρατικού καταφυγίου θυμάτων της εμπορίας προσώπων και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Ιδιαίτερα για το πρώτο -το Νοσοκομείο Αθαλάσσας- ελπίζω το 2017 να προχωρήσει τουλάχιστον ο σχεδιασμός του νέου κτιρίου ψυχικής υγείας, γιατί αυτά τα άτομα δεν είναι άτομα ενός κατώτερου θεού και οι συνθήκες είναι απλώς απαράδεκτες για μια ευρωπαϊκή χώρα, που συντηρούμε όλοι κτίρια τα οποία κτίστηκαν στη δεκαετία του '60. Είδαμε όμως επιτέλους το κλείσιμο του Θαλάμου 14 και τη μεταστέγαση ατόμων που έζησαν όλη τη ζωή τους στο Νοσοκομείο Αθαλάσσας σε σπίτια.

Τα θέματα που αφορούν την ισότητα συνεχίζουν να απασχολούν την κοινωνία γύρω μας. Στη δύσκολη σήμερα οικονομική συγκυρία ζητήματα όπως τα υψηλά ποσοστά της γυναικείας ανεργίας, η περιορισμένη αναλογία συμμετοχής γυναικών στα κέντρα λήψεως αποφάσεων, τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις επανέρχονται με μεγαλύτερη ένταση και απαιτούν λύσεις. Στον εικοστό πρώτο αιώνα της τεχνολογίας και της πρόοδου δεν μπορεί να συζητάμε ακόμη για την αντιμετώπιση διαφόρων μορφών βίας κατά των γυναικών. Και βέβαια πρέπει να κυρωθεί η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία. Αλλά ήταν επί αυτής της κυβέρνησης που επιτέλους προχωρήσαμε και υπογράψαμε τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, γι' αυτό είμαι σίγουρη ότι το Υπουργείο Δικαιοσύνης θα προχωρήσει τώρα και στην κύρωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Χαιρετίζουμε τη θέση που εκφράστηκε πρόσφατα από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι η αντιμετώπιση του καρκίνου αποτελεί πολιτική προτεραιότητα. Βεβαίως άκουσα και την αναφορά ότι δεν προχωρά η υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για τον Καρκίνο, που αυτή η επιτροπή μέχρι πρόσφατα προεδρεύετο από το φίλο δόκτορα Αδάμου. Υπάρχει σήμερα μια νέα Εθνική Επιτροπή για τον Καρκίνο. Η προηγούμενη επιτροπή παρήγαγε σημαντικό έργο, αλλά ίσως όχι όσο θα μπορούσε εξαιτίας της δομής της. Πιστεύω ότι, αν πραγματικά θέλουμε να έχουμε αποτελεσματική στρατηγική για τον καρκίνο, η εθνική επιτροπή πρέπει να αναβαθμιστεί, να αυτονομηθεί και να έχει και το δικό της προϋπολογισμό και ως νέα πρόεδρος το έχω ήδη εισηγηθεί.

Τα τελευταία χρόνια ακούμε συνεχώς και δικαιολογημένα για την ανάγκη της δημιουργίας κρατικού ακτινοθεραπευτικού τμήματος. Αυτή η απόφαση έχει επιτέλους σωστά ληφθεί και θα δημιουργηθεί πλήρες ογκολογικό-ακτινοθεραπευτικό τμήμα στο Γενικό Νοσοκομείο Λεμεσού, όμως η αντιμετώπιση του καρκίνου δεν επιτρέπει λαϊκισμούς και τοποθετήσεις, αλλά μόνο πολιτικές που στηρίζονται σε τεκμηριωμένες επιστημονικές θέσεις. Ο καρκίνος είναι μία ασθένεια που μόνο το άκουσμα της λέξης φοβίζει, γι' αυτό έχουμε όλοι ευθύνη να στηρίξουμε πολιτικές τεκμηριωμένες και όχι πολιτικές που χαϊδεύουν τα αυτιά. Στο σημείο αυτό θα αναφερθώ και πάλι στο πώς έχει συμβάλει σε θέματα υγείας για τη γυναίκα αυτή η κυβέρνηση, στην απόφαση σταθμό για τη δημόσια υγεία με την οποία το Υπουργείο Υγείας παρέχει από φέτος δωρεάν εμβολιασμό για τον καρκίνο του τραχήλου της μήτρας σε όλα τα νεαρά κορίτσια ηλικίας δεκατριών και δεκατεσσάρων χρονών. Και λέω επιτέλους, γιατί είναι ένα δώρο ζωής για τις γυναίκες του τόπου μας και το θεωρώ εξαιρετικά σημαντικό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε ευθύνη να διασφαλίζουμε πάντα την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Ο λαϊκισμός που βιώνουμε σ' όλα τα θέματα σ' όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της δικής μας, βασίζεται πάνω σε υπεραπλουστεύσεις και μισές αλήθειες. Η χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης δίνει ένα τέλειο βήμα όπου «η σκέψη», όπως είπε ο επικεφαλής των Ηνωμένων Εθνών για τα ανθρώπινα δικαιώματα, «συμπίεζεται σε μικρά πακέτα, σε μερικά γράμματα, στοιχεία, σε tweets».

Όταν χρωματίζουμε τη μισή εικόνα, το μισό πίνακα στο μυαλό ενός αγχωμένου ατόμου, αυτού του ατόμου που πιθανό να είναι ήδη πιεσμένο, όταν γεμίζουμε αυτό τον πίνακα με μισές αλήθειες, επιτρέπουμε στην προκατάληψη και στο φόβο να ζωγραφίσουν το υπόλοιπο μισό του πίνακα. Αν προσθέσουμε λίγο άγχος, είναι εύκολο να αντιληφθούμε πού φθάσαμε σήμερα στην Ευρώπη και δυστυχώς παρόμοια φαινόμενα βλέπουμε και στη δικιά μας χώρα. Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών μοναδικό στόχο έχει το σεβασμό και την προάσπιση των δικαιωμάτων του κάθε πολίτη, των ατόμων με αναπηρία, των μεταναστών, της ΛΟΑΤΙ κοινότητας και όλους όσους ανήκουν για οποιοδήποτε λόγο σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού ή βρίσκονται στο περιθώριο.

Πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί. Ζούμε σ' ένα περιβάλλον όπου οι άνθρωποι είναι έτσι κι αλλιώς σε ένταση και άγχος. Αν μέσα από το δικό μας λόγο αποδίδουμε και προβάλλουμε τα δικά μας προβλήματα σε μια οποιαδήποτε ομάδα συνανθρώπων μας, ότι είναι ξένοι προς εμάς λόγω θρησκείας, εθνικής καταγωγής, χρώματος ή σεξουαλικού προσανατολισμού, τότε γεμίζουμε το μυαλό κάποιων με ανέφικτες υποσχέσεις και αυτό το άγχος το μετατρέπουμε σε θυμό και μίσος. Δεν μπορεί η ρητορική του μίσους και ο ρατσιστικός φοβικός λόγος να επιτραπούν στον οποιοδήποτε και αυτό συμπεριλαμβάνει ιδιαίτερα όλους εμάς που μιλούμε απ' αυτό το βήμα. Μόνο η πλήρης προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και η εφαρμογή του κράτους δικαίου μπορεί να προσφυλάξει τις κοινωνίες μας σήμερα. Μόνο ψάχνοντας όλη την αλήθεια και κλείνοντας τ' αυτιά μας σε λαϊκισμούς μπορούμε να

διαφυλάξουμε την ανθρώπινη μορφή της κοινωνίας. Την κοινωνία της αλληλεγγύης και του σεβασμού και την προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όπως όλοι την οραματιζόμαστε. Με αυτή την ευκαιρία θα ήθελα να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της επιτροπής, αλλά και τη γραμματέα για την εξαιρετική συνεργασία.

Τελειώνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ και στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Το 2016 ήταν μια χρονιά που είχαμε μια σημαντική παρουσία με ουσιαστικές παρεμβάσεις σε σωρεία θεμάτων από όλα τα μέλη της κυπριακής αντιπροσωπίας. Ως πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων Υγείας και Αειφόρου Ανάπτυξης του Συμβουλίου, αλλά και όλα τα μέλη της κυπριακής αντιπροσωπίας κάναμε παρεμβάσεις σε θέματα οικονομίας, ανάπτυξης, ανθρώπινων δικαιωμάτων και σε εθνικά θέματα άλλων κρατών μελών. Η παρουσία μας στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση του Συμβουλίου της Ευρώπης μάς επιτρέπει να δημιουργούμε τις αναγκαίες σχέσεις για την προώθηση των μεγάλων θεμάτων που απασχολούν την πατρίδα μας. Για να πετύχουμε τους στόχους μας, χρειάζεται συνεννόηση και συνεργασία όλων των μελών της αντιπροσωπίας. Ευχαριστώ όλους τους συναδέλφους μέλη της αντιπροσωπίας, αλλά και τους λειτουργούς της Υπηρεσίας Διεθνών Σχέσεων της Βουλής για την εξαιρετική συνεργασία.

Με αυτά, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την προσοχή σας και για την υπομονή σας και να ευχηθώ σε όλους από καρδιάς καλές γιορτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ. Λιγότερο από δώδεκα λεπτά.

Ο κ. Ζαχαρίας Κουλίας για το Δημοκρατικό Κόμμα.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Πόσο χρόνο έχω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσο χρόνο σου έδωκε το κόμμα σου; Όχι το σύνταγμα...

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, το άρθρο 77 του συντάγματος μιλά για εύλογο χρόνο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δέκα λεπτά. Κρίνω ότι δέκα λεπτά είναι υπέρ αρκετά.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ευελπιστώ ότι θα κρίνεis εσύ. Εξάλλου, το λακωνίζουν εστί φιλοσοφείν!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οκτώ με δέκα λεπτά είναι υπέρ αρκετά.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε, εδώ θα 'μαστε!

Θα ξεκινήσω με την πολύ αγαπητή συνάδελφο τη Στέλλα την Κυριακίδου, η οποία είπε να 'μαστε ανεκτικοί, κύριοι, και να μην είμαστε ρατσιστές και φοβικοί και ούτω καθεξής.

Ξέρεις, αγαπητή Στέλλα, σε τούντον τόπο η χώρα μας έχει 200 000 πρόσφυγες και απαιτώ να 'χουν και οι πρόσφυγές μας την ίδια υποστήριξη και νομίζω ο κυπριακός λαός είναι ένας δημοκρατικός λαός ο οποίος σέβεται και τη δημοκρατία και τους ξένους. Δε νομίζω ότι αυτά πρέπει να απηχούν τη χώρα μας.

Προηγουμένως, ο Πρόεδρος έκαμ'έν μου παρατήρηση, γιατί εκρατούσα κάποιες εφημερίδες. Ο λόγος που τες εκράτουν, κύριε Πρόεδρε, είναι, για να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, είδα ότι... Έχεις δικαιολογία, σε καταλαβαίνω.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Όχι, να μεν νομίζουν ότι εδιάβαζα εφημερίδα εντός της ολομελείας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ο λόγος που έψαχνα την εφημερίδα είναι να επικαλεστώ έγκριτους δημοσιογράφους ότι τούτα που λέμε εμείς τα λένε και οι έγκριτοι δημοσιογράφοι. Και μοιραίως εννά πάμε τζιαι στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, την κυβέρνηση, κύριε Αβέρωφ!

Να ξεκινήσω από τον κ. Καλλινίκου. Γράφει την Κυριακή ότι «ο Πρόεδρος» -επί λέξει το γράφει- «έκαμε πέντε κωλοτούμπες ασυνέπειες». Ο Μιχάλης Ιγνατίου, ο οποίος έν' διαπιστευμένος στα Ηνωμένα Έθνη, εν πιστεύκω να έσει κανέναν που να...

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Έντζιεν σίγουρα έγκριτος!

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Εντάξει, να σε βάλουμε εσένα, κύριε Δημητρίου, να τους δώκεις τα πιστοποιητικά, αν θέλεις!

(Γέλια)

Τώρα, ο Μιχάλης Ιγνατίου, διαπιστευμένος στο Λευκό Οίκο, κύριε Ιγνατίου, και εις το...

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Δημητρίου!

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ναι.

Το λοιπόν, γράφει ότι «ο Πρόεδρος» -κοίταξε τι γράφει!- «έριξε ζάρια και όπου κάτσει». Ο Πρόεδρος! Άριστος Μιχαηλίδης, Βενιζέλος, Σέρτης, Αντωνίου. Να μεν σας πω το Λάζαρο, διότι πολλοί εν τον πάτε, αλλά έχει και άλλους που συμφωνούν μαζί μας.

Τούτων λεχθέντων, αγαπητοί συνάδελφοι, εις τη θητεία μου τούτη βρέθηκα όλως τυχαίως να είμαι πρόεδρος της επιτροπής Ελέγχου και μέλος μαζί με τον κ. Ζαχαρίου εις την επιτροπή Θεσμών. Και, κύριε Ζαχαρίου, θυμάσαι ότι χρωστούμε ένα ημιτελές έργο, όταν μετά κόπων και μόχθων ήρτεν ο κ. Ορφανίδης και κατάγγειλε τέρατα και σημεία και εγκλήματα που έγιναν στην Κεντρική Τράπεζα, και έχετε υποσχεθεί ως πρόεδρος και ανέλαβαν και τα μέλη ότι θα συνεχίσουμε και ελπίζω αρχές του 2017 να συνεχίσει αυτό το έργο.

Τυχάνει να είμαι μέλος της επιτροπής Άμυνας, αλλά τούτο θα το πω μετά. Υπό το πρόσχημα της αναδιοργάνωσης από την προηγούμενη κυβέρνηση, που ήταν ο μακαρίτης ο Παπακώστας Υπουργός Άμυνας, ξεκίνησε μια περισπούδαστη αναδιοργάνωση της Εθνικής Φρουράς. Νομίζω εκείνο που καταφέραμε είναι να εγκαταλειφθεί η Εθνική Φρουρά στο έλεος του Θεού! Λυπούμαι που δεν μπορώ να επεκταθώ περαιτέρω επί τούτου, αλλά τα πράγματα δεν παν καθόλου καλά!

Όσον αφορά την επιτροπή Προσφύγων στην οποία προεδρεύει η κ. Κουκουμά, είναι μία άλλη εγκαταλειμμένη κατάσταση. Τα προσφυγικά προγράμματα έχουν εγκαταλειφθεί στο έλεος του Θεού και ο κύριος άξονας, πρόσφυγες, αγνοούμενοι, εγκλωβισμένοι, έχουν αφεθεί στην τύχη τους! Και ουδείς αναφέρεται σ' αυτό το κεφαλαίωδες ζήτημα και μάλιστα εις το θέμα των αγνοουμένων μας παραμείναμε μόνο εις το θέμα των νεκρολογιών και τα μεγάλα εγκλήματα της Τουρκίας αποσιωποούνται. Ασφαλώς, είναι αξιοσημείωτο...

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, δυναμώσατε πολλά τα μεγάφωνα τζιαι ακούω πολλά δυνατά τη φωνή μου, αν δεν ενοχλεί δηλαδή. Εμένα δεν με ενοχλεί και να τα σβήσετε!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να χαμηλώσουν λίγο τα μικρόφωνα για τον κ. Κουλία.

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ναι. Δεν ξέρω αν έχω κανέναν οπαδό πίσω και έβαλέν τα στην ένσταση, αλλά έν' καλή η φωνή μου!

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ή πρέπει να φωνάζεις λλίον παραπάνω!

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να πω ένα συγκυριακό γεγονός με τον κύριο Τραμπ. Ο κ. Τραμπ, ο κολοφώνας του καπιταλισμού τωρά, είπε: «Κύριοι, υπάρχει διεφθαρμένο πολιτικό σύστημα». Φανταστείτε δηλαδή εκείνος που είναι ο κολοφώνας του καπιταλισμού εν τους άντεξε. Ούτε τους εαυτούς τους δεν αντέχουν! Και είπε ότι η μικρομεσαία τάξη έχει καταστραφεί. Και είπε και στους Αμερικάνους: «Εγώ είμαι για σας εδώ και τούτοι που πηγαίνουν στην Κίνα και παίρνουν τα μηχανήματά τους και τα εργοστάσια τους, άμα φέρουν τα προϊόντα τους,

θα τους βάλω 30% φόρο». Και κατάφερε να σηκώσει από το σπίτι τους 14 εκατομ. επιπλέον ψηφοφόρους να παν να ψηφίσουν.

Και αυτή η αντανάκλαση των διεθνών αγορών, των σπουδαίων αγορών, που έφθασε μέχρι τη χώρα μας, μας κατέστρεψε και εμάς! Και δε νομίζω να έχει καμιά αμφιβολία ότι αυτά τα εγκλήματα που έγιναν στη χώρα μας και αφορούν εγκλήματα κραυγαλέα, δηλαδή μια χώρα η οποία μέχρι το 2008 ευημερούσε, βρέθηκε εν μια νυκτί να χάσει €40 δις όχι χρήματα τα οποία είχαν κάποιοι επενδυμένα, αλλά χρήματα που επήραμεν από τις τσέπες των πολιτών!

Ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος έκαμε μία καθαρή ανάλυση και είπε από πού προήλθαν τα χρήματα, αλλά, άμα ανατρέξει κάποιος εις τα αξιόγραφα, εις το κούρεμα, εις το μηδενισμό των μετοχών, εις την πώληση των τραπεζών, τα €1,8 δις της Λαϊκής, τα €9,5 δις του ELA του κ. Ντράγκι, που είπες μια ημέρα, κύριε Αβέρωφ, «αυτού πρέπει να του κινήσουμε αγωγή που έδινε σε μια επισφαλή τράπεζα €9,5 δις»... Ο κ. Ντράγκι, που τα ξέρει όλα, τούτο δεν το ήξερε, ότι ο κ. Βγενόπουλος άλλες δουλειές εν έκαμε; Αν είναι ζωντανός ή νεκρός δεν ξέρω!

Η κυρία Pimco με την ανακεφαλαιοποίησή της! Η οποία Pimco -ένα έγκλημα καθοσίωσης, που και ο συνάδελφος ο Αντρέας ο Κυπριανού είπε ότι αυτό πρέπει να γραφτεί ιδιαίτερο θέμα, να το δούμε- η οποία, ενώ η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών μας ήταν από το €1 εκατομ. ως το €1,5 εκατομ., εβρέθη να κάμει ειδικούς λογαριασμούς, να τα σπρώξει, να παραποιήσει τα νούμερα και να τα στείλει στα €10 δις! Και αυτό το κατήγγειλε ο πλέον επίσημος ο κ. Αθανάσιος Ορφανίδης! Όμως, ο πυρήνας όλων αυτών των εγκληματικών πράξεων έμεινε άθικτος και ακέραιος. Ουδείς τους άγγιξε μέχρι σήμερα. Και σε τούτο ελέγχεται η κυβέρνηση, την οποία βαρύνει η μη δίωξη του μεγάλου οικονομικού εγκλήματος. Μέχρι σήμερα ουδείς εφώνασεν, κανένας! Ενοχοποιούνται άλλα πράγματα, ας πούμε η Τράπεζα Κύπρου. Μα, η Τράπεζα Κύπρου ήταν ο κύριος δράστης της υποθέσεως; Ο πυρήνας του κακού που ήταν στη Λαϊκή πού ένι; Ο πυρήνας του κακού που ήταν εις την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, με όλες αυτές τις διαδικασίες τις παράνομες που έγιναν και κατέστρεψαν τον τόπο, εφώνασεν τους κανένας;

Τώρα, πού εκαταλήξαμε και πώς φτάσαμεν ως εδώ; Εδώ έχουμε μία διακυβέρνηση εννέα χρόνων, πέντε του κ. Χριστόφια και τέσσερα του κ. Αναστασιάδη. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι μέσα στο οικονομικό έγκλημα που έγινε το ατιμώρητο συνέρρευσαν και καμπόσα εκατομμύρια από την αμαρτωλή Focus. Και δεν εξετάζω αν ήταν ποινικό αδίκημα ή δεν ήταν εκείνο που εξετάζω, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι ότι δύο μεγάλα κόμματα καταδεχτήκαν να πάρουν χρήματα εν κρυπτώ και παραβύστω, για να συναγωνιστούν τους συναγωνιστές τους τις πολιτικές δυνάμεις σε ώρα δημοκρατικής διαδικασίας, για να βρεθούν μπροστά! Και αυτό είχε καλό αποτέλεσμα, πετύχαμε να... Αυτοί που χρηματοδοτήθηκαν από τη Focus... Και τα χρήματα -δεν ήταν του κ. Βγενόπουλου αλλά των Κυπρίων καταθετών εις τη Λαϊκή- χρηματοδότησαν τες δύο τελευταίες προεδρίες, του κ. Χριστόφια και του κ. Αναστασιάδη.

Και εν πολλοίς οι σημερινοί συνάδελφοι του Συναγερμού επικρίνουν τον κ. Χριστόφια. Δικαίως επικρίνεται η πολιτική του Χριστόφια, διότι ξέρουμε ποια είναι, αλλά σήμερα Πρόεδρος έν' ο Αναστασιάδης. Αλλά όσα ο κ. Χριστόφιας εσχεδίασεν ή εφαρμόσε ή έπραξε και όσα νομοσχέδια έκαμεν εσείς τα εφαρμόσατε με θρησκευτική ευλάβεια! Και, αν και εσείς ελέγετε του Χριστόφια ότι έν' ανίκανος και ότι εσείς έχετε τους ανθρώπους και τα μυαλά, απλώς εφαρμόσατε εκείνα που είπε ο Χριστόφιας. Τα κουρέματα δεν τα έκαμε ο Χριστόφιας! Τες τράπεζες δεν τες επούλησε ο Χριστόφιας! Για τον ELA εν πολλοίς ξέρουμε πού έγινε όλη αυτή η διαδικασία!

Άρα λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, έχετε μία τεράστια ευθύνη εις το τι έγινε σ' αυτή την εννιαετία, σ' αυτά τα εννιά χρόνια. Και, επαναλαμβάνω, είναι απαράδεκτο σ' ένα δημοκρατικό πολίτευμα να καταδεχόμαστε να παίρνουμε υπόγεια χρήματα, για να ανταγωνιστούμε με άνισους όρους. Είναι σαν να καταδέχεστε να τρέξετε εσείς με παπούτσια της τάδε μάρκας και άλλοι ξυπόλυτοι και ρακένδυτοι! Αυτό, νομίζω, καταδεικνύει το ποιόν σας και ρυπαίνει τη δημοκρατία, μολύνει τη δημοκρατία τέτοια αποδοχή σ' ένα σύστημα σαν το δικό μας.

Ασφαλώς θα 'ναι παράλειψη... Ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος ανέλυσε έτσι πολύ επιγραμματικά, ο Νικόλας ο Παπαδόπουλος, τα του εθνικού θέματος. Αλλά δεν μπορεί να μην πούμε έτσι σημειολογικά πράγματα, τα οποία συμβαίνουν επί των ημερών μας, τα όσα δέχθηκε η κυβέρνηση του κ. Αναστασιάδη και η προηγούμενη, του κ. Χριστόφια. Σήμερα, βλέπετε, δύο κόμματα εντελώς αντίθετα μεταξύ τους έχουν μία κοινή και σταθερή συνεργασία εις το εθνικό θέμα και ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ πολλές φορές, ενώ υποστηρίζει αναφανδόν τον κ. Αναστασιάδη στην πολιτική του, τραβά και ένα επιχείρημα ότι δεν του δίνουμε λευκή επιταγή, αλλά κάθε μέρα, από το πρωί ως τη νύχτα, τον υποστηρίζει σε όλα τα μέτωπα.

Δεν απαλλάσσει κανέναν αυτό το πράγμα. Και, νομίζω ο κ. Αναστασιάδης είχε πάντοτε μια σταθερή γραμμή και πολιτική εις το εθνικό θέμα. '70-'74. Πού ήταν ο κ. Αναστασιάδης; Δεν ήταν μαζί μας ήταν αντίπερα και υποστηρικτής! Το 2004 ήταν αντιμέτωπος μαζί μας. Και, όταν έγινε δημοκρατική διαδικασία, μας κατήγγειλε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι είμαστε αντιδημοκρατικοί και υποστήριξε τον Φερχόιγκεν, ο οποίος ωρυόταν ότι δεν τον αφήσαμε να έρθει να μιλήσει στο ΡΙΚ και μετά, όταν τέλειωσε ο κ. Φερχόιγκεν, εβρέθηκεν υπάλληλος και μισταρκός στους Τούρκους! Για να ξέρουμε τι κάμνουμε! Και πολλοί άλλοι κύριοι σαν αυτούς!

Και τώρα είναι στην αντίπερα πλευρά. Η μόνη διαφορά ποια είναι; Η μόνη διαφορά είναι ότι το ΑΚΕΛ είναι μαζί με τον κ. Αναστασιάδη. Και, επειδή εγώ είμαι ένα από τα 200 000 θύματα της τουρκικής εισβολής -έν' το τελευταίο το δικό μου το χωριό, το Ριζοκάρπασο- έχω ως πρόσφυγας το νούμερο 200 000, έχω αυτό το τελευταίο νούμερο στην εσχατιά του ελληνισμού.

Ο κ. Αναστασιάδης, για να βεβαιώσει μήπως κάμνουμε κανένα λάθος να νομίζουμε ότι άλλαξε... Δεν άλλαξε ούτε ένα χιλιοστό! Πρωτοσυμβουλάτορας του κ. Αναστασιάδη ποιος είναι; Υπουργός της κυβερνήσεως του πραξικοπήματος! Εγώ που είμαι θύμα αυτού του εγκλήματος και άλλες 199 999 πρόσφυγες τι εμπιστοσύνη πρέπει να έχουμε; Σας ρωτώ εν πάση ειλικρινεία! Δεν έχω τίποτε προσωπικό με κανέναν απ' αυτούς τους κυρίους, αλλά δεν μπορούμε να παραγνωρίζουμε θέματα τοιαύτης σημασίας! Δεν μπορώ να φανταστώ, ας πούμε, να κάθεται από τη μια ο κ. Τσιελεπής και από την άλλη ο Παναγιώτης ο Δημητρίου. Λυπούμαι, αλλά αυτά δεν μπορούν να παραγνωριστούν με τίποτε και για τίποτε!

Τώρα, όσον αφορά όλα αυτά τα κακά που έγιναν, τες υποχωρήσεις, επικεντρωθήκαμε εις το θέμα της ασφάλειας και της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων και της πενταμερούς και όλα αυτά που γίνονται στο Μοντ Πελεράν. Όμως υπάρχουν και τα άλλα τα σημαντικά τα οποία έμειναν σε δεύτερη μοίρα σήμερα. Όλες αυτές οι υποχωρήσεις που έγιναν την Κύπρο τη διχοτομούν, τη διαιρούν και μεταφέρουν την κατοχή και εις τες ελεύθερες περιοχές.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ευρισκόμενος στο Μοντ Πελεράν, εν πτήση στη Λάρνακα την επομένη το πρωί η κυρία Κάθλιν Αν Ντόχερτι, η Αμερικανίδα πρέσβειρα... Ξέρουμε οι Αμερικανοί τι έκαμαν σε τούτο τον τόπο! Τα όπλα, τα τανκς και οι σφαίρες είναι αμερικάνικα. Στην Κύπρο μάς βάλλειμποϊκοτάζ και δε δικαιούμαστε να πάρουμε ούτε μία αμερικάνικη σφαίρα! Πριν να φθάσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, εκάλεσεν τον κ. Άντρο Κυπριανού και τον κ. Αβέρωφ. Και είπεν ο ένας... Νομίζω έν' ο Άντρος που το είπε ο Κυπριανού ο συνάδελφος: «Είχαμε προ εικοσαήμερου καθορισμένη εθιμοτυπική συνάντηση». Τώρα η πρεσβεία του ιμπεριαλισμού κάμνει εθιμοτυπική συνάντηση με τους κομμουνιστάς της Κύπρου; Εγώ εν το πιστεύω! Και δε νομίζω να μπορεί να πείσει κανέναν! Ούτε ο κ. Αβέρωφ πήγε για εθιμοτυπικούς λόγους. Τους εκάλεσε για το εθνικό θέμα. Και, κύριοι, έχετε υποχρέωση να δώκετε μίαν εξήγηση στον κυπριακό λαό, διότι αυτά που συμβαίνουν είναι ανεξήγητα! Και...

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, αν μου επιτρέπετε...

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Παρακαλώ. Ο χρόνος σταματά και ξεκινάς εσύ!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν το επιτρέπει ο ομιλητής... Αλλά αλλάζουμε λίγον το χρόνο.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ο νεοφιλελεύθερος εσυναντήθηκε τζιαι με το Ρώσο πρέσβη!

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε, νομίζω εσύ δεν είχες καμιά δυσκολία να συναντηθείς και με το Ρώσο. Το πρόβλημα έν' με τους άλλους που... Ξέρετε τη γραμμή τους.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μια διόρθωση...

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Παρακαλώ.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Δεν ξέρω πού συναντήθηκε ο κ. Κυπριανού, μπορεί κάποιος από τα έδρανα της αριστεράς να απαντήσει, αλλά καμιά συνάντηση δεν είχα και δεν κλήθηκα από την Αμερικανίδα πρέσβη. Ήταν καλεσμένοι στο γραφείο μου.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Αυτοβούλως δηλαδή; Πώς έγινε;

(Γέλια)

Τέλος πάντων, έθθα το εξηγήσουμε τούτο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εννά τα 'βρουμε!

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Αλλά έντζιε μείναμε... Δεν έχουμε μείνει ως τους πρέσβεις! Ο κ. Άιντε ποιους επιδιώκει να δει; Τον κ. Άντρο Κυπριανού και τον κ. Αβέρωφ. Καλά, εδώ δεν υπάρχουν άλλες πολιτικές δυνάμεις;

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο συνάδελφος ο Άντρος ο Κυπριανού πήγε να δει τον Κοιζιά και τον Τσίπρα και, όταν επέστρεψε, είπε ότι είχαν αξιοσημείωτη συνέπεια οι κύριοι αυτοί στο εθνικό θέμα. Εγώ λέω ότι έντζιεν για τούντο λόγο που πήγε. Επήγε να τους μεταπείσει, να είναι χαλαροί οι κύριοι! Δηλαδή τον κ. Τσίπρα, που ανέλαβε την εξουσία έχει τόσο καιρό, τώρα τον εθθυμηθήκαμεν να πάμε να τον επισκεφθούμε; Για να δούμε την αξιοσέβαστη συνέπειά του;

Άρα λοιπόν, αυτά τα πράγματα, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν είναι σωστά και δε δέχομαι να μου λέει ο κ. Αβέρωφ ότι τρομάζει για την κατοχή, αν θα μείνουμε έτσι. Μα, τωρά ετρόμαξες, κύριε Αβέρωφ; Είναι σαράντα δύο χρόνια οι Τούρκοι εδώ!

Και πρέπει να τρομάζουμε όλοι, αν εφαρμόσουν αυτά που δεχτήκατε, δηλαδή κρατούν οι Τούρκοι εκείνο που κρατούν και τουρκοποιούν και τες ελεύθερες περιοχές. Ξέρεις κανένα κράτος, αγαπητέ συνάδελφε, που κυβερνάται με τον τσιόλο; Με την κλήρωση; Ξέρετε κανένα κράτος που η μειονότητα του 18% έχει βέτο και ένσταση σε όλα τα ζητήματα; Και γίνεται να βγαίνει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και να λέει ότι θα ισχύει το ευρωπαϊκό κεκτημένο, οι βασικές ελευθερίες, το δικαίωμα εργασίας; Μα, αν ήταν έτσι, το Κυπριακό έπρεπε να ήταν λυμένο! Και γιατί, σας παρακαλώ, ο εποικισμός, που είναι το χειρότερο πρόβλημα, παραμένει εκεί και μας απειλούν ότι εννά δώσουν ιθαγένειες; Ε, λυπούμαι, αλλά, αν συμβούν όλα αυτά, στο τέλος η Κύπρος θα τουρκοποιηθεί ολόκληρη! Δεν πρόκειται να γλιτώσουμε με αυτή τη λογική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε είκοσι δευτερόλεπτα.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ! Και αφού έχω είκοσι δευτερόλεπτα, κύριε Πρόεδρε, να σου πω το εξής...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, εντάξει, μισό λεπτό, μισό λεπτό.

Z. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Δεν ξέρω αν υπολόγισες και τη διακοπή του κ. Αβέρωφ!

Καταλήγοντας, ξέρουμε είνταλως στολίζου το δέντρο! Ο κ. Πρόεδρος της Δημοκρατίας σήμερα εχάρισέν μας το πιο θλιβερό χριστουγεννιάτικο δέντρο. Πατά πάνω στους ώμους του κ. Άντρο Κυπριανού, στολίζει το δέντρο με όλες τις υποχωρήσεις και δίπλα του έχει όλους αυτούς τους πρέσβεις. Ο Υπουργός Εξωτερικών της Αγγλίας λέει: «Μα, τι έξυπνος άνθρωπος που είναι ο κ. Αναστασιάδης!» Διάφοροι απ' αυτούς τους Αμερικάνους και τους Εγγλέζους πλέκουν τα εγκώμιά του! Ε, άμα σε χουμίζουν τούτοι, κύριε Αβέρωφ, φαντάσου τι μας περιμένει! Τώρα ανακαλύψαμε ότι έχουμε τον πιο έξυπνο Πρόεδρο, ο οποίος, όποτε πάει νύχτα, υποχωρεί αναφανδόν!

(Γέλια)

Καλό βράδυ, κύριοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Άριστος Δαμιανού για το ΑΚΕΛ.

A. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Άντρος Κυπριανού ως γενικός γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ... Το ΑΚΕΛ εδώ και αρκετά χρόνια συναντάται με κυβερνήσεις, με εκπροσώπους τους στην Κύπρο. Ο Άντρος ο Κυπριανού έχει οργώσει τα τελευταία δύο χρόνια την Ευρώπη, έχει πάει Ρωσία, έχει πάει Γερμανία, προγραμματίζεται

συνάντηση στο Ηνωμένο Βασίλειο, συναντιέται και με τους εδώ πρέσβεις των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας σε μια προσπάθεια να υπογραμμίσουμε τις θέσεις μας, γιατί εμείς θέλουμε να λύσουμε το Κυπριακό. Και έχω πει χαρακτηριστικά, ανεξάρτητα από την εδώ συζήτηση, απαντώντας στο φίλο μου το Ζαχαρία από τηλεοράσεως, ότι το ΑΚΕΛ ακόμα και με το διάβολο θα συνομιλήσει, για να περάσουν τα δίκαια του αγώνα μας, για να απελευθερώσουμε την Κύπρο και το λαό μας.

Έχει λεχθεί χτες από τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, μιλώντας για τα θέματα οικονομίας: «Εσείς», αναφερόμενος στο ΑΚΕΛ, στη διακυβέρνηση Χριστόφια, «φέρατε την τρόικα, εμείς τη διώξαμε». Για να δούμε αν αυτό ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. 16 Νοεμβρίου του 2012: «Παρακολουθώ με αγωνία τα όσα καταγράφονται στις συζητήσεις της κυβέρνησης με την τρόικα και ιδιαίτερα μια ανακόλουθη πολιτική. Θεωρώ», λέει ο συγγραφέας, «πως έχουμε χάσει πολύτιμο χρόνο, προκειμένου με αξιοπιστία να διαπραγματευτούμε με την τρόικα και να καταλήξουμε σε ένα αποδεκτό μνημόνιο. Λυπούμαι που θα είμαι δυσάρεστος. Οι ευθύνες, αν δεν κλείσει μνημόνιο, θα είναι βαρύτερες, ευθύνες πολιτικές, αστικές και ποινικές». Νίκος Αναστασιάδης. Άλλοι αναγκάστηκαν να καλέσουν την τρόικα, άλλοι φλέρταραν, για να κλείσει άρον άρον το μνημόνιο. Και βεβαίως στο Νίκο Αναστασιάδη αναφερόταν το φθινόπωρο πριν από τις προεδρικές ο γνωστός Ευρωπαίος αξιωματούχος που είχε πει ότι περιμένουν έναν άλλο, πιο δεκτικό Πρόεδρο, για να υπογράψει μνημόνιο. Όπερ και εγένετο: Νίκος Αναστασιάδης. Και βεβαίως για το αν έχει φύγει η τρόικα ή αν διώξατε την τρόικα σας απαντά ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας Κλάους Ρέγκλινγκ: «Θα είμαστε σε στενή επαφή με την κυβέρνηση για πολύ καιρό ακόμη. Θα παρακολουθούμε τις εξελίξεις στη χώρα, δεδομένων των χρημάτων που έχουμε εκταμιεύσει προς την Κύπρο. Η πρώτη αποπληρωμή του κεφαλαίου έχει οριστεί για το 2020-2025 και η τελευταία πληρωμή οφείλεται το 2031». Διώξατε όντως την τρόικα από την Κύπρο!

Δεν έχω λόγο να αμφισβητήσω ότι ο αριστερός φίλος γιατρός του κ. Αβέρωφ Νεοφύτου εκτιμά ότι βγήκαμε από την κρίση, διότι οι ασθενείς του πληρώνουν. Μπορώ να πω με ανάλογη βεβαιότητα ότι ο δικός μου κρεοπώλης στην περιοχή που διαμένω, δεξιός ο άνθρωπος, τζιαι ο γιος του είναι εδώ και δύο χρόνια άνεργοι, γιατί ανήκουν σε μία από τις δεκαπέντε χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που έκλεισαν, επτώχευσαν, έβαλαν λουκέτο, ελέω της οικονομικής κρίσης. Ηθικό δίδαγμα; Πρέπει να εγκύψουμε σε αυτούς που κατέστρεψε η κρίση, χωρίς να πανηγυρίζουμε για τις λίγες εξαιρέσεις.

Έχει λεχθεί από συνάδελφο του Συναγερμού «έντζιε φταίμε για το κούρεμα, περίπου ήταν αναγκαίο κακό, διότι αυτή η Βουλή έκαμε αυτά που έκαμε», πέραν του ότι ούτε ο Συναγερμός δεν ψήφισε την πρώτη πρόταση. Διερωτώμαι όμως πού βρίσκεται η αλήθεια. Στις δηλώσεις των αξιωματούχων της κυβέρνησης Αναστασιάδη, μόλις ανέλαβαν, ότι το κούρεμα θα ήταν αυτοκτονία και ηλιθιότητα; Στη δήλωση του Προέδρου Αναστασιάδη ότι επέλεξε, αντί να είναι αρεστός, να είναι χρήσιμος; Και, αν είναι χρήσιμο το κούρεμα, γιατί αναθεματίζεται σήμερα από τον εν λόγω συνάδελφο, εκ Λεμεσού ορμώμενο, του Συναγερμού; Πρέπει να αποφασίσετε επιτέλους.

Κύριε Πρόεδρε,

Με όλο το σεβασμό, μου έχει προκαλέσει θυμηδία... Όταν το άκουσα την πρώτη φορά είπα «άσ' το να περάσει», αλλά, όταν το άκουσα και δεύτερη και τρίτη φορά, με έναν τρόπο πανηγυρικό να κομπάζουν συνάδελφοι του Συναγερμού περίπου με το εξής λεκτικό: «Έχουμε κατορθώσει να φέρουμε στην Κύπρο το μεγαλύτερο καζίνο στην Ευρώπη!»... Διερωτώμαι πώς θα πανηγύριζαν, αν έφερναν το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο στην Κύπρο. Δηλαδή τούτο έν' το μέτρο και η μεζούρα του πολιτισμού μας; Και ουδόλως έχει να κάμει με τα πιστεύω του καθενός για το καζίνο, αλλά, πραγματικά δηλαδή, τούτο έν' το μέτρο του επιτεύγματος αυτής της διακυβέρνησης; Το μεγαλύτερο καζίνο στην Ευρώπη;

Λέχθηκαν πάρα πολλά για τις θυσίες του λαού μας και το θέτω το ερώτημα, για να αιωρείται, για να απαντηθεί από τον καθένα που μας παρακολουθεί. Τι είναι μεγαλύτερη θυσία, κύριε Πρόεδρε; Ένας απολυμένος εργοδοτούμενος ή ένας απολύσας εργοδότης; Γιατί στο τέλος της ημέρας έχουμε χάσει και το μέτρο σε αυτό τον τόπο. Ποια είναι τα πραγματικά θύματα αυτής της κρίσης και βεβαίως πλειοψηφικά ποιους εκπροσωπεί ο καθένας μας σε αυτή την αίθουσα;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η φετινή συζήτηση διεξάγεται με ένα δεδομένο και μία πρόκληση. Το δεδομένο είναι η τυπική έξοδος από το μνημόνιο. Η πρόκληση είναι η αντικειμενική καταγραφή των ζημιών που άφησε η οικονομική κρίση και ένα σκληρό μνημόνιο, αλλά βεβαίως και η επούλωση των πληγών. Φαίνεται πως επικοινωνιακοί σχεδιασμοί των κυβερνήσεων τούς αφήνουν παγερά αδιάφορους ως προς την πρόκληση. Μόνο έτσι μπορεί να ερμηνευθεί ο πανηγυρικός λόγος για τις βελτιωμένες -σε κάποιους, όντως, τομείς- επιδόσεις της οικονομίας. Διότι αυτό που αναμέναμε φυσιολογικά ήταν μια συγκροτημένη κυβερνητική προσπάθεια για δημιουργία των προϋποθέσεων για ουσιαστική ανάπτυξη και κατά προτεραιότητα επούλωση των πληγών όλων εκείνων των δεκάδων χιλιάδων συμπολιτών μας που παρασύρθηκαν από το τσουνάμι της λιτότητας που εφάρμοσε η κυβέρνηση σε απόλυτη αρμονία με την τρόικα.

Η αλήθεια είναι μία: Πίσω από τους αριθμούς βρίσκονται άνθρωποι άνεργοι, πτωχεύσαντες, δανειολήπτες που κινδυνεύουν με εκποίηση περιουσίας, ξεγελασμένοι κάτοχοι αξιογράφων, πεπλανημένοι από κάλπικες δεσμεύσεις εργαζόμενοι σε ημικρατικούς οργανισμούς, άτομα με αναπηρίες, μονογονιοί, συνταξιούχοι, φοιτητές που διέκοψαν σπουδές, μικροβιοτέχνες που οδηγήθηκαν στο κλείσιμο και την καταστροφή, επιχειρηματίες και καταθέτες που βρέθηκαν κουρεμένοι εν μιά νυκτί. Και στον αντίποδα των πολλών χιλιάδων μια δράκα υμετέρων συγγενών και φίλων που δεν κουρεύτηκαν, που δεν απολύθηκαν, που δε μειώθηκε το εισόδημά τους, που αύξησαν τα κέρδη τους, που διαγράφηκαν ή αναδιαρθρώθηκαν τα χρέη τους και βεβαίως που πλούτισαν από την κρίση και γι' αυτούς, ναι, όντως η κρίση είναι ευκαιρία.

Κακά είναι τα ψέματα, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Η κυβέρνηση, αντί να επενδύσει στη βιώσιμη ανάπτυξη, αντί να στηρίξει το κοινωνικό κράτος και να ανακουφίσει τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, αντί να νοικοκυρέψει πραγματικά την κρατική μηχανή, συνεχίζει χωρίς αναστολές στη λογική της λιτότητας για τους πολλούς και της προνομιακής μεταχείρισης λίγων αλλά εκλεκτών. Και, επειδή οι αριθμοί μιλούν από μόνοι τους, ας αφήσουμε τους αριθμούς να μιλήσουν για το αφήγημα του "success story", της "ιστορίας επιτυχίας", μετά από τέσσερα χρόνια διακυβέρνησης Αναστασιάδη-Συναγερμού.

Έχουμε το υψηλότερο ποσοστό μη εξυπηρετούμενων δανείων, περίπου €27 δις. Παρά τη μείωση, κατέχουμε την πέμπτη χειρότερη θέση στην ανεργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δε ανεργία στους νέους μέχρι είκοσι τεσσάρων χρόνων ανέρχεται στο 27%. Η μετανάστευση και ο μη επαναπατρισμός αποφοίτων πανεπιστημίων αριθμεί δεκάδες χιλιάδες, περίπου είναι τριάντα χιλιάδες. Το όριο της φτώχειας είναι ανάλογο με εκείνο της μεταπολεμικής περιόδου του 1974. Έξι στους δέκα Κυπρίους δηλώνουν πως με δυσκολία επιβιώνουν. Το 29% των συμπολιτών μας βρίσκεται στα όρια της φτώχειας. Το δημόσιο χρέος αυξάνεται σε απόλυτους αριθμούς κατά €200 εκατομ. ανά έτος. Η υλοποίηση του αναπτυξιακού προϋπολογισμού μόλις που φτάνει το 41%. Η έρευνα και η καινοτομία παραμένουν στον πάτο της κατάταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με βάση στοιχεία του Ευρωκοινοβουλίου, η Κύπρος παρουσιάζει τη μεγαλύτερη αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας. Οι δε αναπτυξιακές δαπάνες μειώνονται, όπως και οι κοινωνικές. Οι μισθοί επίσης μειώνονται συνεχώς εδώ και δεκαπέντε τρίμηνα. Στοιχεία της Eurostat κατατάσσουν την Κύπρο τελευταία σε δαπάνες κοινωνικής προστασίας. Ο κατάλογος είναι καταθλιπτικός και γίνεται ακόμα πιο ανησυχητικός, αν στην εξίσωση των "επιτευγμάτων", παρά τις όποιες προσπάθειες των κυβερνήσεων, προστεθεί η κοροϊδία για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, η νόθευση και το ξεπούλημα του συνεργατισμού και η διαπίστωση ότι η όποια ανάπτυξη είναι απότοκο κυρίως ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Τα δε αυξημένα έσοδα και οι επιδόσεις από τον τουρισμό είναι περισσότερο αποτέλεσμα πολιτικών συγκυριών που ευνόησαν την Κύπρο και λιγότερο στοχευμένων πολιτικών.

Δεν παραγνωρίζουμε ότι μετά από μια παρατεταμένη περίοδο ύφεσης η κυπριακή οικονομία, με βάση το δείκτη οικονομικής ανάπτυξης, παρουσιάζει κάποια βελτίωση. Ωστόσο, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, το μεγάλο ιδιωτικό χρέος, η ανεργία, η φοροδιαφυγή, η απουσία σημαντικών μεταρρυθμίσεων και η δραματική μείωση των μισθών στον ιδιωτικό τομέα κάθε άλλο παρά επιτρέπουν εφησυχασμό. Πόσω μάλλον πανηγυρισμούς, με δεδομένη τη βίαιη ανακατανομή του εθνικού πλούτου και τη διεύρυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Το ΑΚΕΛ, στη μάχη που χάθηκε, στο κούρεμα δικαιωμάτων που έφερε η κρίση, αντιπροτείνει, αντί της μοιρολατρίας και της σκληρής λιτότητας, τη συλλογική διεκδίκηση για σταδιακή αποκατάσταση και ανάκτηση κοινωνικών και εργατικών δικαιωμάτων μέσα και έξω από τη Βουλή, με προτάσεις, αλλά και με δράσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Στον τομέα της δικαιοσύνης και της δημόσιας τάξης υπάρχει καταγίγισμος από εξαγγελίες αλλά δυστυχώς στασιμότητα στις εφαρμοσμένες πολιτικές και στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων, μερικά από τα οποία είναι χρονίζοντα. Το μέσο ποσοστό υλοποίησης μόλις που αγγίζει το 30%, ενώ φέτος, μέχρι και τον Οκτώβριο, καταγράφεται ιστορικό χαμηλό της τάξης του 19%, που, αντιλαμβάνομαι -είναι εδώ ο Υπουργός Δικαιοσύνης- έχει αγγίξει πλέον το 30%, το οποίο παραμένει επίσης χαμηλό. Παρά το θετικό βήμα της ίδρυσης του Διοικητικού Δικαστηρίου, πρόσφατες αποφάσεις του αρμόδιου υπουργείου, που είναι το Υπουργείο Εσωτερικών, οδηγούν στην υπόσκαψη του ίδιου του θεσμού. Για να μη σταθώ στο σκάνδαλο, γιατί περί σκανδάλου πρόκειται, της καταβολής μισθών στα μέλη της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφύγων, χωρίς ουσιαστικά να έχουν δουλειά. Θεωρώ δε αχρείαστο να υπενθυμίσω εν εκτάσει τις αθλιότητες που βιώσαμε όλοι παρακολουθώντας εμβρόντητοι τα τεκταινόμενα σε σχέση με το πολλαπλό φονικό στην Αγία Νάπα. Υπενθυμίζω δε την κραυγή αγωνίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που προειδοποιεί με κατάρρευση του συστήματος απονομής δικαιοσύνης στην Κύπρο, που θα ισοδυναμεί με κατάρρευση και του κράτους δικαίου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως ΑΚΕΛ επιμένουμε ότι κομμάτι της προσπάθειας για εξυγίανση και νοικοκύρεμα αποτελεί ο εκσυγχρονισμός δομών και θεσμών του κράτους, καθώς και η ενίσχυση του κοινωνικού κράτους. Θεμελιακής αξίας είναι η προσφορά ποιοτικής υγείας, χωρίς παλινδρομήσεις, με την άμεση εφαρμογή του ΓΕΣΥ. Εκ των

ων ουκ άνευ είναι η εμπέδωση της ισονομίας, της αξιοκρατίας, της διαφάνειας, της δημόσιας λογοδοσίας και της χρηστής διοίκησης, αξίες για τις οποίες πρέπει όλοι να εργαστούμε σκληρά, αν πρόκειται να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά την απαξίωση. Παράλληλα, στοχεύουμε στην εδραίωση του κράτους δικαίου για όλους τους πολίτες, ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, φύλου, πεποιθήσεων, καταγωγής, τάξης, θρησκευτικού προσανατολισμού ή σεξουαλικού προσανατολισμού.

Κύριε Πρόεδρε,

Δεδομένων της ρευστότητας και της ανάγκης για αυτοσυγκράτηση στο Κυπριακό, αλλά και της πολύ πρόσφατης συζήτησης που είχαμε, περιορίζομαι στο να πω τα εξής: Πρώτον, παρά τον αιφνιδιασμό, η επάνοδος σε συνομιλίες είναι αφ' εαυτής θετική εξέλιξη, την οποία ως ΑΚΕΛ επιδιώξαμε έμπρακτα. Δεύτερον, όλες μας οι ενέργειες πρέπει να στοχεύουν στην απελευθέρωση και επανένωση της πατρίδας μας, προοπτική που για το ΑΚΕΛ είναι λόγος ύπαρξης και πυξίδα των ενεργειών μας. Τρίτον, ο Πρόεδρος Αναστασιάδης από μόνος του συμφώνησε σε μια διαδικασία. Πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια μεγιστοποίησης των προοπτικών και ελαχιστοποίησης των υπαρκτών κινδύνων. Οφείλει να διαπραγματευτεί στη βάση αρχών και συλλογικά, με σταθερότητα, αλλά και πραγματισμό.

Το ΑΚΕΛ θα συνεχίσει να συμβάλλει εποικοδομητικά, μακριά από παρορμητισμό, ρεβανσισμό και λαϊκισμό, με σοβαρότητα και υπευθυνότητα, μα πρώτα και πάνω απ' όλα με πατριωτισμό. Και πατριωτισμός είναι να μη βολεύεσαι με την κατοχή και τα τετελεσμένα, να επιδιώκεις διακαώς μια σωστή λύση στη βάση αρχών και να προτείνεις ρεαλιστικές και υλοποιήσιμες θέσεις, για να επιτευχθεί λύση.

Και αυτή, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η δική μου ευχή, δεδομένου του γεγονότος ότι πριν από τις γιορτές θα έχουμε και επιπρόσθετη ολομέλεια της Βουλής: Κάθε καλό!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γεώργιος Γεωργίου του ΔΗΣΥ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή συζήτηση του προϋπολογισμού για το 2017 γίνεται κάτω από νέες, πιο γόνιμες και πιο ελπιδοφόρες συνθήκες και για την οικονομία, αλλά και για το εθνικό μας ζήτημα. Τέσσερα σχεδόν χρόνια μετά την ανάληψη της εξουσίας από το Νίκο Αναστασιάδη δεν έχουμε πια την υποχρέωση να μιλήσουμε για την οικονομική κρίση και πώς την αντιμετωπίζουμε. Δεν πρέπει πλέον να προετοιμάζουμε το λαό μας για τις δύσκολες μέρες που έρχονται. Δεν έχουμε την ανάγκη πια να πείσουμε για τις θυσίες που χρειάζεται να υποστούμε ως αποτέλεσμα της δραματικής κατάστασης που παραλάβαμε το Μάρτη του 2013.

Η Κύπρος έχει περάσει πολύ δύσκολα, αλλά πλέον τα δύσκολα τα ξεπεράσαμε. Τα αντιμετωπίσαμε. Άλλοι μας έφεραν την τρόικα, εμείς τη διώξαμε πριν την ώρα της. Δεν το λέμε εμείς. Το λένε οι θεσμοί και οι οικοί αξιολόγησης. Το λένε οι οικονομικοί αναλυτές με θαυμασμό για την Κύπρο και τις επιδόσεις της μετά την καταιγίδα που υπέστη. Έχουμε ξεπεράσει και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις. Δεν το λέμε εμείς, το λένε οι ίδιες οι αγορές, το μεγαλύτερο κριτήριο για την πορεία και τις προοπτικές μιας οικονομίας. Αυτή είναι η αλήθεια και κανείς δεν μπορεί να την παραχαράξει, παρά τις προσπάθειες της ισοπεδωτικής αντιπολίτευσης επί παντός επιστητού. Και δεν μπορεί να την επισκιάσει ούτε η μεγάλη αντίφαση την οποία βιώνουμε καθημερινά με την εικόνα της χώρας μας και της οικονομίας της να είναι διαμετρικά διαφορετική στο εξωτερικό και στο εσωτερικό, με τα αρνητικά φαινόμενα -που όντως υπάρχουν- να επισκιάζουν τα θετικά, ακόμη και αν οι θετικές εξελίξεις είναι πολύ μεγαλύτερης αξίας και σημασίας. Δεν έχουμε το δικαίωμα όμως εμείς να αφήσουμε τους εαυτούς μας να διολισθαίνουν στην περιδίνηση του λαϊκισμού. Δε θα παρασυρθούμε στη μάταιη αναζήτηση μιας ευτελούς περιστασιακής δημοσιότητας, που το μόνο που εξυπηρετεί είναι τη θεωρία του χάους. Έχουμε διαψεύσει τους κήρυκες του χάους εκτός Κύπρου πανηγυρικά. Μία είναι η αλήθεια: Κερδίζουμε ξανά πίσω την αξιοπρέπεια και την περηφάνια της χώρας μας. Μέρα με τη μέρα η Κύπρος ανακτά το κύρος και την αξιοπιστία της.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εμείς και η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη γνωρίζουμε ότι, για να ευημερήσουν οι άνθρωποι, πρέπει πρώτα να ευημερούν οι αριθμοί, κυρίως να υπάρχει σταθερότητα και εμπιστοσύνη. Θέλουμε, ναι, τις επιχειρήσεις μας να κερδίζουν, γιατί, χωρίς να κερδίζουν, ούτε νέους τομείς μπορούν να αναπτύξουν ούτε και

θέσεις εργασίας να δημιουργούν. Το λογικό κέρδος και ο ανταγωνισμός είναι ευλογία. Κατάρτα είναι η ζημιά, τα μονοπώλια και η αισχροκέρδεια.

Θέλουμε τη δημιουργία ενός αξιόπιστου περιβάλλοντος προσέλκυσης επενδύσεων, γιατί χωρίς ξένες επενδύσεις δεν μπορεί να υπάρξει γρήγορη οικονομική ανάπτυξη. Θέλουμε ο λαός μας στο σύνολό του να μπορέσει να βρει ξανά δουλειά. Ο περήφανος Κύπριος εργαζόμενος αξιοπρεπή εργασία που να ανταποκρίνεται στις δυνατότητές του ψάχνει και μόνο. Δε θέλει να ζητιανεύει αναζητώντας κρατική επιχορήγηση και ελεημοσύνη. Δε θέλει να είναι αργόσχολος απολαμβάνοντας την ευλογία του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Και θα το πετύχουμε, γιατί είμαστε πολιτική δύναμη της ριζικής μεταρρύθμισης. Αυτή είναι σήμερα η δουλειά και η υποχρέωσή μας. Και στην εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης δεν μπορούν να υπάρξουν άλλες καθυστερήσεις. Η δική μας κυβέρνηση, με την ξεκάθαρη λαϊκή εντολή να αλλάξει τα πράγματα, δε θα υστερήσει σε τίποτα. Θα εκσυγχρονίσουμε το κράτος και τις διαδικασίες, παρά τα εμπόδια που στήνονται. Δε θα λυγίσουμε απέναντι στα συμφέροντα που δε θέλουν να αλλάξει τίποτα σ' αυτή τη χώρα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Και ο πιο κακόπιστος λοιπόν κριτής αυτής της κυβέρνησης, αποβάλλοντας τον κομματικό μανδύα της στείρας αντιπολίτευσης, δε θα αμφέβαλλε και θα συνηγορούσε ότι ο πρώτος μεταμνημονιακός προϋπολογισμός δίνει τα σταθερά οικονομικά εχέγγυα για ανάπτυξη και μεταρρύθμιση, παρά τις δύσκολες ακόμα οικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες. Σε κάθε υπουργείο, σε κάθε δημόσιο οργανισμό, στη βάση στρατηγικού σχεδιασμού, τέθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές για πρόοδο, ανάπτυξη και ευημερία.

Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, στο οποίο πρωτίστως θα αναφερθώ, κατευθυντήριος στόχος είναι η εδραίωση ενός αποτελεσματικότερου συστήματος δικαιοσύνης, που θα 'ναι λιγότερο δαπανηρό και θα διασφαλίζει τη διαφάνεια και την ποιότητα στην απονομή της δικαιοσύνης. Χωρίς καμία διάκριση ο σεβασμός των θεμελιωδών ελευθεριών και η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών, η ενδυνάμωση του αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης, η αρτιότερη και ταχύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Όχι μόνο δεν υπάρχει στασιμότητα, αγαπητέ μου συνάδελφε Άριστε Δαμιανού, αλλά τα νέα οικονομικά δεδομένα επιτρέπουν στην κυβέρνηση την προώθηση αναπτυξιακών έργων στον τομέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όπως είναι η ανέγερση νέων εγκαταστάσεων για τις αστυνομικές διευθύνσεις της Αμμοχώστου και της Μόρφου, για τους πυροσβεστικούς σταθμούς στη Λεμεσό και στο Βασιλικό, η ανέγερση νέου κτιρίου για το Επαρχιακό Δικαστήριο της Αμμοχώστου και της Λευκωσίας, καθώς και βελτιώσεις κτιριακών υποδομών σε δεκάδες αστυνομικούς και πυροσβεστικούς σταθμούς, αλλά και σε δικαστικά κτίρια. Ιδιαίτερη μνεία στη βελτίωση των κτιριακών υποδομών στα αστυνομικά κρατητήρια, ώστε να πληρούνται οι προδιαγραφές του Συμβουλίου της Ευρώπης. Παράλληλα, γίνονται βελτιωτικές εργασίες στις Κεντρικές Φυλακές, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπρεπή διαβίωση των κρατουμένων.

Άκουσα σήμερα και διάβασα την ομιλία συναδέλφου μου στη Βουλή που καταφέρεται με εμπάθεια εναντίον του Υπουργού Δικαιοσύνης, ιστοπεδώνει και αμφισβητεί τα πάντα όσα γίνονται στις Κεντρικές Φυλακές στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού του σωφρονιστικού μας συστήματος. Μάταιος ο κόπος σας, αγαπητή μου συνάδελφε. Δε χρειάζεται να τον υποβάλλετε σε ερωτήματα ούτε και να τον ανακρίνετε. Οι αλλαγές που έχουν γίνει βελτιώνοντας τις συνθήκες κράτησης, διαβίωσης, επιμόρφωσης, ψυχαγωγίας και αξιοποίησης του χρόνου παραμονής των φυλακισμένων έχουν αξιολογηθεί από τους καθ' ύλην αρμόδιους, από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, την Εθνική Ακαδημία του Ηνωμένου Βασιλείου, την Επίτροπο Διοικήσεως και την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του κυπριακού κοινοβουλίου. Η λειτουργία των Κεντρικών Φυλακών έχει εκσυγχρονιστεί και πλέον βασίζεται σε μια νέα φιλοσοφία, που εδράζεται στο σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της ξεχωριστής προσωπικότητας του κάθε κρατουμένου. Μέσα από μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση και βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης του προσωπικού και των κρατουμένων, η διεύθυνση των φυλακών, ναι, πέτυχε τα τελευταία χρόνια να αναστρέψει την αρνητική εικόνα και, ως αποτέλεσμα, σήμερα βρισκόμαστε στο καλύτερο επίπεδο λειτουργίας των φυλακών σε όλα τα χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και αυτό είναι ένα γεγονός που αναγνωρίζεται από το σύνολο της κυπριακής κοινωνίας.

Η σημερινή εικόνα των Κεντρικών Φυλακών δε θυμίζει ούτε στο ελάχιστο τις συμπεριφορές απαξίωσης της προσωπικότητας, τις απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων και την καταπίεση που επικρατούσε στο χώρο των φυλακών στο πρόσφατο παρελθόν, με επιλεκτικούς περιορισμούς δικαιωμάτων, με την έλλειψη σεβασμού προς τον κατάδικο και την παραγνώριση στοιχειωδών ανθρώπινων δικαιωμάτων, τα οποία οδηγούσαν στον εξευτελισμό της προσωπικότητας των καταδικών. Σήμερα, ναι, επικρατεί ο σεβασμός, η αναγνώριση και η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, γνωρίσματα που διακρίνουν το δικό μας σωφρονιστικό σύστημα και έχουν επικροτηθεί τόσο από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως ανέφερα προηγουμένως, όσο και από Ευρωπαίους αξιωματούχους που επισκέφθηκαν πρόσφατα τις φυλακές μας. Στην παρουσία όλων αυτών, αγαπητή μου συνάδελφε, ούτε εντυπώσεις ούτε προσωπική προβολή έγινε

ούτε και ωραιοποίηση έργου παρουσιάστηκε ούτε δημόσια εικόνα προβλήθηκε ούτε ερωτήματα ηγέρθησαν, αλλά, αντίθετα, πήραμε τα εύσημα από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς.

Τομέας δικαιοσύνης: Προωθήθηκε στη Βουλή το μεγαλύτερο μέρος του νομοθετικού έργου που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα διακυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη, με στοχοπροσήλωση στον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και των δομών, την αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος, την πάταξη του σοβαρού εγκλήματος με διεθνικό χαρακτήρα, την πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς, την ποινική μεταχείριση με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως επίσης και την ταχεία και απρόσκοπτη λειτουργία των δικαστηρίων, τη συμβολή στη μείωση του χρόνου απονομής της δικαιοσύνης και τη βελτίωση των δυνατοτήτων πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη.

Για να υπάρξει μεγαλύτερη συναίνεση και αποδοχή στον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και των δομών του, για πρώτη φορά στη Βουλή των Αντιπροσώπων βρέθηκαν πρόσφατα στο ίδιο τραπέζι και συμμετείχαν σε γόνιμο και παραγωγικό διάλογο στην επιτροπή Νομικών ο Υπουργός Οικονομικών, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, το Ανώτατο Δικαστήριο και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, όπου τέθηκαν οι βάσεις για την απαιτούμενη διαχρονικά μεταρρύθμιση του συστήματος απονομής της δικαιοσύνης. Με την ευκαιρία αυτή, εκφράζω τις θερμότερες ευχαριστίες μου στους συναδέλφους μέλη της επιτροπής Νομικών για τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα του αμφίδρομου διαλόγου που έγινε και για τις αποφάσεις και τις δεσμεύσεις που λήφθηκαν με τη συνδρομή όλων.

Διοικητικό Δικαστήριο: Μεγάλη τομή στη δομή της δικαιοσύνης αποτέλεσε η δημιουργία του Διοικητικού Δικαστηρίου, το οποίο ανέλαβε τη σε πρώτο βαθμό εκδίκαση προσφυγών, κατά το άρθρο 146 του συντάγματος, με στόχο την ουσιαστική αποσυμφόρηση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, ώστε να επιτυγχάνεται ταχεία απονομή της δικαιοσύνης σε δευτεροβάθμια διαδικασία, αλλά και την ταχεία εκδίκαση των προσφυγών κατά των πράξεων της διοίκησης.

Προσλήψεις στην αστυνομία και μέτρα κατά της διαφθοράς: Με τους νέους κανονισμούς πρόσληψης υλοποιήθηκε μια διακηρυγμένη πολιτική της κυβέρνησης για αναβάθμιση των κριτηρίων πρόσληψης στην αστυνομία. Αναβαθμίσαμε ένα αναχρονιστικό και στρεβλωμένο σύστημα προσλήψεων και διορισμών στην αστυνομία, το οποίο όλοι ομολογούσαμε, όλοι αξιοποιούσαμε, αλλά κανένας δεν αποφάσιζε να το αλλάξει, γιατί απαξάπαντες μας βόλευε. Με διαβούλευση και αμφίδρομη συζήτηση, για να ακουστούν οι απόψεις και οι εισηγήσεις των κομμάτων, βρίσκονται στο τελικό τους στάδιο δέσμη νομοθετικών και άλλων μέτρων, με σκοπό την πρόληψη και την καταπολέμηση της διαφθοράς στην αστυνομία. Ένα διαχρονικό πρόβλημα, ένα θέμα, ένα πρόβλημα, ένα γεγονός το οποίο όλοι αναγνωρίζαμε, όλοι διαχρονικά, όλοι το βιώναμε, αλλά δεν τολμούσαμε να ξεριζώσουμε.

Κατηγορούν την κυβέρνηση και τον υπουργό αυτοί που ανήγαγαν τη διαφθορά, την κακοδιαχείριση και την αδιαφάνεια ως την πρυτανεία της διακυβέρνησής τους, μιλούν οι ίδιοι για ανέκδοτα. Αυτοί που δεν τόλμησαν, που επώαζαν με την κυβερνητική τους θαλπωρή τα σκάνδαλα και τη διαφθορά, εκεί και όπου είχαν ρόλο και λόγο εξουσίας, ακόμη και σήμερα. Αυτή η κυβέρνηση τόλμησε. Στα δικά μας χέρια λοιπόν είναι η καταλυτική νομοθετική παρέμβαση για εξάλειψη του φαινομένου αυτού. Ίδου η Ρόδος, ίδου και το πηδύμα. Τον ερχόμενο Γενάρη θα τα πούμε απ' αυτό το βήμα.

Θεσμικά νομοθετήματα: Με σκοπό το συντονισμό και τον καλύτερο προγραμματισμό της εκπαίδευσης, προωθείται σε συνεργασία με το Ανώτατο Δικαστήριο και τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο η σύσταση Συμβουλίου Επιμόρφωσης Δικαστών και Δικηγόρων. Εκσυγχρονίζονται τα δικαστήρια με την εφαρμογή του συστήματος αυτόματης καταγραφής των πρακτικών. Με στόχο την βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τα δικαστήρια, προωθείται η μηχανογράφηση τους και η εφαρμογή του συστήματος ηλεκτρονικής δικαιοσύνης. Κωδικοποιούνται οι προτάσεις που υποβλήθηκαν από την ομάδα εμπειρογνομόνων και την ομάδα ακαδημαϊκών για προώθηση τροποποιήσεων και εκσυγχρονισμό του οικογενειακού δικαίου, αγαπητή κυρία Σκευή Κουκουμά, που, με τον υπερβάλλοντα ζήλο που έχετε γι' αυτό το θέμα, θα έπρεπε να το γνωρίζετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε ακόμα δύο λεπτά, κύριε Γεωργίου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Θα έπρεπε να το γνωρίζετε, γιατί όλες αυτές οι εκθέσεις και οι απόψεις των εμπειρογνομόνων και των ακαδημαϊκών είναι στα χέρια των πλείστων βουλευτών.

Ολοκληρώθηκε στην επιτροπή Νομικών ένα ταλαιπωρημένο για δέκα χρόνια νομοσχέδιο για τη διαμεσολάβηση σε οικογενειακές υποθέσεις. Το αναθεωρημένο κείμενο, όπως αυτό διαμορφώθηκε στις οκτώ συνεχόμενες συνεδριάσεις της επιτροπής Νομικών, θα τεθεί ενώπιον της ολομέλειας τον προσεχή Γενάρη.

Σύσταση πρότυπου εμπορικού δικαστηρίου: Το δικαστήριο αυτό, όπως είναι ο στόχος της κυβέρνησης, θα μπορεί να υιοθετήσει απλοποιημένες δικαστικές διαδικασίες και να απονέμει δικαιοσύνη μέσα σε τακτή

προθεσμία. Είναι πλέον αποδεκτό ότι θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί άμεσα ο τομέας απονομής της δικαιοσύνης σε εμπορικές υποθέσεις, στις οποίες εγκλωβίζονται τεράστια ποσά και περιουσιακά στοιχεία, με αποτέλεσμα να επηρεάζονται οι επενδύσεις και η οικονομία του τόπου μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το δημόσιο καλό δεν είναι προνόμιο των συμφερόντων κανενός. Φτάνει πια να θυσιάζεται ο τόπος, για να μη γίνεται καμία αλλαγή και μεταρρύθμιση προς τη σωστή κατεύθυνση. Δε θα επιτρέψουμε στη σωφροσύνη και στο ρεαλισμό να καταστούν αμαρτήματα για χάρη της πολιτικής αρένας του λαϊκισμού και των φιλολογικών φληναφημάτων και στα θέματα οικονομίας και στο θέμα του εθνικού μας προβλήματος. Η χώρα μας, αυτοτελής και ευρωπαϊκή, βρήκε και πάλι την περηφάνια και την αξιοπρέπεια που δικαιούται. Ο κυπριακός λαός στη συντριπτική πλειοψηφία του συμπαραστέκεται στην κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη και στο Δημοκρατικό Συναγερμό, που στέκει όρθιος και στην κοινωνία, αλλά και στο κοινοβούλιο.

Καλά Χριστούγεννα και καλή χρονιά, σε μια ελεύθερη και επανενωμένη πατρίδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Άγγελος Βότσης του Δημοκρατικού Κόμματος.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Νεοφύτου, για το θέμα του χρόνου θα σας παρακαλέσω να συνεργαστείτε με τη γραμματεία και με την υπηρεσία κάτω και να μας πείτε.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Απλώς, μία διευκρίνιση, κύριε Πρόεδρε. Έχουμε τρεις βουλευτές μας που λόγω κωλυμάτων...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δε θα παρευρεθούν. Έχουν το χρόνο τους.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Έχουμε σαράντα πέντε λεπτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, να συνυπολογιστεί. Αντιλαμβάνομαι.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ναι. Επειδή όμως είπαμε και μάξιμουμ χρόνο τριάντα λεπτά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και αυτός ο κανόνας να τηρηθεί. Να συνεννοηθούμε αύριο το πρωί, πριν ξεκινήσουμε.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

...επειδή δε μας έμειναν άλλοι ομιλητές, μόνο δύο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ε, εντάξει.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Αντιλαμβάνομαι ότι αυτά η γραμματεία έπρεπε να τα είχε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να τα κάμει και θα συνεννοηθούν και με την κ. Δημητρίου και τον κ. Κώστα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Αν θέλετε, μπορώ να έρθω πίσω και να συνεχίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αύριο. Αύριο το πρωί εννά είσαι τζιαι ελεύθερος δαμαί. Εννά είσαι μόνος σου!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Από τες εφτά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Από τες εφτά, αν θέλεις!

Ο κ. Βότσης έχει το λόγο.

A. ΒΟΤΣΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έντιμε κύριε υπουργέ,

Κυρία υπουργέ,

Συζητάμε σήμερα τους προϋπολογισμούς και βλέπω ότι δεν υπάρχει ιδιαίτερο άγχος, δεν υπάρχουν ιδιαίτερες αντιπαραθέσεις και είναι αυτό λογικό, γιατί για άλλη μία φορά υπάρχει μία πολιτική δύναμη που λέγεται Δημοκρατικό Κόμμα, που φροντίζει αυτός ο τόπος να προχωρά, παρά τις διαφωνίες μας, διαμορφώνοντας αυτό που πολύτιμα εμείς ονομάζουμε "πολιτική σταθερότητα". Αυτή η κυβέρνηση, που δεν έχει πλειοψηφία στη Βουλή, μπορεί σήμερα να νιώθει άνετα ότι υπάρχει ένα κόμμα υπεύθυνο, το οποίο, παρά τις διαφωνίες του, είναι έτοιμο -και έχει δηλωθεί χθες από τον πρόεδρο του κόμματος- να υποστηρίξει τους προϋπολογισμούς, όπως άλλωστε έκανε και επί άλλης κυβέρνησης, είτε όταν κυβερνούσε μ' αυτή είτε όταν δεν κυβερνούσε μ' αυτή. Ήταν όπως σήμερα, όταν βρίσκεται στην αντιπολίτευση. Αυτό για μας σημαίνει πολιτική υπευθυνότητα και είναι τιμή μας να διασφαλίζουμε σ' αυτό τον τόπο που πέρασε τόσα δεινά την πολιτική σταθερότητα, σε μία εποχή που η εμπιστοσύνη προς τη χώρα μας είναι απαραίτητη, για να προχωρήσουμε μπροστά. Μία εποχή που, ναι, η οικονομία πάει καλύτερα. Και έχω ακούσει πάρα πολλούς συναδέλφους εκατέρωθεν να ανταλλάζουν επιχειρηματολογία, για να πείσουν ή να μην πείσουν για το αυτονόητο. Μα, εθελουφλούμε και δεν μπορούμε να δούμε ότι όντως η κυπριακή οικονομία είναι σε πολύ καλύτερη κατάσταση απ' ό,τι πριν από τρία χρόνια, με τη βοήθεια βεβαίως όλων των πολιτικών δυνάμεων αλλά, ναι, με τη σφραγίδα του Δημοκρατικού Κόμματος, που πήρε δύσκολες αποφάσεις, με πολιτικό κόστος, την ώρα που έπρεπε, την ώρα που έπρεπε η χώρα να ξεφύγει από το μνημόνιο; Και λέγαμε -και δικαιωθήκαμε- ότι ο μόνος σύντομος δρόμος, για να βγούμε από το μνημόνιο, είναι να το ολοκληρώσουμε. Και το ολοκληρώσαμε με τις θυσίες αυτού του λαού. Αυτού του λαού που για τρία χρόνια μάς ανέχεται με υπομονή και αναμένει τις καλύτερες μέρες. Και σήμερα, που ήρθαν οι καλύτερες μέρες... Χωρίς βεβαίως να ξεχνά κανείς τις δυσκολίες που έχουμε μπροστά μας, χωρίς βεβαίως να μην αναφέρει κανείς ότι, ναι, η ανεργία είναι υψηλή, αλλά είναι πολύ χαμηλότερη απ' ό,τι όταν ξεκινήσαμε. Ναι, υπάρχουν κοινωνικά παντοπωλεία. Ναι, αλλά είναι πολύ λιγότερα απ' ό,τι όταν ξεκινήσαμε να αντιμετωπίζουμε όλοι μαζί την κρίση. Ναι, υπάρχουν διαρθρωτικά προβλήματα, ιδιαίτερα στον τραπεζικό τομέα, που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Έχουμε τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, τεράστιο πρόβλημα, αλλά σίγουρα η χώρα είναι σε καλύτερη κατάσταση απ' ό,τι πριν από τρία χρόνια.

Εδώ είναι που πρέπει να κτίσουμε όλοι, ο καθένας από τη δική του πλευρά. Να βάλει ο καθένας το δικό του λιθαράκι, για να μπορέσουμε να πούμε, ναι, ότι η ανάπτυξη που έχει ξεκινήσει ολοκληρώνεται με μεγαλύτερους ρυθμούς, για να μπορέσουμε, ναι, να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά μέσω της ανάπτυξης την ανεργία, που είναι η μεγάλη μάστιγα της εποχής μας, θα έλεγα, ιδιαίτερα στους νέους επιστήμονες, οι οποίοι, ναι, μεταναστεύουν δυστυχώς στο εξωτερικό. Και πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε αυτά, αλλά σίγουρα, ναι, έχω ακούσει το γνωστό «ευημερούν οι αριθμοί, αλλά δεν ευημερούν οι πολίτες». Δυστυχώς, ναι, αν δεν πετύχουμε σωστούς αριθμούς... Με αυτούς κρινόμαστε, με αυτούς είναι που ο κάθε ειδικός... Είτε μας αρέσει είτε όχι, πάνω στις αποφάσεις του ειδικού στηρίζονται για το πόσα θα μας δανείσουν και αν θα μας δανείσουν. Ο ειδικός αριθμούς βλέπει. Πρέπει να βελτιώσουμε τους αριθμούς -και βελτιώθηκαν οι αριθμοί, όλοι οι αριθμοί- και πρέπει να προχωρήσουμε μπροστά.

Εμείς είμαστε έτοιμοι να συμβάλουμε με προτάσεις στην αντιμετώπιση και της ανεργίας -και τις κάναμε τις προτάσεις- και των τραπεζικών προβλημάτων που υπάρχουν. Και πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί, γιατί, ναι, εκείνο που μας έφερε στην κρίση... Διότι το συζητήσαμε εκατοντάδες φορές, τσακωνόμαστε ποιος φταίει. Σίγουρα τα προβλήματα του τραπεζικού τομέα ήταν καθοριστικά στο να βρεθεί η χώρα εδώ που βρέθηκε. Ναι, και η κατάσταση και της οικονομίας, αλλά τα προβλήματα του τραπεζικού τομέα ήταν εκείνα που μας έφεραν εδώ που μας έφεραν, μαζί με τα προβλήματα που είχε τότε η χώρα με τα δημόσια οικονομικά της, συν τις εποπτικές αρχές, οι οποίες, αν έκαναν τη δουλειά τους σωστά, δε θα ήμασταν εδώ που είμαστε σήμερα.

Μιλάμε, εφόσον βγαίνουμε από την κρίση σιγά σιγά, για τις μεταρρυθμίσεις που πρέπει να γίνουν. Η κυβέρνηση ξέρει ότι δεν έχει πλειοψηφία στη Βουλή. Χρειάζεται τη βοήθεια όλων. Πρέπει να το λάβει αυτό υπόψη. Όσο θετικό και να 'μαστε, έχουμε μπροστά μας το ΓΕΣΥ, ένα τεράστιο, δύσκολο θέμα. Χρειάζεστε τη

βοήθειά μας. Πρέπει να μας ακούσετε και εμάς. Μεταρρύθμιση δημόσιας υπηρεσίας, μεταρρύθμιση τοπικής αυτοδιοίκησης. Πρέπει να λάβετε υπόψη και τους άλλους. Δε γίνεται αλλιώς. Εμείς έχουμε την καλή διάθεση, έχουμε και ιδέες και εισηγήσεις. Δε λέω ότι είμαστε πάνσοφοι ή ότι τα ξέρουμε όλα, αλλά πρέπει να μας ακούσετε. Έτσι είναι το σύστημα. Ακούστε μας και θα πάμε μπροστά, όπως το κάνουμε σε διάφορα θέματα.

Στις μεταρρυθμίσεις βάζετε και το θέμα της ιδιωτικοποίησης ημικρατικών οργανισμών. Ε, δεν πρόκειται σ' αυτό το θέμα, ιδιαίτερα με τη Cyta, που είναι το κερασάκι στην τούρτα που κάποιοι ψάχνουν, να μας βρείτε σύμμαχους. Δεν μπορούμε να συμφωνούμε σε όλα. Και εμείς, εν πάση περιπτώσει, τιμούμε τη συμφωνία που έκανε ο Νίκος Αναστασιάδης με το λαό, όταν εμείς τον εκλέγαμε Πρόεδρο, ότι οι ημικρατικοί οργανισμοί που έχουν να επιτελέσουν εθνικό και κοινωνικό ρόλο δε θα ιδιωτικοποιηθούν. Αντίθετα, θα εκσυγχρονιστούν και θα ενισχυθούν για το συμφέρον του κυπριακού λαού. Μαζί την κάνουμε, κύριε Νεοφύτου.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Και το ΡΙΚ...

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Και δεν είπε και "δεσμεύομαι".

A. ΒΟΤΣΗΣ:

Πάω στα θέματα των επιτροπών.

Υπουργείο Εργασίας: Χαιρετίζω ξανά την παρουσία της έντιμης υπουργού, η οποία κάνει τεράστια προσπάθεια και όσο με αφορά και στα θέματα που αφορούν την ανεργία, αλλά ιδιαίτερα στα θέματα του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος δεν μπορώ παρά, εάν μου επιτραπεί να κάνω τον καθηγητή, να της βάλω άριστα. Η κυβέρνηση, κατά την άποψή μου, παίρνει άριστα στον τρόπο που έχει διαχειριστεί το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, έναν άθλο που πέτυχε μαζί με τις υπηρεσίες του υπουργείου. Το λέγαμε επί Τάσσου Παπαδόπουλου ότι έπρεπε επιτέλους να είχαμε ένα μητρώο στο οποίο έπρεπε να καταγράφονται τα αιτήματα, τα εισοδήματα, τα επιδόματα που παίρνει ο καθένας, να ξέρουμε τι μας γίνεται. Ε, τόσα χρόνια πριν δεν ξέραμε τι μας γινόταν ούτε τι έπαιρνε ή ποιος το έπαιρνε ή αν δικαιούνταν να το πάρει ή πόσα έπαιρνε ή από πού έπαιρνε, από ένα, δύο, τρία ταμεία. Σήμερα ξέρουμε. Άρα, ναι, δεν έχω κανένα δισταγμό να βάλω άριστα στο Υπουργείο Εργασίας και στην υπουργό γι' αυτό τον τομέα.

Την ίδια ώρα θα πρέπει να ισορροπήσουμε ως κόμμα της ισορροπίας το άριστα που έχουμε βάλει με ένα τεράστιο μηδενικό που θα πρέπει να πάρει η αγαπητή υπουργός για τη μη μέχρι σήμερα επιτυχία στον τομέα των ωραρίων λειτουργίας των καταστημάτων. Θέλω με όλη την ειλικρίνεια και την αγάπη να ελπίζω ακόμη -είμαι και αισιόδοξος, ένα από τα ελαττώματά μου, πολύ αισιόδοξος- ότι αυτή η κυβέρνηση πριν από τη λήξη της θητείας της, που σε ένα χρόνο περίπου τελειώνει, δε θα φύγει με τον τίτλο της κυβέρνησης των δύο επιχειρηματιών, γιατί δύο έχουν μείνει. Ήταν τρεις, τώρα είναι δύο. Δύο επιχειρηματίες κρατούν στα χέρια τους την τύχη του λιανικού εμπορίου και την τύχη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Για άλλη μια φορά κάνουμε έκκληση στην υπουργό απ' αυτό το βήμα να προχωρήσει θαρραλέα, όπως στα υπόλοιπα θέματα, και να βάλει μπροστά λύσεις που υπάρχουν, όπου η Βουλή έχει αποδείξει την ελαστικότητα της, γιατί είπαμε όλοι ότι το θέμα δεν είναι νομικό, είναι πολιτικό και ως τέτοιο πρέπει να το λύσουμε μαζί. Ελπίζω πριν από τη νέα χρονιά να έχουμε καλύτερα νέα να πούμε και σε αυτό τον τομέα και να ανεβάσουμε τη δική μας τουλάχιστον κατάταξη σ' αυτό τον τομέα.

Θα μπω στα θέματα του εμπορίου, της βιομηχανίας, του τουρισμού κ.λπ. Θα έλεγα ότι και ο Μαρίνος, αλλά και ο παλιός της παρέας, ο φίλος ο Κώστας ο Κώστα, έχουν κάνει πολύ καλή ανάλυση των θεμάτων που μας απασχολούν εκεί και το πώς προσεγγίζουμε τα θέματα. Θα διαφωνούσα με τον Κώστα στο θέμα με τη δημιουργία του τερματικού, που αφορά τα ενεργειακά. Το τερματικό υδροποίησης δεν έχει ανασταλεί, διότι δεν είχαμε χρήματα να το κάνουμε ή γιατί δεν ξέραμε πώς θα το κάνουμε. Έχει ανασταλεί η δημιουργία του, γιατί ακριβώς δεν έχουμε ακόμη επιβεβαιωμένα κοιτάσματα που να το επιτρέπουν. Έχουμε 4,5 tcf επιβεβαιωμένα κοιτάσματα και χρειάζονται πέραν των 7,5 tcf, ενδεχομένως και 10 tcf, για να μπορούμε και άλλο υλικό. Άρα, εμείς από την πρώτη στιγμή είπαμε το εξής: Πρέπει να προχωρήσουμε στο να βρούμε και άλλο υλικό. Πώς το βρίσκουμε αυτό; Αξιοποιώντας την ΑΟΖ μας στο μεγαλύτερο δυνατόν βαθμό. Και σωστά η κυβέρνηση προχώρησε μετά από τις δικές μας και όχι μόνο πιέσεις, αν θέλετε, και παροτρύνσεις στον τρίτο γύρο αδειοδοτήσεων.

Την ίδια ώρα, συνεχίζεται σωστά αυτό που ο Τάσσος Παπαδόπουλος ξεκίνησε, ο Δημήτρης Χριστόφιας συνέχισε, ο Νίκος Αναστασιάδης ολοκληρώνει, οι συμμαχίες με τις γύρω χώρες. Σημαντικές, γιατί σε αυτό τον τομέα χρειάζονται συμμαχίες, ιδιαίτερα με τον κίνδυνο "Τουρκία", με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Έχουμε πετύχει εξαιρετικά πράγματα στον τομέα της ενέργειας, όμως μένουν πολλά ακόμα να κάνουμε. Τρίτος γύρος αδειοδότησης, επιβεβαίωση και άλλων κοιτασμάτων μετά την ανακάλυψη του Zor... Αλλάζουν τα δεδομένα, ώστε η Κύπρος, αντί να είναι απλώς παραγωγός... Και αυτή είναι η διαφορά, αυτό είναι το δικό μας όραμα: Η Κύπρος να είναι κόμβος ενεργειακών αποθεμάτων και ενεργειακής διαχείρισης στην περιοχή. Αυτό, για να

γίνει, ναι, χρειάζεται και τερματικό, για να έχουμε περισσότερες δυνατότητες χρησιμοποίησης των δικών μας κοιτασμάτων, αλλά και των κοιτασμάτων ευρύτερα της περιοχής. Ναι, η συμφωνία με την Αίγυπτο βραχυπρόθεσμα είναι προς την ορθή κατεύθυνση. Την ίδια ώρα όμως, μόλις βρούμε εκείνα αποθέματα τα οποία χρειάζονται, είτε από δικές μας πηγές είτε από συνεργασίες με άλλες χώρες -και κοιτάζω προς το Ισραήλ- μπορούμε και πρέπει το τερματικό να είναι στόχος και αυτής της κυβέρνησης και της επόμενης, γιατί δεν είναι πρόγραμμα μιας χρονιάς η δημιουργία τερματικού υδροποίησης φυσικού αερίου, που θα μας δώσει πολλές επιλογές σ' αυτό τον τομέα.

Την ίδια ώρα, πρέπει να αρχίσουμε "να σκεφτόμαστε νορβηγικά". Πρέπει να σκεφτόμαστε το νορβηγικό μοντέλο, όχι μόνο όσον αφορά τον τρόπο τον οικονομικό με τον οποίο έχουν διαχειριστεί τα χρήματα οι Νορβηγοί ή τις επενδύσεις τους, αλλά κυρίως το πώς η Κύπρος μπορεί να μετατραπεί σε μία χώρα που να φιλοξενεί πλέον όλα όσα αφορούν το φυσικό αέριο, είτε αυτά είναι εγκαταστάσεις είτε αυτά είναι διαχείριση των αποθεμάτων είτε είναι διαχείριση και διακίνηση αποθεμάτων. Όλα αυτά μπορεί να τα κάνει η Κύπρος, γιατί μας βοηθά ο χώρος που βρισκόμαστε, μας βοηθούν οι συνθήκες γύρω μας. Και μπορούμε να τα κάνουμε -και τώρα λέω με κεφαλαία- ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ από την πορεία επίλυσης του κυπριακού προβλήματος! Για το Δημοκρατικό Κόμμα τα θέματα του φυσικού αερίου δε συνδέονται σε καμία περίπτωση με το τι συμβαίνει στο Κυπριακό και το ποια θα είναι η πορεία των εξελίξεων και δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να καταστεί το ενεργειακό μας πρόγραμμα όμηρος του Κυπριακού. Προχωρούμε μπροστά. Αυτό το μήνυμα πρέπει να φύγει και προς τον κ. Ακιντζί και προς την Τουρκία και προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Να πούμε δυο λόγια για τις ΑΠΕ. Τα είπε προηγουμένως ο Κώστας και δε θα συμπληρώσω. Να πω όμως ότι αύριο έχουμε ειδική συνεδρία, για να δούμε τον προϋπολογισμό για τις ΑΠΕ, τον οποίο ελπίζουμε την επόμενη χρονιά να μας τον φέρουν όχι στο παρά πέντε αλλά στην ώρα του.

Να πούμε ότι στον τουρισμό πάμε καλά. Είναι ευκαιρία τώρα, έχουμε ιστορικές επιδόσεις, αλλά τώρα πρέπει να διορθώσουμε ή να βελτιώσουμε πράγματα, ιδιαίτερα με την εποχικότητα του τουρισμού, που θα μας λύσει πολλά προβλήματα.

Πάμε στο καζίνο. Ειρωνεύτηκε ο φίλος μου ο Άριστος το καζίνο. Ήταν ένας στόχος που βάλαμε εδώ και πολλά χρόνια. Ήταν ένας τρόπος να ανακόψουμε την πορεία προς τα κατεχόμενα. Τον πετυχαίνουμε μετά από πολλούς κόπους και μόχθους. Είναι ένα έργο υποδομής, βοηθά και την τουριστική μας βιομηχανία, αλλά και την ανακοπή του ρεύματος προς τα κατεχόμενα.

Τεχνολογικό πάρκο στο Πεντάκωμο: Ελπίζω σύντομα να έχουμε επενδυτές. Είναι ένα έργο το οποίο μπορεί να ανοίξει δρόμους και διαύλους, ιδιαίτερα στην έρευνα και στην καινοτομία.

Ολοκληρώνοντας -έχω ακόμα δύο λεπτά- Κυπριακό: Γίνεται να μιλάμε για προϋπολογισμούς και να μην πούμε για το Κυπριακό;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχεις δυόμισι λεπτά, Άγγελε.

Α. ΒΟΤΣΗΣ:

Έχουμε τις εξελίξεις τις τελευταίες. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας λέει ότι θέλει να πετύχει μία λύση που να ανταποκρίνεται στις έγνοιες και τις αγωνίες του λαού μας. Άκουσα με προσοχή πολλούς από τους φίλους του Δημοκρατικού Συναγερμού να λένε ότι δεν είναι όπως το διαβάζουμε, είναι διαδικαστικό το θέμα που έχει προκύψει από το δείπνο και έβαζαν διάφορες θετικές εξελίξεις αυτού του δείπνου. Λέω μακάρι να είναι έτσι. Μακάρι να πετύχουν όλα αυτά τα οποία προβλέπουν οι φίλοι μου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Όμως τι με κάνει και ανησυχώ πάρα πολύ; Άκουσα ψες τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να λέει: «Ο λόγος που έκανα αυτό το δείπνο είναι διότι υπήρχε ο κίνδυνος, εάν ανασταλούν οι συνομιλίες, να πολιτογραφηθούν 12 500 ή πόσες χιλιάδες έποικοι».

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

26 000.

Α. ΒΟΤΣΗΣ:

Ερώτημα: Εάν αύριο στη Γενεύη δεν πάνε καλά τα πράγματα -που εγώ εύχομαι, ελπίζω και παρακαλώ το Θεό να πάνε καλά- τι θα γίνει; Θα πούμε στον κόσμο «Ξέρετε, επειδή υπάρχει κίνδυνος να πολιτογραφηθούν τις πρώτες χιλιάδες εποίκους, αφού δεν πήγαμε καλά, πρέπει να υποχωρήσουμε.»; Εγώ μέσα σ' αυτό που έλεγα και στην ομιλία μου για το Κυπριακό πριν από λίγες μέρες... Είχαμε τα τέσσερα πρώτα κεφάλαια. Και εκεί έχουμε διαφορές, όμως μένουν τα δύο βασικά κεφάλαια που η Τουρκία πρέπει να δώσει. Πρέπει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να πάει με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Πρέπει να πάει με τη στήριξη όλων των πολιτικών δυνάμεων και ελπίζω να πείσει αύριο το Εθνικό Συμβούλιο για τις κινήσεις τακτικής και στρατηγικής που έχει κάνει και ελπίζω, λέω, να πείσει και να πειστεί ο ίδιος ότι τα δύο θέματα που έχουν απομείνει δεν μπορούν να προχωρήσουν, αν η Τουρκία επιτέλους δε δώσει αυτά για τα οποία αυτός ο

λαός και η διεθνής κοινότητα επιμένουν και το διεθνές δίκαιο επιβάλλει και στο εδαφικό και στα θέματα των εγγυήσεων. Υπάρχει νέα εκπεφρασμένη θέση της Ελλάδας, η οποία πρέπει να είναι ακόμη ένα όπλο στα χέρια του Προέδρου, και ελπίζω, επαναλαμβάνω, να έχει εκείνο το σθένος να πάει να παλέψει για τον τόπο του, όπως τουλάχιστον δημόσια λέει ότι θα κάνει. Και εύχομαι αύριο το Εθνικό Συμβούλιο να καταφέρει να το διαχειριστεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να ξεπεράσει την κρίση που έχει δημιουργήσει με το περιβόητο δείπνο.

Κλείνοντας, αφού έχω τελειώσει, να ευχηθώ αυτή η χρονιά να είναι η τελευταία που θα πρέπει να κάνουμε ευχές για απελευθέρωση του τόπου μας. Ελπίζω το 2017 να είναι η χρονιά που θα έχουμε ελεύθερη και ενωμένη Κύπρο.

Καλές γιορτές σε όλους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Στέφανος Στεφάνου για το ΑΚΕΛ, ο τελευταίος ομιλητής για απόψε.

Θα συνεχίσουμε αύριο η ώρα 3.00. Θα τα πούμε ξανά αύριο.

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε υπουργέ,

Πρώτα απ' όλα, θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου προς τους υπηρεσιακούς της επιτροπής Οικονομικών για τη θαυμάσια δουλειά που έχουν κάνει. Είναι γεγονός ότι τους εβασανίσαμε πάρα πολύ. Δευτερευόντως, θέλω να ευχαριστήσω τους συναδέλφους στην επιτροπή Οικονομικών για τη δουλειά που έχει γίνει σε σχέση με τους προϋπολογισμούς.

Να μου επιτρέψετε να αρχίσω την ομιλία μου με ένα θετικό τόνο. Θα ήθελα να χαιρετίσω την απόφαση της κυβέρνησης να παραχωρήσει πιο νωρίς το δέκατο τρίτο μισθό, για να τονωθεί η αγορά. Ευτυχώς που η κυβέρνηση Χριστόφια δεν ενέδωσε στις πιέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού να καταργήσει το δέκατο τρίτο μισθό, γιατί τώρα δε θα έπαιρνε κανείς τίποτα. Στόχος βέβαια του ΑΚΕΛ είναι να παίρνουν όλοι οι μισθωτοί δέκατο τρίτο μισθό, να έχουν όλοι οι μισθωτοί αξιοπρεπή μισθό, να έχουν όλοι εργασία με δικαιώματα.

Συναδέλφισσες, συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση συνεχώς διαφημίζει ότι ο κρατικός προϋπολογισμός του 2017 είναι ο πρώτος μεταμνημονιακός. Εδώ ταιριάζει το γνωστό «Ο βασιλιάς πέθανε. Ζήτη ο βασιλιάς», παραφραζόμενο, για να ταιριάζει στην περίπτωση, «Το μνημόνιο πέθανε. Ζήτη το μνημόνιο». Ο κρατικός προϋπολογισμός του 2017, που κατέθεσε στη Βουλή η κυβέρνηση, διαπνέεται, εμφορείται και είναι πλήρως εναρμονισμένος με τη φιλοσοφία, τις επιταγές και τις προσταγές του μνημονίου. Τίποτα ουσιαστικά διαφορετικό από τον περσινό και τον προπέρσινο. Για την κυβέρνηση είναι σαν να μην πέρασε μια μέρα. Δεν είναι μεταμνημονιακός ο προϋπολογισμός, μνημονιακός είναι, κατασκευασμένος από την ντόπια τρόικα, που είναι τρώικανότερη της ευρωπαϊκής. Ο προϋπολογισμός δεν ανταποκρίνεται, κατά την άποψή μας, στις πραγματικές ανάγκες και προκλήσεις της οικονομίας και της κοινωνίας, γι' αυτό και το ΑΚΕΛ θα τον καταψηφίσει.

Στις δύο μέρες της συζήτησης του προϋπολογισμού ακούσαμε από μέρους του κυβερνητικού στρατοπέδου μερικούς από τους αλληλοαναιρούμενους και αντιφατικούς ισχυρισμούς που συχνά χρησιμοποιούν στελέχη του σε διάφορες συζητήσεις.

«Φταίτε εσείς», μας λένε, «γιατί φέρατε την τρόικα» και την ίδια ώρα μάς λένε «φταίτε εσείς, γιατί αργήσατε να τη φέρετε». «Φταίτε εσείς, γιατί υπογράψατε το μνημόνιο», μας λένε. Την ίδια ώρα «φταίτε εσείς, γιατί δεν υπογράψατε το μνημόνιο». «Φταίτε εσείς, γιατί δε δεχθήκατε το πρώτο κούρεμα καταθέσεων.» «Φταίτε εσείς, γιατί συμφωνήσατε το κούρεμα.» «Φταίτε εσείς, γιατί πολεμήσατε τις τράπεζες» και την ίδια ώρα «φταίτε εσείς, γιατί στηρίξατε τη Λαϊκή Τράπεζα». Ειρήσθω εν παρόδω -βρίσκεται και στα πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων- όταν στηρίχθηκε η Λαϊκή Τράπεζα με το €1,8 δις, ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου μοίραζε συγχαρητήρια προς όλους, επειδή έγινε η υπέρβαση και στηρίχθηκε η τράπεζα. Αδιάφυστος μάρτυρας, επαναλαμβάνω, τα πρακτικά της Βουλής.

«Φταίτε εσείς», μας λένε, «γιατί ο Πρόεδρος σας δεν ήθελε τους τραπεζίτες» και την ίδια ώρα «φταίτε εσείς, γιατί είχατε τραπεζίτες για Υπουργούς Οικονομικών». Μα, καλά, ποιος ήταν ο πρώτος Υπουργός Οικονομικών της κυβέρνησης Αναστασιάδη; Ο εκτελεστικός πρόεδρος μιας χρεοκοπημένης τράπεζας, που πήγε και κούρεψε τις καταθέσεις, ο κ. Μιχάλης Σαρρής. Ίσως να είναι και με την πιο μικρή διάρκεια θητεία Υπουργού Οικονομικών.

«Φταίτε εσείς, γιατί δεν αφήνατε τον Ορφανίδη να κάνει τη δουλειά του» και την ίδια ώρα «φταίτε εσείς, γιατί τον αφήσατε ανεξέλεγκτο». «Φταίτε εσείς, γιατί αδειάσατε τα ταμεία με τα τσιεκκούθκια» και την ίδια ώρα «φταίτε, γιατί επιβάλατε μέτρα για μείωση μισθών και επιδομάτων».

Από τούτο 'δώ το βήμα συνάδελφοι του Συναγερμού συνεχώς επαναλάμβαναν ότι δεν πρέπει να παραμυθιάζουμε τον κόσμο και ότι πρέπει να λέμε αλήθειες. Συμφωνώ και επαυξάνω. Αρχίστε από το χώρο σας, αγαπητοί συνάδελφοι του ΔΗΣΥ. Αφήστε τα παραμυθιάσματα. Όσα επικοινωνιακά τεχνάσματα κι αν χρησιμοποιήσετε, όσα ψέματα κι αν πείτε στους πολίτες, αυτοί ζουν σε μια οικτρή πραγματικότητα και δεν ξεγελούνται.

«Εσείς φέρατε την τρόικα, εμείς τη διώξαμε», αναφώνησε από τούτο εδώ το βήμα ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού. Κύριε Νεοφύτου, το ΑΚΕΛ δεν έφερε την τρόικα στην Κύπρο. Αν το έκανε, είμαι σίγουρος ότι εσείς και το κόμμα σας θα χειροκροτούσατε. Αφού εσείς τη θέλατε την τρόικα. Θέλατε το μνημόνιο. Εσείς καλούσατε να μπούμε πιο νωρίς στο πρόγραμμα. Επομένως, προς τι η κριτική; Κανονικά θα έπρεπε να κάνετε κριτική στην κυβέρνηση σας, που τάχα έδιωξε την τρόικα. Η αλήθεια είναι ότι προωθείτε και επιβάλλετε την πολιτική σας με άλλοθι την τρόικα και μετά καμώνεστε πως λυπάστε κιόλας! Με άλλοθι την τρόικα και το μνημόνιο κουτσουρέψατε το κοινωνικό κράτος. Αλλάξατε τα φώτα της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων. Πετσokόψατε τους μισθούς. Ξεπουλάτε δημόσια περιουσία στο μεγάλο κεφάλαιο. Αυξάνετε τα κέρδη για το μεγάλο κεφάλαιο και μειώνετε τα εισοδήματα για τους εργαζόμενους.

Με βάση τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το εισόδημα της εργασίας τα τελευταία τρία χρόνια έχει μειωθεί κατά €1,6 δις, δηλαδή περίπου κατά 20%. Την ίδια στιγμή το εισόδημα του κεφαλαίου το 2016 αυξήθηκε κατά €200 εκατομ. Το 2002 το μερίδιο της εργασίας στο εθνικό εισόδημα ήταν 55,6% και των κερδών 46,4%. Το 2015 αυτή η σχέση επιδεινώθηκε σε βάρος των εργαζομένων. Το μερίδιο των εργαζομένων έπεσε στο 42% και των κερδών ανέβηκε στο 48%. Ίδου τα αποτελέσματα της πολιτικής σας, κύριοι του ΔΗΣΥ! Υπηρετείτε τα ταξικά συμφέροντα του μεγάλου κεφαλαίου απαρέγκλιτα και πιστά.

Είμαστε βέβαιοι ότι η τρόικα, αν έφευγε από την Κύπρο -δεν έφυγε- θα έφευγε ήσυχη. Θα έφευγε ήσυχη, γιατί άφησε πίσω της άξιους συνεχιστές. Θα άφηνε πίσω της τους κυβερνώντες που καθοδηγούνται από τη λογική των μνημονίων. Άλλωστε, πιο ξεκάθαρα δε θα μπορούσε να το πει ο Υπουργός Οικονομικών. «Το μνημόνιο είναι το ιδεολογικό μας μανιφέστο», δήλωσε ο κ. Γεωργιάδης. Και για να μη χανόμαστε στις ερμηνείες, μανιφέστο σημαίνει το πλαίσιο των αρχών που καθοδηγεί ένα οργανωμένο σύνολο. Κι εσείς, αγαπητοί κυβερνώντες, καθοδηγείστε από τη σκληρή λιτότητα του μνημονίου. Καθοδηγείστε από τις "θεραπίες σοκ" που επιβάλλει το μνημόνιο. Εμφορείτε από τις πολιτικές που εφαρμόζουν οι ομογάλακτοι σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι αυτές οι πολιτικές που προκαλούν φτώχεια. Είναι αυτές οι πολιτικές που προκαλούν ανισότητα, που προκαλούν περιθωριοποίηση, προκαλούν πόνο και οδύνη. Είναι αυτές οι πολιτικές που εκτοξεύουν στα ύψη τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα για τους πολλούς. Είναι σ' αυτές τις συνθήκες της φτώχειας, της ανέχειας, της ανισότητας και της δυστυχίας που η ακροδεξιά, η ξενοφοβία, ο ρατσισμός καλπάζουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κόσμος υποφέρει και οι κυβερνώντες πανηγυρίζουν, αυτοεπαινούνται και αλληλοσυγχαίρονται.

Ποιος αλήθεια έφερε την τρόικα στην Κύπρο; Την τρόικα στην Κύπρο την έφεραν οι τραπεζίτες, που είναι «οι καλύτεροι στον κόσμο», όπως έλεγε σε συνέντευξή του στο StockWatch ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ. Κάποιοι εξ αυτών στους οποίους έκανε τότε αναφορά ο κ. Νεοφύτου είναι σήμερα υπόδοκοι. Είναι στην υπό αναφορά συνέντευξη που ο κ. Νεοφύτου καλούσε τον Πρόεδρο Χριστόφια να πει έναν καφέ με τους τραπεζίτες, για να διαμορφώσει την κοινωνικοοικονομική πολιτική του κράτους και να αφήσει στην άκρη τους συνδικαλιστές. Την τρόικα στην Κύπρο την έφερε ο προστατευόμενος του Συναγερμού και του ΔΗΚΟ ο κ. Ορφανίδης με την προβληματική και ελλειμματική εποπτεία του. Είναι για τον κ. Ορφανίδη που ο ΔΗΣΥ είχε δηλώσει πως «ο μη διορισμός του ενδεχομένως να επηρεάσει και καταστάσεις στο ευρωσύστημα», που παρ' ολίγον να καταρρεύσει.

Και αν όλα αυτά οι κυβερνώντες τα αποδίδουν σε ακελική προπαγάνδα, ας αφήσουμε έναν ομοϊδεάτη τους να μιλήσει. Ας αφήσουμε τον Όλι Ρεν, αντιπρόεδρο τότε της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και επίτροπο για τα οικονομικά. Δήλωνε από το βήμα του Ευρωκοινοβουλίου, τον Απρίλιο του 2013, ο Όλι Ρεν: «Τα προβλήματα της Κύπρου συσσωρεύτηκαν εδώ και πολλά χρόνια. Στην καρδιά τους βρίσκεται ένας υπερμεγέθης τραπεζικός τομέας... Λόγω της έλλειψης επαρκούς εποπτείας», να και ο κ. Ορφανίδης, «επιτράπηκε στις δύο μεγαλύτερες τράπεζες να εκτεθούν σε συσσωρευμένους κινδύνους». Και κλείνει ο κ. Όλι Ρεν: «Ήταν τα προβλήματα σ' αυτές τις τράπεζες που προκάλεσαν τα προβλήματα στα δημόσια οικονομικά και την οικονομική ύφεση στην Κύπρο και όχι το αντίθετο». Θα το ξαναδιαβάσω, για να το εμπεδώσουμε: «Ήταν τα προβλήματα σ' αυτές τις τράπεζες που προκάλεσαν τα προβλήματα στα δημόσια οικονομικά και την οικονομική ύφεση στην Κύπρο και όχι το αντίθετο». Εκτίμηση της Κομισιόν. Τα προβλήματα στις τράπεζες λοιπόν και η ανεπαρκής εποπτεία έφεραν την τρόικα.

Εμείς ποτέ δεν είπαμε ότι η κυπριακή οικονομία δεν αντιμετωπίζει δομικά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν. Εμείς ποτέ δεν υποστηρίξαμε ότι δεν υπάρχουν στρεβλώσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Ήταν και είναι θέση μας ότι η κυπριακή οικονομία πρέπει να εξυγιανθεί. Ένα όμως είναι να διορθώνεις τα

κακώς έχοντα, άλλο είναι να ανατρέπεις τις ισορροπίες της και να σκοτώνεις την προοπτική της. Κι αυτό κάνουν οι κυβερνώντες με τη νεοφιλελεύθερη πολιτική που ακολουθούν.

Παναγιυρίζει η κυβέρνηση ότι οι αριθμοί της οικονομίας βελτιώνονται και παίρνουμε επαίνους από παντού. Ασφαλώς και η κυβέρνηση παίρνει επαίνους και θα συνεχίσει να παίρνει. Παίρνει επαίνους από αυτούς που έκαμαν το οδυνηρό πείραμα σε βάρος του τόπου. Πώς αλλιώς θα δικαιολογήσουν τις πολιτικές τους; Πώς θα τις νομιμοποιήσουν στις συνειδήσεις των ανθρώπων; Επιδαφιλεύοντας ασφαλώς επαίνους και βιώνοντας παλαμάκια!

Η κυπριακή οικονομία είναι γεγονός ότι άρχισε σιγά σιγά να παίρνει μπροστά. Είναι γνωστό ότι κάθε οικονομία έχει τα πάνω της και τα κάτω της, που σχηματικά αποτυπώνονται σε έναν κύκλο. Με το κούρεμα καταθέσεων, που συμφώνησε ο κ. Αναστασιάδης το Μάρτιο του 2013, η οικονομία βρέθηκε στον πάτο. Πιο κάτω δεν μπορούσε να πάει! Πιο κάτω η οικονομία δεν μπορούσε να πάει! Φυσιολογικά, ό,τι καταγράφεται σήμερα καταγράφεται ως άνοδος, διότι ο δείκτης σύγκρισης είναι εξαιρετικά χαμηλός. Το ζήτημα είναι, σε σχέση με την προ του κουρέματος περίοδο, πού βρίσκεται η οικονομία. Πόσο δρόμο πρέπει να διανύσουμε ακόμα, για να βρεθούμε στα ίδια επίπεδα; Αυτή τη σύγκριση οι κυβερνώντες ασφαλώς δεν την κάνουν. Δεν τους συμφέρει. Και ό,τι δε συμφέρει στους κυβερνώντες το εξαφανίζουν από το οπτικό πεδίο της κοινωνίας.

Αυτά που δε λένε οι κυβερνώντες θα τα πούμε εμείς. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, ο ετήσιος εθνικός τζίρος, το 2012 ήταν €19.467 δις, το 2015 €17.637 δις. Υπολείπεται το ΑΕΠ €2 δις. Οι ακαθάριστες κεφαλαιουχικές επενδύσεις το 2012 ήταν €3.131 δις, το 2015 €2.551 δις. Υπολείπονται €800 εκατομμύρια. Το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εθνικό εισόδημα ήταν €21.885 το 2012, €20.732 το 2015. Και σε αυτό πρέπει να λάβουμε υπόψη και τη μετακίνηση του πλούτου που έχει γίνει από τα κάτω προς τα πάνω, που οδήγησε στη διεύρυνση των ανισοτήτων. Γι' αυτές τις ανισότητες μιλούν οι επίσημες ευρωπαϊκές στατιστικές που τις λαμβάνουμε υπόψη ασφαλώς. Εσείς δεν τις αναφέρετε, κύριοι του Συναγερμού. Πρωταθλήτρια στην Ευρώπη η Κύπρος στην εισοδηματική ανισότητα. Πρωταθλήτρια στην Ευρώπη η Κύπρος στο ρυθμό μείωσης των μισθών. Στις πρώτες ευρωπαϊκές θέσεις η Κύπρος στην αύξηση της φτώχειας και της κοινωνικής ανασφάλειας. Στον πάτο της Ευρώπης η Κύπρος στις δαπάνες για την υγεία. Στον πάτο της Ευρώπης στην κοινωνική συνοχή.

Η οικονομία σταδιακά παίρνει μπροστά, παρότι οι κίνδυνοι ακόμα είναι μεγάλοι εξαιτίας των μη εξυπηρετούμενων δανείων, του υψηλού ιδιωτικού χρέους. Τα αποτελέσματα της, έστω ισχνής, ανάπτυξης όμως πώς αναδιανέμονται; Ποιοι επωφελούνται και πόσο από αυτά; Με τις πολιτικές λιτότητας που εφαρμόζει η κυβέρνηση, με την υποβάθμιση του κοινωνικού κράτους και τη μείωση των μισθών, η ανακατανομή του παραγόμενου πλούτου γίνεται σε βάρος της κοινωνίας και υπέρ μιας μικρής ομάδας πλουσίων και προνομιούχων.

Σύμφωνα με τη Eurostat, το 2012 στην Κύπρο ο λόγος του πλουσιότερου 20% σε σχέση με το φτωχότερο 20% ως προς το εισόδημα ήταν στο 4,7 και βρισκόταν κάτω του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το 2014 η σχέση ανέβηκε στο 5,4 και είναι πάνω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην όγδοη χειρότερη θέση σε όλη την Ευρώπη. Ψιλά γράμματα αυτές οι στατιστικές κι αυτοί οι δείκτες για τους κυβερνώντες. Τους αμφισβητούν κιόλας, όπως κάνουν με το δείκτη Gini, που θεωρείται διεθνώς το πιο αντιπροσωπευτικό και αξιόπιστο εργαλείο μέτρησης της εισοδηματικής ανισότητας. Αυτός ο δείκτης αναδεικνύει τις τραγικές διαστάσεις που έχει λάβει η ανισότητα στην Κύπρο. Αμφισβητούν το δείκτη Gini και στη θέση του έχουν επινοήσει έναν πιο αντιπροσωπευτικό δείκτη, το δείκτη του αριστερού γιατρού, στον οποίο έκανε αναφορά χθες ο κ. Νεοφύτου. Δείκτης γιατρού, σημαντικός κοινωνικός δείκτης! Να τον πατεντάρουμε στη Eurostat και να τον προσθέσουμε στα εγχειρίδια της πολιτικής οικονομίας.

Θα ήταν για γέλια η κατάσταση, αν ο κόσμος δεν υπέφερε στις γραμμές αναμονής των δημόσιων νοσοκομείων. Αν δεν ανέμενε στις μεγάλες γραμμές αναμονής για εξεύρεση εργασίας. Αν δεν περίμενε μάταια σωτηρία από το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

Ο ΔΗΣΥ, διά στόματος του προέδρου του, διεκδικεί συγχαρητήρια για τις λύσεις που δόθηκαν, λέει. Για ποιες λύσεις μιλά ο Συναγερμός και θέλει συγχαρητήρια; Για το κούρεμα των καταθέσεων; Για το οποίο ο τότε προεδρικός υποψήφιος κ. Αναστασιάδης δεσμευόταν έναντι των Κυπρίων και ξένων επενδυτών λέγοντας «...ότι δεν πρόκειται ο Νίκος Αναστασιάδης να υπογράψει το όποιο μνημόνιο που θα περιέχει οποιαδήποτε πρόνοια για κούρεμα καταθέσεων;». Για να πουν ακολούθως οι κυβερνώντες ότι οι φίλοι τους οι Ευρωπαίοι, με αυτούς που έκαμαν προεκλογικές φιάτσες στη Λεμεσό, έβαλαν το πιστόλι στον προεδρικό κρόταφο, για να ισχυριστούν μετά ότι είναι οι προηγούμενοι κυβερνώντες που το συμφώνησαν και μετά να υποστηρίξουν ότι ήταν λάθος που δεν επέμειναν στο πρώτο κούρεμα. Αλήθεια, πόσες απαντήσεις έδωσαν οι κυβερνώντες, για να καλύψουν τις ενοχές τους για το κούρεμα των καταθέσεων, που κατέστρεψε την κυπριακή οικονομία; Η αλήθεια είναι αναντίληκτη, ό,τι ζούμε το ζούμε ως αποτέλεσμα του κουρέματος των καταθέσεων του Νίκου Αναστασιάδη.

Για ποιες λύσεις μιλά ο Συναγερμός και θέλει συγχαρητήρια; Για το ξεπούλημα των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα, στο οποίο συμφώνησε εν μια νυκτί ο κ. Αναστασιάδης και κόστισε στην Κύπρο

περίπου €5 δις; Για να ευχαριστήσει ακολούθως ο κ. Αναστασιάδης τον Έλληνα Πρωθυπουργό για την “αμοιβαία επωφελή συμφωνία”; Για ποια αμοιβαία επωφελή συμφωνία; Η Ελλάδα πήρε όλα τα θετικά στοιχεία των τραπεζών και η Κύπρος λειτούργησε σαν μια κακή τράπεζα. Πήρε όλα τα κακά στοιχεία.

Για ποιες λύσεις μιλά ο Συναγερμός και θέλει συγχαρητήρια; Για το ξεπούλημα κερδοφόρων δημόσιων οργανισμών στο μεγάλο κεφάλαιο, το οποίο οι κυβερνώντες εντάσσουν στον τομέα των μεταρρυθμίσεων; Πριν τις προεδρικές εκλογές βέβαια οι ιδιωτικοποιήσεις δεν ήταν μεταρρύθμιση. Όχι! Έγραφε σε επιστολή του ο κ. Αναστασιάδης στους εργαζόμενους των ημικρατικών οργανισμών το Φεβρουάριο του 2013: «Η δική μας θέση είναι ξεκάθαρη. Τασσόμαστε ξεκάθαρα ενάντια στην ιδιωτικοποίηση των κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών Cyta, ΑΗΚ, Αρχή Λιμένων». Νομίζω δε χρειάζεται να το ξαναδιαβάσω, το έχετε εμπεδώσει ήδη. Αν αυτό δεν είναι παραμύθιασμα, τι είναι παραμύθιασμα, κύριοι του Συναγερμού;

Τώρα οι ιδιωτικοποιήσεις είναι για τους κυβερνώντες μεταρρύθμιση! Αφού υφάρπαξαν την ψήφο του λαού, το “ξεκάθαρα ενάντια στις ιδιωτικοποιήσεις” έγινε “μεταρρύθμιση”. Στην αντίληψη των κυβερνώντων “μεταρρύθμιση” προφανώς σημαίνει ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου. Ό,τι παράγει κέρδος το οποίο επιστρέφεται στην κοινωνία πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί. Πρέπει να μπαίνει στις τσέπες του μεγάλου κεφαλαίου.

Έτσι έκαναν οι κυβερνώντες με την Αρχή Λιμένων. Παρεμπιπτόντως, όταν πρόσφατα συζητήθηκε το θέμα της Αρχής Λιμένων στην επιτροπή Οικονομικών στη Βουλή, με αφορμή την καθυστέρηση στην εφαρμογή της συμφωνίας για την ιδιωτικοποίησή της, το Υπουργείο Οικονομικών έδωσε το στοιχείο ότι τα έσοδα της Αρχής Λιμένων στους πρώτους δέκα μήνες ήταν €35,5 εκατομ. με έξοδα €3,5 εκατομ., €32 εκατομ. κέρδος. Είναι αυτό το κέρδος που η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού το στέλνει στις τσέπες του ιδιώτη. Κι αυτό το γεγονός ο ΔΗΣΥ το ονομάζει “επένδυση”. Το ίδιο επιχειρούν να κάνουν οι κυβερνώντες με το κρατικό λαχείο. Αυτό προσπάθησαν να κάνουν και με τη Cyta, η οποία κάθε χρόνο δίνει πολλές δεκάδες εκατομμύρια στο κυπριακό κράτος και την κοινωνία.

«Η κυβέρνηση θέλει να κάνει μεταρρυθμίσεις, αλλά τις καθυστερεί η αντιπολίτευση», λέει ο Συναγερμός. Για ποιες μεταρρυθμίσεις μιλούν η κυβέρνηση και ο Συναγερμός πέρα από το ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου; Για τη μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση; Το ότι δεν έχει γίνει μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση αυτό οφείλεται αποκλειστικά στην κυβέρνηση. Παρέλαβε έναν έτοιμο ολοκληρωμένο σχεδιασμό από την προηγούμενη κυβέρνηση και τον απέσυρε. Έφερε ένα δικό της, τον οποίο ούτε ο Συναγερμός τόλμησε να υποστηρίξει. Τον απέσυρε και αυτό, καθυστερημένα έφερε έναν άλλο, ο οποίος έχει πολλά προβλήματα και ελλείψεις.

Το ΓΕΣΥ γιατί ακόμα δεν έχει προχωρήσει; Ευθύνεται η αντιπολίτευση; Μα, δεν είναι η κυβέρνηση που αποφάσισε να αναθεωρήσει τους σχεδιασμούς που ομόφωνα είχαν καταρτιστεί; Είναι η αντιπολίτευση που επιχείρησε να αλλάξει το μονοασφαλιστικό σε πολυασφαλιστικό; Είναι η κυβέρνηση που επιχείρησε να υιοθετήσει το πολυασφαλιστικό, για να εξυπηρετήσει τα μεγάλα συμφέροντα των ασφαλιστικών εταιρειών. Είναι μήπως η αντιπολίτευση που αποφάσισε να προχωρήσει σε εφαρμογή του μίνι ΓΕΣΥ, το οποίο διαφημίστηκε κιόλας ως η συντομότερη οδός στην εφαρμογή του ΓΕΣΥ; Είναι η κυβέρνηση που το έκανε, βραχυκυκλώνοντας την όλη διαδικασία εφαρμογής του ΓΕΣΥ.

Τι γίνεται όμως με την πολυδιαφημισμένη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας; Η αντιπολίτευση την καθυστερεί; Είναι η αντιπολίτευση που κατέθεσε τέσσερα από τα έξι νομοσχέδια με αντισυνταγματικές πρόνοιες; Είναι η αντιπολίτευση που έφερε μια πρόταση που δεν αποτελεί μεταρρύθμιση, αλλά ένα συνονθύλευμα από αντιδραστικές, ανεπαρκείς και δειλές αλλαγές; Της κυβέρνησης είναι η καλούμενη “μεταρρύθμιση”. Στην περίπτωση αυτή ταιριάζει το «ώδινεν όρος και έτεκε μυν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσαστε στα είκοσι δύο λεπτά, κύριε Στεφάνου. Έχετε ακόμα τρία λεπτά.

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Για ποιες μεταρρυθμίσεις μιλούν οι κυβερνώντες; Για τη συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους; Οι κυβερνώντες χαρακτηρίζουν επανάσταση το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα. Είναι όντως επανάσταση; Η κοινωνική πολιτική δεν μπορεί να περιορίζεται σε ένα επιδοματικό σύστημα που κατεβάζει την κρατική αρωγή στο επίπεδο του ορίου επιβίωσης και μάλιστα με πολύ αυστηρά, ανελαστικά κριτήρια. Το περιβόητο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα εξελίχθηκε σε μηχανισμό μεταφοράς πόρων από τους φτωχούς στους φτωχότερους. Έγινε μηχανισμός εξευτελισμού και ταλαιπωρίας του πιο ευάλωτου και δυσπραγούντος κομματιού της κοινωνίας μας. Μήνες αναμονής, τηλεφωνα που δεν απαντούν, διαδικασίες αδιαφανείς. Η κοινωνική πολιτική έχει ανάγκη από ύπαρξη υποδομών, πολιτικών και δράσεων που να στηρίζουν ολόπλευρα την κοινωνία και πρωτίστως τα άτομα και τις ομάδες πληθυσμού που έχουν ανάγκη τη στήριξη του κράτους.

Συνεργατισμός. «Στο αμέσως επόμενο διάστημα θα επεξεργαστούμε επιλογές προς την κατεύθυνση επιστροφής του συνεργατισμού στους πολίτες», είπε ο Υπουργός Οικονομικών προχθές. Καταρχάς, δεν είναι γι’ αυτό που δεσμεύτηκε ο Υπουργός Οικονομικών στη Βουλή το δραματικό εκείνο βράδυ των αποφάσεων για το συνεργατισμό. Είχε δεσμευτεί ο συνεργατισμός να επιστρέψει πίσω στους ιδιοκτήτες του. Για ποιες επιλογές

δηλώνει όμως ο Υπουργός Οικονομικών; Αφού η κυβέρνηση έχει ήδη συμφωνήσει οδικό χάρτη, ο οποίος προβλέπει ότι μέσα στο 2017 ο συνεργατισμός θα εισέλθει στο χρηματιστήριο. Το 2018 θα πωληθεί το 25% των μετοχών, το 2019 θα πωληθεί ακόμα 25% και το 2020 ακόμα 25%, έτσι ώστε το κράτος να κατέχει μόνο 25%. Πώς θα επιστραφεί στους πολίτες ο συνεργατισμός; Θα μπορούν να αγοράσουν μετοχές στο χρηματιστήριο οι πολίτες ανταγωνιζόμενοι τους μεγαλοκαρχαρίες;

Κύριε Πρόεδρε,

Συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Η Κύπρος, η κοινωνία, η οικονομία, οι πολίτες έχουν ανάγκη από αλλαγή. Δεν τρέφουμε ψευδαισθήσεις ότι θα ανταποκριθούν σ' αυτή την απαίτηση οι κυβερνώντες. Οι κυβερνώντες δεν πρόκειται να αλλάξουν. Ο λαός πρέπει να τους αλλάξει και να τους απαλλάξει από την εξουσία.

Σε λίγες μέρες θα υποδεχθούμε το νέο έτος. Να ευχηθούμε το 2017 να είναι το έτος της λύσης, της απελευθέρωσης και της επανένωσης. Η διαδικασία την οποία έχει συμφωνήσει ο Πρόεδρος ανοίγει προοπτικές για την επίτευξη λύσης. Την ίδια ώρα εμπεικλείει όμως και πιθανούς κινδύνους. Είναι ευθύνη του Προέδρου να πολιτευτεί με τέτοιο τρόπο, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν οι προοπτικές και να αντιμετωπιστούν οι πιθανοί κίνδυνοι. Από μέρους του Προέδρου χρειάζεται η επίδειξη συνέπειας στις αρχές και στο συμφωνημένο πλαίσιο λύσης. Χρειάζεται την ίδια ώρα η επίδειξη πραγματισμού, για ξεπέρασμα των δυσκολιών χωρίς να παραβιάζουμε τις αρχές.

Το ΑΚΕΛ, όπως πάντα, θα συνεχίσει να είναι υπεύθυνο και σοβαρό. Θα συνεχίσει να είναι δημιουργικό και βοηθητικό, γιατί για εμάς πάνω απ' όλα είναι η Κύπρος και η Κύπρος έχει ανάγκη από λύση που να τερματίζει την κατοχή, να τερματίζει τη διαίρεση, να επανενώνει και να καθιστά το λαό της χώρας μας, Ελληνοκύπριους, Τουρκοκύπριους, Μαρωνίτες, Αρμένιους και Λατίνους, πραγματικό αφέντη στον τόπο μας. Αυτό το όραμα έχουμε. Αυτό το όραμα υπηρετούμε αταλάντευτα.

Καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα και καλή Πρωτοχρονιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Κάμετε υπομονή δυο λεπτά, παρακαλώ.

Κεφάλαιο Δεύτερο: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Έχει δοθεί αναθεωρημένος κατάλογος, όπου περιλαμβάνονται κάποια σημαντικά πράγματα, ελπίζω να τα είδατε. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με το σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, έγγραφα, εκθέσεις	Κατατέθηκαν από τους υπουργούς	Παραπέμπονται στις επιτροπές
1. Ο περί Προϋπολογισμού της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου του 2017 Νόμος του 2016. (Αρ. Φακ. 23.01.057.192-2016).	Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
2. Ο περί της Συμφωνίας του Παρισιού για την Κλιματική Αλλαγή (Κυρωτικός) Νόμος του 2016. (Αρ. Φακ. 23.01.057.193-2016).	Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος	Περιβάλλοντος
3. Αναλυτικός κατάλογος με τις χορηγίες που εγκρίθηκαν και χορηγήθηκαν σε δικαιούχα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 9(4) του περί Ανεξάρτητου Φορέα Κοινωνικής Στήριξης Νόμου του 2014 [Ν.156(Ι)/2014]. (Αρ. Φακ. 11.23.004).	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού
4. Ειδικά εντάλματα πληρωμής (αρ. 58, 60, 61, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71 και 73) του 2016 αποσταλέντα από το Υπουργείο Οικονομικών στις 5 Δεκεμβρίου 2016, σύμφωνα με το εδάφιο (1) του άρθρου 4 του περι	Οικονομικών	Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Προϋπολογισμού του 2016 Νόμου του 2015
[Νόμος αρ. 49(II) του 2015].
(Αρ. Φακ. 13.04.001).

Έκθεση, Έγγραφο	Κατατέθηκαν από	Παραπέμπονται
1. 8 ^η Τριμηνιαία Έκθεση Προόδου του Εφόρου Αποκρατικοποιήσεων, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 2016, για την περίοδο από την 1 ^η Μαΐου 2016 έως την 31 ^η Ιουλίου 2016, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 17(1) του περί της Ρύθμισης Θεμάτων Αποκρατικοποίησης Νόμου του 2014 [Ν. 28(I)/2014]. (Αρ. Φακ. 13.24.006).	Έφορο Αποκρατικοποιήσεων	Κοινοποιήθηκε σε όλους τους βουλευτές.
2. Διορισμός ενός μέλους στο διοικητικό συμβούλιο του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου 3(2)(β) των περί Ορισμένων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Διορισμός Διοικητικών Συμβουλίων) Νόμων του 1988-2013. Απόφαση γραμματείας Υπουργικού Συμβουλίου, ημερομηνίας 2 Δεκεμβρίου 2016. (Αρ. Φακ. 22.10.003).	Γραμματεία Υπουργικού Συμβουλίου	Κοινοποιήθηκε σε όλους τους βουλευτές.

Πρόταση νόμου	Κατατέθηκε από	Παραπέμπεται στην επιτροπή
Ο περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2016. (Αρ. Φακ. 23.02.057.099-2016).	Κώστα Κωνσταντίνου εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας	Υγείας

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δεν υπάρχουν.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για αύριο Τετάρτη, 7 Δεκεμβρίου 2016, στις 3.00 μ.μ. με συνέχιση της συζήτησης και έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού του 2017, όπως έχουμε συμφωνήσει. Η ημερήσια διάταξη έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

Ο περί Προϋπολογισμού του 2017 Νόμος του 2016.
(Αρ. Φακ. 23.01.057.141-2016).
(Συνέχιση της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.05 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Λεωνίδου Πανίκος
Αριστείδου Μαριέλλα	Λουκαΐδης Γιώργος
Βότσης Άγγελος	Μαυρίδης Μάριος

Γεωργίου Γεώργιος	Μαύρου Ελένη
Γεωργίου Κ. Γιώργος	Μουσιούττας Μαρίνος
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μυλωνάς Παύλος
Γιωργάλλας Μιχάλης	Μυριάνθους Ηλίας
Δαμιανού Άριστος	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Αννίτα	Νουρής Νίκος
Δημητρίου Δημήτρης	Ορφανίδης Χρίστος
Δίπλαρος Ευθύμιος	Παπαγιάννης Λίνος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παπαδόπουλος Γεώργιος
Ευσταθίου Κωστής	Περδίκης Γιώργος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Θεολόγου Άννα	Προκοπίου Γεώργιος
Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Σάββα Ευανθία
Καυκαλιάς Αντρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
Κέττηρος Νίκος	Σταύρου Ελένη
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Στεφάνου Στέφανος
Κουλίας Ζαχαρίας	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κουλλά Ονούφριος	Τορναρίτης Νίκος
Κυπριανού Ανδρέας	Φακοντής Αντρέας
Κυπριανού Άντρος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κυριακίδου Στέλλα	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κώστα Κώστας	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συνέχιση της συζήτησης (Ο. Κουλλά, Ευ. Σάββα, Μ. Μουσιούττας, Ν. Κέττηρος, Ανδρέας Κυπριανού, Χρ. Τζιοβάνης, Α. Δημητρίου, Κ. Κώστα, Δ. Δημητρίου, Η. Μυριάνθους, Γιώργος Τ. Γεωργίου, Μ. Αριστείδου, Ά. Θεολόγου, Ε. Σταύρου, Χ. Πιπτοκοπίτης, Ει. Χαραλαμπίδου, Γιώργος Κ. Γεωργίου, Α. Νεοφύτου, Ν. Νουρής, Α. Αδάμου, Π. Λεωνίδου, Α. Καυκαλιάς, Κ. Χατζηγιάννης, Χρ. Ορφανίδης, Ζ. Ζαχαρίου, Ε. Μαύρου, Ευ. Δίπλαρος, Σκ. Κούτρα Κουκουμά, Γ. Προκοπίου, Α. Φακοντής, Στ. Κυριακίδου, Ζ. Κουλίας, Ά. Δαμιανού, Γεώργιος Γεωργίου, Α. Βότσης, Στ. Στεφάνου) για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του 2017 Νόμος του 2016».
2. Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.

Τιμή: €3,50